

**T. C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
ADLİ TIP ENSTİTÜSÜ
SOSYAL BİLİMLER ANABİLİM DALI**

Danışman: Yard. Doç. Dr. Neylan ZİYALAR

**30.12.2005-15.06.2007 Tarihleri Arasında İstanbul Kadıköy Denetimli
Serbestlik Ve Yardım Merkezi Şube Müdürlüğünde İşlem Gören
Dosyaların Retrospektif İncelenmesi**

**Sosyal Bilimler Anabilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi**

**Psikolog
Sevda SEVİMLİ YURTSEVEN**

İSTANBUL, 2008

TEŞEKKÜR

Bu çalışma Adli Tıp Enstitüsü Sosyal Bilimler Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans Tezi olarak hazırlanmıştır.

Yüksek lisans tezimin istatistik ile ilgili kısmını yapabilmeme olanak tanıyan ve gerekli izni ivedi şekilde veren Kadıköy Cumhuriyet Başsavcılığı'na;

Tez çalışmam süresince, bilgi birikimi ve deneyimleri ile bana yol gösteren, tezin her aşamasında her türlü desteği vermekten çekinmeyen, bunaldığım zamanlarda motivasyonumu arttıran hocam Yard. Doç. Dr. Neylan ZİYALAR'a;

Adli Tıp alanında yüksek lisans yapma düşüncesini aşıl原因 ve destekleyen, yardımlarını esirgemeyen Prof. Dr. Gökhan ORAL'a ve Prof. Dr. M. Fatih YAVUZ'a;

Öğrenim hayatım boyunca beni destekleyen, ilgi ve anlayış gösteren annem Rukiye SEVİMLİ'ye, babam Mehmet SEVİMLİ'ye ve bu çalışma sırasında sabır gösteren ve beni motive eden eşim Serkan YURTSEVEN'e teşekkürlerimi sunarım.

İstanbul,

Şubat-2008

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
1. GİRİŞ VE AMAÇ.....	3
2. GENEL BİLGİLER.....	6
2. 1. Denetimli Serbestlik Tanımı Ve Hedefleri.....	6
2. 2. Denetimli Serbestlik Kurumunda Görev Yapan Personel Ve Özellikleri...10	10
2. 3. Denetimli Serbestlik Uygulamalarının Tarihçesi.....	15
2. 4. Denetimli Serbestlik Ve Kuramsal Temeller.....	19
2. 5. Türkiye de Denetimli Serbestlik Kurumu ve İşleyişi.....	22
2. 6. Günümüzde Dünyada Denetimli Serbestlik Uygulamaları.....	33
3. GEREÇ VE YÖNTEM.....	38
4. BULGULAR.....	40
5. TARTIŞMA.....	80
6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	89
7. ÖZETLER.....	91
8. KAYNAKLAR.....	93
9. EKLER.....	99
Ek. 1. Denetimli Serbestlik Ve Yardım Hizmetleri İle Koruma Kurulları Yönetmeliği.....	99
Ek. 2.	
2. 1. Denetim Planı.....	191
2. 2. Değerlendirme Formu.....	196
10. ÖZGEÇMİŞ.....	213

1. GİRİŞ VE AMAÇ

Adalet Bakanlığı son yıllarda adalet hizmetinin daha çağdaş, günün koşullarına uygun, modern ve insan haklarına daha duyarlı bir şekilde sürdürülmesi için reform niteliğinde bir politika izlemiştir. Bu kapsamda ceza mevzuatında önemli değişiklikler yapılarak, yeni Türk Ceza Kanunu, Ceza Muhakemesi Kanunu ve Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında kanun yürürlüğe girmiş; bu üç kanun ise Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezi ile Koruma Kurulları Kanunu ile Çocuk Koruma Kanununun hazırlanmasına temel oluşturmuştur. 20.07.2005 tarihinde Resmi Gazete 'de yayınlanarak yürürlüğe giren 5402 sayılı Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezleri ile Koruma Kurulları Kanunu gereğince, Genel Müdürlüğe bağlı olarak Denetimli Serbestlik ve Yardım Hizmetlerinden Sorumlu Daire Başkanlığı kurulmuş, ardından 133 Ağır Ceza Merkezinde Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezi Şube Müdürlükleri kurularak çalışmalara başlanmıştır (T.C. Adalet Bakanlığı, 2006).

Bu kanun çerçevesinde suçlunun ceza infaz kurumuna girmesi yerine, mahkemece uygun görülen süre içerisinde ve bazı yükümlülükler yüklenerek ve özgürlüğüne bir takım kısıtlamalar getirilerek suçluyu toplum içinde izleyen; suçlunun psiko-sosyal sorunlarının çözülmesini, iyileştirilmesini ve toplum ile bütünleşmesini amaçlayan kanuni bir uygulamadır.

Denetimli serbestliğin en önemli amacı suçluyu topluma kazandırmaktır. Suçluların cezalarını toplum içinde rencide olmadan çekerek topluma kazandırılmasına katkıda bulunmaktır. Aynı zamanda ceza infaz kurumlarının yoğunluğunu azaltmak ve topluma ve mağdura verilen zararı onarmak denetimli serbestliğin gayelerindedir. Denetimli serbestlik ve yardım merkezleri bu amacı, bünyesinde bulunan psikolog, sosyolog, sosyal hizmet uzmanı ve öğretmen ile gerçekleştirir.

Kadıköy Denetimli Serbestlik Ve Yardım Merkezi Şube Müdürlüğü, 30.12.2005 tarihinde Müdür ve İnfaz koruma personelinin görevine başlaması ile faaliyete geçmiş, daha sonra ilk uzman 18 Nisan 2006 tarihinde atanmış ve dosyalara rehberlik hizmeti de başlamıştır. Hali hazırda şube; müdür,7 infaz koruma memuru,3 uzman (psikolog, sosyal hizmet uzmanı, sosyolog) olmak üzere toplam 11 kişilik kadrosu ile görev yapmaktadır.

Suç çeşitleri, suç işlemenin nedenleri çok çeşitlidir. Biliyoruz ki herkes her suçu işleyemez. Suç işlemenin faktörlerinin çok olması, suç önleme stratejilerin de spesifik olmasını gerektirir. Denetimli serbestlik tekrar suç işleme riskini, rehabilitif çalışmalarla en aza indirmeye ve yok etmeye çalışır.

Risk değerlendirme ve kişinin tekrar suç işlemesini önlemek adına Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezi Şubelerine oldukça önemli görevler düşmektedir. Yapılan bir çalışmada belirtildiği üzere, risk değerlendirmeleri iki mekanizmadır; ceza evinde ceza hükmünü çeken insan veya denetimli serbestlik verilmiş kişinin orijinal suçları ile ilişkili bireysel ve durumsal faktörlere bakarak genel tekrar suç işleme eğilimini düşürmektir. Temelde suçlular homojen bir grup değildir. (Mario O'Beirne ve diğerleri, 2004)

Bu maksatla İngiltere 2001 yılında, İç İşleri Bakanlığı Suçlu Denetim Sistemini, cezaevinde çalışan personel ve denetimli serbestlik çalışanlarının bilinen suçluların tekrar suç işlemesini tahmin etmesine yardım etmek için başlatmıştır. (Mario O'Beirne ve diğerleri, 2004)

Suç işleme kavramı, suç işlemiş kişinin akıbeti, cezaların niteliği, mağduru koruma ve toplumu koruma bakımından devletin üzerine oldukça önemli yükler bindirmektedir. Bu sorunları başarılı şekilde çözümlenebilme, toplum için iyi sistemler oluşturma ve iyi ekonomiye sahip olmayı gerektirir.

31 Mart 2005 tarihi ile Türkiye'de ki ceza infaz kurumlarında 58.754 tutuklu ve hükümlü bulunmaktadır. Bir hükümlünün günlük iaae miktarı 2,5 TL'dir. Yatırım giderleri, cari harcamalar ve personel giderleri dahil olmak üzere bir hükümlünün Devlete yıllık maliyeti 9.270 TL, aylık maliyeti 772 TL ile günlük maliyeti 25 TL'dir (T.C Adalet Bakanlığı,2005).

İstatistiklerden de anlaşılacağı üzere sadece cezaevinde bulunanların temel ihtiyaçları önemli bir ekonomik problemdir. Denetimli serbestlik ve yardım merkezleri çalışanları suç işlemiş kişinin psikolojik, ailevi, çevresel, ekonomik, mesleki, eğitimsel problemlerine odaklanarak çözümler üretmeye çalıştığından, suç işlemiş kişilerin tekrar suç işleme oranını düşürerek topluma ve devlete sorunsuz bireyler kazandırır.

Yapılacak çalışmanın amacı dünyadaki uygulamaları 1 asır öncesine dayanan ancak Türkiye de çok yeni olan ve henüz tam olarak bilinmeyen Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezi faaliyetleri hakkında bilimsel ve verilere dayanan bilgi sahibi olmak ve bu yeni uygulamanın daha işlevsel hale gelebilmesi maksadıyla hali hazırdaki uygulamanın incelenmesinin yapılmasıdır. Buna göre Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezi'nde hangi çalışmaların yapıldığı, bu çalışmaların akıbetinin nasıl olduğu, çalışmaların geliştirilebilmesi için ne gibi alanlarda hizmete ihtiyaç olduğu, yeni kurulan bu kurumun başarı oranı gibi sorulara cevap bulunup karşılaştırma yapabilmektir.

Kadıköy Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezi Şube Müdürlüğü'nde 30.12.2005–15.06.2007 tarihleri arasında işlem gören dosyaların retrospektif incelemesi, oluşan ya da oluşabilecek aksaklıkları belirlemek ve topluma uygun bir uygulama sunabilmek adına önemli bir ışık tutacaktır. Araştırmanın

bu şekilde, denetimli serbestlik hükmüne tabii olanlara, hükmü uygulayanlara, toplum sağlığına ve adalet sistemine uygun, hizmet standardının oluşması beklenmektedir.

2. GENEL BİLGİLER

2.1 Denetimli Serbestlik Tanımı Ve Hedefleri

Çeşitli ülkelerin kanunlarına göre pek çok formu olan denetimli serbestlik genel tanımı ile mahkeme ve denetimli serbestlik memuru tarafından yüklenen genel şartlara saygılı olana kadar suçlunun hükmünün ertelenmesidir (Encyclopedia Britannica, 2007).

Amerikan Baro Birliği'nin belirttiğine göre, denetimli serbestlik: Hapiste olmayı içermeyen, bazı şartları üzerine yükleyen, hükümlü eğer şartları yerine getirmeyip, kanuna aykırı hareket ederse, hükümet memurları tarafından tekrar hüküm vermeyi saklı tutan bir kanundur (Waller, 2003)

Denetimli serbestlik kanun tarafından oluşturulmuş süpervizyon programıdır. Mahkeme tarafından suçlu bulunmuş kişilere, suç davranışına bağlı olarak mahkeme tarafından verilen bir karardır. Adalet Bakanlığı'nın kişiyi tutuklama yerine, kişinin özgürlüğünü ve bazı aktivitelerini kısıtlamayı içeren bir kanundur. Bir kişiye denetimli serbestlik tedbiri verildiğinde kişi, mahkeme kararları ve denetimli serbestlik şubelerinin kararlarına uymak zorundadır. Bununla beraber kişi, tüm özel şartlara da uymak durumundadır. Örneğin kişi, kamu hizmeti cezası olarak ücretsiz çalıştırılabilir, mağdur varsa mağdura para ödeyebilir. Kişinin özel bir konuda danışmanlık alması istenebilir veya DNA örneği vermesi istenebilir (Florida Department of Juvenile Justice, 2007).

Bir kişiye denetimli serbestlik tedbiri verildiğinde, kendisini izleyecek ve denetleyecek bir denetimli serbestlik memuru atanır. Mahkeme ayrıca kişi çocuksa ailelere ihlal durumu olduğunda mahkemeye bildirmeleri için talimat verebilir. Aile ve denetimli serbestlik memuru birlikte çalışarak mahkemenin kararlarını uygulatabilirler. Suçlu kişi denetimli serbestliği ihlal ederse denetimli serbestlik memuru mahkemeye rapor eder ve mahkeme gerekli kararı alır (Florida Department of Juvenile Justice, 2007).

Denetimli serbestliğin çeşitli farklı tanımları olsa da temelde, hepsi suçlunun hükmünün ertelenmesi ve belirli şartların takip edilmesini içerir. Tek bir tanımın olmaması denetimli serbestlik uygulamalarının da tek olmaması anlamına gelmektedir (Mancini, 2006).

Denetimli serbestliğin pek çok tanımı olsa da her biri tipik olarak denetimli serbestlik şartlarını içerir. Suçlulara yüklenen iki çeşit şart vardır; standart şartlar ve özel şartlar. Denetimli serbestlik şartları, denetimli serbestlik memurunun denetiminde bir suçlunun mahkeme tarafından salıverilmesini içerir. Eğer bir suçlu bu şartlara karşı gelirse, suçlunun denetimli serbestliği düşer ve orijinal hüküm mahkemece verilir, hapis cezası gerekli olur. Eğer denetimli serbestlik hükmü verilmiş kişi denetimli

serbestlik sürecini başarıyla tamamlarsa bu suç için başka bir ceza olmayacaktır (Mancini, 2006, Waller, 2003).

Denetimli serbestlik süresince suçlunun pek çok şartı olabilir. Bu şartlar, masrafların ödenmesi, mağdurun zararının telafisi, toplum yararına ücretsiz çalışma, madde/alkol tedavi programına katılma, şiddet davranışı ile ilgili danışmanlık alma, psikiyatrik/psikolojik bozukluklar için çeşitli programlara katılma, elektronik izleme, ev hapsi veya mahkemenin verdiği herhangi bir şartı içerebilir (Mancini, 2006).

Eğer denetimli serbestlik hükmü verilmiş kişi, bu şartları kabul etmiyorsa, denetimli serbestlik memuru, mahkemeye bir 'İhlal Raporu' doldurup gönderir. Savcılık makamı, cevap olarak Denetimli Serbestlik Önergesinin iptalini isteyebilir. Bu arada denetimli serbestlik görevlisi işini yapmaya devam eder. Mahkeme, ihlal raporunu inceleyip denetimli serbestliği iptal edebilir ya da suçluyu hapisaneye gönderebilir (Mancini, 2006).

Toplum tarafından bazı tür suçları işleyen suçlularının cezaevine girmeme alternatifi gibi görülen denetimli serbestlik sistemi, kriminalistler ve sosyal bilimciler üzerinde ağır bir sorumluluk yaratmıştır. Denetimli serbestlik sisteminin başarısızlık oranları pek çok faktörle açıklanmaktadır. Bu konuda etkili olan değişkenler; düşük sosyo-ekonomik durum, gençlik, medeni hal, istihdam durumu, önceki suç kayıtları, yaş, eğitim durumu, madde/alkol kullanımı ve denetimin süresidir (Mancini, 2006).

Bu çalışmalar içinde, denetimli serbestliğin başarı oranları %14'den %52'ye kadar bir alana sahiptir. Morgan çalışmalarının özetinde, sadece esas suçun sonuçları ile bağlantılı denetimli serbestlik sonuçları bulunur. Denetim süresinin uzunluğu, yaş, istihdam, denetimin döneminin süresi, önceki suç, ırk, eğitim durumu, suç mahkûmiyetinin niteliği anlamlıdır. Bu çalışmaların analizinde karşılaştırmaların problemli olduğu açıktır. Morgan, sabıkalı kimsenin yeniden suç işleme eğiliminde, denetimli serbestliğin başarısını veya başarısızlığını bulmak için bir standart belirleyicinin var olmadığını bulmuştur. Bununla beraber örneklem çalışmadan çalışmaya geçmekte, bazıları sadece kabahat suçlarını, bazıları sadece cürüm suçlarını bazıları her ikisini kullanmaktadır. Buna ek olarak denetimli serbestlik dönemleri suçtan suça değişmektedir. Ayrıca, denetimli serbestlik hükmü verilen kişiler farklı mahkemelerde, farklı yargıçlar tarafından yargılanırlar. Mahkemeler seçim yıllarında daha sert olmaya yönelirler, bu durum fesih oranlarının bu zamanlarda yüksek olmasını da açıklayabilir (Mancini, 2006).

Denetimli serbestliğin sık sık karşımıza çıkan zorluğu, denetimli serbestliğin amaçları ve bu amaçlarla bağlantılı denetimli serbestlik memurlarının rol karmaşasıdır. Sludder, Saap ve Langston(1994), şunu

belirtmişlerdir; 'denetimli serbestlik literatüründe, sık sık karşımıza çıkan tema... Denetimli serbestliğin belirgin bir misyonun tercümanı olması ve şubelerin bu misyonu tamamlama için sorumluluk duyması gerekliliğidir. Denetimli serbestlik Birleşik Devletler' de suçluları rehabilite etmek amacıyla başlamıştır (Sludder, Saap ve Langston, 1994).

Sludder & Reddington'a göre (1993), bu durum literatürde 'felsefeye dayanan bir sorun çalışması çeşidi' olarak refere edilmiştir. Denetimli serbestliğin soyut bir sorun çalışması çeşidinin vurgusu, suçluları kontrol etmedir (Sludder & Reddington, 1993).

Ellsworth' a göre (1990), Bu iki dominant konu; rehabilitasyon ve kontrol etme 1970'e kadar denetimli serbestliğin amaçları olmaya devam etmiştir (Ellsworth, 1990). Sludder&Reddington'a göre (1993), yukarıda belirtilen literatürde, bir üçüncü strateji 'vaka sayısı idaresini sağlayabilmek amacıyla, kişiyi özel bir aracı kuruma yönlendirerek gerekli hizmetin alınmasının sağlanması'dır. 'Rehabilitif model suçluya, yasadışı davranışlarının sebebi olan problemler için tedavi önerir. Kontrol modeli, suçlunun tekrar suç işleme davranışını gerçekleştirmemesi için kontrole odaklanır. Yukarıda belirtilen aracı kurum modeli, denetimli serbestlik hükmü verilmiş kişinin ihtiyaçları ve bu ihtiyaçları karşılayabileceği yerlerle bağlantılara odaklanır (Sludder & Reddington, 1993).

Bu üç felsefeye dayanan denetimli serbestlik amacının, denetimli serbestlik memurlarının işleri üzerinde doğrudan etkileri vardır. MacDonald ve Baroody-Hart'a göre (1999), 'Denetimli serbestlik memuru, mahkemede hüküm verme danışmanı olmayla beraber, problem çözme yetkilisi ve yöneticisi, denetimli serbestliğe uyanın ve toplum güvenliğini izlemenin otorite figürüdür' (McDonald ve Baroody-Hart, 1999). Silverman'a göre (1993), bu üç fonksiyon denetimli serbestlik memurunu, ilgili pozisyonların çatışması noktasına yerleştirir. Denetimli serbestlik memuru, ya toplumu koruma konuları ya da suçluyu rehabilite konularının çalışılması kararı ile yüz yüze kalmıştır (Silverman,1993).

1989'da Culen, Lutze, Link ve Wolfe, ıslah sisteminin amacının suçluları rehabilite etmekten ziyade cezalandırmak ve hapsedmek olduğu inancını incelemeye karar vermişlerdir. Örneklem olarak suçluların cezaevine koyulmasının uygulayıcıları olan cezaevi infaz koruma memurlarını seçmişlerdir. Cinsiyet, ırk, eğitim değişkenlerinin, 250 infaz koruma memuru üzerindeki etkileri araştırılmıştır. Araştırmacılar infaz koruma memurlarına işlerinin amacı ile ilgili 57 açıklama içeren iki ayrı anket göndermişlerdir. Memurlar 7 puanlı Likert tablosundan yararlanarak katıldıklarını ve katılmadıklarını belirtmişlerdir. Anket, gözetim ve rehabilitasyon tablosunu içermektedir. Sonuçlar infaz koruma memurlarının görüşlerinin düşünülenden daha karmaşık olduğunu ortaya çıkarmıştır. Memurların %60'ı hapisane sakinlerine fazla sempati gösterildiğini düşünürken, %70'i rehabilitasyon etkisinin ceza etkisinden önemli olduğunu düşünmektedir. Araştırmacılar değişkenleri, rehabilitasyon ve

gözetim yönelimi ile ilişkilendirmişlerdir. Araştırmacılar, cinsiyet ve eğitim değişkeninin rehabilitasyon yönelimiyle ilgili olmadığı, ancak ırk ile ilgili olduğu ve siyah memurların rehabilitasyonu desteklediğini bulmuşlardır. Sonuçlar yaş ve rehabilitasyon yönelimi arasında da anlamlı ilişki olduğunu göstermiştir. Daha geç yaşlarda işe başlayanların tedavi eğilimli olduğu görülmüştür (Culen, Lutze, Link ve Wolfe,1989).

Denetimli serbestlik kavramı, suç ve suç işleyen kişiler kavramının zamana uygun olarak değişimiyle oluşan bakış açısının sonucudur. Suç işleyen kişiler üzerindeki çalışmalar çoğaldıkça, insani yaklaşımlar çoğalmış ve ıslah ve rehabilitasyonun uzmanlar yardımıyla sağlanabildiği görülmüştür. İyileştirme sonuçları incelendikçe, ıslah ve rehabilitasyon çalışmaları denetimli serbestlik adı altında toplanarak kurum olarak var olmuştur. Toplum doğrudan ilgilendiren suç işlemiş kişinin akıbeti, denetimli serbestlik sayesinde takip edilebilmekte, suç işleyen kişinin tekrar toplum için risk oluşturup oluşturmayacağı kestirilebilmektedir. Ayrıca suç işleyip cezasını çeken ve tekrar topluma uyum sağlamak isteyen kişilere sosyal, psikolojik, ekonomik, mesleki ve eğitimsel anlamda yardımcı olarak tekrar suç işlemeyi önlemeyi amaçlamaktadır (Waller, 2003).

Denetimli serbestliğin bir infaz kurumu mu veya bir ıslah kurumu mu olduğu tartışmaları hala devam etmektedir. Mahkeme tarafından belirlenen kurallara uyularak rehabilitasyon çalışması yürütmek bu tartışmaların sebebidir. Denetimli serbestlikte suç işlemiş kişi belli kurallara uyularak ıslah edilmeye çalışılır. Bu kurallar ev hapsi veya belirli yerlere gitmekten yasaklanma gibi somut uygulamalar olabilir. Ayrıca, ‘arkadaş seçimi konusunda daha seçici ve kendisine zararı dokunmayacak ilişkileri tercih etmesi ‘ gibi soyut kuralları da içerebilir. Tüm bu yaptırım ve kuralların uygulanabilirliği eninde sonunda insan faktörüne bağlı olduğundan, denetimli serbestlik verilmiş kişinin, işbirliğine açık olması veya yapılan çalışma ve görüşmelerle işbirliğine açık hale gelecek yapıda olması önem arz etmektedir. Yapılan çalışmalar ve görüşmeler sonucunda suç işlemiş kişi, belirlenen kurallara veya yaptırımlara uymuyorsa bir diğer ıslah aracı olan hapis cezası uygulanmaktadır (Waller, 2003).

İngiltere İçişleri Bakanlığı, denetimli serbestliğin beş önemli amacı olduğunu vurgulamıştır. *Bunlardan birincisi toplumu korumaktır.* Ancak İngiltere İçişleri Bakanlığı risk yönetimi ve idaresi ile ilgili çalışmaları ve standardizasyonu hazırlayıp sunduktan sonra toplumu koruma ile ilgili denetimli serbestliğin rolü belirginleşmiştir. Denetimli serbestlik ve hapisaneler ‘Suçlu Değerlendirme Sistemi’ni 2003 yılına kadar kapsamlı olarak kullanmamıştır (Smith, 2005).

İkinci amaç tekrar suç işlemeyi azaltmadır. 1990’larda özellikle tekrar suç işlemeyi önlemede nelerin işe yaradığı gündeme gelmiştir. Kognitif-davranışçı grup çalışmaları Kanada’ da etkili görülmüştür. Özellikle açık doğrudan davranış ve direktif vermenin suçlu kişi üzerine etkili olduğu düşünülmüştür (Smith, 2005).

Üçüncü amaç, suçluya toplumda uygun ceza verilmesidir. Denetimli serbestlik memurları, sadece yaptırımı uygulayan kişiler değil, aynı zamanda suçlular ile onların mağdurları arasında bir arabuluculuk yapan kişilerdir. Denetimli serbestlikte ceza olarak amaç, suçluya sırf acı verilmesi değil, suçlunun suçu ile bağlantılı ve topluma dönmesini sağlayan uygun ceza verilmesidir. (Smith, 2005).

Dördüncü amaç, suçun mağdur ve toplum üzerindeki etkisi hakkında suçluya farkındalık sağlamaktır. Özellikle empatinin gelişmesi ile sıklıkla kognitif-davranışçı, suç odaklı programlarda kullanılmıştır. Suçlular, genellikle ıslah edici, iyileştirici uygulamaları, geleneksel kriminal adalet süreçlerinden daha tatmin edici ve yapıcı bulurlar (Smith, 2005).

Beşinci amaç, suçluların rehabilitasyonudur. McWilliams ve Pease' e göre (1990), rehabilitasyon, suçluların suçsuz kişiye dönüştürülmesi değil, suçluların yeniden sosyal uyumunun sağlanmasıdır (Smith, 2005).

2. 2. Denetimli Serbestlik Kurumunda Görev Yapan Personel Ve Özellikleri

Türkiye'de denetimli serbestlik ve yardım merkezlerinde çalışan denetimli serbestlik görevlileri, şube müdürü, şef, sosyal çalışmacı, psikolog, sosyolog, öğretmen, infaz koruma memuru ve gönüllülerden oluşmaktadır. Denetimli serbestlik görevlisinde aranan özellikler: *Objektivite*; denetimli serbestlik görevlisi, görevini yerine getirme sürecinde herhangi bir olayı değerlendirirken peşin hükümlerden, önyargılardan sıyrılarak, duygularının esiri olmadan dürüst, adil bir biçimde görüş belirtmeli, bu ilkelere dayanarak karar vermelidir ve denetim altındaki kişilere tarafsız davranabilmelidir. *Sosyal çevrenin önemini kavramış olmak*; denetimli serbestlik görevlisi, suç işlemiş kişinin sosyal çevreden bağımsız olmadığını, sosyal çevrenin suç işleme üzerindeki etkilerini, sosyal çevre değişiminin özellikle madde kullanımı suçlarında etkili olduğunu önemsemeli ve buna göre rehabilitasyonu biçimlendirebilmelidir. *Gözlemlerini yazıya aktarabilmek*; denetimli serbestlik görevlisinin en büyük bilgi kaynağı gözlemdir. Bu nedenle bilgi donanımını gözlemleri ile birleştirerek sonuca varabilmeli ve bu sonucu açık, net, anlaşılır bir dille yazıya aktarabilmelidir. *Sağlıklı duygu durumu*; denetimli serbestlik görevlisinin denetim altındaki kişilere en yüksek derecede yararlı olabilmesi ve bu kişileri yönlendirip topluma kazandırabilmesi açısından sağlıklı duygu durumuna sahip olması gerekmektedir. *Sürücü belgesi*; denetimli serbestlik görevlisinin sürücü belgesine sahip olması, ev ve iş yeri ziyaretleri açısından tercih nedenidir. Denetimli serbestlik görevlisinin görevleri; inceleme, araştırma, gözlem ve raporlandırmadır (Ziyalar, 2006-2007).

Günümüzde denetimli serbestlik tedbirinin uzun süredir uygulandığı ülkelerde adalet sisteminin bir parçası olarak denetimli serbestlik görevlisi; süpervizyon ve iyileştirme sağlayan bir role sahiptir. Denetimli serbestlik görevlisi, tedavi programındaki üretken alanları belirler, kapsamı oluşturur ve

mahkeme kararları ve terapötik direktifleri uygular. Bazı durumlarda, denetimli serbestlik görevlisi terapötik destek sağlayan kişilerle çalışarak co-terapist gibi rol alır. Denetimli serbestlik görevlisi, direktifler vererek vaka idarecisi olarak da rol alır. Ayrıca tedavi sağlayıcılar ile okul gibi başka kurumlar arasında da iletişim sağlayan bir role sahiptir (Roberts, 2006).

Denetimli serbestlik memurunun iş tanımı şöyledir; denetimli serbestlik görevlileri ve şartlı tahliye memurları iki çeşit vaka ile ilgilenir. Bunlar denetimli serbestlik hükmü verilmiş kişiler ve hapisnedenen şartlı tahliye olmuş ve gözlem altındaki kişilerdir. Denetimli serbestlik görevlisi bu konularla ilgilenirken toplumu koruma görevini ve suçlu kişileri ıslah etme görevini yerine getirir. Sosyal servislerle beraber çalışırken, denetimli serbestlik görevlisi suçlu kişiyi ihtiyacına göre eğitime, danışmanlığa, işe, tam bir rehabilitasyona ve barınmaya yönlendirir. Denetimli serbestlik görevlisi ayrıca mahkemeye verilmek üzere rapor hazırlamakla yükümlüdür. Denetimli serbestlik görevlisi hazırlık aşamasında bu raporlarla şartlı tahliye heyetine tanıklık veya delil sunma görevini yapar. Denetimli serbestlik görevlisi ayrıca mahkemenin emrinin ihlal edilip edilmediğini inceler (Criminal Justice USA, 2007).

Amerika Birleşik devletlerinde her eyalete denetimli serbestlik görevlisi olabilmek için suç adaleti, ıslah danışmanlığı, sosyoloji, psikoloji gibi 4 yıllık sosyal bilimler bölümlerinden mezun olmak gerekmektedir. İletişim sanatı ve hukuk gibi kurslara katılmış olmak yararlı görülür. Federal derece için çalışanların 2 yıllık saha çalışmasını tamamlamış olmaları gerekir (Criminal Justice USA, 2007).

Denetimli serbestlik ve şartlı tahliye görevlilerinin, mahkemede tartışabilmek için güçlü iletişim becerilerine sahip olmaları gerekir. Çalışanların raporları doğru ve tam yapabilmeleri için iletişim becerilerine sahip olmaları şarttır. Ayrıca çok çeşitli geçmişleri olan insanları ve çeşitli mesleklerden insanları anlayabilmeleri gerekmektedir. Yine denetimli serbestlik memurlarının stresle başa çıkabilmeleri ve aynı anda pek çok vaka ile çalışabilmeleri gerekmektedir. Denetimli serbestlik görevlilerinin, Amerika Birleşik Devletleri'nin eyaletlerinde yıllık ortalama ücretleri 20.500 ile 28.000 USD arasında değişmektedir. Eyalet ve birleşmiş hükümetler, denetimli serbestlik çalışanlarına geniş bir sağlık ve emeklilik hakkı vermektedir. Denetimli serbestlik görevlileri, mahkemelerde, nezarethanelerde, hapisanelerde ve ofiste çalışır. Ayrıca suçluların evlerine ve işyerlerine ziyarette bulunurlar. Denetimli serbestlik çalışanları genellikle haftada 40 saat çalışırlar, ancak bazen mahkeme veya suçlu gözetimi için mesaiye kalmak durumundadırlar (Criminal Justice USA, 2007).

ABD New York eyaletinde, bir gözetim memuru daha yüksek rütbedeki bir profesyonel çalışanın süpervizyonu altında çalışır; stajyer gözetim memurluğu uygulaması vardır. Gözetim memuru ya da stajeri olmak için işe başvuran kişiler özel bir sınava tabi tutulurlar. Stajyerliğe kabul edilenler, yerel bir denetimli serbestlik organında sürekli bir hizmet içi programa devam ederken, inceleme ve denetim ile

ilgili çeşitli görevleri yerine getirirler. 1 yıllık süreci başarı ile tamamlayan stajyerler başka bir sınava tabi tutulmadan, otomatik olarak gözetim memuru olarak atanırlar (New York State Department of Civil Service, 2007).

Adli psikolojinin denetimli serbestlik içinde önemli bir rolü vardır. Denetimli serbestlik sistemi içinde en önemli görevleri üstlenen meslek elemanlarından bir grupta adli psikologlardır. Adli psikoloji, kanuni amaçlar için toplama, inceleme, tanıklık sunmayı içeren psikolojinin uygulamalı bir dalıdır. Adli psikologlar ise, bu alanda çalışan profesyonellerdir. Suçlu adalet sisteminin bölümlerine, psikolojik tekniklerden dördünü içeren bir uygulama sunarak yardımcı olurlar. *Klinik ile ilgili rol*, hasta ile görüşme, psikometrik testler uygulama ve davranış verilerini analiz etmedir. *Deneylere dayanan rol*, bireysel davaların kanıta dayalı psikoloji ile araştırılmasının sunumu ve işlemidir. *İstatistiksel rol*, davranışsal verilerde istatistiksel ihtimallerin uygulanmasını içerir. *Danışma rolü*, suç soruşturması için, mağdur uzmanları olan psikologların veya danışma kurumlarının nerede oldukları ile ilgili bilgileri içerir. Adli psikoloji, geçtiğimiz yıllarda hızla gelişmiştir. Bu gelişme önemli araştırmaların yapılması ile olmuştur. Bu araştırmaların çoğu, klinik ve adli psikologların sağlık ve cezaevi servislerinde yaptıkları ve denetimli serbestlik ile ilintili çalışmalarıdır (Craig ve arkadaşları, 1999).

Çeşitli çalışmalar, adalet sistemi içinde çalışanların diğer pek çok meslek grubuna oranla çok daha fazla yoğun baskı ve stres yaşadıklarını göstermektedir. Stres ve baskı, adalet sisteminde çalışanlar için önemli sözcüklerdir. Denetimli serbestlik görevlilerinin, stres ile ilgili araştırmalarına az önem verilmiştir. 1985’de Amerika Birleşik Devletleri’nde yapılan bir araştırmada denetimli serbestlik çalışanlarının tükenme ve bunalma sebepleri olarak, rol belirsizliği ve çatışması ve kararlarda kişisel görüşlerin yetersizliği gösterilmiştir. Yine 1986 da yapılan çalışmada denetimli serbestlik idarecilerin, karar verme yetkilerinin fazla olması ve suçlu ile daha az etkileşimlerinin olması nedeniyle işlerini daha ilginç buldukları ve işlerine daha çok ilgi gösterdikleri görülmüştür. ABD’de 1988 yılında yapılan bir çalışmada stresin gereksiz kâğıt işi, zaman yetersizliğinden işi tamamlayamama, mali kaygılar, emeklilik hakkında belirsizlik, masrafların eksik geri ödenmesi, işteki tehlikeler gibi faktörlerle ilişkili olduğu görülmüştür. Kadın çalışanların stres düzeyleri erkeklere oranla daha yüksek çıkmıştır. ABD’de 1997 yılında yapılan bir çalışma iş stresi ve iş tatmini yüzünden denetimli serbestlik görevlilerinin işlerini bırakma düşüncesi içinde olduklarını göstermektedir. Bununla beraber daha iyi eğitilmiş memurların diğer memurlar göre daha az işten ayrılmayı düşündükleri görülmüştür (Slate ve arkadaşları, 2000) .

Son 30 yılda denetimli serbestlik çalışanlarının rolü, sosyal çalışmacıdan hükümleri uygulayıcı kişiye doğru değişmiştir. Özellikle denetimli serbestlik altındaki kişilerin sayısı çoğalmış ve denetimli serbestlik görevlilerine fazla vaka ve her bir suçlu için az çalışma zamanı kalmıştır. Ayrıca sadece

vaka sayısı yükselmemiş aynı zamanda toplum için risk düzeyi de yükselmiştir. Süpervizyon alan suçlu sayısı yükselmiş, dolayısı ile süpervizyon içeriği de değişmiştir. Özellikle denetimli serbestlik çalışanlarının sahada karşılaşılabilecekleri tehlikeler sadece psikolojik etki göstermeyip stres üzerinde negatif etki yapmaktadır. Ofiste ve sahada karşılaşılan tehlikeler bazı memurlar için stres üzerinde anlamlı bir sonuç doğurmaktadır. ABD’de 2003 yılında yapılan bir çalışmada, denetimli serbestlik görevlileri ve şartlı tahliye memurlarının işleri ile bağlantılı şiddetin mağduru olma oranları %39 ile %55 arasındadır. Mayıs 2005 tarihinde Birleşik Devletler Çalışma Bakanlığı ülke çapında 90.000 denetimli serbestlik memuru çalıştığını açıklamıştır. Bu çalışanlar bir çok şiddet suçuna maruz kalmıştır. Ancak memurun güvenliği, stresi azaltma gibi konular ciddi bir şekilde incelenmemiş ya da uygun idare stratejileri geliştirilmemiştir. Denetimli serbestlik çalışanlarının güvenliği ve stres etkileri pek çok çalışmada incelenmiştir. Bu kadar geniş çalışmaların olmasına rağmen bu konularda resmi düzenlemeler yapılmamıştır. Denetimli serbestlik görevlileri fazla vaka sayısı, daha fazla şiddet suçu işlemiş kişilere süpervizyon sağlama, mahkemeye rapor verme için az zamanının olması gibi problemlerle karşılaşır. Ayrıca çalışanlar işlerini yaparken, organizasyonel eksiklikler, iş arkadaşının emirleri veya ihtiyaçları ve müdürü tarafından yüklenen stres gibi stres yapıcı etkenlerle karşılaşır. ABD’de 1999 yılında yapılan bir çalışmada stresin çalışanları pek çok alanda etkilediği görülmüştür. Denetimli serbestlik görevlilerinin %60’dan fazlasının ailelerinin stresten etkilendiği, %40’dan fazlası işlerini yaparken korktuklarını, %25’inden fazlası da kendilerini rahat hissetmediklerini belirtmişlerdir. Bununla beraber en fazla stres yaratan faktörlerin fazla vaka sayısı ile ilgilenme, uygun olmayan son teslim tarihi ve gereksiz kağıt işi ile uğraşma olduğu görülmüştür (Rose, 2007).

Amerika Birleşik Devletleri’nde yapılan bir başka araştırmaya göre, denetimli serbestlikte bir suçluya ayda ortalama harcanan zaman 2.1 saattir. Memurun ayda ortalama bir suçluya ayırdığı zaman 51 dakikadır. Suçlulara ayrılan zamanın bu şekilde olması, kaliteli bir denetimi aksatabilmektedir. Bu durumun nedeni denetimli serbestlik görevlilerinin ilgilendikleri vaka sayısının fazla olmasıdır. Denetimli serbestlik uygulamalarının şartları da problem içermektedir. Yüksek vaka sayısı sonucu azaltılmış denetim süreleri memurlar üzerinde gerilim oluşturmaktadır. Çoğu zaman denetimli serbestlik görevlisi suçlunun kurallara uyup uymadığını izlemek için zaman bulamaz. Denetimli serbestlik görevlisi denetimli serbestlik işinde birçok çelişki bulur. Bunlardan ilki, denetimli serbestlik görevlisinin devlet için çalışırken, tedavi için servis önermesidir. Rehberlik yapan kişi mi yoksa devlet temsilcisi mi olduğu konusunda çelişir. Bu nedenle denetimli serbestlik görevlisi rolünü belirlemelidir; rehberlik yapan kişi veya mahkemenin memurudur. Denetimli serbestlik görevlisinin işindeki rolünde kendini fazla zorlaması sonucu eninde sonunda tükenir veya işi devretmek durumunda kalır. Teksas’da 2003 yılında yapılan bir çalışma, denetimli serbestlik görevlilerinin yarısının önlerindeki üç yılda toplum denetimi işinde kalmayı istemediklerini göstermiştir. Yüksek vaka sayısı, düşük maaş, rol çatışması memurların tükenmişlik durumunda önemli rol oynamaktadır (Gregory,2006).

Teksas'da Çocuk denetimli serbestlik memurları doğrudan ya da dolaylı olarak çalışmalarını boyunca yaklaşık olarak her yıl 72.448 çocuk suçlu ile çalışmaktadır. Çalışan 2.640 çocuk denetimli serbestlik memurlarından 872'si 3 yıldan az tecrübeye sahiptir. Bu belirtilen rakamlar sahada çok fazla tecrübeli olmayan memurların çok fazla vaka ile çalıştığını göstermektedir. Bu hipotez acemilikten yetkinliğe geçişin 3-4 yıl sürdüğünü belirten Dreyfus (1986), araştırmasına ve Berliner (1988), araştırmasına dayanılarak belirtilmiştir. Amerika Birleşik devletleri'nde öncelikle adalet sisteminde çalışan tutuklama ve denetimli serbestlik memurlarının temel eğitim alması 2001 yılında zorunlu hale gelmiştir. Sertifika gerekliliği olarak memurlar 80 saatlik eğitimi almak durumundadırlar. Teksas'da yapılan bir araştırmaya göre, neredeyse denetimli serbestlik memurlarının yarısı (%43.5) ve tutuklama ve ıslah memurlarının da üçte ikisi (%65.8), işlerinden ayrılmadan önce iki yıldan az çalışmaktadır. Bu durum bile uzmanlığın geliştirilmesini gerektirir. Uygulama alanında tatmin edici şekilde eğitilmiş, donanımlı olan memurların, başka iş fırsatlarına yönelmeyeceği düşünülmektedir. (Scoobey, 2006)

Amerikan Islah Birliği, denetimli serbestlik memurlarının işe başlamadan önce 40 saat oryantasyon amacı ile eğitim almalarını tavsiye eder. Bu eğitim tutum ve usulleri, organizasyonel yapıyı, şubelerin rollerini, kuralları içermelidir. Amerikan Baro Birliği, gençlerle görüşen memurların 80 saat ön-servis eğitimi almalarını ve 48 saat de ilk altı ay içinde çalışırken eğitim almalarını tavsiye eder (Reddington, Kreisel, 2000).

ABD'de 1997 yılında yapılan bir çalışmada, denetimli serbestlik çalışanlarının işlerini yaparken değişik rollere yöneldiği görülmüştür. Bu roller kontrol ve yardım arasında sınıflandırılmıştır. *Kontrol yönelimi*, denetimli serbestlik çalışanının toplum süpervizyonunun gözetim ve izleme odaklı yönüne odaklanmasıdır. Bu yönelim toplumu korumayı suçlunun ihtiyaçlarından daha fazla önemser. *Yardım yönelimi*, denetimli serbestlik çalışanının iyileştirme ve rehabilitasyon fonksiyonuna odaklanmasıdır. Suçlunun ihtiyaçlarını, gözetim ve izlemeden daha fazla önemser. Yapılan çalışmada çoğu çalışanın bu iki yönelim arasında bir yerde olduğu bulunmuştur. Bu *birleştirilmiş yönelim* olarak adlandırılmıştır. Ancak çalışanlar genelde kontrol veya yardım yönelimine dayanır (Devaney, 2005).

Denetimli serbestlik görevlilerin eğitimi önemlidir. Özellikle ihtiyaç duyulan eğitimler; bire bir danışmanlık ve rehberlik becerileri, suç adalet sisteminin parçalarını anlama, görüşme becerileri, denetimli serbestlik ve şartlı tahliye kanunları, alternatif cezalar ile ilgili bilgi, madde ve alkol kötüye kullanımı ile ilgili bilgileri güncelleme, suç/çocuk kanunlarını anlama, iletişim becerileri, psikolojik ilkeler, kriminoloji bilgisi, rapor yazma, suç teorileri bilgisi gibi eğitimlerdir. Yetişkin eğitiminde önemli beş prensip vardır: 1) Eğitim alan kişi programın amaçlarını kabul etmeli ve program planlamanın içeriğine dahil olmalıdır, 2) Öğrenim problem merkezli olmalıdır, 3) Öğrenim tecrübe merkezli olmalıdır, 4) Eğitim alan kişi eğitim tecrübesinde açık ve özgür hissetmelidir, 5) Eğitim alan kişi süreç ile ilgili geri bildirim almalıdır. Denetimli serbestlik görevlisinin süpervizyon ödevleri, ileri

derecede aktif olmalı ve acil eylem planı içermelidir. Bununla beraber, denetimli serbestlik çalışanlarının eğitiminin problem merkezli olması ve eylem yönelimli olması önemlidir (Paitakes, 1986).

Kanada ve Birleşmiş Devletler’de yapılan bir çalışmada denetimli serbestlik görevlilerinin almak istedikleri eğitimler sorulmuş ve sonuçta çalışanların en çok almak istedikleri ve ihtiyaç duydukları eğitimlerin, suçluların duyguları ile başa çıkma teknikleri, kişilerarası iletişim becerileri, görüşme becerileri ve toplum kaynakları olduğu görülmüştür (Bracken, 2003).

2.3. Denetimli Serbestlik Uygulamalarının Tarihçesi

Bostonlu bir ayakkabıcı olan John Augustus, denetimli serbestliğin babası olarak görülür. Augustus boş zamanlarında katıldığı duruşmalarda, mahkeme tarafından kesilmiş para cezalarını ödeyemeyip hapse giren birçok alkolik kişinin varlığını görmüştür. 1841 yılında Augustus, mahkemenin izin vermesiyle yaşlı bir alkoliğin para cezasını ödemiş ve suçlu kişinin ıslah edilebileceğini hissetmiştir. Ağustos 1841’de Augustus mahkemeyi ikna ederek yaşlı alkoliğin para cezasını ödedikten sonra, kendisiyle küçük bir konuşma yapmış, yaşlı adam kendisini kurtarırsa bir daha asla alkol sınırını geçmeyeceğine söz vermiştir. Yaşlı adam Augustus tarafından hazırlanmış bir taahhüdü imzalamış ve mahkeme tarafından söylendiği gibi 3 hafta sonra, mahkemeye hakkında hüküm verilmesi için gitmişlerdir. Mahkeme ilk etapta adamın görünüşündeki değişime inanmamış, ancak daha sonra Augustus’ un yaşlı adamı ıslah davranışından memnun kalmıştır. Mahkeme bahsedilen kişiyi ‘Rehabilitasyon Evi’ne göndermek yerine, mahkeme masrafı ve para cezası olarak toplamda 3.76 Dolar para cezası kesmiş, Augustus hemen parayı ödemiştir. Augustus böylece, toplumun yaratıcı bir üyesi olarak hatırlanan ilk denetimli serbestlik memuru olarak tarihe geçmiştir. Augustus’un yöntemi işe yaramış ve Ağustos 1841’den Ocak 1841’e kadar Augustus 17 alkoliğin daha cezasını ödeyip ıslah için yol göstermiştir (Waller, 2003).

John Augustus Birleşik Devletler de kriminal suçlular için denetimli serbestliğin yaratıcısıdır. Augustus, suçluların sınıflandırılması yöntemini uygulamış ancak bunu tasarlayarak yapmamış, tesadüf ile geliştirmiştir. Augustus, rehabilitasyon teorisini suçlularda açık bir şekilde kullanmamıştır. Augustus’ a göre, suçlunun ‘*adam olması için*’ sadece bir yol vardı ve bu yol aileyi desteklemektir. Augustus yaptığı iş için denetimli serbestlik kelimesini kullanmamıştır, O, yaptığı işi insanlara kefil olmak olarak adlandırmıştır (Panzarella, 2002).

İngiliz Mahkemeleri, eskiden beri, idam cezası verilmiş kişinin cezasının ertelenmesi yöntemini kullanırdı, genellikle de kişiyi bağışlayabilirdi. Ancak Augustus’ un denetimdeki kişilerin hiçbiri bağışlanma aramamıştır. Onların denetimli serbestliği alternatif bir ceza değildir (Panzarella, 2002).

1851 Aralık ayında, Augustus, geçen on yılda tutuklansalar maliyeti 19,464 Dolar olacak olan, gözaltında bulunan hafif suçlu 1102 kişiyi kefaletle kurtarmış, bu kişilerin ceza ve mahkeme masrafi olarak da 2,417.65 Dolar ödeme yapmıştır (Waller,2003).

John Augustus, 104 sayfadan oluşan çalışmalarını anlattığı küçük bir doküman bırakmıştır. Bu dokümanın adı 'John Augustus' un kefil olduğu kişilerin raporu'dur. Bu dokümandan da anlaşıldığı üzere Augustus, suçluların bazı davalarında resmi olmadan gözlemci olmuştur. Augustus, suçluların davranışlarını kısa süreli olarak resmi olmayan bir şekilde kontrol altında tutmuş ve bu kişilerin davranışlarını düzeltmeye yardımcı olmuştur. Bu konuda başarılı olduğundan mahkeme hapsedme yerine bu küçük iyileşmeleri kabul etmiştir. Augustus ayrıca altı ve yedi yaşlarında çocuklarla da çalışmıştır. Yukarıda belirtilen dokümanda Augustus, iyiliğin babası olduğunu yazmıştır, daha sonraları kendisine denetimli serbestliğin babası denmiştir (Lindler,2006).

Massachusetts Eyaleti Augustus' tan etkilenip 1878 yılında yetişkin denetimli serbestlik memurlarına ödeme yapmayı kabul etmiştir. Daha sonra diğer eyaletler yasayı takip etmiş ve kabul etmişlerdir (Waller, 2003).

Bir asırdan fazla zamandır modern toplum, çocuk suçluları nasıl ele alacağına dair tekrarlayan sorularla karşı karşıya kalmıştır. Amerika Birleşik Devletleri'nde 1899 da ilk çocuk mahkemesi kurulduğunda, gençleri toplumun kötü etkilerinden korumanın yolunun, sert disiplin ve telkin olduğu düşünülmektedir. 1900'lere kadar çocuklar için denetimli serbestlik yoktu. 1927'den beri çocuk suçlular için denetimli serbestlik programı Amerika Birleşik Devletleri'nde her eyalet için mevcut olmuştur (Scoobey, 2006).

19. yüzyılın başlarında çocuklar ve yetişkinler birlikte hapsediliyorlardı. Bu uygulamaya, reformcular tarafından karşı çıkmış ve çocuklar, eğitim için reform evlerine geçmişlerdir. Aynı zamanlarda John Augustus etkisiyle 1878 yılında çocuklar ve yetişkinler için denetimli serbestlik yasası kabul edilmiştir ve bugün tüm eyaletlerde çocuklar için aynı düzenleme mevcuttur (Scoobey, 2006).

Sludder ve arkadaşlarına göre (1994), kamuda suç fikri birçok kez değişmiştir. Ocak 1994 de halk 60 yıldan bu yana, ilk kez suç sınıflamasını devletin en önemli problemi olarak seçmiştir. Bunun sonucu olarak, kanun koyucu suç üzerinde tedbir olarak sertleşme politikasını geliştirmiştir. Sonuç olarak, hapisaneler daha da kalabalıklaşmıştır. 1992 yılının sonlarında Birleşik Devletlerde yerel hapisanelerde 408.000'den fazla kişi hapsedilmiş, Haziran 1994 yılına kadar 1 milyona yakın kişi de askeri hapsedilmiştir (Sludder ve arkadaşları, 1993).

Sims&Jones'a göre (1997), hapis cezası yerine alternatifler bulmak büyük bir ihtiyaç olmuştur, mahkemeler, orta derece yaptırımlarla ikilemelerini çözmüşlerdir. Denetimli serbestlik sıklıkla tercih edilmiştir. Başlangıçta işe yaramaz olarak değerlendirilen denetimli serbestlik kurumu zaman içinde hakkettiği yere gelmiştir. Bununla beraber, ilk kez John Augustus'un kavramsallaştırdığı denetimli serbestliğin kabahat işleyen kişinin rehabilitasyonu ifadesinden bir asır sonra çıkıp ciddi suçlular için ceza kavramı ile yer değiştirmiştir (Sims&Jones, 1997)

İlk kez Amerika Birleşik Devletleri'nde ortaya çıkan denetimli serbestlik kavramı ve uygulamaları kronolojik olarak aşağıdaki gibi sıralanmaktadır.

1841 yılında John Augustus, Birleşik Devletler'de, Boston'da denetimli serbestliği ortaya çıkarmıştır. 1878 yılında Massachusetts resmi olarak ilk kez, çocuklar için denetimli serbestliği kabul etmiştir. 1878–1938 yılları arasında Columbia Bölgesi ve federal hükümet, çocuk ve yetişkin denetimli serbestlik kanunlarını kabul etmiştir. 1954 yılında bütün eyaletlerde çocuk denetimli serbestlik kanunları yürürlüğe girmiştir. 1956 yılında Mississippi kanunu kabul eden son eyalet olmakla beraber tüm eyaletlerde yetişkin denetimli serbestlik yasası mevcut olmuştur. 1973 yılında Ceza Adaleti Sistemi Ulusal Danışma Kurulu (National Advisory Commission on Criminal Justice Standards and Goals), daha fazla kapsamlı şekilde denetimli serbestliğin kullanımını uygun bulmuştur. 1974 yılında Birleşik Devletler Adalet Bakanlığı ilk kez, denetimli serbestlik hükmü verilmiş kişilerin nüfus sayımını yapmıştır. 1976 yılında Birleşik Devletler Sayıştay Başkanı'nın denetimli serbestlik ile ilgili çalışmaları, sistemin finansman yetersizliğinden dolayı krizde olduğunu belirtmiştir. 1982 yılında Georgia Denetimli Serbestliği Yoğun Denetleme Programları, maliyetleri ve sabıkalı kimsenin yeniden suç işleme eğilimini indirmeyi talep etmişlerdir. 1883 yılında New Meksiko'da suçluların elektronik izlenmesi başlamıştır, Florida bunu takip etmiştir. 1985 yılında denetimli serbestlik çalışmalarındaki yüksek başarısızlık oranlarını yayımlamıştır. 1989 yılında Hükümet Maliye Bakanlığı araştırmaları, tüm 50 eyalette yoğun denetimli serbestlik ve diğer orta yaptırım programlarının kabul edildiğini göstermiştir. 1991 yılında Birleşik Devletler Adalet Bakanlığı değerlendirme ve kanıtların, tüm ülkeyi kapsayan yoğun denetimini yapmıştır. 1993 yılında program değerlendirmeleri, yeterli gözetim ve eğitim olmaksızın denetimli serbestliğin etkisiz kaldığını, ancak uygun programların sabıkalı kimsenin yeniden suç işleme eğilimini indirdiğini göstermiştir (Petersillia, J. ,1998).

Türkiye'de 20.07.2005 tarihli resmi gazetede yayınlanan Denetimli Serbestlik Kanunu İngiltere denetimli serbestlik uygulamaları temel alınarak oluşturulmuştur. İngiltere'de uygulanan denetimli serbestlik tarihçesi kısaca aşağıdaki gibidir.

Hertfordshire adlı gazetede yazar olan ve İngiliz İçkiyle Savaş Derneği Kilisesi Gönüllüsü olan Frederic Rainer, derneğe mahkemeye çıkmadan önce alkolik olan insanlara yardım eksikliği

hakkındaki endişelerini yazmıştır. Rainer, pratik bir kurtarma çalışmasında kullanılmak üzere polis merkezinde bulunan bir fona 5 shilling göndermiştir. Bunun üzerine etkilenen İçkiyle Savaş Derneği Kilisesi, iki misyoneri Soutwark mahkemesine ilk kez alkolikleri ıslah etmeyi amaç edinerek vekil tayin etmiştir. Rehberliği ve misyonerleri kabul eden ve denetimde olma şartı altında suçluları salıverme sistemini geliştirmek isteyen Londra Polis Sarayı Özel Memurları, suçüstü mahkemesi ile çalışan misyonerle aynı görüşü paylaşmıştır.1880 yılında sekiz tam zamanlı misyoner, açık evler, barınaklar, yerleşim çalışmaları geliştirilmesi misyonunu edinmişlerdir. 1886 yılında, İlk Kez Suçlular İçin Denetimli Serbestlik Kanunu, Londra da mahkemece, misyonerlerin vekil tayini olması şeklinde kabul edilmiştir (Raynor ve arkadaşları, 1996).

1907 yılında, Suçlular İçin Denetimli Serbestlik Kanunu, Londra Polis Sarayı Özel Memurları'na 'mahkeme memurları' adı altında görev vermiştir. Kanun, mahkemeye 1–3 yıl arası hapis cezası alanlar hakkında 'denetimli serbestlik kuralları'nın bir kişi tarafından denetlenmesi şartıyla cezayı erteleme veya suçluları salıverme hakkı vermiştir. 1913 yılında Ulusal Denetimli Serbestlik Memurları Birliği kayıtları bildirilmiş ve 137 hükümlünün 17'sinin hapisaneyeye geri döndüğü, 12 tanesinin cezayı beklediği bildirilmiş, denetimli serbestliğe devam edenlerin yeniden az suç işlediği görülmüştür. 1918 yılında çocuk suçluların çoğaldığı görülünce İngiltere İçişleri Bakanlığı denetimli serbestliğin kişilere bırakılmayacağını devlet idaresinin şart olduğunu belirtmiştir.1938 yılında İçişleri Bakanlığı denetimli serbestlik servisini kontrolüne almış ve geniş bir modernizasyona başlamıştır (The Probation Boards Association, 2007).

1948 yılında Ceza Adaleti Kanunu, cezai tedbirleri içeriyordu, ancak denetimli serbestlik kuralları daha çok 'tavsiye, destek, arkadaş olmayı' hatırlatıyordu. 1970–1980 yılları arası, diğer makamlarla işbirliği sonucu, hapsedme alternatifi ve suçu azaltma, hükümlerin değişmesi ile özel program şartları, hüküm olarak denetimli serbestlik kuralları, hapsedilme riski ve yeniden hapsedilme riski daha fazla ön plana çıkmıştır (Smith, 2001)

2000 yılında, Ceza Adaleti ve Mahkeme Servisleri Kanunu'nun ismi değiştirilmiş ve Galler ve İngiltere için Ulusal Denetimli Serbestlik Servisi adını almıştır. İngiltere de 42 denetimli serbestlik kurulu ve 54 denetimli serbestlik komitesi ile beraber, denetimli serbestlik için tamamen İçişleri Bakanlığı'ndan fon sağlanmaktadır (The Probation Boards Association, 2007).

2.4. Denetimli Serbestlik Ve Kuramsal Temeller

Suçun açıklanmasında, nedenlerin ortaya konulmasında sübjektif ve objektif nitelikte bazı yaklaşımlar bulunmaktadır. Suç teorileri neredeyse suç kadar eskidir. İlk suç teorileri suçlu davranışın nedenlerini bireysel farklılıklarda aramıştır. Suçluların diğer insanlardan bir şekilde farklı olduğuna inanılmıştır. Suçlunun biyolojik ya da psikik bir yozlaşmanın ürünü olduğu düşünülmüştür. Zaman içinde toplumsal çevre ile ilgilenilmeye başlanılmış ve suçluluğa toplumsal koşulların neden olduğu gözlenmiştir. Toplumsal yapının grup çalışmalarına etkileri araştırılmış, anominin (normsuzluk) ve suçlu alt-kültürlerinin kent ekolojisi ile ilişki kurulmaya çalışılmıştır. Suçun, yakın ilişki içindeki sosyal grupların karşılıklı etkileşimlerinin etkisi ile öğrenildiği savunulmuştur. Bir ara suçun patolojik bir olgu olmayıp normal bir davranış olduğu, suçlunun ise ahlaken bozuk bir kimse değil herkes gibi bir insan olduğu sonucuna varılmıştır. Bu görüşler, toplumun bazı kesimlerindeki suçluluk oranlarının çok fazla olmasının nedeninin bu kişilerin farklı toplumsal koşullarda yaşamalarından ve farklı sosyal deneyimlere sahip olmalarından kaynaklandığını savunmaktaydılar. Daha sonra bu görüş reddedildi ve suçun bir sonuç olduğu gerçeği kabul edildi. Örneğin damgalanma teorisi taraftarları suçun belli bir davranışa ve insana yapıştırılan bir etiket ve statüleri, yani suçları belirleyen Ceza Hukukudur. Suçlu davranışı farklı temellere dayandıran pek çok teori olmasına rağmen, bunların hepsi de yandaş bulabilmiştir. Bunun nedeni basittir: Bunların hepsi bir bakıma doğrudur, hepsi gerçeklere dayanan bazı bulguları ortaya koymaktadır. Bu teorilerin tümü suçlu davranışı açıklamaya, suçun nedenlerini ortaya koymaya yöneliktir. Suçun önlenmesi ve kontrolü konuları ihmal edilmiştir. Kriminoloji alanında yapılması gereken en önemli çalışma, suçun önlenmesi ve suçluların ıslahı konularında somut ilkelerin ortaya konulması olmalıdır. Suç teorileri dört genel kategori altında toplanabilir. Bunlar; biyolojik, psikolojik, sosyolojik, sosyo-psikolojik teorilerdir (Sokullu-Akıncı, 2004).

Tüm teoriler suçu ve suçluyu anlayarak, suçu ve suçluyu önleme çalışmaları için modeller sunarlar. Suçu anlamadaki en önemli amaç suçu önlemede nelerin işlevsel olacağıının bulunmasının olmasıdır. Bu nedenle denetimli serbestlik kavramı da suçlunun tekrar suç işlemesini önleme ve suçluyu ve mağduru topluma kazandırmaya çalışma açısından önemlidir.

İlk uygulamaların başladığı 1800'lü yıllardan günümüze denetimli serbestlikte önemli değişiklikler meydana gelmiştir. Özellikle son yıllarda elektronik izleme, yoğun süpervizyon, ev hapsi, zararın telafisi programları, mağdur-suçlu uzlaştırması gibi yargı alanında çok çeşitli uygulamalar gelişmiştir (Whitehead ve arkadaşları, 2000).

Denetimli serbestlik memurları sosyal çalışmalardan idrar testi uygulamasına, sokağa çıkma yasağını takipten, mesleki şiddetten dolayı tutuklananlara koçluk yapmaya kadar pek çok alanda görev almışlardır. Denetimli serbestlik memurlarının ideal rolleri John Augustus' tan, bir amca gibi öğüt

veren ve gününü başarı ile tamamlayabilmek için bir şiddet olayı bekleyen Dirty Harry Callahan' a doğru değiştirmiştir (Whitehead ve arkadaşları, 2000).

Son 25 yılda Amerika Birleşik Devletleri'nde denetimli serbestlik popülasyonu oldukça genişlemiştir. 1980' de, denetimli serbestlik hükmü verilmiş yetişkin kişi sayısı sadece 1 milyon iken, 1990' lar da, bu sayı 2.5 milyondan fazla olmuştur.1995'ler de bu sayı 3 milyon,1998' de 3.4 milyon, 1999' da ise 3.8 milyon olmuştur. 1998 ile 1999 arası cezaevinde bulunan yetişkin sayısı 1.2 milyondur (Bonczar ve arkadaşları, 1999).

Yalnızca bahsedilen rakamlara bakınca dahi denetimli serbestliğin gelecekte de devam edeceğini söylemek pek yanlış olmayabilir. Bu nedenle denetimli serbestlik ilerleyen dönemlerde de çok çeşitli uygulamalara devam edecektir. Denetimli serbestlik temel kuramsal modellere göre hareket edecektir. Bu modeller suçlu veya topluma veya ikisine de önem veren modellerdir (Whitehead ve arkadaşları, 2000).

Rehabilitasyon modeli, sosyal yardım modeli olarak adlandırılır. Bu modelde denetimli serbestlik memurları, suçlu ile daha fazla alakalı olup, toplum ile daha az alakalı olurlar. Klockars' a göre (1972), bu model terapatik modeldir (Klockars, 1972).

Basit formuyla, bu model denetimli serbestliğin orijinal modelidir. Bu model John Augustus ile başlamış ve 1960' larda Andy Griffith tarafından canlandırılan Sherif ve Taylor adlı televizyon karakterinde canlandırılmıştır. Denetimli serbestlik memurunun yardım edeceği kişiye ne gerekiyorsa yapması ile alakalı, bireysel çaba ile işleyen bir modeldir. Bu rol için terminolojik terim koçluktur. Andy Griffith, bu modeli hırsız olan bir gence rehberlik ederek gerçekleştirmiştir. Andy bu genci bir işe yerleştirmiş ve Andy'nin güveni ve desteği sonuçta işe yaramıştır (Whitehead ve arkadaşları, 2000) .

Psikologlar ve sosyal çalışmacılar danışman veya sosyal çalışmacı rollerinden yardımcı/koç rolüne geçmişlerdir. Bazı çalışmacılara göre, denetimli serbestlik memurları basit bir koçtan ziyade terapist olmalıdırlar. Denetimli serbestliğin görevi gerçeklik terapisini veya rasyonel duygusal terapiyi kullanmaktır. Diğer bazı çalışmacılara göre ise; memurların eğitimleri ve zaman sıkıntısı yüzünden, memurların terapist olamayacağını belirtmişlerdir. Bunun yerine memurların vaka idarecisi olması gerektiği vurgulanmıştır (Dietrich, 1979).

Bazı araştırmacılara göre, son bulgular ve etkili müdahalelerle beraber denetimli serbestlik önümüzdeki dönemde rehabilitasyon modeline dönebilir. Etkili müdahaleler yoğun ve kognitif-davranışçı olmalıdır. Suçluların kişiliği ve öğrenme stili uyumlu olmalı, suçlu ve terapist uyumlu

olmalı, pozitif ve açık destek olmalı, eğitilmiş ve süpervize edilmiş terapistten yararlanılmalıdır. Bu koşullar tamamlanırsa, tekrar suç işleme oranı azalabilir, tekrar suç işlemenin tamamen ortadan kalkması beklenemez (Whitehead, J.1984).

Diğer olasılık ise denetimli serbestliğin medikal yöne doğru kaymasıdır. Bununla beraber asıl medical model, anksiyete bozuklukları, hiperaktivite, depresyon gibi genellenmiş problemlerle uğraşmaktadır. Tedavi ise ilaçlarla sağlanmaktadır. İnsan davranışları psikiyatri ve nöroloji tarafından araştırılmaya devam edildikçe önümüzdeki yıllarda suçlu davranışlara medikal tedavi olanağı doğabilecektir. Ancak medikal tedavinin dezavantajı altta yatan problem ile ilgilenmemesidir. Ayrıca hala bazı yan etkiler problemidir (Whitehead, 1984).

Kanun yaptırımı (Kirli Harry) modeli, önce uygulama sonra sorgulama modelidir. Bir başka deyişle cezalandırma modelidir. Bu modelde amaçlar, cezalandırma, sınırlandırma ve caydırma. Bu modelde denetimli serbestlik, yeterli derecede acı vermeli, suçluyu ve suçlu olabilecekleri caydırmalı, suçu araştırmak için fırsatları sınırlamalıdır. Bu model, elektronik izleme, ev hapsi, yoğun süpervizyon içerir (Whitehead ve arkadaşları, 2000).

Kırık camlar modeli, önceliği toplumun korunmasına verir. Suçluları ofiste izlemek ve denetlemek yerine komşuluk yoluyla izleme ve denetlemeyi öngörür. Yaptırım koşulları çabuk olma ve sert değildir. Toplumda partnerler geliştirir, lider belirler ve denetimli serbestliğe iş koşullarını yerleştirir. Bu modelde, denetimli serbestlik memurlarından, polisle işbirliği yapmaları, şiddete çabuk tepki vermeleri ve riskli suçluları araştırıp belirtmeleri beklenir. Bu modelin dezavantajı yüklü maliyet, suç ve uyuşturucu kullanımında kaybedilen savaştır (Whitehead ve arkadaşları, 2000).

Toplum koruma modelinde, denetimli serbestlik memurları aktif olmalıdır ve aktif denetim yapmalıdır. Aktif denetimin anlamı, memurlar resmi olmayan metotları kendi vakalarında sosyal kontrol için sürdürmelidirler. Mahkeme sadece kaçan kişilere veya toplum güvenliğine önem vermelidir. Bu modelin dezavantajı sadece iki amacı gütmesidir, ayrıca denetimli serbestlik memuru birden limitsiz bir kişi haline dönüşebilir (Whitehead ve arkadaşları, 2000).

Denetimli serbestlik orta yaptırım setinin bir parçası olmalıdır. Hapsedilme ve basit denetimli serbestliğin arasında bir yerde olmalıdır. Bunun dezavantajı ise suçlular yoğun denetim altında olsalar bile cezaevine girme ve denetimli serbestlikten kaçma vakalarının yaşanmasıdır (Umbreit ve arkadaşları,1999).

Restoratif ve toplum adalaleti modeli, suçlu kadar mağdur ve toplumsal adalet kavramlarına odaklanır. Mağdura verilen zararı telefi etme ve mağdur ile suçlu arasında uzlaştırıcı olma görevi önemlidir. Bu

model gelişmiş rehabilitasyondan çok geleneksel rehabilitasyonu kullanır. Geleneksel rehabilitasyondan kasıt toplum üyelerinin yaptırım uygulaması ve kontrol etmesidir (Bazemore,1999). Ancak bu modelin dezavantajı artık komşuluk ilişkileri ve tanıdık market çalışanlarının yerini internetin almasıdır. Bir başka problem ise toplum üyelerinin yaptırımı yerine getirip getirmediğinin izlenememesidir. Diğer bir problem ise suçluların her zaman zararı ödemek için para yatırmamalarıdır (Levrant ve arkadaşları, 1999).

Dengeli yaklaşım modeli, rehabilitasyon modeli, restoratif adalet modeli ve kanun yaptırımı modelinin birleşiminden oluşur. Rehabilitasyon modelinden aldığı, suçluların problemleri için belirli yerlere müracaat etmelerini sağlamaktır. Restoratif adalet modelinden mağdur ve zarar ödeme kavramlarını ödünç alır. Kanun yaptırımı modelinden denetimli serbestlikteki hükümlülerin özgür olduğu varsayımını alır ve kabahatlerinin karşılığını ödeme kavramını alır. Bu yaklaşımın dezavantajı ise kişinin seçimine göre kabahatinin sorumluluğunu alması durumu olduğundan, model problemlere önem vermez ve problemleri yok etmez (Whitehead ve arkadaşları, 2000).

Yürürlükten kaldırma ve özelleştirme, denetimli serbestliğin modeli değildir. Ancak bu iki kavramdan bahsedilmezse denetimli serbestlik tamamlanmış olmayacaktır. Denetimli serbestlik büyük ihtimalle yok olmayacaktır. Bunun en önemli nedeni hali hazırda denetimli serbestliğe tabii olan insan sayısıdır. Bir diğer faktör ise tekrar suç işleme kavramıdır. Yetişkinlerle yapılmış bir çok çalışma başarı oranını % 67.7 olarak belirtmiştir (Benedict ve arkadaşları, 1997).

Denetimli serbestliğin devam etmesinin bir diğer nedeni de, son ceza sistemi olmasıdır. Bunda politikacıların sivillere suçlar için bir şey yapılamayacağı mesajını vermek istememesi de önemlidir. Bir diğer ihtimal özelleştirme seçeneğidir. Mesela Amerika Birleşik Devletleri eyaleti olan Florida, ruh sağlığı servisi ile öfke kontrolü ve madde kötüye kullanımı ile ilgili hizmetleri vermesi için anlaşmıştır. Hapsetme yerine özelleşmiş denetimli serbestlik sisteminin tasarruflu olma açısından avantajları var gibi görünmektedir ancak uygulamada tasarruf isteğinin gerçekleşmesi görülememektedir. Daha da kötüsü, tutukluların anayasaya aykırı davranışları ve başkaldırıları yakın zamanlarda özel cezaevlerinde görülen etkilerdir. Özel cezaevleri ile ilgili araştırmalar, uygulamada özelleştirme tutumunun desteklenmediğini göstermiştir (Pratt ve arkadaşları, 1999).

2. 5. Türkiye’ de Denetimli Serbestlik Kurumu Ve İşleyişi

Adalet Bakanlığı, çağdaş ceza sisteminin temel amacını; hükümlünün sosyalleşmesini teşvik etmek, yeniden suç işlemesini engelleyici faktörleri güçlendirmek, sorumluluk taşıyan bir yaşam biçimine uyumunu sağlamak ve kolaylaştırmak ve dolayısı ile toplumu suça karşı korumak olarak ele almaktadır.

Bu kapsamda 20.07.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5402 sayılı Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezleri ile Koruma Kurulları Kanununa dayanarak Ağustos 2005 tarihinde Denetimli Serbestlik ve Yardım Hizmetlerinden Sorumlu Daire Başkanlığı kurulmuştur.

03 Temmuz 2005 tarihli ve 5402 sayılı Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezleri ile Koruma Kurulları Kanununda belirtilen görevleri yerine getirmek üzere, Ceza ve Tevkifleri Genel Müdürlüğü bünyesinde Denetimli Serbestlik ve Yardım Hizmetlerinden Sorumlu Daire Başkanlığı, adalet komisyonunun bulunduğu yerlerde denetimli serbestlik ve yardım merkezi şube müdürlüğü ile koruma kurulu kurulmuştur.

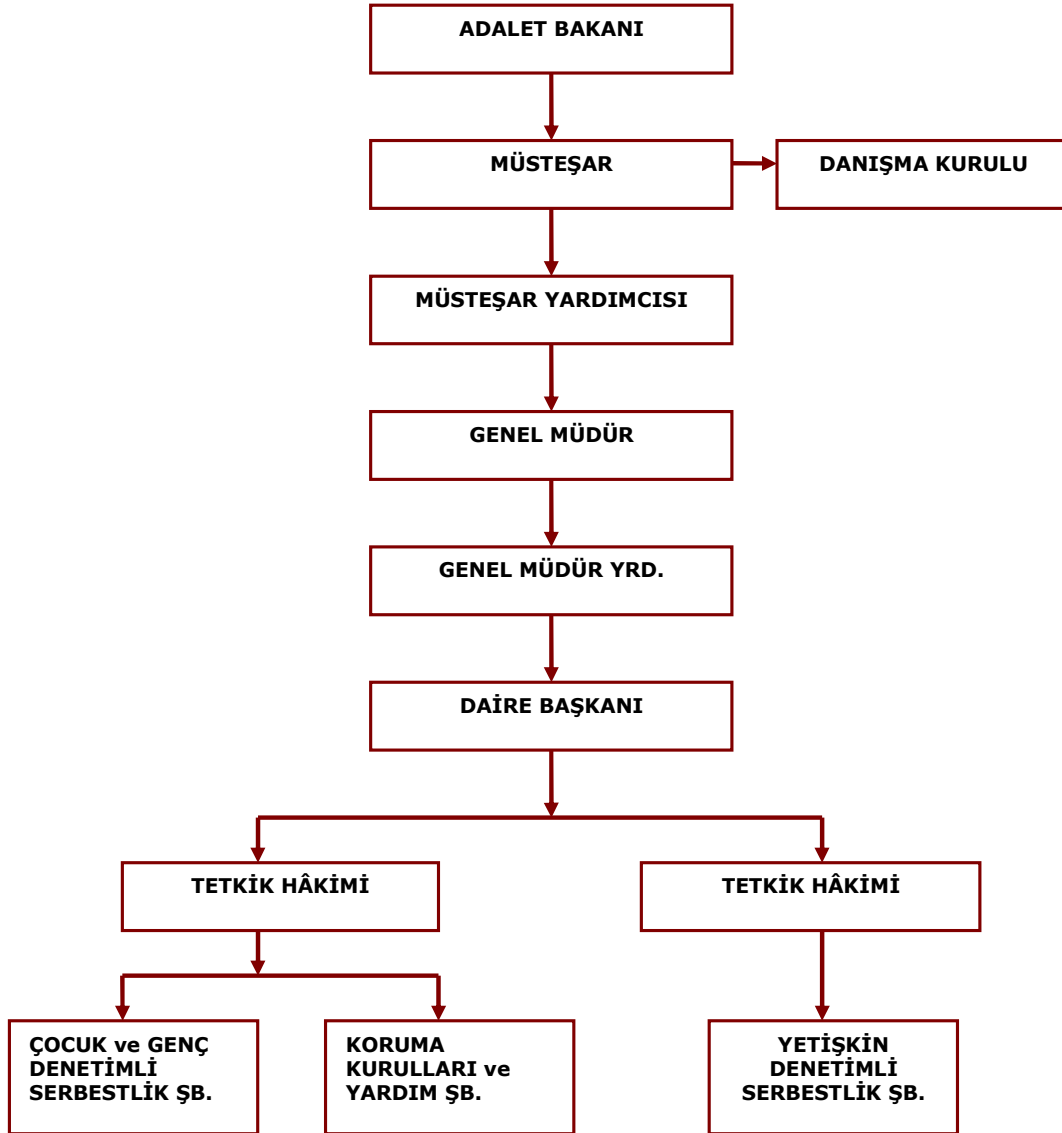
18 Nisan 2007 tarihinde Resmi Gazete de yayımlanan Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezleri ile Koruma Kurulları Yönetmeliği'ne göre denetimli serbestlik: Mahkemece belirtilen koşullar ve süre içinde, denetim ve denetleme planı doğrultusunda süpheli, sanık veya hükümlünün toplumla bütünleşmesi açısından ihtiyaç duyduğu her türlü hizmet, program ve kaynakların sağlandığı toplum temelli bir uygulamayı ifade eder.

Denetimli serbestlik ve yardım ile koruma hizmetlerinde, insan onuruna saygı ve dürüstlük, gizlilik ve tarafsızlık temel ilkeleri dikkate alınır.

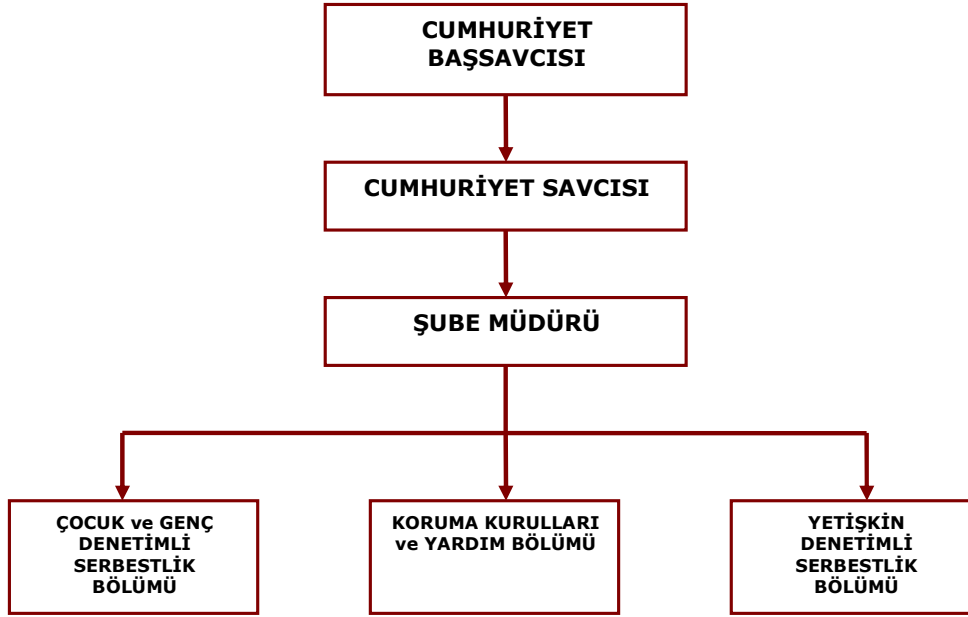
Denetimli serbestlik ve yardım ile koruma kurulu hizmetine ilişkin danışma organı olarak Adalet Bakanlığında, Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezleri ile Koruma Kurulları Danışma Kurulu oluşturulmuştur. Danışma Kurulu, Adalet Bakanlığı Müsteşarının başkanlığında çeşitli kurum ve kuruluşların üst düzey yöneticileri ile toplanmaktadır.

Denetimli Serbestlik ve Yardım ile Koruma Hizmetleri, Adalet Bakanlığı merkez teşkilatında Daire Başkanlığı, taşra teşkilatında Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezi Şube Müdürlükleri ve Koruma Kurulları ile bürolar tarafından yürütülmektedir (T.C. Adalet Bakanlığı, 2007).

Merkez teşkilat şeması aşağıdaki gibidir (<http://www.cte-dsm.adalet.gov.tr>, 2007):

Taşra teşkilat şeması aşağıdaki gibidir (<http://www.cte-dsm.adalet.gov.tr>, 2007):

Türkiye de denetimli serbestliğin amacı tanımında da belirtildiği üzere şüpheli, sanık, hükümlünün toplumla bütünleşmesidir. Bu amaçla denetimli serbestlik ve yardım altındaki kişilerin davranışları, mahkeme tarafından kararlaştırılan yükümlülükleri yerine getirmedeki başarıları izlenir ve bu kişilerin tekrar suç işlemelerini önlemek düşüncesiyle kararlaştırılan süre boyunca sosyal uyumları değerlendirilir. Denetimli serbestlik ve yardım altındaki kişi mahkemece verilen yükümlülüklere uymak durumundadır. Eğer kişi bu yükümlülüklere uymuyorsa bağlı olduğu mahkemesine bilgi verilir ve mahkeme bu bilgi doğrultusunda hareket eder.

Halen, 133 denetimli serbestlik ve yardım merkezi şube müdürlüğünde; 133 şube müdürü, 308 uzman, 831 infaz ve koruma memuru olmak üzere toplam 1.272 personel görev yapmaktadır (<http://www.cte-dsm.adalet.gov.tr>, 2007)

Uzman personelin meslek durumu şöyledir: Denetimli serbestlik ve yardım merkezi şube müdürlüklerinde 30 psikolog, 50 sosyal çalışmacı, 119 öğretmen ve 109 sosyolog görev yapmaktadır (<http://www.cte-dsm.adalet.gov.tr>, 2007).

Gönüllülerden denetimli serbestlik ve yardım çalışmalarında yararlanılabilir.

Türkiye’de denetimli serbestlik altında tutulan kişiler şunlardan oluşmaktadır:

- Mahkemece hakkında, adli kontrol kararı verilenler,
- Mahkemece hakkında, eğitim kurumuna devam etme yaptırımını verilenler,
- Mahkemece hakkında, belirli yerlere gitmekten veya belirli etkinlikleri yapmaktan yasaklanma ile belli yerlere devam etmek yaptırımını ve ehliyet ve ruhsat belgelerinin geri alınması ile belli bir meslek ve sanatı yapmaktan yasaklanma yaptırımını verilenler,
- Mahkemece hakkında, çalışma yaptırımını veya yükümlülüğü verilenler
- Mahkemece hakkında, hapis cezasının konutta infazı tedbiri verilenler
- Mahkemece hakkında, belli hak ve yetkinin kullanılmasının yasaklanması tedbiri verilenler,
- Mahkemece hakkında, meslek ve sanatın icrasının yasaklanması ya da sürücü belgesinin geri alınması tedbiri verilenler,
- Etkin pişmanlık halinde, mahkemece hakkında güvenlik tedbiri verilenler,
- Örgüt mensubu hükümlü ile mükerrirler
- Mahkemece, hükmün açıklanmasının geri bırakılması ile haklarında denetimli serbestlik verilenler
- Mahkemece hakkında, tedavi ve denetimli serbestlik verilenlerdir.

Hakkında herhangi bir tedbire hükmedilen kişi, karara uygun olarak şube müdürlüğünün hazırladığı programa ve denetimli serbestlik görevlilerinin bu kapsamdaki uyarı ve önerilerine uymak ve katlanmak zorundadır.

Türkiye de denetimli serbestlik altında tutulanlar aşağıdaki denetim şartlarını yerine getirmek zorundadırlar:

- Mahkeme tarafından belirlenen adli kontrol ile ilgili şartları yerine getirmek
- Mahkeme tarafından belirlenen kalıcı bir ikamette oturmak,
- İkamet değişikliğini denetimli serbestlik şubesine bildirmek,
- Mahkemece belirtilen tedavi yükümlülüklerini yerine getirmek,
- Mahkemece belirtilen, denetimli serbestlik şartlarını yerine getirmek,
- Mahkemece belirtilen çalışma yaptırımına uymak
- Mahkemece belirtilen belirli yerlere gitmemek veya gitmek,
- Mahkemece belirtilen belirli bir meslek veya sanatı icra etmemek,
- Mahkemece belirtilen eğitim kurumuna devam etmek,
- Mahkemece belirtilen belirli hak ve yetkiyi kullanmamak,
- Kendisi ile ilgilenen denetim memurunun hazırladığı denetim planına uymak.

Eğer denetimli serbestlik altındaki kişi denetimli serbestlik koşullarını ihlal ederse, denetimli serbestlik şubesi mahkemeye durumu bildirir ve mahkeme hapis cezasının uygulanması veya başka koşullar hakkında karar verir (T.C Adalet Bakanlığı, 2005).

Kanunlara göre yetkili mercilerce suç şüphesinin öğrenilmesinden, iddianamenin kabulüne kadar geçen evrede denetimli serbestlik ve yardım merkezi şube müdürlüğünün görevleri vardır, bunlar:

- Haklarında adli kontrol verilen şüphelilerin yükümlülüklerini yerine getirmesine ilişkin çalışmalar,
- Cumhuriyet başsavcılığınca; kendiliğinden ya da şüpheli veya müdafinin başvurusu üzerine gerekli görüldüğünde şüpheli hakkında sosyal araştırma raporunun hazırlanıp sunulması,
- Suçtan zarar gören kişilerin karşılaştıkları, psiko-sosyal ve ekonomik sorunların çözümünde danışmanlık yaparak yardımcı olmak,

- İstek halinde, şüpheliye psiko-sosyal danışmanlık yapmaktır.

İddianamenin kabulü ile başlayıp, hükmün kesinleşmesine kadar geçen evrede denetimli serbestlik ve yardım merkezi şube müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- Haklarında adli kontrol verilen sanıkların yükümlülüklerini yerine getirmesine ilişkin çalışmalar,
- Sanığın bir meslek veya sanat sahibi olmaması halinde, sanığın bir meslek veya sanat sahibi olmasını sağlamak amacıyla bir eğitim programına devam etmesini sağlamak
- Sanığın bir meslek veya sanat sahibi olması halinde bir kamu kurumunda veya özel olarak aynı meslek ve sanatı icra eden bir başkasının gözetimi altında ücret karşılığında çalışmasının sağlanması,
- Sanığın belli yerlere gitmekten yasaklanması, belli yerlere devam etmek hususunda yükümlü kılınması ya da takdir edilecek başka yükümlülükler ile ilgili işlemlerin yapılması,
- Tedavi ve denetimli serbestlik ile ilgili görevlerin yerine getirilmesi,
- Karar öncesinde mahkeme veya hakimin isteği üzerine; sanığın geçmişi, ailesi, çevresi, eğitimi, kişisel, sosyal, ekonomik ve psikolojik durumu, topluma ve suçtan zarar görene karşı taşıdığı risk hakkında ayrıntılı sosyal araştırma raporu hazırlanıp sunulması
- Suçtan zarar gören kişilerin karşılaştıkları, psiko-sosyal ve ekonomik sorunların çözümünde danışmanlık yaparak yardımcı olmak,
- İstek halinde, sanığa psiko-sosyal danışmanlık yapmaktır

Sanık hakkındaki hükmün kesinleşmesinden sonraki evrede denetimli serbestlik ve yardım merkezi şube müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- Mahkemece verilen seçenek yaptırımların yerine getirilmesini sağlamak,
- Mahkemece verilen kamuya yararlı bir işte çalıştırma yaptırımının gereklerini yerine getirmek,
- Mahkemece verilen yaptırımların yerine getirilmesini sağlamak,

- Mahkemece verilen rehberlik ile ilgili görevleri yerine getirmek,
- Mahkemece verilen tedavi ve denetimli serbestlik görevlerini yerine getirmek,
- Salıverilmesine bir ay kalmış hükümlülere iş arama süresince yardımcı olmak,
- Hükümlülerin topluma kazandırılmasında ve salıvermeye hazırlanmasında ceza infaz kurumlarının psiko-sosyal servisleri ile işbirliği yapmak, gerektiğinde hükümlü ile görüşerek salıverme öncesinde değerlendirme raporunun hazırlanmasına katılmak,
- Hapis cezasının konutta infaz edilmesi sırasında hükümlünün psiko-sosyal sorunlarının çözümüne yardımda bulunmak,
- Etkin pişmanlık hükümlerinden yararlanıp haklarında güvenlik tedbirine hükmolunanlarla ilgili bu tedbirlerin uygulanmasını sağlamaktır.

Salıverme sonrası denetimli serbestlik ve yardım merkezi şube müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- Mahkemece hükümlüye verilen yükümlülüklerin yerine getirilmesinin denetimi kapsamında verilen görevleri, gerektiğinde kolluk ve ilgili diğer makamlarla işbirliği yaparak yerine getirmek,
- Denetimli serbestlik tedbirinin veya belirlenen yükümlülüklerin kaldırılması konusunda düzenlenecek raporla görüş bildirmek,
- Belirlenen denetim süresinin iyi halle geçirilmesi yükümlülüğünün denetimi kapsamında verilen görevleri, gerektiğinde kolluk makamları ile işbirliği yaparak yerine getirmek,
- Salıverilen kişilerin iş bulmalarına veya meslek ve sanatlarıyla ilgili bir iş kurmalarına, çevre ve aileleriyle olabilecek psiko-sosyal sorunların çözümüne yardımcı olmak,
- Hükümlülerin yeniden suç işlemesinin önlenmesi ve topluma kazandırılmasını sağlayıcı etkenleri güçlendirme amacına yönelik çalışmalar yapmaktır(T.C. Adalet Bakanlığı, 2007).

Sosyal araştırma raporu; şüpheli veya sanığın kendisinin ve çevresinin sistemli bir bakış açısıyla değerlendirildiği ve toplumla bütünleşmesi amacıyla ihtiyaç duyduğu her türlü hizmet, program ve kaynaklarla ilgili önerileri içeren, soruşturma veya kovuşturma sırasında şube müdürlüğü veya büroda

görevli denetim görevlisi tarafından hazırlanan rapordur. Sosyal Araştırma Raporu'nun içeriğine ilişkin üç grup bilgi yer almaktadır. Bunlar:

- Mahkemenin suçlu davranışı değerlendirmesine temel olarak suç işlemiş bireyin toplumsal kökeni ve özgeçmişi hakkında bilgi;
- Suç işlemiş bireyin gelecekteki suç işleme riski gibi bazı görüşlere temel olarak suç işlemiş bireyin toplumsal kökeni ve şimdiki durumu ile ilgili bilgi;
- Cezalandırma seçenekleri konusunda mahkemeye önerilerdir.

Bilgi toplanmasında üç yol vardır. Bunlardan birincisi mülakat, ikincisi gözlem ve üçüncü yol ise şüpheli/sanık hakkında doğrudan ya da dolaylı bilgi içeren yazılı kaynakların kullanılmasıdır. Özellikle denetim yapabilmek, ev ziyaretlerinde bulunabilmek, hakkında rapor istenen kişiye ulaşabilmek açısından çoğu denetimli serbestlik şubesine araç tahsis edilmiştir.

Koruma kurullarının amacı, Ceza infaz kurumlarından salıverilen hükümlülerin yeniden suç işlemelerini önleyici tedbirleri alarak, toplum içinde insan hakları ve onuruna yakışır bir hayat sürmeleri ve üretici bireyler olmalarını sağlamak ve yaşam kalitelerini yükseltmektir.

Koruma kurulları; adalet komisyonunun bulunduğu yerlerde Cumhuriyet başsavcısının veya görevlendireceği Cumhuriyet başsavcı vekili ya da Cumhuriyet savcısının başkanlığında; baro temsilcisi, belediye başkanı veya görevlendireceği yardımcısı, Cumhuriyet başsavcısı tarafından belirlenecek bir ceza infaz kurumu müdürü, denetimli serbestlik ve yardım merkezi şube müdürü, milli eğitim müdürü, sosyal hizmetler müdürü, sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakfı temsilcisi, teşkilatı bulunan yerlerde Türkiye İş Kurumu müdürü, ziraat ve Halk Bankası müdürleri, varsa ticaret ve sanayi odaları, ziraat odaları, borsalar, esnaf ve sanatkârlar birliği yöneticileri ile varsa kamuya ait fabrikalar ile istekleri halinde o yerlerde şubesi bulunan kamuya yararlı dernek veya vakıflar ve özel bankaların yönetici seviyesindeki temsilcilerinden Cumhuriyet başsavcılığı tarafından uygun görülenlerin katılımı ile oluşmaktadır.

Koruma kurullarının görevleri şunlardır:

Denetimli serbestlik ve yardım merkezi şube müdürlüğü tarafından iletilen, suçtan zarar gören kişilerin suç nedeniyle karşılaştıkları; sosyal, ekonomik ve psikolojik sorunların çözümünde yardımcı olmak,

Ceza infaz kurumlarından salıverilen hükümlülerin; meslek ve sanat edinmelerinde, iş bulmalarında, sanat sahibi olanlar ile tarım işletmeciliği yapmak isteyenlere araç ve kredi sağlanmasında, işyeri açmak isteyenlere yardım edilmesinde ve karşılaştıkları diğer güçlüklerin çözümünde yardımcı olmak,

Salıverilen çocuk hükümlülerin öğrenimlerine devam etmelerini sağlamaya yönelik her türlü tedbiri almak; bu amaçla denetimli serbestlik ve yardım merkezi şube müdürlüğü veya büro tarafından hazırlanan projeleri görüşmek ve karara bağlamak, salıverilen diğer hükümlülere de bu konuda yardımcı olmak,

Suçtan zarar gören veya ceza infaz kurumundan salıverilen hükümlülere öğrenimlerine devam etmelerini sağlamaya yönelik denetimli serbestlik ve yardım merkezi şube müdürlüğü tarafından hazırlanan projeleri görüşmek ve karara bağlamaktır.

Koruma kurullarına, suçtan zarar görenler ve ceza infaz kurumundan salıverilen hükümlüler başvurabilirler. Başvurular denetimli serbestlik ve yardım merkezi şube müdürlüğüne veya büroya yapılır (T.C Adalet Bakanlığı,2007).

Denetim çalışmaları, mahkeme tarafından şüpheli, sanık veya hükümlü hakkında verilen yükümlülüklerin yerine getirilip getirilmediğinin denetleme planı ile takip edilmesidir. Denetleme planında, sadece mahkeme tarafından belirlenen yükümlülüğe yer verilip, psiko- sosyal yardım çalışmalarına yer verilmez. Bu nedenle denetim çalışmalarının amacı, şüpheli, sanık veya hükümlünün mahkeme tarafından verilen yükümlülüklerle uyup uymadığının tespit edilmesidir.

Denetim çalışmaları denetimli serbestlik ve yardım merkezi şube müdürlüğü veya büro tarafından belirlenen denetleme memuru, gerektiğinde denetim görevlisi tarafından yürütülür.

Denetim çalışmaları; denetimli serbestlik ve yardım merkezi şube müdürlüğü veya büroca şüpheli, sanık veya hükümlü hakkında 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 109 uncu maddesinin üçüncü fıkrası ve 231 inci maddesinin sekizinci fıkrası; 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununun 20 inci maddesi; 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 50 inci maddesinin birinci fıkrasının (c), (d), (e) ve (f) bentleri, 53 üncü maddesinin beş ve altıncı fıkraları, 58 inci maddesinin dokuzuncu fıkrası, 221 inci maddesinin beşinci fıkrası; 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 105 inci maddesinin dördüncü fıkrası, 108 inci maddesinin dört ve altıncı fıkraları ile 110 uncu maddesinin ikinci fıkrası gereğince adli kontrol veya denetimli serbestlik kararlarına karar verilmesi halinde yerine getirilir. Ayrıca rehber görevlendirilmeksizin 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 51 inci maddesinin dördüncü fıkrası ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 107 inci

maddesinin yedi ve sekizinci fıkrasındaki yükümlülükler karar verilmesi halinde denetim görevi yerine getirilir.

Rehberlik, bireyin doğru seçim yapmasını, topluma uyum sağlamasını ve etkili problem çözmesini sağlamak amacıyla yapılan bilimsel temellere dayalı uygun yardım ve yol gösterme hizmetleridir.

Rehberlik çalışmaları; sanık veya hükümlüye 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 51 ve 191 inci maddeleri ile 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 107 nci maddesi gereğince rehber atanmasına karar verilmesi halinde denetimli serbestlik ve yardım merkezi şube müdürlüğü veya büro tarafından belirlenen denetim görevlisi tarafından yerine getirilir.

Hükümlü hakkında, bir eğitim kurumu veya programına devam etmesi kararları ile birlikte rehber görevlendirilmesi kararının verilmesi halinde, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 51 inci maddesinin 5 inci fıkrası ile 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 107 nci maddesinin dokuzuncu fıkrasında belirtilen görevleri yerine getirmek üzere Milli Eğitim Bakanlığına bağlı il ve ilçe milli eğitim müdürlükleri tarafından rehber öğretmen, yeterli sayıda rehber öğretmen bulunmaması halinde diğer branşlardan öğretmen görevlendirilir.

Mahkemeler tarafından sanık veya hükümlüye rehber atanmasına karar verilmesi halinde öncelikle sanık veya hükümlünün detaylı olarak tanınması amacıyla değerlendirme formu doldurulmalıdır. Daha sonra değerlendirme formu ile edinilen bilgiler doğrultusunda çalışmalara yol verilmesi amacıyla denetim planı hazırlanır.

Denetim planında mahkeme tarafından belirlenmişse sanık veya hükümlünün yükümlülüklerine ve rehberlik hizmetine yer verilir.

Rehberlik görevi, denetim süresinin başladığı tarihten denetim süresinin sona erdiği tarihe kadar devam eder ve zorunlu hallerin dışında rehberlik görevi aynı uzman tarafından takip edilir.

Rehber yaptığı görüşmelerde ve elde ettiği bilgiler yönünden gizlilik kurallarına uymakla yükümlüdür.

Rehberlik hizmetleri sonucunda bireyin; daha yeterli bir kişiliğe sahip olması, kim olduğunu daha doğru değerlendirmesi ve kim olabileceği konusunda daha gerçekçi hedefler belirlemesi, insanlar ve toplum hakkında olumlu düşüncelere sahip bulunması ve onlara saygılı olması, zamanı olumlu faaliyetlerle daha iyi değerlendirmesi, değişikliklere açık olması hedeflenir.

Psiko-sosyal yardım, suçtan zarar gören, şüpheli sanık veya hükümlülere yapılan psikolojik ve sosyal yardımdır.

Psikolojik yardım; suçtan zarar gören, şüpheli, sanık veya hükümlülerin ekonomik, sosyal, psikolojik sorunlarının çözümüne, ihtiyaçlarının belirlenmesine, çevreye uyumuna, yaşam koşullarının korunmasına ve geliştirilmesine yardımcı olmak amacıyla, bilimsel yöntem ve tekniklerin kullanıldığı sistemli ve programlı hizmetlerin bütünüdür.

Sosyal yardım; suçtan zarar gören, şüpheli, sanık veya hükümlünün aile ve çevre koşullarından doğan maddi, manevi ve sosyal ihtiyaçlarının giderilmesine, sosyal sorunlarının önlenmesine ve çözülmesine, çevre toplumla uyumunun düzenlenmesine yardımcı olunmasını amaçlayan sistemli ve programlı hizmetlerin bütünüdür.

Psiko-sosyal yardım çalışmaları şüpheli, sanık, hükümlü veya mağdurun talebi halinde yürütülür. Psiko-sosyal yardım çalışmaları kapsamında denetimli serbestlik ve yardım merkezi şube müdürlüğü veya büro tarafından psikolog veya sosyal çalışmacı görevlendirilir (T.C.Adalet Bakanlığı,2007).

2. 6. Günümüzde Dünyada Denetimli Serbestlik Uygulamaları

Denetimli serbestlik merkezleri bazı ülkelerde Ceza Evleri Genel Müdürlüğü bünyesinde, bazı ülkelerde ise müstakil olarak oluşturulmuştur. Batı Avrupa'da birkaç ülke dışında her ülkede bu sistem mevcut olup, Doğu Avrupa'dan yeni katılan ülkelerin birçoğunda kurulmaktadır. Söz konusu merkezler, Norveç, Danimarka, Fransa, İtalya, Kanada gibi ülkelerin Ceza Evleri Genel Müdürlüğü bünyesinde, İngiltere ve Galler'de Polis ve Cezaevi Sevisi ile birlikte İçişleri Bakanlığı'na bağlı olarak, Hollanda ve Avusturya gibi ülkelerde ise ayrı olarak oluşturulmuştur. Çek Cumhuriyeti ve Almanya'da Adalet Bakanlığı'na bağlı olarak kurulmuştur (T.C. Adalet Bakanlığı,2005).

Günümüzde, Avrupa ülkelerinde, pek çok denetimli serbestlik ve yardım servisinin görev bildirgelerinde, kamunun korunması ve cezaların infazının etkinliğine vurgu yapılmıştır. Özellikle toplum içi yaptırımlarda mağdurun ihtiyaçları ve zararın giderilmesi hedeflenmiştir. Günümüzde, Avrupa ülkelerinin, denetimli serbestlik ve yardım sisteminin, suçluların yeteneklerinin test edilmesinden, yasalara uygun yaşamaya, yeniden suç işlenmesinin önlenmesine, suçluların topluma katılımının yükseltilmesi ve nihayet toplum güvenliğinin korunması gibi ortak stratejik hedefleri vardır (T.C. Adalet Bakanlığı,2005).

Anglo-Amerikan sistemde, denetimli serbestlik deyince mahkeme tarafından hapis cezası bildirilmeden kararlaştırılan bağımsız yaptırımlar kastedilir. Aynı model, Çek Cumhuriyeti'nde,

Danimarka’da, İrlanda ve İsviçre’de kurulmuştur. Kıta Avrupa’sı ülkelerinin çoğunda, hapis cezasının belirlenen koşullarda infazının ertelenmesi uygulanır (T.C. Adalet Bakanlığı,2005).

1993 yılında Amerika Birleşik Devletleri’nde 1.5 milyon dava çocuk mahkemesi tarafından ele alınmıştır. Hemen hemen bu davaların hepsi bir denetimli serbestlik memuru ile ilişki kurmuştur. Denetimli serbestlik birimi, bu davaların süreçlerinin neler olacağını belirlemiştir. Bazılarına tutukluluk kararını belirlemede, çoğuna kovuşturma raporu hazırlayarak, bazılarına süpervizyon şartı koyarak ve bazılarına bakım hizmeti sağlayarak bu belirlemeyi yapmıştır (U.S.Department of Justice, 1996).

Colombia Bölgesi ve ABD’de denetimli serbestlik servisleri, genellikle yerel çocuk mahkemeleri veya mahkemelerin eyalet yönetimi bölümü tarafından yönetilir. Az sayıdaki bazı eyaletlerde ise, denetimli serbestlik yönetimi sosyal kurum özelliği taşıyan yapıların bir kombinasyonudur. Küçük yerel bölgelerde eyalet idaresi sistemi veya şehirlerde mahkemeler tarafından yönetilir. Bazı eyaletlerde denetimli serbestlik, eyalet çapında şube idaresi ile yönetilir. Bazı eyaletlerde ise yerel yönetim denetimli serbestliği yönetir (U.S.Department of Justice, 1996).

Amerika Birleşik Devletleri’nde yargıçlar pek çok konuda ‘hüküm verme öncesi kovuşturma raporu’ na belirleme yapmak için güvenirlir. Bununla beraber pek çok grup hüküm verme öncesi raporu başka amaçlar için kullanabilirler. Mesela denetimli serbestlik memurları ve cezaevi üyeleri hüküm verme öncesi raporunu hükümlüleri denetimde araç olarak kullanır. Hüküm verme öncesi kovuşturma raporu, tekrar suç işleme olasılığı gibi risk faktörlerini içeren suçlu ihtiyaçlarını belirlemeye yardımcı bir rapordur, bu rapor yürürlükteki suçlar hakkında bilgiler, suçlunun çocuk ve gençlik kriminal kayıtları, aile geçmişi, eğitim durumu sosyal güvence durumu, madde kötüye kullanımı gibi kişisel bilgileri içermekle beraber, mağdur etkilerini içermez (Norman ve arkadaşları, 2000).

İkinci aşamada davaların önemine göre, yargıçlar bu raporu kabul edip karar verirler, Amerika Birleşik Devletleri’nde yapılan bir çalışmada (1971), raporda denetimli serbestlik tavsiye edildiğinde, hâkimlerin %83’ünün, raporda hapis cezası tavsiye edildiğinde hâkimlerin %87’sinin tavsiyeyi kabul ettiği görülmüştür (Norman ve arkadaşları, 2000).

İngiltere ve Galler’deki Denetimli Serbestlik ve Yardım Servisi alanında görev ve sorumlulukları en kapsamlı olanıdır: Tutuklu kişinin durumunun tespiti için hâkim ve savcılara bilgi toplamak, tedbir önerilerinde bulunmak, hem tutuklu sayısının azaltılması hem de ilk aşamada tahliye edilen mahkûmlara yardım amacıyla kolaylıklar sağlanması, hafif suçlulara danışmanlık hizmeti sağlanması, Kamu kurumları ve özel bürolarla mahkûmlara özel kişisel başarı programları için ortak çalışmaların

geliştirilmesi, elektronik izlemenin uygulanması, onarım programlarının iletilmesi ve mağdur büroları ile bağlantı kurulması görevleri arasındadır (T.C. Adalet Bakanlığı,2005).

İngiltere İçişleri Bakanlığı, 1998 yılında, denetimli serbestliğin modernize etmek için çalışmalara başlamıştır. Bu modernizasyonun içinde denetimli serbestlik isminin ‘Kamu Hizmeti Cezası ve Rehabilitasyon Servisi’ şeklinde olacağı öngörülmüştür. Resmi Denetimli Serbestlik Servisi, Denetimli Serbestlik Şefleri Birliği, Ulusal Denetimli Serbestlik Memurları Birliği, sadece isme karşı tepki göstermekle kalmamış, yeniliklerin gelmesi ile eski birçok fikrin kaybolacağını savunmuşlardır. Merkez Denetimli Serbestlik Konseyi de değişikliklere karşı çıkmıştır. ‘Denetimli Serbestlik Servisi’ ismi ‘suçlulara ikinci bir şans verme’ açısından uygundur. Ancak şartlı salıverme, gözetim, bakım, toplum servisi, mağdur kavramları içine eklendiğinde ve 21. yüzyılda artık bu isim uygun değildir. Denetimli Serbestlik Baş Müfettişi, ‘denetimli serbestlik’ kavramının uluslar arası ve itibarlı bir kavram olarak tanındığından ve Anglo-Welsh denetimli serbestliğine dünya çapında örnek olarak bakıldığından değiştirilmesinin uygun olmayacağını belirtmiştir (Nellis, 2000).

Delile dayalı denetimli serbestlik uygulamaları 1980 yılında kavram olarak oluşmaya başlamıştır. Özellikle denetimli serbestlik sisteminde nelerin işe yaradığı ile ilgili makaleler ortaya çıkmaya başlamıştır. 1980’lerde İngiltere İçişleri Bakanlığı, denetimli serbestlik servisi uygulamalarında uyum ve standardizasyon sağlamaya karar vermiştir. Ulusal standartların ilk bölümü 1992 yılında yayınlanmıştır. 1995 yılında denetimli serbestlik çalışmaları için profesyonel gereklilikler belirlenmiş ve eğitim gerekliliği ve diploma gerekliliği şartı getirilmiştir (Nutley ve arkadaşları, 1999).

2001 yılında, İngiltere İçişleri Bakanlığı, birleşik cezaevi ve denetimli serbestlik çalışanları için bir değerlendirme sistemi başlatmıştır. Çalışan Değerlendirme Sistemi (OAS), suç işleyenlerin tekrar suç işleme riskini, personelin zarar görme riskini tahmin etme ve tekrar suç işlemeyi engelleme için oluşturulmuştur. ÇDS, suç işlemeye bağlı risk üzerinde literatürün geniş bir alanını ele almıştır. Şiddet suçları ile bağlı faktörler, tehdit etme, kundakçılık, kendine zarar verme ve cinsel suçlardır, suçlu hala cezaevinde veya denetimli serbestlik sistemindeyken belirlenebilir veya idare edilebilir. Denetim prosesi, suç geçmişi, ekonomik ve sosyal durumlar, eğitim, barınma, iş durumunu kapsar; duygusal olarak iyi olma, davranış paternleri gibi kişilik faktörleri, uygun süpervizyon çeşitleri gereklidir. Çalışanın risk denetimi, resmi olmadan ve yönetilmeden, saptanmamış ve idare edilmemiş şiddet suçlusu olduğu bilinen görüşmeciden, çalışana zarar gelmesi riski mümkündür. Yapılan bir çalışmada, denetimli serbestlik çalışanlarının, iş yerlerinde temel görevlerini yaparken, şiddet mağduru olma korkusunu, her 5 çalışandan 4’ünün (%71) taşımakta olduğu görülmüştür. Korkunun nedeni ise şu şekilde belirtilmiştir; insanların asabi, kızgın yada dikkat edilmesi gereken kişiler olabileceğinin bilinmesi, izole olan lokasyonlar (konutlar, ev ziyaretleri), bir kişi ya da yer ile ilgili kısıtlı bilgi, tahmin edilmeyen durumlar ya da insanlar, görüşmecinin bir memurun evini keşfetmesi, stresli

senaryolar ile baş edebilmekle ilgili kısıtlı bilgi ve beceri sahibi olunmasıdır (O'Beirne ve arkadaşları, 2004).

Avusturya'daki Denetimli Serbestlik ve Yardım Servisi görev alanları şunlardır: Cumhuriyet savcısının ya da hâkimin yetkisi altında, yargılama öncesinden itibaren arabulma çalışması yapmak, duruşmanın sonuna kadar Geçici Denetimli Serbestlik ve Yardım, uyuşturucu madde bağlantılı suçlarda usul işlemlerinin geçici olarak ertelenmesidir (T.C. Adalet Bakanlığı,2005).

Belçika'daki Denetimli Serbestlik ve Yardım Servisi görev alanları şunlardır: Yargılama öncesi aşamada arabuluculukta şartlı salıverme imkânı, kararın açıklanmasının tehiri ya da infazın ertelenmesi, kısa süreli cezalarda hafta sonu ya da yarım günlük tutuklama ve uzun dönemli cezalarda yarı tutuklamadır (T.C. Adalet Bakanlığı,2005).

Çek Cumhuriyeti'ndeki Denetimli Serbestlik ve Yardım Servisi görev alanları şunlardır: Bir garanti ya da söz ile tutuklamanın ikame edilmesi (söz vermek, Denetimli Serbestlik ve Yardım Servisi ile bağlantı içinde kalmak ve yargılama öncesinde rehabilitasyon programına katılmak şeklindedir), tazminat ödemeye istekli olanlar için, hafif suçluların gözetim altında tutulması suretiyle cezadan şartlı olarak feragat edilmesidir (T.C. Adalet Bakanlığı,2005) .

Danimarka'daki Denetimli Serbestlik ve Yardım Servisi görev alanları şunlardır: Polis gözetimi esnasında erken müdahale, tedavi programları, cezanın ertelenmesidir (T.C. Adalet Bakanlığı,2005).

Finlandiya'daki Denetimli Serbestlik ve Yardım Servisi görev alanları şunlardır: Cezası 8 aya kadar olan şüpheliler için rapor düzenlenmesi, 15–20 yaş arasında olanlar için cezalarının mahalli sosyal servislerle yakın işbirliği kurularak infazıdır (T.C. Adalet Bakanlığı,2005).

Fransa'daki Denetimli Serbestlik ve Yardım Servisi görev alanları şunlardır: sosyal arabuluculuk ve çatışmanın önlenmesi alanında yerel topluluklara iş birliği kurma, cezaevi dışında yerleştirme, örneğin iş veya eğitim amaçlı tahliye, yarı özgürlük hem bir yaptırım hem bir tedbirdir, şartlı tahliyeden önce 1–3 yıl arası hazırlayıcı bir süreçtir, elektronik olarak izlenen evde tutukluluk, yeniden cinsel suç işlemenin önlenmesi için zorunlu tıbbi tedaviyi de kapsayan gözetim rejimidir (T.C. Adalet Bakanlığı,2005).

İrlanda Cumhuriyeti nüfusu 4 milyondur, ancak yüksek suç oranı mevcuttur. İrlanda Cumhuriyeti'nde hırsızlık, yankesicilik, madde kötüye kullanımı ve şiddet suçlarını işleyenlere denetimli serbestlik tedbiri verilebilir. Suçlular için asıl önemli olan ceza adalet sistemi ile ilişki kurmak ve bu ilişkiyi devam ettirmek veya vazgeçmektir (Healy ve arkadaşları, 2006).

İrlanda Cumhuriyeti, denetimli serbestlik sistemini, 1907 yılında Suçlu Davranışlarının Denetimli Serbestliği Yasası ile kabul etmiştir. Ancak 1922 yılında Britanya'dan bağımsızlaşınca uygulamaya başlanmıştır (Healy ve arkadaşları, 2005).

İrlanda Cumhuriyeti'nde denetimli serbestlik sistemi, İngiltere Denetimli Serbestlik Sistemi'nden yaratılmıştır. 1998–1999 yılları arasında modernize edilmiştir. 1962 yılında denetimli serbestlik memuru sayısı altıdan sekize yükselmiştir. Bunlardan 5'i Çocuk Mahkemelerinde, bir memur Dublin Bölge Mahkemesinde, diğer iki memurda iki ayrı cezaevinde bulunmaktaydı. Bütün memurlar Dublin bölgesinde bulunmaktaydı. 1979 'da Baş Denetimli Serbestlik ve Sağlık Memuru, asistanı, 15 uzman memur ve 116 temel memur işe atanmıştır. İrlanda Cumhuriyeti'nde denetimli serbestlik sistemi Adalet Bakanlığı'na bağlıdır. Ortalama her yıl 4000 suçlu toplum yaptırım cezası alır (Terry, 2000)

Almanya'daki Denetimli Serbestlik ve Yardım Servisi görev alanları şunlardır: Duruşma öncesi aşamada, mağdur-suçlu arabuluculuğu, adli yardım, para cezasının ödenmemesinde hapis yerine toplum hizmetidir (T.C. Adalet Bakanlığı,2005).

İtalya farklı bir sisteme sahiptir. Önemli alternatif tedbirlere sahip olmakla birlikte hiç toplum içi yaptırıma sahip değildir (T.C. Adalet Bakanlığı,2005).

Estonya'daki Denetimli Serbestlik ve Yardım Servisi görev alanları şunlardır: Temel hedefi hapis cezasına alternatif uygulamalarla toplumu daha güvenli bir hale getirmektir. Denetimli serbestlik ve yardım altında tutulan kişiler; ertelenmiş mahkûmiyetlerini çekenler, cezaevinden şartlı olarak tahliye edilenler, toplum yararına hizmet cezası çekenlerdir (T.C. Adalet Bakanlığı,2005).

İskoçya'da denetimli serbestlik, İngiltere ve Galler'de olduğu gibi 1969 yılında organizasyonel değişiklikler geçirmiştir. 1904 yılında İskoçya'da 43 000 kişi cezaevinde bulunmaktaydı ve bu zamanlarda bir kişi 75 sent e mal olmaktadır. 14 Aralık 1905 tarihinde mahkemelere denetimli serbestlik memuru atanmaya başlandı. 1919 yılıyla beraber, mahkemelerde çalışan memur sayısı 11 di. 1931 yılında tedavi ve süpervizyon denetimli serbestlik kapsamına alındı. 1932 yılında toplam denetimli serbestlik hükmü almış kişi sayısı 1041 iken 1954 yılında bu sayı 2019 a yükselmiştir (McNeill, 2005).

Jersey Adası, İngiliz Kanal adalarından biridir. Bu Ülke nüfusu 87 700'dür. Jersey Denetimli Serbestlik ve Bakım Servisi'nde 12 denetimli serbestlik memuru ve 23 part-time çalışan eleman bulunmaktadır (Raynor ve arkadaşları, 2007).

3. GEREÇ VE YÖNTEM

Çalışmamız, İstanbul ilinde bulunan Kadıköy Denetimli Serbestlik Ve Yardım Merkezi Şube Müdürlüğü'nde yapılmıştır. Çalışma 30.12.2005–15.06.2007 tarihleri arasında Kadıköy Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezi Şube Müdürlüğü'nde işlem gören dosyaların retrospektif dosya taraması şeklinde gerçekleştirilmiştir.

Kadıköy Denetimli Serbestlik Ve Yardım Merkezi Şube Müdürlüğü, 30.12.2005 tarihinde Müdür ve İnfaz koruma personelinin görevine başlaması ile faaliyete geçmiş, daha sonra ilk uzman 18 Nisan 2006 tarihinde atanmış ve dosyalara rehberlik hizmeti de başlamıştır. Hali hazırda şube; müdür, 7 infaz koruma memuru, 3 uzman (psikolog, sosyal hizmet uzmanı, sosyolog) olmak üzere toplam 11 kişilik kadrosu ile görev yapmaktadır.

Araştırma örneklemini, yukarıda belirtilen tarihler arasında şubeye sevk edilmiş dosyalar oluşturmaktadır. Söz konusu dosya bilgileri şube müdürlüğündeki kayıt defterlerinde yer almaktadır ve bu defterler kendi içlerinde sınıflandırılmıştır. Çocukların denetimine ilişkin defter, denetimli serbestlik defteri, adli kontrol defteri, koruma kurulları defteri ve rehberlik hizmetlerine ilişkin defter şube müdürlüğündeki kayıt defterlerini oluşturmaktadır. Ayrıca mükerrirlere ilişkin defter ve iş arama izin defteri de bulunmaktadır. Ancak bu iki defterde hiç kayıt bulunmadığından incelemeye alınmamıştır. Belirtilen şubeye sevk edilen dosyalara ne gibi işlemlerin uygulandığı yukarıda belirtilen defterlerdeki bilgilerden belirlenmiştir.

İkinci aşamada rehberlik yapılan dosyalar daha ayrıntılı şekilde incelenmiş, bu dosyalar içinden belirtilen tarih içinde kapanmış olan dosyaların denetim planı bilgilerine ulaşılabilmemiş ve denetim planı bilgileri istatistiki olarak incelenmiştir. Yine belirtilen zamanda rehberlik çalışmaları devam eden dosyaların değerlendirme formu bilgileri incelenmiş ve bu bilgiler de istatistiksel olarak değerlendirilmiştir.

Araştırma tanımlayıcı tiptedir. İstatistik analizlerde SPSS 11.05 paket program kullanılmıştır. Tanımlayıcı istatistikler tablo olarak verilmiştir.

Araştırmadan beklenen sonuç, Denetimli Serbestlik uygulamasını yükümlülüklerine uyarak bitiren ve devam eden kişi sayısının, yükümlülüklerine uymayarak cezaevine dönenlerden daha fazla olması, Denetimli Serbestlik süresince rehberlik yardımı alan kişilerin tekrar aynı suç

işleme oranının düşük olması, özellikle uyuşturucu madde kullanmaktan dolayı hakkında denetimli serbestlik tedbiri uygulanan kişilerin uyuşturucu madde kullanmayı bırakma oranlarının yüksek olması, sonuç olarak Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezleri'nin verimli olması varsayılmaktadır.

4. BULGULAR

30.12.2005–15.06.2007 tarihleri arasında Kadıköy Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezi Şube Müdürlüğü' nde, toplam 408 dosya işlem görmüştür. Bunların % 13,0'ünü (n=53) çocuk dosyası, %68,2'sini (n=280) denetimli serbestlik dosyası, %14,7'sini (n=60) adli kontrol dosyası, %3,7'sini (n=15) koruma kurulları dosyaları oluşturmaktadır. Belirtilen sürede mükerrirlere ilişkin işlem ve iş arama ile ilgili işlem olmadığından değerlendirilme yapılmamıştır.

Çocuk Dosyaları

Tablo I. İşlem gören çocuk dosyalarının sonuçlanması durumuna göre dağılımları

Dosya sonucu	N	%
Devam	26	49,1
İhlal	1	1,9
Yetkisizlik	7	13,2
Tebliğat	5	9,4
Görevsizlik	14	26,4
Toplam	53	100,0

İşlem gören çocuk dosyaları sonuçlarına göre, dosyaların % 49,1'i (n=26) belirtilen tarih aralığında infazı devam etmektedir. %26,4'ü (n=14) görevsizlikle, %13,2'si (n=7) yetkisizlikle sonuçlanmış, %9,4'ü (n=5) tebliğat ile %1,9'u (n=1) ihlal ile sonuçlanmıştır.

Dosyaların sonlanma sürelerine bakıldığında çocuk dosyalarında ortalama bir dosya 117,16 ±36,19 gün işlem görmektedir.

Tablo II. İşlem gören çocuk dosyalarının mahkemelere göre dağılımları

Mahkemeler	N	%
Asliye	4	7,5
Ağır	5	9,4
Sulh	1	1,9
Çocuk	43	81,1
Toplam	53	100,0

İşlem gören çocuk dosyalarının mahkemelerine göre dağılımlarına bakıldığında %81,1 (n=43) dosyanın çocuk mahkemesinden infaz için belirtilen şubeye gönderilmiş olduğu görülmüştür.

Tablo III. Çocuk dosyalarını takip eden uzmana göre dağılımları

Takip eden uzman	N	%
Belirtilmemiş	38	71,7
Sosyal çalışmacı	5	9,4
Sosyolog	6	11,3
Psikolog	4	7,5
Toplam	53	100,0

Çocuk dosyalarının %11,3'ünü (n=6) sosyolog, %9,4'ünü (n=5) sosyal çalışmacı, %7,5'ini (n=4) psikolog takip etmektedir. 38 dosyanın (%71,7) takip eden uzmanının özellikleri belirtilmemiştir.

Tablo IV. İşlem gören çocuk dosyalarının karar konularına göre dağılımları

Karar konusu	N	%
ÇKK 5395 20/ 1- b	2	3,8
ÇKK 5395/23	6	11,3
ÇKK 5395/23 -3	45	84,9
Toplam	53	100,0

İşlem gören çocuk dosyalarının karar konularına göre, çocuk dosyalarının %3,8'nin (n=2) karar konusu belirlenen bazı yerlere gidememek veya ancak bazı yerlere gidebilmektir. %11,3'ünün (n=6) karar konusu, çocuğa yüklenen suçtan dolayı yapılan yargılama sonucunda belirlenen cezanın en çok üç yıla kadar hapis veya adli para cezası ise; mahkemece hükmün açıklanmasının geri bırakılmasıdır. %84,9'unun (n=45) karar konusu, hükmün açıklanmasının geri bırakılması halinde çocuğun 3 yıl denetimli serbestlik tedbirine tabii tutulması ve bu süre içinde çocuğun bir eğitim kurumuna devam etmesi, belli yerlere gitmekten yasaklanması veya belli yerlere devam etmek hususunda yükümlü kılınması ya da takdir edilecek başka yükümlülüğü yerine getirmesidir.

Adli kontrol dosyaları

Tablo V. İşlem gören adli kontrol dosyalarının sonuçlanması durumuna göre dağılımları

Adli kontrol dosya sonucu	N	%
Devam	12	20,0
İnfaz süresi bitmesi	18	30,0
İhlal	16	26,7
Yetkisizlik	4	6,7
Tebliğat	9	15,0
Diğer	1	1,7
Toplam	60	100,0

Adli Kontrol dosyalarının %30,0'u (n=18) infaz süresinin bitmesi nedeniyle, %26,7'si (n=16) ihlal nedeniyle kapanmıştır. %20,0'si de (n=12) hala devam etmektedir. %15,0'i (n=9) tebligat ile, %6,7'si (n=4) yetkisizlikle sonuçlanmıştır.

Tablo VI. İşlem gören adli kontrol dosyalarının gönderildiği mahkemelere göre dağılımı

Mahkemeler	N	%
Asliye	4	6,7
Ağır	1	1,7
Sulh	53	88,3
Çocuk	2	3,3
Toplam	60	100,0

İşlem gören adli kontrol dosyalarının, belirtilen denetimli serbestlik şubesine, gönderildiği mahkemelere göre dağılımlarına bakıldığında dosyaların %88,3'ü (n=53) sulh ceza mahkemelerinden, %6,7'si (n=4) asliye mahkemelerinden, %3,3'ü (n=2) çocuk mahkemelerinden, %1,7'si (n=1) ağır ceza mahkemelerinden gönderilmiştir.

Tablo VII. İşlem gören adli kontrol dosyalarının karar konularına göre dağılımları

Karar özetleri	N	%
CMK.109/3-f	8	13,3
CMK.109/3-g	1	1,7
CMK 109/3-a	12	20,0
CMK 109/3-a,d,b	1	1,7
CMK 109/3-a,f,b	2	3,3
CMK 109/3-b	24	40,0
CMK 109/3-c	2	3,3
CMK 109/3-d	2	3,3
CMK 109/3-e-b	1	1,7
CMK 109/3-e	6	10,0
CMK 109/3-g,b,f	1	1,7
Toplam	60	100,0

İşlem gören adli kontrol dosyalarının karar konularına göre, adli kontrol dosyalarının tümünün karar konusu, üst sınırı üç yıl veya daha az hapis cezası gerektiren bir suç sebebiyle yürütülen soruşturmada, şüphelinin tutuklanması yerine adli kontrol altına alınmasıdır. %20,0'sinin (n=12) karar konusu yurt dışına çıkamamaktır. %40,0'ının (n=24) karar konusu, hâkim tarafından belirlenen yerlere, belirtilen süreler içinde düzenli olarak başvurur. % 10,0'ının (n=6) karar konusu, özellikle uyuşturucu, uyarıcı veya uçucu maddeler ile alkol bağımlılığından arınmak amacıyla, hastaneye yatmak dahil, tedavi veya muayene tedbirlerine tabii olmak ve bunları kabul etmektir. Diğer yüzdeler Tablo VII' de belirtilmiştir.

Koruma kurulları dosyaları

Koruma kurullarına belirtilen süre içinde başvuran toplam 15 kişi bulunmaktadır.

Tablo VIII. Koruma kurullarına başvuran eski hükümlülerin yaş durumlarına göre dağılımları

Yaş durumları	N	%
30 ve altı	3	20,0
31-40	8	53,3
41-50	3	20,0
51 ve üzeri	1	6,7
Toplam	15	100,0

Koruma kurullarına başvuran eski hükümlülerin yaş ortalamaları $37,47 \pm 9,67$ (min. 18 , max. 60) dir. Koruma kurullarına başvuran eski hükümlülerin %93,3'ü (n=14) iş talep etmiştir.

Tablo IX. Koruma kurullarına başvuran eski hükümlülerin nakit talep etme durumlarına göre dağılımları

	N	%
Evet	2	13,3
Hayır	13	86,7
Toplam	15	100,0

Koruma kurullarına başvuran eski hükümlülerin yalnızca %13,3'ü (n=2) nakit talep etmiştir.

Tablo X. Koruma kurullarına başvuran eski hükümlülerin kredi talep etme durumlarına göre dağılımı

	N	%
Evet	2	13,3
Hayır	13	86,7
Toplam	15	100,0

Koruma kurullarına başvuran eski hükümlülerin %13,3'ü (n=2) kredi talep etmiştir

Koruma kurullarına başvuran eski hükümlülerin sadece %6,7'sine (n=1) yeşilkart yardımı yapılmıştır. Diğerlerine belirtilen zaman aralığında hiçbir yardım yapılmamıştır.

Denetimli serbestlik dosyaları

Belirtilen sürede denetimli serbestlik tedbiri olarak toplam 280 dosya işlem görmüş, bir dosyada hakkında denetimli serbestlik hükmü verilmiş kişi denetim süresi içinde ölmüştür.

Tablo XI. İşlem gören denetimli serbestlik dosyalarının gönderildiği mahkemelere göre dağılımları

Mahkemeler	N	%
Asliye	150	53,6
Ağır	32	11,4
Sulh	93	33,2
Askeri	1	0,4
Çocuk	3	1,1
İcra	1	0,4
Toplam	280	100,0

İşlem gören denetimli serbestlik dosyalarının gönderildiği mahkemelere göre dağılımlarına bakıldığında %53,6'sının (n=150) asliye mahkemelerinden, %33,2'sinin (n=93) sulh ceza mahkemelerinden, %11,4'ünün (n=32) ağır ceza mahkemelerinden gönderilmiş olduğu görülmüştür.

Tablo XII. İşlem gören denetimli serbestlik dosyalarının karar konularına göre dağılımları

	N	%
5237 TCK 191/2	255	91,1
5297SK 51/6	1	0,4
5237 TCK 50/1-d	1	0,4
5237 TCK 50/1-f	4	1,4
5237 TCK 51/5	4	1,4
5237 TCK 50/1-e	1	0,4
5271 CMK 231/5	1	0,4
5271 CMK 231/5 ve 231/8-b	2	0,7
5275 CGTHİK 110/2	1	0,4
5275 CGTİHK 110/2 ve 52/2	1	0,4
5395 ÇKK 5/1-d	1	0,4
5271 CMK 250	1	0,4
5237 TCK 221/5	1	0,4
5237 TCK. 191/6	5	1,8
Yükümlülük bildirilmemiş	1	0,4
Toplam	280	100,0

İşlem gören denetimli serbestlik dosyalarının karar konularına göre dosyaların %91,1'i (n=255) kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın almak, kabul etmek veya bulundurmaktan dolayı denetimli serbestlik tedbiri veya tedavi ve denetimli serbestlik tedbiridir. Geriye kalan 55 dosyanın karar konu dağılımları Tablo XII' de gösterilmiştir.

Tablo XIII. İşlem gören denetimli serbestlik dosyalarını takip eden uzmanlara göre dağılımları

	N	%
Belirtilmemiş	139	49,6
Sosyal çalışmacı	48	17,1
Sosyolog	47	16,8
Psikolog	46	16,5
Toplam	280	100,0

Denetimli serbestlik dosyalarının %17,1'i (n=48) ile sosyal çalışmacı, %16,8'i (n=47) ile sosyolog, %16,1'i (n=45) ile psikolog ilgilenmiştir.

Tablo XIV. İşlem gören denetimli serbestlik dosyalarının sonuçlanma durumlarına göre dağılımları

	N	%
Devam	148	52,9
İnfaz süresinin bitmesi	6	2,1
İhlal	30	10,7
Yetkisizlik	39	13,9
Ölüm	1	0,4
Tebliğat	45	16,1
Asker	2	0,7
Görevsizlik	2	0,7
Cezaevi	6	2,1
Diğer	1	0,4
Toplam	280	100,0

Denetimli serbestlik dosyalarının %52,9'u (n=148) hala devam etmektedir, %16,1'i (n=45) tebliğat nedeniyle, %13,9'u (n=39) yetkisizlikle, %10,7'si (n=30) ihlal ile sonuçlanmıştır. %2,1'nin (n=6) infaz süresi bitmiştir. %2,1 'nin (n=6) dosyaları, başka suçtan cezaevinde bulduklarından ilgili denetimli serbestlik şubesine gönderilmiştir.

Denetimli serbestlik dosyalarının ortalama işlem süreleri $115,50 \pm 95,43$ gündür.

Rehberlik dosyaları

Tablo XV. İşlem gören rehberlik dosyalarının gönderildiği mahkemelere göre dağılımları

	N	%
Asliye	78	50,0
Ağır	18	11,5
Sulh	59	37,8
Askeri	1	0,6
Toplam	156	100,0

İşlem gören rehberlik dosyalarının görüldüğü mahkemelere göre dağılımlarına bakıldığında %50'sinin (n=78) asliye mahkemelerinden, %37,8'inin (n=59) sulh ceza mahkemelerinden, %11,5'inin (n=18) ağır ceza mahkemelerinden , 1 dosya ise askeri mahkemeden gönderilmiştir..

Tablo XVI. İşlem gören rehberlik dosyalarının karar konularına göre dağılımları

	N	%
5237 TCK 191/2	150	96,2
5237 TCK 51/5	4	2,6
5237 TCK 50/1-e	1	0,6
5237/ TCK 53/1a-c-d	1	0,6
Toplam	156	100,0

İşlem gören rehberlik dosyalarının karar konularına göre dosyaların %96,2'si (n=150) kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın almak, kabul etmek veya bulundurmaktan dolayı denetimli serbestlik tedbiri veya tedavi ve denetimli serbestlik tedbiridir. Geriye kalan 6 dosyanın karar konu dağılımları tablo XVI'da gösterilmiştir.

Tablo XVII. İşlem gören rehberlik dosyalarının yükümlülüğün çeşidine göre dağılımları

	N	%
Tedaviden sonra bir yıl denetimli serbestlik tedbiri	118	75,6
Bir yıl denetimli serbestlik tedbiri	36	23,0
İki yıl denetimli serbestlik tedbiri	2	1,4
Toplam	156	100,0

Rehberlik dosyalarında kişilerin yükümlülük çeşitlerine göre dağılımlarına bakıldığında %75,6'sının (n=118) tedaviden sonra bir yıl denetimli serbestlik tedbiri olduğu, %17,9'unun (n=28) bir yıl denetimli serbestlik tedbiri olduğu, %1,4'ünün ise (n=2) iki yıl denetimli serbestlik olduğu görülmüştür.

Tablo XVIII. İşlem gören rehberlik dosyalarını takip eden uzmana göre dağılımları

	N	%
Sosyal Çalışmacı	73	46,8
Sosyolog	44	28,2
Psikolog	39	25,0
Toplam	156	100,0

Rehberlik dosyalarını takip edenlerin %46,8'i (n=73) sosyal çalışmacı, %28,2'si (n=44) sosyolog ve %25,0'i (n= 39) psikolog olduğu görülmektedir.

Tablo XIX. İşlem gören rehberlik dosyalarının sonuçlanma durumlarına göre dağılımları

	N	%
Devam	105	67,3
İnfaz süresinin dolması	25	16,0
İhlal	14	9,0
Yetkisizlik	11	7,1
Ölüm	1	0,6
Toplam	156	100,0

İşlem gören rehberlik dosyalarının %67,5'i (n=105) hala devam etmektedir. %16,0'sının (n=25) infaz süresi dolmuştur, %9,0'u (n=14) ihlal ile sonuçlanmış, %7,1'i (n=11) yetkisizlikle sonuçlanmıştır.

Rehberlik dosyalarının ortalama işlem süreleri 261,58±130,10 gündür.

Veri seti 1: 31.12.2005–15.06.2007 tarihleri arasında rehberlik yapılmış ve kapanmış dosyalar

31.12.2005–15.06.2007 tarihleri arasında mahkemece rehberlik verilip şubeye gönderilen, denetim planı yapılan ve bu süre içinde kapanan 25 dosya mevcuttur. 15.06.2007 tarihinden sonra kapanan veya mahkemelerine gönderilen ve bu nedenle denetim planı ve dosyası incelenemeyen 56 dosya mevcuttur.

Tablo XX. 31.12.2005–15.06.2007 tarihleri arasında kapanan ve rehberlik verilmiş dosyaların cinsiyetlerine göre dağılımları

	N	%
Erkek	23	92,0
Kadın	2	8,0
Toplam	25	100,0

Veri seti 1 deki cinsiyet dağılımına göre %92,0 erkek, %8,0 kadındır.

Tablo XXI. 31.12.2005–15.06.2007 tarihleri arasında kapanan ve rehberlik verilmiş dosyaların mahkemelere göre dağılımları

	N	%
Asliye	14	56,0
Ağır	2	8,0
Sulh	9	36,0
Toplam	25	100,0

Denetim planı yapılmış ve kapanmış dosyalarının gönderildiği mahkemelere göre dağılımlarına bakıldığında %56'sının (n=14) asliye mahkemelerinden, %36,0'sının (n=9) sulh ceza mahkemelerinden, %8,0'inin (n=2) ağır ceza mahkemelerinden gönderildiği görülmüştür.

Denetim Planı Amacı

31.12.2005-15.06.2007 tarihleri arasında mahkemece rehberlik verilip şubeye gönderilen, denetim planı yapılan ve bu tarihler arasında kapanan dosyaların denetim planı amaçları aşağıdaki tablolarda belirtilmiştir.

Tablo XXII. Denetim planı amacı olarak hükümlüye farkındalık kazandırma durumuna göre dağılımları

	N	%
Var	17	68,0
Yok	8	32,0
Toplam	25	100,0

Hükümlülerin %68,0'ine (n=17) farkındalık sağlamak amacıyla rehberlik edilmiştir.

Tablo XXIII. Denetim planı amacı olarak davranış değişikliği kazandırma durumuna göre dağılımları

	N	%
Var	12	48,0
Yok	13	52,0
Toplam	25	100,0

Hükümlülerin %48,0'ine (n=12) davranış değişikliği oluşturmak amacıyla rehberlik edilmiştir.

Tablo XXIV. Denetim planı amacı olarak bireyselleşme çalışması kazandırma durumuna göre dağılımları

	N	%
Var	7	28,0
Yok	18	72,0
Toplam	25	100,0

Hükümlülerin %28,0'ine (n=7) bireyselleşme amacıyla rehberlik edilmiştir.

Tablo XXV. Denetim planı amacı olarak mahkemece verilen tedavi hükmünün uygulanmasına çalışma durumuna göre dağılımları

	N	%
Var	14	56,0
Yok	11	44,0
Toplam	25	100,0

Hükümlülerin %56,0'sı (n=14) mahkemece belirtilen tedavi kurumuna yönlendirilmiştir.

Tablo XXVI. Denetim planı amacı olarak arkadaş çevre değişikliği kazandırma durumuna göre dağılımları

	N	%
Var	1	4,0
Yok	24	96,0
Toplam	25	100,0

Hükümlülerin %4,0'üne (n=1) arkadaş çevre değişikliği amacıyla rehberlik edilmiştir.

Tablo XXVII. Hükümlüler ile yapılan çalışmalara göre dağılımları

	N	%
Şubede görme	2	8,0
Şubede görme aile ile görüşme	2	8,0
Şubede görme aile ile görüşme AMATEM	1	4,0
Şubede görme ve AMATEM	19	76,0
Yazışma	1	4,0
Toplam	25	100,0

Denetim planı yapılmış ve kapanmış dosyalara dahil olanlarda yapılan çalışmalara bakıldığında %76,0'sı (n=19) şubede görülmüş ve AMATEM'e gönderilmiştir. %8,0'i (n=2) sadece şubede

görülmüş, %8,0'i (n=2) şubede görülmüş ve beraberinde ailesi ile görüşülmüş, %4,0'ü (n=1) hem şubede görüşülmüş, hem aile ile görüşülmüş hem de AMATEM'e gönderilmiştir.

Tablo XXVIII. Yapılan rehberlik çalışmalarının ölçme ve değerlendirme yöntemine göre dağılımları

	N	%
AMATEM+izlenim	8	32,0
Bilgi edinme	1	4,0
Gözlem+AMATEM+izlenim	1	4,0
Gözlem+rapor	1	4,0
Gözlem	1	4,0
Rapor+AMATEM+izlenim	11	44,0
Rapor+izlenim	2	8,0
Toplam	25	100,0

Denetim planı yapılmış ve kapanmış dosyalara dâhil olanlarda yapılan ölçme ve değerlendirme yöntemlerine bakıldığında %44,0'ünde (n=11) rapor, AMATEM ve izlenim yöntemleri, %32,0'sinde (n=8) AMATEM ve izlenim yöntemi kullanılmıştır.

Tablo XXIX. Denetim planı yapılmış ve kapanmış dosyalarda çalışmaları kimin yaptığına göre dağılımları

	N	%
Sosyal çalışmacı	13	52,0
Sosyal çalışmacı ve sosyolog	2	8,0
Sosyal çalışmacı ve psikolog	1	4,0
Sosyolog	6	24,0
Psikolog	3	12,0
Toplam	25	100,0

Denetim planı yapılmış ve kapanmış dosyalarda çalışmaların %52,0'sini (n=13) sosyal çalışmacı, %24,0'ü (n=6) sosyolog tarafından yürütülmüştür.

Hükmedilen süreye bakıldığında, rehberlik süresi 1 yıl olanlar %16,0'sını (n=4), tedavi ile bir yıl denetimli serbestlik hükmedilenler %84'ünü (n=21) oluşturmaktadır.

Tablo XXX. Dosyaların kapanma sebebine göre dağılımları

	N	%
İnfaz süresi bitmesi	12	48,0
İhlal	8	32,0
Yetkisizlik	3	12,0
Nakil	1	4,0
Ölüm	1	4,0
Toplam	25	100,0

Denetim planı yapılmış ve kapanmış dosyaların %48,0'inin (n=12) kapanma sebebi infaz süresinin bitmesi, %32,0'sinin (n=8) ise ihlal ile sonuçlanması, %12,0'sinin (n=3) yetkisizlikle sonuçlanması olduğu ifade edilmiştir.

Bir dosyanın sonlanma süresi ortalama 234,18 ±138,15 gündür.

Veri seti 2: 31.12.2005-15.06.2007 tarihleri arasında rehberlik yapılmış ve infazları devam eden dosyaların değerlendirme formu bilgileri

Tablo XXXI. Hükümlülerin cinsiyetlerine göre dağılımları

	N	%
Erkek	74	98,7
Kadın	1	1,3
Toplam	75	100,0

Rehberlik yapılan ve belirtilen süre içerisinde infazı devam eden hükümlülerin %98,7'si (n=74) erkek, %1,3'ü (n=1) kadındır.

Tablo XXXII. Hükümlülerin suçlarına göre dağılımları

	N	%
191/2	70	93,3
Ruhsatsız silah bulundurma	1	1,3
Adam yaralama	1	1,3
213 sayılı vergi kanununa aykırılık	1	1,3
Elektrik hırsızlığı	1	1,3
Eşe karşı darp	1	1,3
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin %93,3'ü (n=70) uyuşturucu ve uyarıcı madde ile ilgili suçlardan hükümlüdürler.

Tablo XXXIII. Hükümlülerin denetim süresinde askerlik durumlarına göre dağılımları

	N	%
Askerde donduruldu	5	6,7
Askerlik yok	70	93,3
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin askerlik durumlarına göre dağılımlarına bakıldığında %93,3'ünün (n=70) denetim süresi içinde askerlik görevinin olmadığı, %6,7'sinin (n=5) askerlik görevinin olduğu ve bu nedenle denetim sürecinin dondurulduğu görülmektedir.

Tablo XXXIV. Hükümlülerin aynı anda ikinci dosya durumlarına göre dağılımları

	N	%
Var donduruldu	4	5,3
Yok	71	94,7
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin denetim süreci devam ederken ikinci dosya durumlarına bakıldığında %94,7'sinin (n=71) ikinci dosyasının olmadığı, %5,3'ünün (n=4) ise ikinci dosyasının var olup dondurulduğu görülmektedir.

Tablo XXXV. Hükümlülerin dosyalarının gönderildiği mahkemelere göre dağılımları

	N	%
Asliye	27	36,0
Ağır	8	10,7
Sulh	39	52,0
Askeri	1	1,3
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin %52,0'sinin (n=39) dosyası sulh ceza mahkemesinden, %36,0'sının (n=27) asliye mahkemelerinden, %10,7'sinin (n=8) ağır ceza mahkemelerinden gönderildiği görülmüştür.

Tablo XXXVI. Hükümlülerin dosyalarında verilen karara göre dağılımları

	N	%
Rehberlik	22	29,3
Tedavi ve rehberlik	53	70,7
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin dosyalarında %70,7'sine (n=53) tedavi ve rehberlik, %29,3'üne (n=22) sadece rehberlik kararı verilmiştir.

Tablo XXXVII. Hükümlülerin AMATEM'den rapor tarihi durumlarına göre dağılımları

	N	%
Devam ediyor	26	49,1
Tarihli	27	50,9
Toplam	53	100,0

Hükümlülerin AMATEM'den rapor tarihi durumuna bakıldığında %49,1'inin (n=26) hala devam etmekte olduğu görülmüştür. %50,9'unun (n=27) ise tarihli olduğu görülmüştür.

Hükümlülerin yaş ortalamaları $28,62 \pm 8,64$ 'tür.

Tablo XXXVIII. Hükümlülerin suç nedeni ile ilgili düşüncelerine göre dağılımları

	N	%
Arkadaş etkisi	35	46,7
Kendi hatası	10	13,3
Merak	8	10,6
Bos bırakılmış	8	10,6
İftira	7	9,3
Rahatlama amaçlı	6	8,0
Ailevi problemler	3	4,0
Suç değil	2	2,6
Heyecan arama	2	2,6
İrade eksikliği	1	1,3
Kahramanlık	1	1,3
Kendi iradesi	1	1,3
Toplam	84	111,6

Hükümlülerden % 46,7'si (n=35) arkadaş etkisi , % 4,0'ü (n=3) ailevi problemler, % 13,3'ü (n=10) kendi hatası , %8,0'i (n=6) rahatlama amaçlı, %10,6'sı (n=8) merak, %2,6'sı (n=2) heyecan arama, %10,6'sı (n=8) boş bırakılmış , %9,3'ü (n=7) iftira , %1,3'ü (n=1) irade eksikliği, %1,3'ü (n=1) kendi iradesi, %1,3'ü (n=1) kahramanlık , %2,6'sı (n=2) suç değil şeklinde ifade etmişlerdir. (Bir kişi birden fazla seçenek söylemiştir bu nedenle toplam yüzden fazladır.)

Tablo XXXIX. Hükümlülerin daha önce suç işleme durumlarına göre dağılımları

	N	%
Evet	27	36,0
Hayır	48	64,0
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin %64,0'ü (n=48) daha önce bir suç işlemediklerini ifade etmişlerdir.

Tablo XL. Daha önce suç işleyen hükümlülerin suçları

Eski suçları	Evet		Hayır		Toplam	
	N	%	N	%	N	%
Aynı suç	10	37,0	17	63,0	27	100,0
Askerden firar	2	7,4	25	92,6	27	100,0
Trafik kazası	1	3,7	26	96,3	27	100,0
Mesken ihlali	1	3,7	26	96,3	27	100,0
Adam yaralama	9	33,3	18	66,7	27	100,0
Kavga	1	3,7	26	96,3	27	100,0
Hırsızlık	6	22,2	21	77,8	27	100,0
Dolandırıcılık	1	3,7	26	96,3	27	100,0
Darp	2	7,4	25	92,6	27	100,0
Gasp	3	11,1	24	88,9	27	100,0
Silah bulundurma	3	11,1	24	88,9	27	100,0
Korsan cd	1	3,7	26	96,3	27	100,0
18 yaş altı kişiyi kaçıрма	1	3,7	26	96,3	27	100,0
Mukavemet	1	3,7	26	96,3	27	100,0
Mesken mahallinde silah sıkma	1	3,7	26	96,3	27	100,0

Hükümlülerden daha önce suç işleyen 27 kişinin %37,0'si (n=10) tekrar aynı suçu işlediğini, %33,3'ü (n=9) adam yaralama suçu, %22,2'si (n=6) hırsızlık suçu, %11,1'i (n=3) gasp suçu, %11,1'i (n=3) silah bulundurma, %7,4'ü (n=2) askerden firar suçu işlediklerini ifade etmişlerdir.

Hükümlülerden %90,7'si (n=68) işledikleri suçtan dolayı mağdur bulunmadığını, %9,3'ü (n=7) mağdur bulunduğunu ifade etmişlerdir. Mağdur bulunduğunu ifade eden hükümlülerin %71,4'ü (n=5) mağduru tanıdığını belirtmişler, %14,3'ü (n=1) boş bırakılmıştır. Hükümlülerden 3 kişi mağdura verdikleri zarardan dolayı pişman olduklarını 3 kişi ise pişman olmadıklarını ifade etmişlerdir. 6 kişi ise tekrar mağdura zarar vermediklerini ifade etmişlerdir.

Tablo XLI. Hükümlülerin medeni durumuna göre dağılımları

	N	%
Evli	18	24,0
Bekar	43	57,3
Boşanmış	5	6,7
Yanıt yok	9	12,0
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin %57,3'ü (n=43) bekar, %24,0'ü (n=18) evli, %6,7'si (n=5) boşanmış ve 9 hükümlü hakkında ise bilgi olmadığı görülmüştür. %12,0'sinin (n=9) çocuğunun olduğu %60,0'ının (n=45) çocuğunun olmadığı görülmüştür. 4 hükümlünün 2 çocuğu, 3 hükümlünün ise bir çocuğu vardır.

Hükümlülerin %90,1'inin (n=64) annesinin, %88,7'si (n=63) babasının hayatta olduğu görülmüştür.

Tablo XLII. Hükümlülerin anne ve babalarının medeni durumuna göre dağılımları

	N	%
Evli	56	74,7
Boşanmış bekar	3	4,0
Boşanmış evli	7	9,3
Ayrı yaşıyor	3	4,0
Boş bırakılmış	6	8,0
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin anne ve babalarının medeni durumlarına bakıldığında %74,7'sinin (n=56) evli, %9,3'ünün (n=7) boşandıktan sonra tekrar evlendiği, %4,0'ünün (n=3) boşanmış ve hala bekar olduğu görülmektedir.

Tablo XLIII. Hükümlülerin kardeşi olup olmama durumuna göre dağılımları

	N	%
Evet	58	77,3
Hayır	9	12,0
Boş bırakılmış	8	10,7
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin %77,3'ünün (n=58) kardeşi vardır

Tablo XLIV. Hükümlülerin annelerinin eğitim durumlarına göre dağılımları

	N	%
İlkokul	22	29,3
Ortaokul	5	6,7
Lise	16	21,3
Üniversite	5	6,7
Okuryazar	3	4,0
Okuryazar değil	9	12,0
Boş bırakılmış	11	14,7
Yanıt yok	4	5,3
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin %9,3'ünün (n=22) annesi ilkokul, %21,3'ünün (n=16) lise, %1,0'inin de okur yazar olmadığı görülmüştür. %14,7'si (n=11) ise boş bırakılmıştır.

Tablo XLV. Hükümlülerin babalarının eğitim durumlarına göre dağılımları

	N	%
İlkokul	23	30,7
Ortaokul	8	10,7
Lise	11	14,7
Üniversite	13	17,3
Lisans Üstü	1	1,3
Okuryazar	4	5,3
Boş bırakılmış	11	14,7
Yanıt yok	4	5,3
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin babalarının %30,7'si (n=23) ilkokul, %17,3'ü (n=13) üniversite, %14,7'sinin (n=11) lise, %10,7'si (n=8) ortaokul mezunu oldukları belirtilmiştir. %14,7'si (n=11) boş bırakılmıştır.

Hükümlülerin eşlerinin eğitim durumlarına bakıldığında ise %92,6'sı (n=25) kişide yanıt yoktur. 1 kişi ortaokul mezunudur, 1 kişi ise boş bırakılmıştır.

Hükümlülerin % 75,0'inin (n=54) kendi, % 56,0'sının (n=42) babasının %14,7'sinin (n=11) annesinin, % 2,7'sinin (n=2) eşlerinin, % 14,7'sinin (n=11) kardeşinin geliri olduğu görülmüştür.

Hükümlülerin % 1, 3'ünün (n=1) akraba yardımı aldığı, hiç bir katılımcının devlet yardımı almadığı görülmüştür. Hükümlülerin % 8, 0'inin (n=6) gayrimenkulü vardır.

Tablo XLVI. Hükümlülerin aile bireyleri ile ilişkilerine göre dağılımları

	N	%
İyi	56	74,7
Orta	12	16,0
Kötü	5	6,7
Boş bırakılmış	2	2,7
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin aile bireyleri ile ilişkilerine bakıldığında %74,7'si (n=56) iyi, %16,0'sı (n=12) orta, %6,7'si (n=5) kötü olduğunu ifade etmişlerdir.

Tablo XLVII. Hükümlülerin çocukluk dönemi fiziksel cinsel duygusal istismar var mı sorusuna verdikleri yanıtlara göre dağılımları

	N	%
Evet	8	10,7
Hayır	65	86,7
Boş bırakılmış	2	2,7
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin %86,7'si (n=65) çocukluk dönemi fiziksel cinsel duygusal istismar var mı sorusuna Hayır yanıtını, %10,7'si (n=8) Evet yanıtını vermişlerdir.

Tablo XLVIII. Hükümlülerin istismar türüne göre dağılımları

	N	%
Dayak	7	87,5
İhmal	1	12,5
Toplam	8	100,0

Evet diyen hükümlülerin %87, 5'i (n=7) istismar türünün dayak olduğunu, %12, 5'i (n=1) ihmal olduğunu ifade etmişlerdir.

Tablo XLIX. Hükümlülerin çocukluk döneminde travma yaşayıp yaşamama durumlarına göre dağılımları

	N	%
Evet	11	14,7
Hayır	59	78,7
Boş bırakılmış	5	6,7
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin %78,7'si (n=59) çocukluk döneminde travma yaşamadıklarını, %14,7'si (n=11) ise yaşadıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo L. Hükümlülerin aile içinde herhangi bir bireyde psikolojik, fiziksel rahatsızlığı olma durumlarına göre dağılımları

	N	%
Evet	10	13,3
Hayır	63	84,0
Boş bırakılmış	2	2,7
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin %84, 0'ünün (n=63) psikolojik, fiziksel bir rahatsızlığı yoktur, %13, 3'ünün (n=10) ise vardır.

Tablo LI. Hükümlülerin ailesinde sabıkalı olma durumuna göre dağılımları

	N	%
Evet	7	9,3
Hayır	66	88,0
Boş bırakılmış	2	2,7
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin %88,0'inin (n=66) ailesinde sabıkalı birisi yoktur, ve %9,3'ünün ise (n=7) sabıkalı biri vardır.

Tablo LII. Hükümlülerin eğitim durumuna göre dağılımları

	N	%
İlkokul	23	30,7
Ortaokul	12	16,0
Lise	21	28,0
Üniversite	13	17,3
Öğrenci	3	4,0
Okuryazar	2	2,7
Okuryazar değil	1	1,3
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin %30,7'si (n=23) ilkokul, %28,0'i (n=21) lise, %17,3'ü (n=13) üniversite, %16,0'sı (n=12) ise ortaokul mezunudur.

Tablo LIII. Hükümlülerin eğitime devam etmek isteyip istememe durumlarına göre dağılımları

	N	%
Evet	19	25,3
Hayır	36	48,0
Kararsız	4	5,3
Boş bırakılmış	15	20,0
Yanıt yok	1	1,3
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin %48,0'i (n=36) eğitime devam etmek istemediğini belirtirken, %25,3'ü (n=19) devam etmek istemektedir.

Tablo LIV. Hükümlülerin işi olup olmama durumlarına göre dağılımları

	N	%
Evet	55	73,3
Hayır	19	25,3
Boş bırakılmış	1	1,3
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin %73,3'ünün (n=55) bir işi vardır, %25,3'ünün (n=19) ise yoktur.

Tablo LV. Hükümlülerin gelir durumlarına göre dağılımları

	N	%
500 YTL ve altı	28	37,3
501–1000 YTL	23	30,7
1001–1500 YTL	4	5,3
1501–3000 YTL	6	8,0
3001 ve üzeri	3	4,0
Gelir yok	6	8,0
Boş bırakılmış	5	6,7
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin %37,3'ünün (n=28), geliri 500YTL ve altında, %30,7'sinin (n=23) ise 501-1000 YTL arasındadır. %8,0'inin (n=6) herhangi bir geliri yoktur. %4,0'ünün (n=3) ise geliri 3001 YTL ve üzerindedir.

Tablo LVI. Hükümlülerin sosyal güvencelerine göre dağılımları

	N	%
SSK	20	26,7
Yeşil kart	6	8,0
Bağ-Kur	4	5,3
Sigorta yok	38	50,7
Özel sigorta	2	2,7
Boş bırakılmış	5	6,7
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin %50,7'sinin (n=38) bir güvencesi yoktur, %26,7'si (n=20) ise sigortalıdır.

Hükümlülerin %98,7'sinin (n=74) daimi olarak kalacak yerleri vardır.

Tablo LVII. Hükümlülerin yaşadıkları yer kime ait sorusuna verdikleri yanıtlara göre dağılımları

	N	%
Kendisi	4	5,3
Annesi	5	6,7
Babası	16	21,3
Akrabası	9	12,0
Kira	24	32,0
Ailesi	12	16,0
Boş bırakılmış	5	6,7
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin %32,0'sinin (n=24) yaşadığı yer kira, %21,3'ünün (n=16) yaşadığı yer babasına ait, %16,0'sının (n=12) ise ailesine ait olduğu belirtilmiştir.

Tablo LVIII. Hükümlülerin oturduğu konutun türüne göre dağılımları

	N	%
Apartman	49	65,3
Müstakil ev	12	16,0
Gecekondu	3	4,0
Yurt	1	1,3
İşyeri	1	1,3
Boş bırakılmış	9	12,0
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin %65,3'ü (n=49) apartman dairesinde, %16,0'sı (n=12) müstakil evde, %4,0'ü ise (n=3) gecekonduya oturduğu belirtilmiştir. %12,0'si (n=9) ise boş bırakılmıştır.

Tablo LIX. Hükümlülerin on sekiz yaşına kadar yaşadığı yerlere göre dağılımları

	N	%
Şehir	71	94,7
Boş bırakılmış	4	5,3
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin %94,7'si (n=71) on sekiz yaşına kadar şehirde yaşadıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo LX. Hükümlülerin aile tipine göre dağılımları

	N	%
Çekirdek	14	20,0
Geniş	51	72,9
Arkadaşlar	4	5,7
Yalnız	1	1,4
Toplam	70	100,0

Hükümlülerin %72,9'u (n=51) geniş aile tipinde, %20,0'si (n=14) çekirdek aile tipinde iken, %5,7'si (n=4) arkadaşlarıyla yaşamakta , %1,4'ü (n=1) ise yalnız yaşamaktadırlar

Tablo LXI. Hükümlülerin yaşadıkları yer suçlu davranışı tetikliyor mu sorusuna verdikleri yanıtlara göre dağılımları

	N	%
Evet	32	42,7
Hayır	34	45,3
Kısmen	3	4,0
Boş bırakılmış	6	8,0
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin %45,3'ünün (n=34) yaşadıkları yerin suçlu davranışı tetiklemediği, %42,7'sinin (n=32) ise tetiklediği belirtilmiştir.

Tablo LXII. Hükümlülerin yaşadıkları semtlere göre dağılımları

	N	%
Fikirtepe	12	16,0
İçerenköy	4	5,3
Göztepe	2	2,7
Yanıt yok	9	12,0
Caddebostan	2	2,7
Kozyatağı	2	2,7
Yeldeğirmeni	1	1,3
Erenköy	5	6,7
Sahray-ı cedit	1	1,3
Caferağa	1	1,3
Küçükbakkalköy	3	4,0
Koşuyolu	1	1,3
Kızıltoprak	3	4,0
Kadıköy	2	2,7
Ataşehir	1	1,3
Ethemefendi	1	1,3
Hasanpaşa	3	4,0
Moda	1	1,3
Acıbadem	4	5,3
Feneryolu	3	4,0
Yenisahra	2	2,7
Suadiye	3	4,0
Kayışdağı	1	1,3
Fenerbahçe	3	4,0
Bostancı	5	6,7
Toplam	75	100,0

Hükümlülerden 12 kişi Fikirtepe de ikamet etmektedir, diğer semtlerin dağılımı tablo LXII. de gösterilmiştir.

Tablo LXIII. Hükümlülerin yeterli sayıda arkadaşı olup olmama durumlarına göre dağılımları

	N	%
Evet	62	82,7
Hayır	10	13,3
Boş bırakılmış	3	4,0
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin %82,7'sinin (n=62) yeterli sayıda arkadaşının olduğu, %13,3'ünün (n=10) ise olmadığı belirtilmiştir.

Tablo LXIV. Hükümlülerin arkadaşlarını okul çevresinden seçme durumlarına göre dağılımları

	N	%
Evet	17	22,7
Hayır	53	70,7
Yanıt yok	5	6,7
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin %22,7'si (n=17) arkadaşlarını okul çevresinden seçtiğini ifade etmişlerdir.

Tablo LXV. Hükümlülerin arkadaşlarını mahalleden seçme durumlarına göre dağılımları

	N	%
Evet	53	70,7
Hayır	17	22,7
Yanıt yok	5	6,7
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin %70,7'si (n=53) arkadaşlarını mahalleden seçtiklerini ifade etmişlerdir.

Tablo LXVI. Hükümlülerin arkadaşlarını iş çevresinden seçme durumlarına göre dağılımları

	N	%
Evet	35	46,7
Hayır	35	46,7
Yanıt yok	5	6,7
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin %46,7'si (n=35) arkadaşlarını iş çevresinden seçtiklerini ifade etmişlerdir

Tablo LXVII. Hükümlülerin yargılanan arkadaşı olup olmama durumlarına göre dağılımları

	N	%
Evet	36	48,0
Hayır	35	46,7
Boş bırakılmış	4	5,3
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin %48,0'inin (n=36) yargılanan arkadaşı var olup, %46,7'sinin (n=35) yargılanan arkadaşı yoktur.

Tablo LXVIII. Hükümlülerin arkadaşlarının suçlu davranışı tetiklediğini düşünme durumuna göre dağılımları

	N	%
Evet	31	41,3
Hayır	17	22,7
Bazen	15	20,0
Yorumsuz	1	1,3
Boş bırakılmış	11	14,7
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin %41,3'ü (n=31) arkadaşlarının suçlu davranışı tetiklediğini düşündüklerini, %22,7'si (n=17) ise düşünmediklerini ifade etmektedirler. %20,0'si (n=15) ise bazen cevabını vermişlerdir. Bir kişi yorumsuz kalmıştır.

Tablo LXIX. Hükümlülerin iş arkadaşları ile ilişkilerine göre dağılımları

	N	%
Olumlu	42	60,9
Orta	6	8,7
Boş bırakılmış	20	29,0
Yanıt yok	1	1,4
Toplam	69	100,0

Hükümlülerin %60,9'unun (n=42) iş arkadaşları ile ilişkilerinin olumlu olduğu, %8,7'sinin (n=6) ise orta olduğu ifade edilmektedir. %29,0'u (n=20) ise boş bırakılmıştır. Bir kişide ise yanıt yoktur.

Tablo LXX. Hükümlülerin fiziksel engeli olup olmama durumlarına göre dağılımları

	N	%
Evet	3	4,0
Hayır	71	94,7
Boş bırakılmış	1	1,3
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin %94,7'sinin (n=71) herhangi bir fiziksel engeli yoktur. Sadece 3 hükümlünün fiziksel engeli olduğu belirtilmiştir.

Tablo LXXI. Hükümlülerin hastalıklarının olup olmama durumlarına göre dağılımları

	N	%
Evet	11	14,7
Hayır	62	82,7
Boş bırakılmış	2	2,7
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin %14,7'sinin (n=11) herhangi bir hastalığı var olup, %82,7'sinin (n=62) herhangi bir hastalığı yoktur.

Tablo LXXII. Hükümlülerin ameliyat olup olmama durumlarına göre dağılımları

	N	%
Evet	22	29,3
Hayır	51	68,0
Boş bırakılmış	2	2,7
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin %68,0'i (n=51) ameliyat geçirmiş, %29,3'ü (n=22) ise geçirmemiştir.

Tablo LXXIII. Hükümlülerin devam eden fiziksel bir rahatsızlığı olup olmama durumlarına göre dağılımları

	N	%
Evet	11	14,7
Hayır	62	82,7
Boş bırakılmış	2	2,7
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin %82,7'sinin (n=62) devam eden fiziksel bir rahatsızlığı yoktur. %14,7'sinin (n=11) ise devam eden fiziksel bir rahatsızlığı olduğu ifade edilmiştir.

Tablo LXXIV. Hükümlülerin kendi sağlığını tehlikeye düşürecek herhangi riskli bir davranışı olup olmama durumlarına göre dağılımları

	N	%
Evet	6	8,0
Hayır	64	85,3
Boş bırakılmış	4	5,3
Yanıt yok	1	1,3
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin %85,3'ünün (n=64) kişinin sağlığını tehlikeye düşürecek herhangi bir riskli davranışı olmadığı , %8,0'inin ise (n=6) olduğu ifade edilmiştir.

Tablo LXXV. Hükümlülerin doktor tarafından tanısı konmuş bir psikolojik rahatsızlıkları olup olmama durumlarına göre dağılımları

	N	%
Evet	7	9,3
Hayır	66	88,0
Boş bırakılmış	2	2,7
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin %88,0'inin (n=66) doktor tarafından tanısı konmuş bir psikolojik rahatsızlıkları olmayıp, %9,3'ünün (n=7) olduğu ifade edilmiştir.

Tablo LXXVI. Hükümlülerin psikolojik rahatsızlıklarının tanısına göre dağılımları

	N	%
Antisosyal kişilik	1	12,5
Major depresyon	3	37,5
Terapi amaçlı	1	12,5
Obsesif kompulsif bozukluk	1	12,5
Boş bırakılmış	2	22,5
Yanıt yok	1	12,5
Toplam	9	100,0

Hükümlülerin psikolojik rahatsızlığı olanların %37,5'i (n=3) major depresyon, %12,5'i (n=1) antisosyal kişilik, %12,5'i (n=1) obsesif kompulsif bozukluk olarak ifade edilmiştir. Rahatsızlığı olduğu halde iki kişi boş bırakılmış, bir kişi ise yanıt yok olarak ifade edilmiştir.

Tablo LXXVII. Hükümlülerin daha önce kendine zarar verme davranışı olma durumlarına göre dağılımları

	N	%
Evet	18	24,0
Hayır	55	73,3
Boş bırakılmış	2	2,7
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin %24,0'ü (n=18) kendine daha önce zarar verme davranışı olduğu, %73,3'ünün (n=55) ise olmadığı ifade edilmiştir.

Tablo LXXVIII. Hükümlülerin daha önce kendine zarar verme davranışının türüne göre dağılımları

	N	%
Kesme	13	68,4
Kesme ve intihar girişimi	1	5,3
İntihar girişimi	1	5,3
Boş bırakılmış	4	21,1
Toplam	19	100,0

Hükümlülerin %68,4'ü (n=13) kendine zarar verme davranışı olarak kesmeye başvurmuş, bir kişi hem kesme hem intihar girişiminde bulunmuş, bir kişi ise sadece intihar girişiminde bulunmuştur. 4 kişinin (%21,0) ise kaydının boş bırakıldığı görülmüştür.

Tablo LXXIX. Hükümlülerin intihar girişimi durumlarına göre dağılımları

	N	%
Evet	8	10,7
Hayır	65	86,7
Düşünmüş	1	1,3
Boş bırakılmış	1	1,3
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin %86,7'si (n=65) intihar girişiminde bulunmamış, %10,7'si (n=8) ise bulunmuştur.

Tablo LXXX. Hükümlülerin alkol kullanımına bağlı olarak tedavi görme durumlarına göre dağılımları

	N	%
Hayır	65	86,7
Boş bırakılmış	9	12,0
Yanıt yok	1	1,3
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin %86,7'si (n=65) alkol kullanımına bağlı olarak tedavi görmemiş iken, %12,0 si (n=9) boş bırakılmıştır.

Tablo LXXXI. Hükümlülerin problemlili alkol alımı durumlarına göre dağılımları

	N	%
Evet	4	5,3
Hayır	58	77,3
Kısmen	4	5,3
Boş bırakılmış	8	10,7
Yanıt yok	1	1,3
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin %77,3'ünde (n=58) problemlili alkol alımı yok iken, %5,3'ünde (n=4) var olduğu, %5,3'ünde (n=4) ise kısmen var olduğu ifade edilmiştir.%10,7'si (n=8) ise boş bırakılmıştır.Bir kişinin ise yanıtı yoktur.

Tablo LXXXII. Hükümlülerin uyuşturucu kullanım durumuna göre dağılımları

	N	%
Evet	60	80,0
Hayır	9	12,0
Boş bırakılmış	6	8,0
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin %80,0'inin (n=60) uyuşturucu kullandığı, %12,0'sinin (n=9) ise kullanmadığı görülmüştür.

Tablo LXXXIII. Hükümlülerin madde kullanımına bağlı tedavi olma durumuna göre dağılımları

	N	%
Evet	9	12,0
Hayır	60	80,0
Boş bırakılmış	6	8,0
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin %12,0'si (n=9) daha önce madde kullanımına bağlı tedavi almış, %80,0'i (n=60) ise almamıştır.

Tablo LXXXIV. Hükümlülerin problemlerini tanımlayabilme durumlarına göre dağılımları

	N	%
Evet	52	69,3
Hayır	5	6,7
Kısmen	1	1,3
Boş bırakılmış	16	21,3
Yanıt yok	1	1,3
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin %69,3'ünün (n=52) problemlerini tanımlayabildiği, %1,3'ünün (n=1) kısmen tanımlayabildiği, %6,7'sinin (n=5) ise tanımlayamadığı belirtilmiştir. %21,3'ü (n=16) ise boş bırakılmıştır.

Tablo LXXXV. Hükümlülerin başkalarının bakış açısını anlayabilme durumlarına göre dağılımları

	N	%
Evet	49	65,3
Hayır	3	4,0
Kısmen	4	5,3
Boş bırakılmış	19	25,3
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin %65,3'ünün (n=49) başkalarının bakış açılarını anlayabildikleri, %4,0'ünün (n=3) ise anlayamadıkları ifade edilmiştir. Burada da %25,3'ü (n=19) boş bırakılmıştır.

Tablo LXXXVI. Hükümlülerin başkaları ile iletişim kurmakta güçlük çekme durumlarına göre dağılımları

	N	%
Evet	3	4,0
Hayır	42	56,0
Kısmen	9	12,0
Boş bırakılmış	20	26,7
Yanıt yok	1	1,3
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin %56,0'sının (n=42) başkaları ile iletişim kurmakta güçlük çekmediği, %4,0'ünün (n=3) ise güçlük çektiği ifade edilmiştir. %26,7'si (n=20) ise boş bırakılmıştır.

Tablo LXXXVII. Hükümlülerin görüşme sırasında gözlenen özelliklerine göre dağılımları

	N	%
Saldırgan	1	1,3
Tepkisel	4	5,3
Utangaç	7	9,3
Saygılı	19	25,3
Çekingen	1	1,3
İşbirlikçi	8	10,7
Temkinli	4	5,3
Utangaç ve saygılı	1	1,3
Boş bırakılmış	30	40,0
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin %25,3'ünün (n=19) saygılı, %10,7'sinin (n=8) işbirlikçi, %9,3'ünün (n=7) utangaç, %5,3'ünün (n=4) tepkisel ve %5,3'ünün (n=4) temkinli olduğu, %1,3'ünün (n=1) utangaç ve saygılı, %1,3'ünün (n=1) çekingen, %1,3'ünün (n=1) ise saldırgan olduğu ifade edilmiştir. %40,0'ının (n=30) ise boş bırakıldığı görülmüştür.

Tablo LXXXVIII. Hükümlülerin ilgi alanlarına göre dağılımları

	N	%
Boş bırakılmış	26	34,7
Bahçe işleri	1	1,3
Hobi yok	5	6,7
Müzik	15	20,0
Müzik şiir yazma	1	1,3
Müzik spor	7	9,3
Resim müzik	1	1,3
Resim spor	1	1,3
Spor	18	24,0
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin %24,0'ü (n=18) spor, %20,0'si (n=15) müzik ile ilgilenmekte, %9,3'ü (n=7) hem müzik hem spor ile ilgilenmekte, %6,7'sinin (n=5) hobisi olmadığı ifade edilmektedir. Sadece bir kişi bahçe işleri ile uğraşmakta, bir kişi hem müzik hem şiir ile ilgilenmekte, bir kişide resim ve spor ile ilgilenmektedir. %34,7'si (n=26) boş bırakılmıştır.

Tablo LXXXIX. Hükümlülerin boş zamanlarını değerlendirme durumlarına göre dağılımları

	N	%
Arkadaşlarıyla görüşme	7	9,3
Sinema	4	5,3
İnternet	11	14,6
Kitap okuma	5	6,7
Spor	8	10,7
Kahveye gitme	3	4,0
Balık tutma	1	1,3
Gezme	22	29,3
İş	1	1,3
Bilim bilgisayar	1	1,3
Boş bırakılmış	22	29,3
Yanıt yok	1	1,3
*Toplam	86	114,4

*bir kişi birden fazla seçenek ifade etmişlerdir, bu nedenle toplam %100'den fazladır.

Hükümlülerden %29,3'ü (n=22) boş zamanlarını gezme ile %14,6'sı (n=11) internet ile %10,7'si (n=8) spor ile %9,3'ü (n=7) arkadaşlarıyla görüşmeyle değerlendirmektedir.

Tablo XC. Hükümlülerin adli mercilere karşı tutumlarına göre dağılımları

	N	%
Olumlu	45	60,0
Tepkili	5	6,7
Yorumsuz	1	1,3
Boş bırakılmış	24	32,0
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin %60,0'ı (n=45) adli mercilere karşı olumlu tutum içinde, %6,7'si (n=5) tepkili, %1,3'ü (n=1) yorumsuz oldukları belirtilmiştir. 24 kişi ise boş bırakılmıştır.

Tablo XCI. Hükümlülerin takip eden uzmana göre dağılımları

	N	%
Sosyal hizmet uzmanı	27	36,0
Sosyolog	26	34,7
Psikolog	22	29,4
Toplam	75	100,0

Hükümlülerin dosyalarının % 36,0'sı (n=27) sosyal hizmet uzmanı tarafından , %26,7'si (n=20) sosyolog tarafından, %2,7'si (n=17) ise psikolog tarafından takip edilmiştir. 6 dosya hem sosyal hizmet uzmanı hem sosyolog birlikte takip etmiş iken, 5 dosyayı da sosyal hizmet uzmanı ve psikolog beraber takip etmişlerdir.

Belirtilen tarih aralığında çeşitli mahkemelerden şubeye toplam 31 Sosyal Araştırma Raporu hazırlama talebi gelmiştir.

5. TARTIŞMA

Literatürde Denetimli Serbestlik ile ilgili yapılan pek çok çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmalar genelde denetimli serbestliğin tümünü içermekten ziyade spesifik konuları araştıran çalışmalardır. Denetimli Serbestliğin İngiltere ve Amerika Birleşik Devletlerinde 100 yıldan beri var olması çalışmaların konularının ve sayısının zengin olmasını sağlayan başlıca faktördür. Çalışmamız, Türkiye’de henüz yeni kurulmuş olan Denetimli Serbestlik Sistemini tanımak, tanıtmak ve işleyişini anlamak amacıyla belirli bir şubedeki dosyaların nasıl işlem gördüğü ile alakalı bilgi sahibi olmamızı sağlamıştır.

Çocuk dosyaları

Bazı mahkeme kararlarıyla ortaya çıkan Çocuk denetimli serbestliği en eski ve en yaygın kullanılan hizmet araçlarından biridir. (McFall Torbet, 1996). 30.12.2005–15.06.2007 tarihleri arasında Kadıköy Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezi Şube Müdürlüğü’nde, toplam 53 çocuk dosyası işlem görmüştür. Bu dosyalardan belirtilen tarih aralığında işlemi devam eden 26 dosya bulunmaktadır. Görevsizlik, yetkisizlik ve tebligat nedeniyle kapanmaya bakmazsak, denetimli serbestlik yükümlülüklerine uymayan yani denetimli serbestlik hükmünü ihlal eden yalnızca bir çocuk bulunmaktadır. Ancak denetimli serbestlik sisteminde yükümlülükler uymama davranışını belirleme kriteri, çocuğun şubeye başvurmaması veya denetimli serbestlik süresinde suça karışmasıdır. Bu durumlardan birincisinde denetim görevlisi çocuğun şubeye gelmediğini tespit edip işlem yapmaktadır. Çocuğun suça karıştığını ise ancak çocuğun veya ailesinin beyanı ile öğrenilebilmekte, tutuklama halinde resmi yazışma yoluyla haberdar olmaktadır.

Çocuk dosyalarının gönderildiği mahkemelere baktığımızda daha çok Çocuk Mahkemeleri’nden gönderilmiş olduğu görülmektedir. Çocuk dosyalarının karar konularına baktığımızda, 45 dosyanın karar konusu; hükmün açıklanmasının geri bırakılması halinde çocuğa 3 yıl denetimli serbestlik tedbiri uygulanması ve bu süre içinde çocuğun bir eğitim kurumuna devam etmesi, belli yerlere gitmekten yasaklanması veya belli yerlere devam etmek hususunda yükümlü kılınması ya da takdir edilecek başka yükümlülüğü yerine getirmesidir. Bu kararlar beraber mahkeme isterse çocuğa rehber atayabilmektedir. Çocukların denetimine ilişkin defterde, çocukların yaş ve cinsiyet bilgilerine yer verilmediğinden, çocukların şubeye başvurdıkları yaşlarına

bakılamamıştır. Ancak uygulamada suçun işlendiği tarihte 18 yaş altı olan çocukların infazına başlanan zaman diliminde yani şubeye başvurduklarında çoğunlukla 18 yaş üstü oldukları görülmüştür. Çocuk dosyalarının 3 yıl denetim altında olmasından dolayı belirtilen sürede infazını tamamlayan çocuk dosyası bulunmamaktadır.

Adli kontrol dosyaları

30.12.2005–15.06.2007 tarihleri arasında Kadıköy Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezi Şube Müdürlüğü'nde, toplam 60 adli kontrol dosyası işlem görmüştür. Bu dosyalardaki hükümlülerden 18'inin infaz süresini tamamladığı yani denetimli serbestlik tedbirine uygun davranış göstererek infazını bitirmiş olduğu görülmüştür. 16 hükümlü denetimli serbestlik yükümlülüklerine uymayarak yani denetim ve kontrol amacıyla belirtilen işlemleri yapmayarak yada suça karışarak denetimli serbestlik tedbirini ihlal etmiştir. 12 hükümlünün belirtilen süre içinde infazına devam edildiği görülmüştür. Adli kontrol dosyalarının 53 tanesi Sulh Ceza Mahkemeleri'nden gönderilmiştir. Adli kontrol dosyalarının 24 tanesinin karar konusu; hâkim tarafından belirlenen yerlere, belirtilen süreler içinde düzenli olarak başvurmaktır. Özellikle uygulamada, belirlenen yerlerin denetimli serbestlik şube müdürlüğü ile işbirliği yapması amacıyla kamuoyunda denetimli serbestliği tanıtmaya faaliyetlerinin oluşturulması önem arz etmektedir (Shearer & King, 2004). Birçok şube içeriğini uzman personelin hazırladığı broşürleri kendi imkânları ile bastırmaktadır. Yine kendi imkânları ile şubelerini tanıtan web siteleri oluşturmaktadırlar. Adli kontrol dosyalarının infazında özellikle kolluk kuvvetlerine önemli görevler düşmektedir. Kolluk kuvvetlerinin denetimli serbestliği öğrenmeleri açısından, kolluk kuvvetlerine denetimli serbestliği tanıtıcı eğitimler verilmesi önemlidir.

Koruma kurulları dosyaları

Belirtilen süre içinde Koruma kurullarına başvuran toplam 15 kişi bulunmaktadır. Başvuranlardan 14 kişinin iş talep ettiği görülmektedir. Koruma kuruluna başvuranlardan yalnızca 2 kişi nakit para talep etmiştir. Kredi talep eden 2 kişi bulunmaktadır. Başvuranlardan sadece 1 kişiye yeşil kart yardımı yapılmış olup, diğer kişilere belirtilen sürede hiçbir yardım yapılmadığı görülmektedir. Ancak uygulamada, bazı kişilerin beyanından, işe başladıkları ya da para yardımı aldıkları öğrenilmiştir. Defterdeki kayıtlar ile kişilerin beyanlarındaki farklılığın sebebi, bürokratik işlemlerin gecikmesi ve dolayısı ile deftere bilgilerin işlenmesi sürecinin uzamasıdır. Bu gecikme esnasında defterdeki kayıtlarda hiçbir yardım yapılmamış gibi görünmektedir.

Belirtilen süre aralığından sonra yapılan yardımlar burada işleme alınmamıştır. Koruma kurullarından yardım isteyenlerin çoğunluğunun 31–40 yaş aralığında olduğu görülmektedir. Türkiye gibi işsizlik sorunu yüksek olan ülkelerde, yukarıda belirtilen yaş aralığında iş bulmanın zorluğu ve özellikle eski hükümlü çalıştırmanın zorluğu bilinmektedir. Eski hükümlülerin düzenli bir hayat kurmaları ve sırf ekonomik sorunlar yüzünden tekrar suça karışmalarının önlenmesi açısından koruma kurullarının işlevinin önemi ortaya çıkmaktadır (Robinson & Raynor, 2006).

Denetimli serbestlik dosyaları

Belirtilen sürede denetimli serbestlik tedbiri olarak toplam 280 dosya işlem görmüş, bir dosyada hakkında denetimli serbestlik hükmü verilmiş 1 kişi denetim süresi içinde ölmüştür. Denetimli serbestlik dosyalarının 150 tanesi Asliye Ceza Mahkemeleri'nden gönderilmiştir. 255 denetimli serbestlik dosyasının karar konusu; kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın almak, kabul etmek veya bulundurmaktan dolayı denetimli serbestlik tedbiri veya tedavi ve denetimli serbestlik tedbidir. Görüldüğü üzere denetimli serbestlik uzmanları daha çok madde kullanımı ile ilgili rehberlik yapmaktadırlar. Ancak Denetimli Serbestlik bünyesinde sadece madde kullanan hükümlülerin denetiminin yapıldığı düşünülmemelidir. Denetimli serbestlik uzmanlarının görevi diğer suçlardan da hüküm giymiş bireyleri topluma kazandırmaktır. Amerika Birleşik Devletleri'nde 2005 yılında tüm denetimli serbestlik çalışmalarının sadece %28 'i madde kullanımı ile ilgilidir (Shearer & King, 2004; Robinson & Raynor, 2006; Glaze & Palla, 2005) . Madde kullanımı çalışması ile sınırlı kalınması Denetimli Serbestlik ruhuna uymamaktadır.

Denetimli Serbestlik Hizmetlerinden Sorumlu Daire Başkanlığı tüm uzman personele 'madde kullanan hükümlülerle çalışma eğitimi' adı altında genel bir hizmet içi eğitim vermiştir. Ancak madde kullanımı problemi çok yönlü bir problemdir. Bu problemi aşabilmek için sadece denetimli serbestlik uzmanlarının çalışmaları yeterli değildir. Hekim, psikiyatr, psikolog... v.b. pek çok alandan uzmanın birlikte ekip halinde çalışması gerekmektedir. Denetimli serbestlik şubeleri belirli devlet hastaneleri ile birlikte çalışmakta, bu çalışmada AMATEM çok sayıda hükümlüye tedavi vermeyi sürdürmektedir. Ancak uygulamada AMATEM'deki hekimlerin iş yükü, sağlıklı iletişim açısından bir engel teşkil etmektedir. AMATEM'den hükümlü hakkında alınması gereken bilgiye gün içinde ulaşılamamakta, iletişimde gecikmeler yaşanmaktadır. Yoğunluk ilerleyen zamanlarda artacak gibi görünmektedir. Bu nedenle Adalet Bakanlığı'nın özel kurumlarla anlaşması ya da denetimli serbestlik şubeleri bünyesinde tedavi merkezleri kurması, madde kullanımının önlenmesi ve tedavi edilmesi açısından önemlidir.

AMATEM'deki uygulama, idrar tahlili yapılması ile başlamaktadır. Bu tahlilleri oluşturan testlerin en az 6 tanesinin sonucunun negatif çıkması durumunda heyet raporu verilmektedir. Tedavi sırasında hükümlü madde kullanırsa denetimli serbestlik tedbirini ihlal etmiş olmaktadır, ancak uygulamada tedavi sırasında verilen idrar tahlilinde madde izine rastlanması halinde hemen denetimli serbestlik şubesine bildirilmemekte, hükümlünün idrar tahlil süreci baştan başlatılmaktadır. En az 6 adet temiz tahlil sonucu alındığında ise heyet kurulu raporu verilmekte ve tedavi sonlandırılmaktadır. Tedavi programı hastanenin ve hekimin kararıyla planlanır ancak hekimin ve hastanenin verdiği karar ile mahkemenin kararı arasında çelişkiler olabilmektedir. Bu durumda denetimli serbestlik şubesi ihlal veya infazın devamı gibi konularda çelişkiye düşmektedir.

Rehberlik dosyaları

30.12.2005–15.06.2007 tarihleri arasında Kadıköy Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezi Şube Müdürlüğü'nde, toplam 156 rehberlik dosyası işlem görmüştür. Rehberlik dosyalarının 78'i Asliye Ceza mahkemelerinden gönderilmiştir. Gönderilen 150 dosyanın karar konusu; kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın almak, kabul etmek veya bulundurmaktan dolayı denetimli serbestlik tedbiri veya tedavi ve denetimli serbestlik tedbiridir. Mahkemece verilen kararda 118 rehberlik dosyasının tedaviden sonra 1 yıl denetimli serbestlik yükümlülüğü olduğu görülmektedir. Uygulamada tedavi sırasında da rehberlik edilmekte ve tedavi süreci takip edilmektedir. Özellikle uygulamada rastlanan bir durum da, tek denemede yakalanmış kişilerin uzun yıllar sistematik bir biçimde madde kullananlar ile aynı tedavi yöntemine yönlendirilmesidir. Tek ve ilk denemede yakalanmış kişilerin AMATEM'de tedavi olması hem kişi için bir eziyete dönüşmekte hem de AMATEM'de yoğunluğun artması ve devletin gereksiz yere tahlil ücreti ödemesi sonucunu doğurmaktadır. Bu anlamda mahkemelerin karardan önce Sosyal Araştırma Raporu'na başvurmaları önem arz etmektedir. Rehberlik dosyalarında belirtilen sürede devam eden 105 dosya, denetimli serbestlik tedbirini uygun şekilde bitiren 25 dosya, denetimli serbestlik tedbirini ihlal eden 14 dosya bulunmaktadır. Bu rakamlara bakıldığında, çoğunluğun denetimli serbestlik sürecine devam ettiği görülmektedir. Ancak bu dosyalardaki kişilerin denetimli serbestlik sürecinden sonra suç işleyip işlemediklerini araştırabilecek veriler henüz bulunmamaktadır.

Veri seti 1: 31.12.2005–15.06.2007 tarihleri arasında rehberlik yapılmış ve kapanmış dosyalar

Rehberlik verilmiş ve kapanmış dosyaların cinsiyetlere göre dağılımına baktığımızda 25 hükümlüden 23'ünün erkek olduğu görülmektedir. Ancak rehberlik hizmetlerine ilişkin defterde, hükümlülerin cinsiyet bilgilerine yer verilmediğinden isimlere göre belirleme yapılmıştır.

Denetim Planı Amacı

Denetim planı hazırlamada uzmanın temel amacı hükümlünün tekrar suç işleme riskini azaltmaktır (Farrow, 2004; Harding, 2003). Hükümlüye farkındalık kazandırma çalışması ön plana çıkmaktadır. Burada kastedilen, hükümlünün davranış ve düşünce tarzının nedenleri ve sonuçları hakkında fikir sahibi olabilmesini ve bu doğrultuda daha sonraki davranış ve düşüncelerindeki olumsuz ve zarar verici unsurları durdurabilmesini sağlamaktır. Bu amaçlara ulaşabilmek için hükümlülerle daha çok şubede yüz yüze görüşme yapıldığı ve AMATEM'e tedavi maksadıyla sevk edildiği görülmektedir. Uygulamada denetim görevlilerinin ev ziyareti yapma veya aile ile görüşme gibi yetkilerinin olmasına rağmen, aileden alınan bilginin, özellikle kişinin madde kullandığına dair bilginin kişinin yükümlülüğünü ihlal etmiş sayılması bakımından bir geçerliliği bulunmamaktadır. Çünkü kişinin, bu suçu işlemiş olduğunun ispat edilmesi gerekmektedir.

Denetim planındaki çalışma sonuçlarına bakıldığında daha çok AMATEM'den gelen bilgi ve raporlar ile uzman izlenimlerinin ön plana çıktığı görülmektedir. Dosyaların kapanma sebebine bakıldığında, 12 hükümlünün infaz süresini doldurduğu ve 8 hükümlünün de denetimli serbestlik yükümlülüğünü ihlal ettiği görülmektedir. Nakil olan bir dosya bulunmaktadır.

Veri seti 2: 31.12.2005–15.06.2007 tarihleri arasında rehberlik yapılmış ve infazları devam eden dosyaların değerlendirme formu bilgileri

Belirtilen süre aralığında infazı devam eden hükümlülerin cinsiyet dağılımına bakıldığında 75 hükümlüden 74'ünün erkek, 1'inin kadın olduğu görülmektedir. Hükümlülerin 70'i madde kullanımı ile ilgili suç işlemiştir. 5 hükümlünün denetim süreci içinde askerlik yükümlülüğünün ortaya çıktığı ve bu nedenle denetim sürecine başladıktan sonra dosyalarının dondurulduğu görülmektedir. Hükümlülerin 4'ünün denetim süreci devam ederken şubeye sevk edilen ikinci bir

dosyalarının olduğu görülmektedir. Bu durumda şubeye ilk sevk edilen dosya işleme konmakta ve infaz süresi bitiminde diğer dosyanın denetim süreci başlamakta veya durum mahkemelerine bildirilerek dosyaların birleştirilmesi istenmektedir. Rehberlik yapılan dosyaların daha çok Sulh Mahkemeleri'nden gönderildiği görülmektedir. Dosyalarda verilen kararlara bakıldığında daha çok 'tedavi ve rehberlik kararı'nın verilmiş olduğu görülmektedir. Hükümlüler arasından AMATEM'den rapor alanlar ile tedaviye devam edenler arasında sayıca fazla bir fark olmadığı görülmektedir.

Hükümlülerin suç nedeni ile ilgili beyanlarına bakıldığında, arkadaş etkisinin madde kullanımı üzerindeki etkisinin yüksek olduğu görülmektedir (Oetting, 1998). Hükümlülerin küçük bir kısmının madde kullanımını suç olarak görmemesi ilginçtir.

Hükümlülerin % 36'sı daha önce bir suç işlemiştir. Bu durum madde kullanımının başka suçlarla ilişkili olduğunu düşündürmektedir. Daha önce suç işleyen hükümlülerin % 37'si aynı suçu tekrar işlemiştir. Aynı suçu tekrar işlemeleri, hükümlülerin madde bağımlılığından kurtulmaları bakımından daha dirençli olabileceklerini düşündürmektedir (Adlaf, 1994).

Hükümlülerin medeni durumlarına bakıldığında yarısından fazlasının bekâr olduğu görülmektedir. Yaş ortalaması göz önüne alındığında, toplumumuzda evli olmak düzenli bir yaşamı çağrıştırdığından bu hükümlülerin toplumun beklentisi ile paralel olmadıkları düşünülebilir.

Hükümlülerin aile ilişkileri ile ilgili beyanları, her dört hükümlüden üçünün aile ilişkilerinin iyi olduğu yönündedir. Ancak hükümlülerin madde kullanımı suçuna karışmış olmaları ve madde kullanımını bırakmamaları, yeterli desteği alamadıkları, yeterince korunmadıkları ve ihmal edilmiş olabilecekleri kanaatini oluşturmuştur (Riley & Shaw, 1985). Hükümlülerin %10,7'si çocukluk döneminde istismar ve ihmal ile karşılaştıklarını ifade etmişlerdir. Hükümlülerin ailelerinin %9,3 herhangi bir suçtan sabıka almıştır.

Hükümlülerin %25,3'ü işsizdir. Bu durumun madde kullanımı açısından dezavantaj olduğu düşünülmektedir. İş olmayan hükümlülerin madde ile birlikte başka suçlara karışma ihtimali göz ardı edilmemelidir. Özellikle madde almak için paraya ihtiyaç duyulduğundan; çalışan hükümlülerin kazançlarının büyük kısmını maddeye yatırdığı, çalışmayan hükümlülerin de

maddeyi bulmak için başka suçlar işlemeye yöneldiği düşünülmektedir (Gottfredson & Hirschi, 1990). Bu nedenle uzmanlar özellikle bu hükümlülere çalışmayı teşvik etmektedirler.

Çalışan hükümlülerin yarıya yakını 500 YTL ve altında maaş almaktadır. Ekonomik yetersizlik birey ve çevresi için hem suça karışma hem de madde kullanımına karışma açısından risk oluşturmaktadır. Çalışan hükümlülerin yarısının sosyal güvencelerinin olmadığı görülmektedir. Bu rakam özellikle tedavinin devlet kanalıyla karşılanmasının ne kadar gerekli olduğunu göstermektedir.

Hükümlülerin dörtte üçü geniş aileye sahiptir. Bu durum koruyucu faktörleri içinde barındırması ile birlikte risk oluşturuca faktörleri de kapsamaktadır. Çünkü kişi üzerindeki dikkat, özen, ihtimam dağılmaktadır. Çok çocuklu aileler suç işleme açısından risk oluşturmaktadır (Yavuzer, 1986).

Hükümlülere yaşadıkları semtin suç işleme üzerindeki etkisi sorulduğunda, verdikleri olumlu ve olumsuz cevaplarının oranı birbirine çok yakındır. Özellikle bireysel görüşmelerde, uyuşturucu ve uyarıcı maddelere kolay ulaşılması, mahalle çevresinde fazla kullanıcı olmasının madde kullanımı suçunu işleme üzerinde etkili olduğu görülmüştür.

Hükümlülerin yarıya yakını, kendileri gibi herhangi bir suçtan yargılanan arkadaşları olduğunu beyan etmişlerdir. Hükümlülerin %41'3'ü arkadaşlarının suçlu davranışı tetiklediğini düşünmektedir. Arkadaş çevresinin suç işleme anlamında tetikleyici bir faktör olduğu bilinmektedir.

Hükümlülerden %9'3'ü daha önce psikolojik tanı aldıklarını belirtmişlerdir. Hükümlülerin daha çok majör depresyon tanısı aldıkları görülmüştür. Madde kötüye kullanımı ya da bağımlılığı olan hastaların dörtte üçünde başka ruhsal bozukluk bulunmaktadır. Alkol ve/veya madde kullanımı arasında çift yönlü bir ilişki olduğu bilinmektedir. Alkol ve/veya madde kullanımı psikiyatrik semptom ve sendromların ortaya çıkmasına sebep olabilmekte, psikiyatrik bozukluklarda alkol ve/veya madde kullanım bozukluklarına sebep olabilmektedir. Alkol ve/veya madde bağımlılığı birçok psikiyatrik hastalığı maskeleyebilmekte, taklit edebilmekte ya da onların komplikasyonu olabilmektedir (Çakmak ve Saatçioğlu, 2005).

Hükümlülerin %24,0'ünün kendine daha önce zarar verme davranışı gösterdiği ve bu kişilerin %68,4'ünün kendini kesme davranışı gösterdiği görülmüştür. Hükümlülerin %10,7'sinin intihar girişimi bulunmaktadır. Bu oran Türkiye'deki intihar oranlarından oldukça yüksektir. Devlet İstatistik Kurumu verilerine göre Türkiye'de ölümle sonuçlanmış kaba intihar oranı (Belli bir yıl içinde her 100,000 kişi başına düşen intihar oranı) yaklaşık 100,000 de 3'tür (T.C. Başbakanlık DİK, 2002). Türkiye'deki intihar oranının diğer ülkelerden düşük olduğu gözlenmiştir. Bunun nedeninin ülkemizde aile bağları ve dini inançların toplum üzerindeki etkisinin fazla olmasından kaynaklandığını söylemek mümkündür (Okman, 1995).

Hükümlülerin %5,3'ünde problemlili alkol kullanımı olduğu görülmüştür. Hükümlülerin %80,0'ini madde kullandığını belirtmiştir. Uygulamada kullanılan maddenin daha çok esrar olduğu görülmüştür. Hükümlülerin %12'si madde kullanmadığı hakkında ısrar etmiştir. Madde kullanımı dolayısı ile denetimli serbestlik hükmü almış olan bazı kişiler madde kullanmadığını belirtmiştir. Yüz yüze yapılan görüşmelerde hükümlülerin, doğru ve güvenilir bilgi verme oranı açısından bakarsak bireylerin madde kullanımını gizleme eğiliminde olduğunu düşündürmektedir. Hükümlülerin %12,0'si daha önce tedavi olduklarını belirtmiştir.

Hükümlülerin %69,3'ünün problemlerini tanımlayabildikleri, %65,3'ünün başkalarının bakış açısını anlayabildikleri, %56,0'nın başkaları ile iletişim kurmakta güçlük çekmedikleri, %25,3'ünün görüşme sırasında saygılı davrandıkları görüşmeyi yapan uzman tarafından bildirilmiştir. Hükümlünün davranış ve tutumları, düşünce biçimi, bilişsel durumu, psikolojik durumu, tekrar suç işleme riski, bağımlılık durumu hakkında sadece uzmanın görüşüne başvurmak, bunlar ile ilgili herhangi bir standart test uygulamamak, verilerin değerlendirilmesi açısından sağlıklı görünmemektedir. Uygulamada standardizasyonun oluşturulabilmesi açısından güvenilirliği ve geçerliliği olan bazı testleri kullanmanın uygun olacağı düşünülmüştür. Ayrıca kişiye uygulanacak rehberlik, uzman tarafından belirlendiğinden oluşan izlenime göre rehberlik yapılacaktır. Verilen rehberliğin standart olmasının sağlanması açısından belirli tip suç gruplarına belirli bir program uygulamak sonuçları değerlendirme açısından önemlidir.

Hükümlülerden sadece %6,7'sinin adli mercilere yani denetimli serbestlik görevlisi veya denetimli serbestlik tedbirine tepkili yaklaştığı gözlenmiştir. Ancak bu tepkili yaklaşımın nedeni hakkında bilgi bulunmamaktadır.

Hükümlüleri takip eden denetim görevlilerinin uzmanlık alanlarına göre dağılımına bakıldığında, uzmanların hemen hemen eşit sayıda dosya ile ilgilendikleri görülmüştür. Farklı alanlardan oluşan uzman kadrosu aynı işi yapmaktadır. Her meslek grubunun farklı bilgisinin, deneyiminin ve farklı bilimsel bakış açısının olduğu düşünüldüğünde uzmanlara, standart hizmeti sunabilmeleri için subjektif verilerin yer aldığı formları doldurtmak yerine, ölçülebilir formlar tasarlamak ve bu sonuçlar doğrultusunda aynı sorunları yaşayan ve çalışma amacı aynı olan kişilere belirlenmiş rehberlik uygulamasını sağlamak önemlidir (Mead, 2005). Ayrıca özellikle tekrar suç işleme riskinin, standart ve ölçülebilir yöntemler ile belirlenmesi önem taşımaktadır (McFall Torbet, 1996; Clark, 2005). Özellikle standart uygulama açısından çeşitli alanlarda yüksek öğrenim görmüş kişilerin adli mekanizma içinde yer alması göz önüne alınarak, öğretmenler için uygulanan formasyon sertifikasına benzer bir adli sistem sertifikası verilebilir. Bu temel bilgi hem uygulamada farklılığı azaltacak hem de hâlihazırda infaz koruma memuru statüsüyle işe başlamış olan denetleme memurlarının eğitim görerek ileride uzmanın yaptığı işleri yapabilme ve görevde yükselme şansları olabilecektir (Clark ve arkadaşları, 2006; Bracken, 2003; Reddington & Kreisel, 2000; Slate ve arkadaşları, 2000) .

Denetimli serbestlik ile ilgili bilimsel araştırmaların artması ve Türkçe literatür oluşması açısından sadece ilgili bakanlık yayınlarının yerine bağımsız çalışmaların oluşması da ayrıca önemlidir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada 30.12.2005–15.06.2007 tarihleri arasında Kadıköy Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezi Şube Müdürlüğü'nde işlem gören dosyalar retrospektif olarak tanımlayıcı yöntem ile incelenmiştir. Çalışmada toplam 408 dosyanın kayıtlı olduğu defterler ve rehberlik tedbiri yer alan dosyalar değerlendirilmiştir. Söz konusu incelemede, hükümlülerin yaş, cinsiyet, dosya karar konuları, eğitim durumları, daha önceki suç durumları, aile bilgileri, yükümlülüklerine uyumları gibi durumları incelenmiştir.

Hükümlülerin çoğunun denetimli serbestlik yükümlülüklerine uygun davranış gösterdiği, yarısının AMATEM'deki tedavilerine devam ettiği ve yarısının da tedavilerini tamamladığı tespit edilmiştir. Hükümlülerin çoğunun karar konusunun madde kullanımı ile ilgili olduğu belirlenmiştir. Uzmanların daha çok madde kullanımı ile ilgili rehberlik yaptıkları görülmüştür. Bu durumun Denetimli Serbestlik ruhuna uymadığı kanaati oluşmuştur. Bu neden ile mahkemelerin başka suç işlemiş bireylere de denetimli serbestlik tedbiri vermelerinin yaygınlaştırılmasının önemi ortaya çıkmaktadır. Özellikle 'kamuya yararlı bir işte çalıştırma yaptırımı'nın mahkemelerce tedbir olarak verilmesinin yaygınlaştırılması amacıyla toplumun tüm katmanlarının bilgilendirilmesinin önemli olduğu düşünülmektedir.

Hükümlülere ait yaş ve cinsiyet bilgilerinin ilgili defterde bulunmadığı belirlenmiştir. Bu defterlerin içeriğinin genişletilmesinin uygun olacağı düşünülmüştür.

Hükümlülerden alınan bilgiler ile doldurulan formların daha çok uzmanın izlenim ve görüşleri doğrultusunda sübjektif bilgiler kullanılarak oluşturulduğu belirlenmiştir. Bu formların standart ve ölçülebilir bilgileri içermesinin uygun olacağı düşünülmüştür. Özellikle tekrar suç işleme riskini ölçen testlerin oluşturulması ya da uyarlanmasının gerekli olduğu kanaati oluşmuştur.

Bazı hükümlülerin tek seferlik madde kullanımlarının olmasına rağmen uzun yıllar sistematik bir biçimde kullanan hükümlüler ile aynı tedavi yöntemine yönlendirildiği görülmüştür. Burada Sosyal Araştırma Raporu'nun mahkemelerce istenmesini teşvikin önemli olduğu düşünülmüştür.

AMATEM gibi tedavi hizmetini veren hastanelerin çalışma yoğunluğu göz önüne alınarak özel tedavi merkezleri ile anlaşma veya kurumun bünyesinde tedavi merkezi kurmanın sağlıklı iletişim ve denetleme açısından gerekli olduğu düşünülmüştür.

Özellikle denetim görevlerinin uzmanlık alanlarının farklı olduğu görülmüş ve bu nedenle standart uygulamanın oluşması için hizmet içi eğitimler ile beraber adli mekanizma içinde yer alanlar için ayrı bir temel eğitimin verilmesinin uygun olacağı düşünülmüştür.

Hükümlülerin intihar girişimi oranlarının Türkiye oranlarının oldukça üstünde olduğu belirlenmiştir. Özellikle madde kullanımı ile psikiyatrik hastalıkların ilişkisi göz önüne alındığında anlaşılmalı bir psikiyatr veya ruh sağlığı kurumunun gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

Başta Adalet Bakanlığı olmak üzere toplumdaki tüm kurumların suç işlemiş bireyleri topluma kazandırma üzerinde çeşitli derecelerde sorumlulukları vardır. Denetimli serbestlik kurumu çok geniş bir yelpazede hizmet vermektedir. Bu nedenle tüm kurumların denetimli serbestlik kurumu ile işbirliği yapması önem arz ettiğinden duyarlı bir yaklaşım beklenmektedir.

7. ÖZETLER

Çalışmada Türkiye’de yeni kurulan denetimli serbestlik kurumunun ne şekilde işlediğini ortaya koymak amacı ile, 30.12.2005–15.06.2007 tarihleri arasında Kadıköy Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezi Şube Müdürlüğü’nde işlem gören dosyaların retrospektif dosya taraması yapılmıştır. Söz konusu dosya bilgileri tanımlayıcı istatistik kullanılarak değerlendirilmiştir.

Anılan süre içinde toplam 408 dosyanın işlem gördüğü tespit edilmiştir. En önemli bulgulara baktığımızda dosyaların karar konularının en çok uyuşturucu ve uyarıcı madde kullanımı ile ilgili olduğu görülmektedir.

Hükümlülerin çoğunun denetimli serbestlik sürecinde yükümlülüklerine uygun davranış gösterdiği belirlenmiştir. Hükümlülerin denetimleri bittikten sonra suç işleyip işlemedikleri hakkında bilgi edinilemediği görülmüştür. Özellikle hükümlülerin tekrar suç işleme riski hakkında subjektif bilgilerin olduğu, bu konu ile alakalı standart bir verinin bulunmadığı belirlenmiştir. Hükümlülere ait yaş ve cinsiyet bilgilerinin ilgili defterde bulunmadığı belirlenmiştir. Bu defterlerin içeriğinin genişletilmesinin uygun olacağı düşünülmüştür.

Hükümlülerin intihar girişimi oranının, Türkiye’deki intihar oranlarından oldukça yüksek olduğu görülmüştür. Madde kullanımı ile psikiyatrik hastalıkların ilişkisi göz önüne alındığında anlaşılabilir bir psikiyatr veya ruh sağlığı kurumunun gerekliliği ortaya çıkmıştır.

Denetim görevlerinin uzmanlık alanlarının farklı olduğu ve hükümlülerden alınan bilgiler ile doldurulan formların ölçülebilir olmadığı görülmüştür. Standart uygulamanın oluşması ve verilerin ölçülebilmesi için bu formların standart ve ölçülebilir bilgileri içermesinin uygun olacağı düşünülmüştür.

SUMMARY

The files that are traded in the Kadıköy Probation and Help Central Department in the date of between 30.12.2007-15.06.2007 are combed retrospective file by aiming to expose how the new established probation institution works in Turkey. Relevant file information is evaluated by using a defining statistics.

It is fixed that 408 files are traded in the pronounced time. The most important finding shows that mostly the determination issues of the files are relevant to illicit drug use.

It is determined that most of convicted people behave appropriate to their obligation in terms of probation. It is impossible to obtain information about weather convicted people commit a crime or not after finishing their auditing is experienced. Especially subjective information exists about the possibility of recommitting a crime, there is no a standard datum related to this issue and sex in the related notebooks is stated. Expanding the content of this notebook is considered.

The rate of convicted people suicide is quite high then the rate of suicide in Turkey is understood. Psychiatrist working under agreement and psychological institution are required in terms of relationship between drug usage and psychopathology is come up.

It is experienced that auditing official's expertise fields are different and the forms filled with information taken by convicted people is not measurable. It is concerned that these forms has to be included standard and measurable in order to be formed standard application and measure the data.

8. KAYNAKLAR

Bazemore, G. (1999). The fork in the road to juvenile court reform., *Annals of the American Academy of Political and Social Science* **564**, 81-108.

Benedict, W. R., Huff-Corzine, L. (1997). Return to the scene of the punishment: Recidivism of male property offenders on felony probation, *Journal of Research in Crime and Delinquency*, **34**, 237-252.

Bonczar, T. P., Glaze, L.E. (1999). *Probation and Parole in the United States, 1998*. Washington, DC:U.S. Department of Justice

Bracken, D. (2003). Skills and Knowledge for Contemporary Probation Practice, *Probation Journal*, **50**; 101.

Bureau of Justice Statistics. (2002, August). *Probation and Parole in the United States, 2001*. Washington, DC: Department of Justice.

Clark, M. D. (2005). Motivational Interviewing for Probation Staff: Increasing the Readiness to Change, *Federal Probation*, **69** (2), 22-30.

Clark, M. D., Walters, S., Gingerich, R., Meltzer, M. (2006). Motivational Interviewing for Probation Officers: Tipping the Balance Towards Change, *Federal Probation*, **70** (1), 38-44.

Craig, A. L., Stringer, I., Ostapiuk, E. B., Hobson, J., Royle, A. (1999). A role for forensic psychology in the probation service, *Probation Journal*, **46**, 116–118.

Criminal Justice USA. <http://www.criminaljusticeusa.com/probation-officer.html>, Çevrimiçi. (07.11.2007).

Cullen, F.T., Lutze, F.E., Link, B.G., Wolfe , N.T. (1989). The correctional orientation of prison guards: Do officers support Rehabilitation? *Federal Probation*, **53** (1), 33–42.

Çakmak, D & Saatçioğlu, Ö. (2005). Bağımlılık ve Komorbidite, 1. Baskı, s. 6-7, Özgül Matbaacılık, İstanbul.

Devaney, W. D. (2005). Probation Officers' Orientations Toward Control and Assistance Functions of Community Supervision, Degree of Doctor, Walden University, Tennessee.

- Dietrich, S.G. (1979). The probation officer as a therapist, *Federal Probation*, **43** (2), 14–19.
- Ellsworth, T. (1990). A study of postprobation recidivism among five hundred federal offenders. *Federal Probation*, **19**, 10–16.
- Encyclopedia Britannica. (2007). Çevrimiçi. www.britannica.com/eb/article-9061457/probation. (08.11.2007).
- Farrow, K. (2004). Still Committed After All These Years ? Morale in the Modern-Day Probation Services, *Probation Journal*, **51**, 206–220.
- Florida Department of Juvenile Justice. (2007). Çevrimiçi. www.djj.state.fl.us/Parents/what_is_probation.html, (08.11.2007).
- Glaze, L. E. & Palla, S. (2005). Probation and the Paraole in the United States, 2004, *Bureau of Justice Statistics Bulletin*, 1-10, Çevirimiçi. www.usdoj.gov, (11.09.2007).
- Gregory, D. P. (2006), Reofusing On Adult Probation: They Versus Practice, Degree of Doktor, Western Michigan University, Michigan.
- Harding, J. (2003). Which Way Probation ? A Correctionalor Community Justice Service ?, *Probation Journal*, **50**, 369-373.
- Healy, D., O'Donnel, I. (2005). Probation in the Republic of Ireland: Context and challenges, *Probation Journal*, **52**, 56–68.
- Healy, D., O'Donnel, I. (2006). Criminal thinking on probation: A perspective from Ireland, *Criminal Justice and Behavior*, **33**, 782–802.
- Klockars, C.B. (1972). A theory of probation supervision, *Journal of Criminal Law*, **63**, 550–557.
- Levrant, S., Cullen,F.T., Fulton, B., Wozniak,J.F. (1999). Reconcidering restorative justice: The corruption of beneovalance revisited?,*Crime and Deliquency*, **45**, 3-27.
- Lindner, C. (2006). John Augustus, father of probation, and the ano nymous letter, *Federal Probation*,**70** (1), 77–86.

Mancini, Anita Rose. (2006). The Influence Of Probation Officers' And Probationers' Gender, Ethnicity, And College Major On Probation Officers' Court Recommendations, Doktor Of Psychology, Lake University, Texas.

McDonald, S. S., Baroody-Hart, C. (1999). Communication between probation officers and judges: An innovative model, *Federal probation*, **63** (1), 42–50.

McFall Torbet, P. (1996). Juvenile Probation; The Workhorse of the Juvenile Justice System, *Juvenile Justice Bulletin*, 1-6, Çevirimiçi. www.usdoj.gov, (11.09.2007).

McNeill, F. (2005). Remembering probation in Scotland, *Probation Journal*, **52**, 23–38.

Mead, B. (2005). Is there a Measure of Probation Success ?, *Federal Probation*, **69** (2), 3-8.

Nellis, M. (2000). Re-naming probation, *Probation Journal*, **47**, 39–45.

New York State Department of Civil Service The State Campus Albany. www.cs.state.ny.us , Çevirimiçi. (07.11.2007).

Norman, M., D., Wadman, R. C. (2000). Probation department sentencing recommendations in two Utah Counties, *Federal Probation*, **64** (2), 47–51.

Nutley, S., Davies, H.T.O. (1999). Introducing evidence-based practice: The contrasting experiences of health care and probation service organizations in the UK, *Public Policy and Administration*, **14**, 39–57.

O'Beirne, M., Denney, D., Gabe, J. (2004). Fear of Violence As An Indicator Of Probation Work, *Brith.J.CRIMINOL*, **44**: 113-126.

Okman, Tomris (1995). Türkiye'de Genel İntihar İstatistiklerinin Metodolojisi, Sistemi ve Eğilimi, *Kriz Dergisi*, **5** (1): 43–57.

Paitakes, J. M. (1986). Human resource development in probation administration and training, Degree of Doktor, University Microfilms International, New Jersey.

Panzarella, R. (2002). Theory and practice of probation on bail in the report of John Augustus, *Federal Probation*, **66** (3), 38–42.

Petersillia, J. (1998). Probation in the United States Part II. Perspectives, **22** (3), 42–49. Çevrimiçi. <http://www.co.henry.il.us/codepartments/courtservices/history.html> (11.09.2007).

Pratt, T.C., Maahs, J. (1999). Are private prisons more cost-effective than public prisons: A meta-analysis of evaluation research studies, *Crime And Delinquency*, **45**, 358–371.

Raynor, P., Miles, H. (2007). Evidence-based probation in a microstate: The British Channel Island of Jersey, *European Journal of Criminology*, **4**, 299–313.

Raynor, P., Vanstone, M. (1996). 'Reasoning and rehabilitation in Britain: the result of the straight thinking on probation (stop) experiment', *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, **40**, 84–272.

Reddington, P. F., Kreisel, W.B. (2000). Training juvenile probation officers: National trends and patterns, *Federal Probation*, **64** (29), 28–32.

Roberts, H. D. (2006). Sexually Aggressive Adolescent Reunification Determination: a Manual For Probation Officers, Degree of Doktor, Peperdine University.

Robinson, G. & Raynor, P. (2006). The future of rehabilitation: What role for the probation services?, *Probation Journal*, **53**, 334-346.

Rose, B. S. (2007). Probation Officer: Stres, assault, and officer safety, Degree Master of Science, California State University, Long Beach.

Scoobey, Barbara Winnell. (2006). The Journey To Expertise: pathways To expert knowledge Traveled By Texas Juvenile Probation officers, Doctor of Degree, Texas State University, Texas.

Shearer, A. R. & King, P. A. (2004). Multicultural Competencies in Probation-Issues and Challenges, *Federal Probation*, **68** (1), 1-10.

Silverman, M. (1993). Ethical issues in the field of probation. *International Journal Of Offender Therapy and Comparative Criminology*, **37**, 85–94.

Sims, B., Jones, M. (1997). Predicting succes or failure on probation: Factors associated with felony probation outcomes. *Crime & Delinquency*, **43**, 314–327.

Slate, R. N., Johnson, W. W., Wells, T.L. (2000). Probation officer stres: Is there an organizational solution?, *Federal Probation*, **64** (1), 56-59.

Sludder, R.D., Saap, A.D. (1994). Guiding philosophies for probation in the 21. century. *Federal Probation*, **58** (2), 3–10.

Sludder, R.D., Reddington, F.P. (1993). An empirical examination of the work ideologies of juvenile and adult probation officers. *Journal of Offender Rehabilitation*, **20**, 115-137.

Smith, D. (2001). Probation and training, *British Journal of Social Work*, **31**(4), 2–641.

Smith, D. (2005). Probation and social work, *British Journal Of Social Work*, **35**, 621–637.

Sokullu-Akıncı, F. (2004). Kriminoloji, 4. Baskı, s.149–200, Beta Basım, İstanbul.

T.C Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü Dış İlişkiler Daire Başkanlığı (2005).Türkiye’de Denetimli Serbestlik Hizmetlerinin Geliştirilmesi Semineri, s. 19 Ankara Hakimevi

T.C Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü Dış İlişkiler Daire Başkanlığı (2005) Türkiye’de Denetimli Serbestlik Hizmetlerinin Geliştirilmesi Semineri, s.30–57, Ankara Hakimevi

T.C Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü Denetimli Serbestlik ve Yardım Hizmetlerinden Sorumlu Daire Başkanlığı. (2006). Denetimli Serbestlik ve Yardım Hizmetleri El Kitabı, s. önsöz, Yayım No.3,Hilmi Usta Matbaacılık, Ankara.

T.C Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü Denetimli Serbestlik ve Yardım Hizmetlerinden Sorumlu Daire Başkanlığı (2007).Denetimli Serbestlik ve Yardım Hizmetleri El Kitabı, s. 1–5, Yayım No: 13, Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü Denetimli Serbestlik ve Yardım Hizmetlerinden Sorumlu Daire Başkanlığı Yayınları, Ankara.

T.C. Adalet Bakanlığı Ceza Ve Tevkifevleri Denetimli Serbestlik Ve Yardım Merkezi, http://www.cte-dsm.adalet.gov.tr/tr/index_tr.asp, Çevrimiçi. (21.11.2007).

T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Kurumu, (2002). İntihar İstatistikleri, Ankara

Terry, T. (2000). The Irish Probation and Welfare Service: Some observations on recent developments, *Probation Journal*, **47**, 262–267.

The Probation Boards Association, (2007), Çevrimiçi.
<http://society.guardian.co.uk/crimeandpunishment/story/0,,2069052,00.html> 11.09.2007

U. S. Department of Justice, McFall Torbet, P. (1996). Juvenile probation: The workhorse of the juvenile justice system, *Juvenile Justice Bulletin*, 1–5.

Umbreit, M. S., Coates, R. B. (1999). Multicultural implications of restorative juvenile justice, *Federal Probation*, **63** (2), 44–51.

Waller, Jennifer Tricia. (2003). The Effectiveness Of Probation İn West Virginia:A Study Examining The Practices And The Views Of Probation Officers İn West Virginia,Master of Science,Marshall University.

Whitehead, J. (1984). Probation mission reform: İmplications for forgotten actor-the probation officer, *Criminal Justice Review*, **9**, 15–21.

Whitehead, J.T., Braswell, M.C. (2000). The future of probation: Reintroducing the spiritual dimension into correctionall practice,*Criminal Justice Review* 2000, **25** (2), 207-233.

Yavuzer, H. (1986). Psiko-Sosyal Açıdan Çocuk Suçluluğu, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları No.: 2798, Özlem Kardeşler Matbaası, İstanbul.

Ziyalar, N. (2006–2007). 2006–2007 Öğretim Yılı Yayınlanmamış Ders Notları, İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü, İstanbul.

9. EKLER

Ek. 1. DENETİMLİ SERBESTLİK VE YARDIM MERKEZLERİ İLE KORUMA KURULLARI YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ KISIM

Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezleri ile Koruma Kurulları Danışma Kurulunun, Denetimli Serbestlik ve Yardım Hizmetlerinden Sorumlu Daire Başkanlığının, denetimli serbestlik ve yardım merkezleri ile koruma kurullarının teşkilat, görev ile çalışma usul ve esaslarını düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezleri ile Koruma Kurulları Danışma Kurulunun, Denetimli Serbestlik ve Yardım Hizmetlerinden Sorumlu Daire Başkanlığının, denetimli serbestlik ve yardım merkezi şube müdürlükleri ve büroları ile koruma kurullarının teşkilât, görev, çalışma ve denetimine ilişkin usul ve esasları ile yapılacak yardım ve infaz işlemleri hakkındaki kuralları, bu sürece katılan kişilerin görev, yetki, hak ve yükümlülüklerini kapsar.

(2) Asker kişiler hakkında statüleri devam ettiği sürece bu Yönetmelikte belirtilen denetimli serbestliğe ilişkin hükümler uygulanmaz.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 3/7/2005 tarihli ve 5402 sayılı Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezleri ile Koruma Kurulları Kanununun 27 nci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte yer alan;

- a) Adalet komisyonu: Adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonunu,
- b) Bakan: Adalet Bakanını,
- c) Bakanlık: Adalet Bakanlığını,
- ç) Büro: Şube müdürlüğü bulunmayan ilçelerde denetimli serbestlik ve yardım hizmetlerini yürütmek üzere şube müdürlüğüne bağlı olarak kurulan büroyu,
- d) Daire Başkanlığı: Denetimli Serbestlik ve Yardım Hizmetlerinden Sorumlu Daire Başkanlığını,
- e) Danışma Kurulu: Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezleri ile Koruma Kurulları Danışma Kurulunu,
- f) Değerlendirme formu: Denetim planının hazırlanmasına temel oluşturan; şüpheli, sanık veya hükümlünün suç işleminde etkili olan nedenlerin belirlenmesini sağlayan gizli belgeyi,
- g) Denetim görevlisi: Şube müdürlüğü veya büroda kadrolu veya geçici olarak görev yapan psikolog, sosyal çalışmacı, sosyolog ve öğretmeni,
- ğ) Denetim planı: Değerlendirme formu ile düzenlenmesi halinde sosyal araştırma raporu doğrultusunda sosyal çalışmacı, psikolog, sosyolog ve öğretmen gibi uzmanlar tarafından hazırlanan, sanık veya hükümlünün toplumla bütünleşmesi ile iyileştirilmesini amaçlayan, meslekî çalışma ve denetimin ayrıntılı olarak planlandığı belgeyi,
- h) Denetimli serbestlik: Mahkemece belirtilen koşullar ve süre içinde, denetim ve denetleme planı doğrultusunda şüpheli, sanık veya hükümlünün toplumla bütünleşmesi açısından ihtiyaç duyduğu her türlü hizmet, program ve kaynakların sağlandığı toplum temelli bir uygulamayı,
- ı) Denetimli serbestlik görevlisi: Denetimli serbestlik ve yardım merkezlerinde çalışan şube müdürü, şef, sosyal çalışmacı, psikolog, sosyolog, öğretmen, infaz ve koruma başmemuru, infaz ve koruma memuru, kadrolu veya geçici görevli memurlar ile gönüllü çalışanları,
- i) Denetleme memuru: Şube müdürlüğü veya büroda kadrolu veya geçici olarak görev yapan infaz ve koruma başmemuru ile infaz ve koruma memurunu,

j) Denetleme planı: Denetimin yöntemini belirleyen, gerektiğinde sosyal çalışmacı, psikolog, sosyolog ve öğretmen gibi uzmanlar ile infaz ve koruma başmemurları veya infaz ve koruma memurları tarafından hazırlanan, şüpheli, sanık veya hükümlünün yükümlülüklerinin planlandığı, sonuçları itibariyle denetim planı ile eşdeğer olan belgeyi,

k) Genel Müdürlük: Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünü,

l) Kanun: Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezleri ile Koruma Kurulları Kanununu,

m) Koruma kurulu: Adli yargı ilk derece mahkemeleri adalet komisyonlarının bulunduğu yerde oluşturulan kurulu,

n) Madde kullanım listesi: 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 191 inci maddesine göre hakkında tedaviye ve denetimli serbestlik tedbiri veya sadece denetimli serbestlik tedbiri kararı verilen; sanık veya hükümlüler ile psiko-sosyal ve rehberlik hizmeti verilen şüpheli, sanık veya hükümlülerin değerlendirilmesi aşamasında madde kullanımıyla ilgili temel bilgileri toplamayı amaçlayan belgeyi,

o) Psiko-sosyal yardım: Şüpheli, sanık veya hükümlü ile suçtan zarar görenlerin toplumla bütünleşmesi amacıyla sağlanan, psikolojik, sosyal, eğitim, sağlık, ekonomik, barınma, danışmanlık gibi her türlü hizmet, program ve kaynakları,

ö) Rehberlik: Bireye; kendini anlaması, problemlerini çözmesi, gerçekçi karar alması, kapasitesini geliştirmesi, çevresine sağlıklı bir şekilde uyum sağlaması için uzman kişilerce yapılan yardımları içeren süreci,

p) Şube müdürlüğü: Adli yargı ilk derece mahkemeleri adalet komisyonlarının bulunduğu yerde kurulan denetimli serbestlik ve yardım merkezi şube müdürlüğünü,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Temel İlkeler ve Yükümlülükler

Temel ilkeler

MADDE 5 – (1) Denetimli serbestlik ve yardım ile koruma hizmetlerinde aşağıdaki ilkeler dikkate

alınır:

a) İnsan onuruna saygı ve dürüstlük: Bu Yönetmeliğin uygulanmasında görev alanlar; insan haklarına saygı, dürüstlük ve kararlılık çerçevesinde hareket eder; görevlerini yerine getirirken aşağılayıcı, onur kırıcı veya küçük düşürücü davranışlarda bulunamaz.

b) Gizlilik: Bu Yönetmeliğin uygulanmasında görev alanlar; suçtan zarar gören, şüpheli, sanık, hükümlü ya da bunların ailesi hakkında öğrenmiş olduğu bilgilerin veya düzenlediği raporların gizliliğini korumak zorundadır. Bu bilgiler kanunun zorunlu kıldığı hâller dışında hiçbir kurum ve kişiye verilemez.

c) Tarafsızlık: Bu Yönetmeliğin uygulanmasında görev alanlar; görevleri ile ilgili belgeleri inceleyebilir; ancak buradan elde ettiği bilgilerle ilgili olarak soruşturmanın gizliliği ilkesine uymak, tarafsızlığın gölge düşürecek davranış ve ilişkilerden kaçınmak ve davanın taraflarına eşit uzaklıkta olmak zorundadır.

ç) Çocuğun yüksek yararı: Bu Yönetmeliğin uygulanmasında, yetişkin ve çocuklar hakkında yürütülecek işlemler ayrı ayrı yapılır ve çocukların yüksek yararının korunmasına özen gösterilir.

Yükümlülükler

MADDE 6 – (1) Hakkında herhangi bir tedbire hükmedilen şüpheli, sanık veya hükümlü şube müdürlüğü veya büro tarafından yapılan çağrılara ve hazırlanan denetim veya denetleme planına uymakla yükümlüdür.

(2) Şube müdürlüğü veya büro tarafından yapılan çağrılara uyulmaması veya hazırlanan denetim veya denetleme planına uyarıya rağmen uyulmaması, denetimli serbestlik tedbirine ilişkin yükümlülük ihlali sayılır.

(3) Bu Yönetmeliğin uygulanması ile ilgili olarak hakkında tedbir uygulanan şüpheli, sanık veya hükümlü herhangi bir sebeple yerleşim yeri adresini değiştirir ise yeni adresini şube müdürlüğü veya büroya bildirmekle yükümlüdür. Bildirilmemesi halinde, hükümde veya kararda gösterilen adrese yapılan tebligat geçerli sayılır.

İKİNCİ KISIM

Kuruluş, Teşkilat ve Görev

BİRİNCİ BÖLÜM

Kuruluş ve Teşkilat

Kuruluş

MADDE 7 – (1) Kanunlarda belirtilen görevleri yerine getirmek üzere, Genel Müdürlük bünyesinde Daire Başkanlığı, adalet komisyonunun bulunduğu yerlerde şube müdürlüğü ile koruma kurulu kurulur. Gerekğinde, şube müdürlüğü bulunmayan ilçelerde denetimli serbestlik ve yardım hizmetlerini yürütmek üzere şube müdürlüğüne bağlı bürolar kurulabilir veya kaldırılabilir.

(2) Denetimli serbestlik ve yardım ile koruma hizmetlerine ilişkin danışma organı olarak Bakanlıkta, Danışma Kurulu oluşturulur.

Teşkilat

MADDE 8 – (1) Denetimli serbestlik ve yardım ile koruma hizmetleri, Bakanlık merkez teşkilatında Daire Başkanlığı, taşra teşkilatında şube müdürlükleri ve koruma kurulları ile bürolar tarafından yürütülür.

İKİNCİ BÖLÜM

Daire Başkanlığı

Daire Başkanlığı

MADDE 9 – (1) Daire Başkanlığı; bir Daire Başkanı, yeterli sayıda tetkik hâkimi ve beş şube müdürlüğünden oluşur.

(2) Şube müdürlükleri;

a) Yetişkin denetimli serbestlik şubesi,

b) Çocuk denetimli serbestlik şubesi,

c) Koruma kurulları ve yardım şubesi,

ç) Kamu yararına çalışma ve madde izleme şubesi,

d) Rapor ve rehberlik hizmetleri şubesi,

şeklinde adlandırılır.

Daire Başkanlığının görevleri

MADDE 10 – (1) Daire Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) Şube müdürlükleri ve bürolar ile koruma kurullarının genel amaç ve politikalar çerçevesinde düzenli ve verimli çalışmalarını sağlamak.

b) Denetimli serbestlik, yardım ve koruma hizmetlerini geliştirmek, bu konuda projeler hazırlamak, hükümlülerin yeniden suç işlemesinin önlenmesi ve topluma kazandırılmasını sağlayıcı etkenleri güçlendirmek amacıyla yönelik; eğitsel, kültürel, bilimsel, sosyal ve benzeri çalışmalar yapmak, gerektiğinde bununla ilgili olarak üniversiteler, eğitim kurumları ve sivil toplum kuruluşları ile koordineli çalışmak.

c) Şube müdürlüklerince hazırlanan bir sonraki yıla ait yıllık iş programları ve bu programlara ait projeler ile o yıla ait çalışma raporlarını her yıl Genel Müdürlüğe sunmak; Genel Müdürlükçe yayınlanacak yıllık faaliyet raporunu yönetsel, işlevsel ve sayısal verilere önem vererek hazırlamak.

ç) Şube müdürlükleri bulunmayan ilçelerde büroların kurulmasını veya kaldırılmasını Genel Müdürlüğe önermek.

d) Şube müdürlükleri, bürolar ve koruma kurullarının yönetim, denetim ve gözetim görevlerini yürütmek.

e) Şube müdürlükleri, bürolar ve koruma kurullarının çalışmaları ile ilgili her türlü karar ve işlemi yürütmek ve görevleri ile ilgili Bakanlık, diğer kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan vakıf ve dernekler ile uygun görülen gönüllü gerçek ve tüzel kişilerle iş birliği yapmak, bu amaçla eğitim ve tanıtım faaliyetlerinde bulunmak.

f) Görev alanına giren kanun ve düzenleyici işlemlerdeki ihtiyaçlara ilişkin inceleme ve araştırmada bulunarak bunlara ilişkin gerekli düzenlemelerin yapılması için gerekirse tasarılar hazırlayarak Genel Müdürlüğe öneride bulunmak.

g) Denetimli serbestlik altında bulunanlardan toplum için tehlike hâli taşıyanlara özel dikkat gösterilmesini sağlamak, gereken önlemleri almak ve bunlara özgü iyileştirme tedbirlerini geliştirmek.

ğ) Görev alanına giren konularda çocuk ve gençlere özel dikkat gösterilmesini, özellikle uyuşturucu,

uyarıcı veya bu etkiyi doğuran her türlü madde kullanımı ve aile içi şiddet söz konusu olduğunda, koruyucu ve tedavi edici yöntemlerin özenle uygulanmasını sağlamak.

h) Görev alanına giren konularda; bilgilerin, verilerin ve dosyaların elektronik ortama girilmesini, aktarılmasını, elektronik ortamda tutulmasını ve paylaşımının bu ortamda sağlanmasını koordine etmek ve bunları izlemek.

ı) Danışma Kurulunun yazı işleri hizmetlerini yürütmek.

i) Kanunlarla öngörülen denetimli serbestlik tedbirine ilişkin görevleri yapmak.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Şube Müdürlüğü ve Görevleri

Şube müdürlüğü

MADDE 11 – (1) Adalet komisyonunun bulunduğu yerdeki Cumhuriyet başsavcılığına bağlı olarak bir şube müdürlüğü kurulur. İş durumu ve coğrafi konum göz önüne alınarak Genel Müdürlüğün önerisi ve Bakanlık onayı ile şube müdürlüğü bulunmayan ilçelerde denetimli serbestlik ve yardım hizmetlerini yürütmek üzere şube müdürlüğüne bağlı büro kurulabilir.

(2) Şube müdürlükleri ve koruma kurullarının yetki alanı adalet komisyonunun, büroların yetki alanı buldukları ilçenin yargı çevreleri ile sınırlıdır.

(3) Şube müdürlüklerinde; bir şube müdürü, yeterli sayıda şef, psikolog, sosyal çalışmacı, sosyolog, öğretmen, benzeri alanlarda eğitim almış personel, bu alanda özel hizmet içi eğitim almış diğer unvanlardaki personel ve diğer hizmetleri yürütecek görevliler ile bürolarda bir şef ve yukarıdaki görevlilerden ihtiyaç duyulanlar bulunur.

(4) Şube müdürlüğü veya büroya, denetimli serbestlik, yardım ve koruma hizmetleri için infaz ve koruma memuru atanması veya görevlendirilmesinde bu hizmetlere yönelik en az iki ay süreli hizmet içi eğitimi başarı ile tamamlamış olmaları koşulu aranır.

(5) Şube müdürlüğü veya bürodan ceza infaz kurumlarına veya adliyelere, ceza infaz kurumlarından veya adliyelerden şube müdürlüğü veya büroya atama veya görevlendirmeye ilişkin adalet komisyonu kararları, ilgisine göre Genel Müdürlük veya Personel Genel Müdürlüğüne gönderilerek alınacak

Bakanlık onayı ile tamamlanır.

(6) Şube müdürlüğünde görev yapan denetimli serbestlik görevlilerinin iş bölümü şube müdürü tarafından belirlenir. Bu hüküm bürolarda, büro şefi tarafından belirlenecek iş bölümü için de uygulanır. Bütün görevliler kendileri için belirlenen bu iş bölümüne uymak zorundadırlar.

(7) Şube müdürlüklerinde;

a) Yetişkin denetimli serbestlik,

b) Çocuk denetimli serbestlik,

c) Koruma kurulları ve yardım,

ç) Kamu yararına çalışma ve madde izleme,

d) Rapor ve rehberlik hizmetleri,

işlemlerinin yürütüldüğü bölümler bulunur.

Şube müdürlüğünün görevleri

MADDE 12 – (1) Şube müdürlüğünün; soruşturma, kovuşturma ile cezanın yerine getirilme aşamasındaki görevleri şunlardır:

a) Kanunla ve diğer kanunlarla verilen görevleri, soruşturma ve kovuşturma evreleri ile hükümden ve salıvermeden sonra bir denetim veya denetleme planı çerçevesinde yerine getirmek.

b) Çocuk mahkemeleri ile aile mahkemelerine denetimli serbestlik, yardım ve koruma hizmetleri alanında gözetim esaslarına göre yardımda bulunmak.

c) Şube müdürlüğünün göreviyle ilgili olarak mahkemelerce verilen kararların yerine getirilmesini sağlamak amacıyla ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapmak.

ç) Şube müdürlükleri tarafından hazırlanan bir sonraki yıla ait yıllık iş programları ve bu programlara ait projeler ile o yıla ait çalışma raporlarını her yıl Ocak ayının ikinci haftasında Daire Başkanlığına sunmak.

d) Görev alanına giren konularda; bilgilerin, verilerin ve dosyaların elektronik ortama girilmesini, aktarılmasını ve elektronik ortamda tutulmasını sağlamak.

e) Kanunlarla öngörülen denetimli serbestlik tedbirine ilişkin görevleri yapmak.

Soruşturma evresindeki görevler

MADDE 13 – (1) Kanunlara göre yetkili mercilerce suç şüphesinin öğrenilmesinden, iddianamenin kabulüne kadar geçen evrede, şube müdürlüğünün görevleri şunlardır:

a) 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 109 uncu maddesi ile 3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununun 20 nci maddesi gereğince haklarında adli kontrol kararı verilen şüphelilerle ilgili olarak, kararda belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmesine ilişkin çalışmaları yürütmek.

b) Cumhuriyet başsavcılığınca; kendiliğinden ya da şüpheli veya müdafinin başvurusu üzerine gerekli görüldüğünde şüpheli hakkında sosyal araştırma raporu düzenleyip sunmak.

c) Suçtan zarar gören kişilerin karşılaştıkları, psiko-sosyal ve ekonomik sorunların çözümünde danışmanlık yaparak yardımcı olmak.

ç) İstek hâlinde, şüpheliye psiko-sosyal danışmanlık yapmak.

Kovuşturma evresindeki görevler

MADDE 14 – (1) İddianamenin kabulü ile başlayıp, hükmün kesinleşmesine kadar geçen evrede şube müdürlüğünün görevleri şunlardır:

a) 5271 sayılı Kanunun 109 uncu maddesi ile 5395 sayılı Kanunun 20 nci maddesine göre adli kontrol altındaki sanıklarla ilgili olarak, kararda belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmesine ilişkin çalışmaları yürütmek.

b) 5271 sayılı Kanunun 231 inci maddesinin sekizinci fıkrasının; (a) bendinde belirtilen sanığın bir meslek veya sanat sahibi olmaması halinde meslek veya sanat sahibi olmasını sağlamak amacıyla bir eğitim programına devam etmesi, (b) bendinde belirtilen sanığın bir meslek veya sanat sahibi olması halinde bir kamu kurumunda veya özel olarak aynı meslek veya sanatı icra eden bir başkasının gözetimi altında ücret karşılığında çalıştırılması, (c) bendinde belirtilen sanığın belli yerlere gitmekten yasaklanması, belli yerlere devam etmek hususunda yükümlü kılınması ya da takdir edilecek başka yükümlülükler ile ilgili işlemleri yapmak.

c) 5237 sayılı Kanunun 191 inci maddesi gereğince tedavi ve denetimli serbestlik veya denetimli serbestlik ile ilgili görevleri yerine getirmek.

ç) Karar öncesinde mahkeme veya hâkimin isteği üzerine; sanığın geçmişi, ailesi, çevresi, eğitimi, kişisel, sosyal, ekonomik ve psikolojik durumu, topluma ve suçtan zarar görene karşı taşıdığı risk hakkında ayrıntılı sosyal araştırma raporu hazırlayıp sunmak.

d) Suçtan zarar gören kişilerin karşılaştıkları, psiko-sosyal ve ekonomik sorunların çözümünde danışmanlık yapmak ve bu kişilere yardımcı olmak.

e) İstek hâlinde sanığa psiko-sosyal danışmanlık yapmak.

Kovuşturma evresinden sonraki görevler

MADDE 15 – (1) Sanık hakkındaki hükmün kesinleşmesinden sonraki evrede şube müdürlüğünün görevleri şunlardır:

a) Haklarında 5237 sayılı Kanunun 50 nci maddesinin birinci fıkrasının;

1) (c) bendinde belirtilen bir meslek veya sanat edinmeyi sağlamak amacıyla gerektiğinde barınma imkânı da bulunan bir eğitim kurumuna devam etme,

2) (d) bendinde belirtilen belirli yerlere gitmekten veya belirli etkinlikleri yapmaktan yasaklanma,

3) (e) bendinde belirtilen ilgili ehliyet ve ruhsat belgelerinin geri alınması, belli bir meslek ve sanatı yapmaktan yasaklanma,

4) (f) bendinde belirtilen kamuya yararlı bir işte çalıştırma,

seçenek yaptırımlarının, gerektiğinde kolluk ve ilgili diğer makamlarla iş birliği içinde bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini sağlamak.

b) 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 105 inci maddesinde belirtilen kamuya yararlı bir işte çalıştırma yaptırımı ile ilgili işlemleri, gerektiğinde kolluk ve ilgili diğer makamlarla iş birliği içinde bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini sağlamak.

c) Haklarında 5237 sayılı Kanunun 51 inci maddesinin dördüncü fıkrasının;

1) (a) bendinde belirtilen bir meslek veya sanat sahibi olmayan hükümlünün bu amaçla bir eğitim programına devam etmesi,

2) (b) bendinde belirtilen bir meslek veya sanat sahibi hükümlünün bir kamu kurumunda veya özel

olarak aynı meslek veya sanatı icra eden bir başkasının gözetimi altında ücret karşılığında çalışması,

3) (c) bendinde belirtilen çocuk hükümlülerin, bir meslek veya sanat edinmelerini sağlamak amacıyla gerektiğinde barınma imkânı da bulunan bir eğitim kurumuna devam etmesi,

yükümlülüklerine karar verilenlerin denetim sürelerini, bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara uygun olarak geçirmelerini ve yükümlülüklerin yerine getirilmesini gerektiğinde kolluk ve ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği içinde sağlamak.

ç) 5237 sayılı Kanununun 53 üncü maddesinin beşinci fıkrası gereğince belli bir hak veya yetkinin kullanılmasının yasaklanması ve altıncı fıkrası gereğince meslek veya sanatın icrasının yasaklanması ya da sürücü belgesinin geri alınması kararı verilenlerin bu güvenlik tedbirlerinin yerine getirilmesini gerektiğinde, kolluk ve ilgili diğer makamlarla iş birliği içinde sağlamak.

d) 5237 sayılı Kanununun 51 inci maddesinin beşinci fıkrasında belirtilen rehberlik ile ilgili görevleri yerine getirmek.

e) 5237 sayılı Kanununun 191 inci maddesi gereğince tedavi ve denetimli serbestlik ile ilgili görevleri yerine getirmek.

f) (a), (b), (c), (ç), (d) ve (e) bentlerindeki tedbirlerin uygulanması süresince hükümlüleri izlemek, denetlemek ve yönlendirmek, hükümlülerin psiko-sosyal sorunlarını çözmek ve bunlara yardımda bulunmak, izleme, denetim ve denetleme sonucu ile yükümlülüğe uymayanları ya da suç işleyenleri mahkeme, hâkim veya Cumhuriyet başsavcılığına bildirmek.

g) 5275 sayılı Kanununun 96 ncı maddesi gereğince salıverilmesine bir ay kalmış olan hükümlülere, verilen iş arama izni süresince yardımcı olmak.

ğ) Hükümlülerin topluma kazandırılmasında ve salıvermeye hazırlanmasında ceza infaz kurumlarının psiko-sosyal servisleriyle iş birliği yapmak, gerektiğinde hükümlü ile görüşerek salıverme öncesi değerlendirme raporunun hazırlanmasına katılmak.

h) 5275 sayılı Kanununun 110 uncu maddesinde düzenlenen hapis cezasının konutta infaz edilmesi sırasında hükümlünün psiko-sosyal sorunlarının çözümüne yardımda bulunmak, bu konuda rapor düzenlemek, hükümlünün infazın gereklerine uymadığının belirlenmesi durumunda Cumhuriyet başsavcılığına bildirmek.

ı) 5237 sayılı Kanununun 221 inci maddesine göre etkin pişmanlık hükümlerinden yararlanıp da

haklarında güvenlik tedbirine hükmolunanlarla ilgili bu tedbirlerin uygulanmasını sağlamak.

Salıverme sonrası görevler

MADDE 16 – (1) Salıverme sonrasındaki evrede şube müdürlüğünün görevleri şunlardır;

a) 5275 sayılı Kanunun 107 nci maddesinin;

1) Yedinci fıkrasında düzenlenen denetim süresinde hükümlünün kamu kuruluşunda veya bir başkasının gözetiminde ücretle çalıştırılması,

2) Sekizinci fıkrasında düzenlenen çocuk hükümlülerin, gerektiğinde barınma imkânı da bulunan bir eğitim kurumuna yerleştirilmesi,

3) Dokuzuncu fıkrasında düzenlenen uzman bir kişinin görevlendirilmesi ve hükümlünün davranışlarının izlenerek hâkime rapor verilmesi,

4) Onikinci fıkrasında düzenlenen denetim süresinde hükümlünün yükümlülüklere uyması veya hapis cezasını gerektiren kasıtlı bir suç işlememesi,

5) Ondördüncü fıkrasında düzenlenen denetim süresini iyi hâlle geçirmesi,

biçimindeki yükümlülüklerin denetimi kapsamında kendisine verilen görevleri, gerektiğinde kolluk ve ilgili diğer makamlarla iş birliği yaparak yerine getirmek.

b) 5275 sayılı Kanunun 107 nci maddesinin onuncu fıkrasında belirtilen denetimli serbestlik tedbirinin veya belirlenen yükümlülüklerin kaldırılması konusunda düzenlenecek raporla görüş bildirmek.

c) 5237 sayılı Kanunun 58 inci maddesinin dokuzuncu fıkrası ile 5275 sayılı Kanunun 108 inci maddesinin dördüncü ve altıncı fıkraları gereğince belirlenen denetim süresinin iyi hâlle geçirilmesi yükümlülüğünün denetimi kapsamında kendisine verilen görevleri, gerektiğinde kolluk makamlarıyla iş birliği yaparak yerine getirmek.

ç) Koruma kurulları vasıtasıyla kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan vakıf ve dernekler ile uygun görülen gönüllü gerçek ve tüzel kişilerle iş birliği yaparak, 5275 sayılı Kanunun 90 ve 91 inci maddeleri ile 20/3/2006 tarihli ve 2006/10218 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulan Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzüğün 141 inci maddesinde düzenlenen, salıverilen kişilerin iş bulmalarına veya meslek ve sanatlarıyla ilgili bir iş kurmalarına, çevre ve aileleriyle olabilecek psiko-

sosyal sorunların çözümüne yardımcı olmak.

d) Hükümlülerin yeniden suç işlemesinin önlenmesi ve topluma kazandırılmasını sağlayıcı etkenleri güçlendirme amacına yönelik çalışmalar yapmak.

Denetim görevlisinin görev ve sorumlulukları

MADDE 17 – (1) Denetim görevlisinin görev ve sorumlulukları şunlardır:

a) Soruşturma evresinde, Cumhuriyet başsavcılığınca kendiliğinden ya da şüpheli veya müdafinin başvurusu üzerine gerekli görüldüğünde şüpheli hakkında; kovuşturma evresinde hüküm öncesinde mahkeme veya hâkimin isteği üzerine; sanığın geçmişi, ailesi, çevresi, eğitimi, kişisel, sosyal ve ekonomik durumu, psikolojik durumu, topluma ve mağdura taşıdığı risk hakkında ayrıntılı sosyal araştırma raporunu hazırlayıp sunmak.

b) Denetim altında bulunan kişiler ve suçtan zarar görenlerin talep etmesi halinde sosyal çalışmacı veya psikolog tarafından psiko-sosyal yardım yapmak.

c) 5237 sayılı Kanununun 51 ve 191 inci maddeleri ile 5275 sayılı Kanununun 107 nci maddesi gereğince verilen kararlar doğrultusunda rehberlik hizmeti sunmak.

ç) Denetleme memurları tarafından hazırlanan denetleme planını ve salıverilme öncesi düzenlenecek raporu onaylamak.

d) Denetimli serbestlik tedbiri verilen şüpheli, sanık ve hükümlüler için tanıma formu, değerlendirme formu, madde kullanım listesi, denetleme planı, denetim planı, gözden geçirilmiş denetim planı ve denetim raporunu hazırlamak.

e) Koruma kurulları proje formatına uygun proje düzenlemek.

f) Kurumlar ve hizmetler listesinin oluşturulmasında görev almak.

g) Çalışma ve işbirliği protokollerini hazırlamak.

ğ) Gerekli görülmesi halinde, denetimli serbestlik tedbiri altındaki şüpheli, sanık ve hükümlülerin buldukları yerde denetimini yapmak.

h) Koruma kurulları çalışmaları kapsamında, gerektiğinde denetleme memuru ile birlikte ev ve iş yeri ziyaretlerine gitmek.

- ı) Koruma kurulunda psiko-sosyal yardım talebi kabul edilenlere psikolog ve sosyal çalışmacı tarafından yardımcı olmak.
- i) Hükümlülerin, yeniden suç işleminin önlenmesi ve topluma kazandırılmasını sağlayıcı etkenleri güçlendirme amacına yönelik çalışmalarda bulunmak.
- j) Mevzuatta öngörülen denetimli serbestlik hizmetlerinin yerine getirilmesi ile ilgili şube müdürü tarafından verilen diğer işleri yapmak.

Denetleme memurunun görev ve sorumlulukları

MADDE 18 – (1) Denetleme memurlarının görev ve sorumlulukları şunlardır:

- a) Denetimli serbestlik tedbiri altındaki; şüpheli, sanık ve hükümlülerin buldukları yerde denetimini yapmak.
- b) Koruma kurulları çalışmaları kapsamında ev ve iş yeri ziyaretleri yapmak.
- c) Denetleme planı ile hükümlülerin topluma kazandırılmasında ve salıverilmeye hazırlanmasında ceza infaz kurumlarının psiko-sosyal servisleriyle iş birliği yaparak, gerektiğinde hükümlü ile görüşerek salıverilme öncesi düzenlenecek raporu hazırlayarak denetim görevlisinin onayına sunmak.
- ) Tanıma formu, koruma kurulları takip formu, koruma kurulları başvuru değerlendirme formu ile takip çizelgesini hazırlamak.
- d) Mevzuatta öngörülen denetimli serbestlik hizmetlerinin yerine getirilmesi ile ilgili şube müdürü veya denetim görevlisi tarafından verilen diğer işleri yapmak.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Adli Kontrol ve Adli Kontrol Yükümlülüklerinin Yerine Getirilmesi

Adli kontrol

MADDE 19 – (1) Adli kontrol, şüpheli veya sanığın, bir veya birden fazla yükümlülüğe tâbi tutulmasını içerir.

(2) 5271 sayılı Kanunun 109 uncu maddesi ile 5395 sayılı Kanunun 20 nci maddesinde sayılan adli

kontrol tedbirlerine karar verilmesi hâlinde, tedbir kararlarının yerine getirilmesinin usul ve esasları bu Yönetmelik hükümlerine göre belirlenir.

Adli kontrol yükümlülükleri

MADDE 20 – (1) Bu yükümlülükler;

- a) Yurt dışına çıkamamak.
- b) Hâkim tarafından belirlenen yerlere, belirtilen süreler içinde düzenli olarak başvurmak.
- c) Hâkimin belirttiği merci veya kişilerin çağrılarına ve gerektiğinde meslekî uğraşlarına ilişkin veya eğitime devam konularındaki kontrol tedbirlerine uymak.
- ç) Her türlü taşıtları veya bunlardan bazılarını kullanamamak ve gerektiğinde kaleme makbuz karşılığında sürücü belgesini teslim etmek.
- d) Özellikle uyuşturucu, uyarıcı veya uçucu maddeler ile alkol bağımlılığından arınmak amacıyla, hastaneye yatmak dahil, tedavi veya muayene tedbirlerine tâbi olmak ve bunları kabul etmek.
- e) Şüphelinin parasal durumu göz önünde bulundurularak, miktarı ve bir defada veya birden çok taksitlerle ödeme süreleri, Cumhuriyet savcısının isteği üzerine hâkimce belirlenecek bir güvence miktarını yatırmak.
- f) Silâh bulunduramamak veya taşıyamamak, gerektiğinde sahip olunan silâhları makbuz karşılığında adli emanete teslim etmek.
- g) Cumhuriyet savcısının istemi üzerine hâkim tarafından miktarı ve ödeme süresi belirlenecek parayı, suç mağdurunun haklarını güvence altına almak üzere aynî veya kişisel güvenceye bağlamak.
- ğ) Aile yükümlülüklerini yerine getireceğine ve adli kararlar gereğince ödemeye mahkûm edildiği nafakayı düzenli olarak ödeyeceğine dair güvence vermek.
- h) Ayrıca suça sürüklenen çocuklar için;
 - 1) Belirlenen çevre sınırları dışına çıkmamak.
 - 2) Belirlenen bazı yerlere gidememek veya ancak bazı yerlere gidebilmek.
 - 3) Belirlenen kişi ve kuruluşlarla ilişki kurmamaktır.

Yurtdışına çıkamama

MADDE 21 – (1) Yurt dışına çıkamama yükümlülüğü, ülke sınırları dışına çıkamamayı ifade eder.

(2) Yurt dışına çıkamama yükümlülüğüne dair karar; Cumhuriyet başsavcılığınca şube müdürlüğü veya büroya, aynı zamanda derhal kolluğa gönderilir.

(3) Şüpheli veya sanığa, on gün içinde şube müdürlüğü veya büroya gelmesi hususunda bildirim yapılır.

(4) Şüpheli veya sanığın haklı, geçerli ve gerektiğinde belgelendirilebilen mazereti olmaksızın; on gün içinde şube müdürlüğü veya büroya başvurmaması hâlinde, şube müdürlüğü veya büroca ilgili defterdeki kayıt kapatılarak evrak mahkemesine iletilmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

(5) Cumhuriyet başsavcılığınca evrak mahkemeye gönderilerek, yükümlülüğün devam edip etmeyeceği konusunda karar istenir. Mahkemenin vereceği karara göre Cumhuriyet başsavcılığınca işlem yapılır.

(6) Şüpheli veya sanığın süresinde başvurması halinde, denetim görevlisi veya denetleme memuru tarafından denetleme planı hazırlanarak kolluğa gönderilir.

(7) Denetleme planına uyulmadığının; kolluk tarafından bildirilmesi ya da şube müdürlüğü veya büro tarafından tespit edilmesi hâlinde, şüpheli veya sanık denetleme planına uyması yönünde uyarılır. Uyarıya rağmen denetleme planına uyulmaması halinde, kayıt kapatılarak evrak mahkemeye iletilmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. Bu durumda beşinci fıkrada belirtilen işlemler yapılır.

(8) Yükümlülük kaldırıldığında durum Cumhuriyet başsavcılığınca kolluğa iletilerek evrakın iadesi istenir ve mahkemeye gönderilir. Ayrıca durum şube müdürlüğü veya büroya bildirilerek kayıt kapatılır.

Belirlenen yerlere belirtilen süreler içinde başvurma

MADDE 22 – (1) Hâkim tarafından belirlenen yerlere belirtilen süreler içinde düzenli olarak başvurma yükümlülüğü, şüpheli veya sanığın kararda belirlenen yerlere, belirtilen aralıklarla düzenli olarak başvurmasını ifade eder.

(2) Şüpheli veya sanığa, on gün içinde şube müdürlüğü veya büroya gelmesi hususunda bildirim yapılır.

(3) Şüpheli veya sanığın haklı, geçerli ve gerektiğinde belgelendirilebilen mazereti olmaksızın; on gün içinde şube müdürlüğü veya büroya başvurmaması hâlinde, şube müdürlüğü veya büroca ilgili defterdeki kayıt kapatılarak evrak mahkemeye iletilmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

(4) Şüpheli veya sanığın süresinde başvurması halinde, denetim görevlisi veya denetleme memuru

tarafından denetleme planı hazırlanarak kararda belirlenen yere gönderilir.

(5) Şüpheli veya sanığın kararda belirlenen yerlere, belirtilen süreler içinde başvurmaması hâlinde durum, kararda belirlenen yer tarafından şube müdürlüğü veya büroya iletilir.

(6) Denetleme planına uyulmadığının kararda belirlenen yer tarafından bildirilmesi ya da şube müdürlüğü veya büro tarafından tespit edilmesi hâlinde, şüpheli veya sanık denetleme planına uyması yönünde uyarılır. Uyarıya rağmen denetleme planına uyulmaması halinde, kayıt kapatılarak evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. Ayrıca durum kararda belirlenen yere iletilir.

(7) Yükümlülük kaldırıldığında durum ilgili yere iletilerek evrakın iadesi istenir, kayıt kapatılır ve evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

Çağrılara ve kontrol tedbirine uyma

MADDE 23 – (1) Hâkimin belirttiği merci veya kişilerin çağrılara ve gerektiğinde mesleki uğraşlarına ilişkin veya eğitime devam konularındaki kontrol tedbirlerine uymak yükümlülüğü, şüpheli veya sanığın şube müdürlüğü ya da büro veya bir başka kişi veya mercie, kararda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde çağrılmasını ve bu kişiye veya mercie gerektiğinde çalıştığı iş veya meslek uğraşı hakkında ya da devam etmekte olduğu eğitim hakkında bilgi vermesini ve bu konuda denetlenmesini ifade eder.

(2) Şüpheli veya sanığa, on gün içinde şube müdürlüğü veya büroya gelmesi hususunda bildirim yapılır.

(3) Şüpheli veya sanığın haklı, geçerli ve gerektiğinde belgelendirilebilen mazereti olmaksızın; on gün içinde şube müdürlüğü veya büroya başvurmaması hâlinde, şube müdürlüğü veya büroca ilgili defterdeki kayıt kapatılarak evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

(4) Şüpheli veya sanığın süresinde başvurması halinde, denetim görevlisi veya denetleme memuru tarafından denetleme planı hazırlanarak ilgili merci veya kişilere gönderilir.

(5) Şüpheli veya sanığın kararda belirlenen merci veya kişilerin çağrılara ve gerektiğinde mesleki uğraşlarına ilişkin veya eğitime devam konularındaki kontrol tedbirlerine uymaması hâlinde durum, başvurulması gereken merci veya kişi tarafından şube müdürlüğü veya büroya iletilir.

(6) Denetleme planına uyulmadığının ilgili merci veya kişi tarafından bildirilmesi ya da şube müdürlüğü veya büro tarafından tespit edilmesi hâlinde, şüpheli veya sanık denetleme planına uyması yönünde uyarılır. Uyarıya rağmen denetleme planına uyulmaması halinde, kayıt kapatılarak evrak

mahkemeye ileilmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. Ayrıca durum ilgili merci ve kişilere bildirilir.

(7) Yükümlülük kaldırıldığında durum ilgili merci veya kişiye iletilerek evrakın iadesi istenir, kayıt kapatılır ve evrak mahkemeye ileilmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

Taşıtları kullanamamak ve sürücü belgesini teslim etmek

MADDE 24 – (1) Her türlü taşıtları veya bunlardan bazılarını kullanamamak ve gerektiğinde kaleme, makbuz karşılığında sürücü belgesini teslim etmek yükümlülüğü, şüpheli veya sanığın her türlü taşıtı veya bazılarını kararda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde kullanamamasını ve kararda öngörölmüş ise sürücü belgesinin makbuz karşılığında alınmasını ifade eder.

(2) Şüpheli veya sanığa, on gün içinde şube müdürlüğü veya büroya gelmesi hususunda bildirim yapılır. Kararda sürücü belgesinin tesliminin öngörölmesi halinde, sürücü belgesinin aynı süre içinde şube müdürlüğü veya büroya teslimi istenir.

(3) Şüpheli veya sanığın haklı, geçerli ve gerektiğinde belgelendirilebilen mazereti olmaksızın; on gün içinde şube müdürlüğü veya büroya başvurmaması hâlinde, şube müdürlüğü veya büroca ilgili defterdeki kayıt kapatılarak evrak mahkemeye ileilmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

(4) Şüpheli veya sanığın süresinde başvurması halinde, denetim görevlisi veya denetleme memuru tarafından denetleme planı hazırlanarak kolluğa ve meslek kuruluşuna gönderilir.

(5) Kararda sürücü belgesinin teslimine karar verilmiş ise teslim alınan sürücü belgesi veya makbuz, ilgilinin dosyasında saklanır.

(6) Şüpheli veya sanığın kararda belirtilen taşıtları kullanmasının kolluk veya meslek kuruluşu tarafından tespit edilmesi halinde durum, şube müdürlüğü veya büroya iletilir.

(7) Hâkim veya Cumhuriyet savcısının şüpheli veya sanığın mesleki uğraşı ile ilgili araç kullanmasına sürekli veya geçici olarak izin verdiği durumlar saklı kalmak üzere, denetleme planına uyulmadığının kolluk veya meslek kuruluşu tarafından bildirilmesi ya da şube müdürlüğü veya büro tarafından tespit edilmesi hâlinde, şüpheli veya sanık denetleme planına uyması yönünde uyarılır. Uyarıya rağmen denetleme planına uyulmaması halinde, kayıt kapatılarak evrak mahkemeye ileilmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. Ayrıca durum kolluk ve meslek kuruluşlarına bildirilir.

(8) Yükümlülük kaldırıldığında durum, kolluk ve meslek kuruluşuna iletilerek evrakın iadesi istenir, kayıt kapatılır ve evrak mahkemeye ileilmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. Ayrıca,

teslim edilen sürücü belgesinin on gün içinde şube müdürlüğü veya bürodan alınması için şüpheli veya sanığa bildirim yapılır. Bu süre sonunda teslim alınmayan sürücü belgeleri ilgiliye verilmek üzere kolluğa gönderilir.

Tedavi veya muayene tedbirine uyma

MADDE 25 – (1) Özellikle uyuşturucu, uyarıcı veya uçucu maddeler ile alkol bağımlılığından arınmak amacıyla, hastaneye yatmak dahil, tedavi veya muayene tedbirlerine tâbi olma ve bunları kabul etme yükümlülüğünü ifade eder.

(2) Şüpheli veya sanığa, sağlık kuruluşuna sevk edilmesi için on gün içinde şube müdürlüğü veya büroya gelmesi hususunda bildirim yapılır.

(3) Şüpheli veya sanığın haklı, geçerli ve gerektiğinde belgelendirilebilen mazereti olmaksızın; on gün içinde şube müdürlüğü veya büroya başvurmaması hâlinde, şube müdürlüğü veya büroca ilgili defterdeki kayıt kapatılarak evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

(4) Şüpheli veya sanığın süresinde şube müdürlüğü veya büroya başvurması hâlinde, sağlık kurumuna sevk yazısı yazılarak beş gün içinde bu kuruma başvurması istenir. Ayrıca, sağlık kurumuna şüpheli veya sanığın; kuruma başvurduğu tarih, uygulanacak tedavi programı ile tedavinin tamamlandığı tarihin bildirilmesi konusunda yazı yazılır. Sağlık kurumu tarafından hazırlanan tedavi programının, şube müdürlüğü veya büroya iletilmesinden sonra denetim görevlisi veya denetleme memuru tarafından denetleme planı hazırlanır.

(5) Şüpheli veya sanığın sağlık kurumunca belirlenen tedavi programına uymaması hâlinde durum, bu kurum tarafından şube müdürlüğü veya büroya bildirilir.

(6) Şüpheli veya sanığın sevk tarihinden itibaren beş gün içinde sağlık kurumuna başvurmaması veya tedavi programına uyulmadığının sağlık kurumu tarafından bildirilmesi ya da şube müdürlüğü veya büro tarafından tespit edilmesi hâlinde, şüpheli veya sanık denetleme planına uyması yönünde uyarılır. Uyarıya rağmen denetleme planına uyulmaması halinde, kayıt kapatılarak evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. Ayrıca durum sağlık kurumuna bildirilir.

(7) Yükümlülük kaldırıldığında durum sağlık kurumuna iletilerek, kayıt kapatılır ve evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

(8) Sağlık kurumunca tedavi programının sona erdiğinin raporla bildirilmesi halinde yedinci fıkradaki işlemler yapılır.

Güvence

MADDE 26 – (1) Güvence yükümlülüğü, şüpheli veya sanığın parasal durumu göz önünde bulundurularak, miktarı ve taksitle ödeme süreleri hâkimce belirlenecek bir güvence miktarının yatırılmasını ifade eder.

(2) Şüpheli veya sanığa, on gün içinde şube müdürlüğü veya büroya gelmesi hususunda bildirim yapılır.

(3) Şüpheli veya sanığın haklı, geçerli ve gerektiğinde belgelendirilebilen mazereti olmaksızın; on gün içinde şube müdürlüğü veya büroya başvurmaması hâlinde, şube müdürlüğü veya büroca ilgili defterdeki kayıt kapatılarak evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

(4) Şüpheli veya sanığın süresinde başvurması halinde, denetim görevlisi veya denetleme memuru tarafından denetleme planı hazırlanır.

a) Şüphelinin veya sanığın güvence yükümlülüğü karşılığında adli kontrol altına alınmasına karar verilmesi hâlinde; şube müdürlüğü veya büro tarafından şüpheli veya sanığa on gün içinde güvence miktarının tamamını, taksitli ise ilk taksitini maliye veznesine yatırması için bildirim yapılır. Şüpheli veya sanık, belirlenen güvenceyi maliye veznesine yatırdıktan sonra beş gün içinde makbuzu şube müdürlüğü veya büroya ibraz eder ve şube müdürlüğü veya büro, makbuzu mahkemeye gönderilmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına iletir. Güvence miktarının veya taksitlerin tamamının ödenmesinden sonra defterdeki kaydını kapatılarak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderir.

b) Güvence yükümlülüğüne dair karar, tutukluken verilmesi ve şüpheli veya sanığın serbest bırakılmasının güvence miktarının tamamının veya ilk taksidinin yatırılması koşuluna bağlanması hâlinde; güvence miktarının tamamı veya ilk taksidi maliye veznesine şüpheli veya sanık adına yatırılıp makbuz Cumhuriyet başsavcılığına ibraz edilir. Güvence miktarının tamamının yatırılması durumunda evrak, şube müdürlüğü veya büroya gönderilmez. Ancak güvence miktarının takside bağlanması ve ilk taksidinin yatırılması hâlinde evrak, şube müdürlüğü veya büroya gönderilerek (a) bendi gereğince işlem yapılır.

(5) Denetleme planına uyulmadığının tespit edilmesi hâlinde, şüpheli veya sanık denetleme planına uyması yönünde uyarılır. Uyarıya rağmen denetleme planına uyulmaması halinde, kayıt kapatılarak evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

(6) Yükümlülük kaldırıldığında kayıt kapatılır ve evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

(7) Güvencenin geri verilmesinde veya hazineye irat kaydedilmesinde, 5271 sayılı Kanunun 115 inci

maddesi hükümlerine göre işlem yapılır.

Silah bulunduramamak veya taşıyamamak

MADDE 27 – (1) Silah bulunduramamak veya taşıyamamak, gerektiğinde sahip olunan silahları makbuz karşılığında adli emanete teslim etmek yükümlülüğü, şüpheli veya sanığın mahkeme veya hâkim kararı ile silah taşımamasının veya bulundurmasının yasaklanması ile gerektiğinde sahip olduğu diğer silahlarının Cumhuriyet başsavcılığına bağlı adli emanet memurluğuna teslimini ifade eder.

(2) Şüpheli veya sanığa, on gün içinde şube müdürlüğü veya büroya gelmesi hususunda bildirim yapılır. Kararda silahların tesliminin öngörülmesi halinde, silahların aynı süre içinde şube müdürlüğü veya büroya teslimi istenir.

(3) Şüpheli veya sanığın haklı, geçerli ve gerektiğinde belgelendirilebilen mazereti olmaksızın; on gün içinde şube müdürlüğü veya büroya başvurmaması hâlinde, şube müdürlüğü veya büroca ilgili defterdeki kayıt kapatılarak evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

(4) Şüpheli veya sanığın süresinde başvurması halinde, denetim görevlisi veya denetleme memuru tarafından denetleme planı hazırlanarak şüpheli veya sanık, kolluk ile kararda silahların adli emanete teslimine karar verilmiş ise adli emanet memurluğuna bildirilir.

(5) Kararda silahların teslimine karar verilmiş ise şüpheli veya sanığın, sahip olduğu silah listesi kolluktan ve teslim ettiği silahların listesi adli emanet memurluğundan istenir.

(6) Şüpheli veya sanığın silah bulundurduğunun veya taşıdığı tespit edilmesi halinde durum, kolluk tarafından şube müdürlüğü veya büroya iletilir.

(7) Şube müdürlüğü veya büroca, kolluk tarafından gönderilen şüpheli veya sanığa ait silah listesi ile adli emanet memurluğundan gönderilen yazının karşılaştırılması sonucu bütün silahların teslim edilmediğinin anlaşılması dahil denetleme planına uyulmadığının kolluk tarafından bildirilmesi ya da şube müdürlüğü veya büro tarafından tespit edilmesi hâlinde, şüpheli veya sanık denetleme planına uyması yönünde uyarılır. Uyarıya rağmen denetleme planına uyulmaması halinde, kayıt kapatılarak evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. Ayrıca durum adli emanet memurluğu ile kolluğa bildirilir.

(8) Yükümlülük kaldırıldığında durum kolluğa iletilerek evrakın iadesi istenir, kayıt kapatılır ve evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. Ayrıca teslim edilen silahların adli emanet memurluğundan alınması için şüpheli veya sanık ile adli emanet memurluğuna bildirim yapılır.

Suç mağdurunun haklarının güvence altına alınması

MADDE 28 – (1) Hâkim tarafından miktarı belirlenecek paranın suç mağdurunun haklarını güvence altına almak üzere aynî veya kişisel güvenceye bağlamak yükümlülüğü, mahkemece miktarı ve ödeme süresi belirlenecek paranın suç mağdurunun haklarını güvence altına almak üzere aynî veya kişisel güvenceye bağlanmasını ifade eder.

(2) Şüpheli veya sanığa, taşınmaz malların tapu bilgileri, taşınır mallara ait kayıtlar ile bankada bulunan nakdî varlıklarına ilişkin bilgileri vermesi için on gün içinde şube müdürlüğü veya büroya gelmesi hususunda bildirim yapılır.

(3) Şüpheli veya sanığın haklı, geçerli ve gerektiğinde belgelendirilebilen mazereti olmaksızın; on gün içinde şube müdürlüğü veya büroya başvurmaması hâlinde, şube müdürlüğü veya büroca ilgili defterdeki kayıt kapatılarak evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

(4) Şüpheli veya sanığın süresinde başvurması halinde, denetim görevlisi veya denetleme memuru tarafından denetleme planı hazırlanır.

(5) Güvencenin nakdî olması hâlinde paranın çekilmesi, aynî olması hâlinde bunun satılması veya devredilmesi hâlinde bilgi verilmesi için ilgili kurum ve kuruluşa yazı yazılır.

(6) Güvencenin kişisel olması hâlinde, güvence veren kişinin ikinci fıkraya göre şube müdürlüğü veya büroya gelmesi için bildirim yapılır. İlgilinin on gün içinde gelmesi ve aynı veya nakdi güvence göstermesi suretiyle mağdurun haklarını teminat altına alması halinde, beşinci fıkrada belirtilen işlemler yapılır. Güvence veren kişinin haklı, geçerli ve gerektiğinde belgelendirilebilen mazereti olmaksızın; on gün içinde şube müdürlüğü veya büroya başvurmaması hâlinde, şube müdürlüğü veya büroca ilgili defterdeki kayıt kapatılarak evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

(7) Denetleme planına uyulmadığının ilgili kurum ve kuruluş tarafından bildirilmesi ya da şube müdürlüğü veya büro tarafından tespit edilmesi hâlinde, şüpheli veya sanık denetleme planına uyması yönünde uyarılır. Uyarıya rağmen denetleme planına uyulmaması halinde, kayıt kapatılarak evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. Ayrıca durum ilgili kurum ve kuruluşlara bildirilir.

(8) Yükümlülük kaldırıldığında durum ilgili kurum ve kuruluşa iletilerek evrakın iadesi istenir ve kayıt kapatılır. Ayrıca evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

Aile yükümlülüklerinin yerine getirilmesine ve nafakanın ödenmesine dair güvence

MADDE 29 – (1) 14/1/1998 tarihli ve 4320 sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun ile 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun hükümlerine göre aile yükümlülüklerini yerine getireceğine ve adli kararlar gereğince ödemeye mahkûm edildiği nafakayı düzenli olarak ödeyeceğine dair güvence vermek yükümlülüğü, şüpheli veya sanığın aile yükümlülüklerini yerine getireceğine ve adli kararlar gereğince ödemeye mahkûm edildiği nafakayı düzenli olarak ödeyeceğine dair güvence vermesini ifade eder.

(2) Şüpheli veya sanığa aile yükümlülüklerini yerine getireceğine ve adli kararlar gereğince ödemeye mahkûm edildiği nafakayı düzenli olarak ödeyeceği kararına ilişkin yazılı taahhütte bulunmak üzere on gün içinde şube müdürlüğü veya büroya gelmesi hususunda bildirim yapılır.

(3) Şüpheli veya sanığın haklı, geçerli ve gerektiğinde belgelendirilebilen mazereti olmaksızın; on gün içinde şube müdürlüğü veya büroya başvurmaması hâlinde, şube müdürlüğü veya büroca ilgili defterdeki kayıt kapatılarak evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

(4) Şüpheli veya sanığın süresinde başvurması halinde, denetim görevlisi veya denetleme memuru tarafından denetleme planı hazırlanarak, mağdura ve kolluğa bildirilir.

(5) Denetleme planına uyulmadığının ilgili veya kolluk tarafından bildirilmesi ya da şube müdürlüğü veya büro tarafından tespit edilmesi hâlinde, şüpheli veya sanık denetleme planına uyması yönünde uyarılır. Uyarıya rağmen denetleme planına uyulmaması halinde, kayıt kapatılarak evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. Ayrıca bu durum kolluk ve ilgiliye bildirilir.

(6) Yükümlülük kaldırıldığında durum kolluğa iletilerek evrakın iadesi istenir, kayıt kapatılır ve evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. Ayrıca bu durum ilgiliye bildirilir.

Belirlenen çevre sınırları dışına çıkmamak

MADDE 30 – (1) Belirlenen çevre sınırları dışına çıkmamak yükümlülüğü, mahkeme kararında belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde suça sürüklenen çocuğun belirlenen çevre dışına çıkmasının yasaklanmasını ifade eder.

(2) Çocuğun kanuni temsilcisine, on gün içinde şube müdürlüğü veya büroya gelmesi hususunda bildirim yapılır.

(3) Çocuk ile çocuğun kanuni temsilcisinin haklı, geçerli ve gerektiğinde belgelendirilebilen mazereti olmaksızın; on gün içinde şube müdürlüğü veya büroya başvurmaması hâlinde, şube müdürlüğü veya büroca ilgili defterdeki kayıt kapatılarak evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına

gönderilir.

(4) Çocuğun kanuni temsilcisi veya çocuğun süresinde başvurması halinde, denetim görevlisi veya denetleme memuru tarafından denetleme planı hazırlanır.

(5) Çocuğun mahkeme kararında belirtilen, çevre dışına çıkıp çıkmadığının denetimi, şube müdürlüğü veya büro tarafından her zaman yapılır. Şube müdürlüğü veya büronun, çocuğun ailesi veya sosyal çevresi ile iş birliği yapmasının gerekli olduğu durumlarda her aşamada özel hayatın gizliliğine saygı gösterilir.

(6) Yükümlülüğün denetimi; ulaşım güçlüğü veya güvenlik gibi nedenlerin bulunması halinde, ilgili kurum ve kuruluşlar ile koluğa yazı yazılmak suretiyle yerine getirilir.

(7) Denetleme planına uyulmaması halinde, çocuğun kanuni temsilcisi, çocuğun denetleme planına uyması yönünde uyarılır. Uyarıya rağmen denetleme planına uyulmaması halinde, kayıt kapatılarak evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. Ayrıca ulaşım güçlüğü veya güvenlik gibi nedenlerle ilgili kurum ve kuruluşlar ile koluğa yazı yazılması halinde durum bu mercilere bildirilir.

(8) Yükümlülük kaldırıldığında durum, ilgili kurum ve kuruluşlar ile koluğa iletilerek evrakın iadesi istenir, kayıt kapatılır ve evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

Belirlenen bazı yerlere gidememek veya ancak bazı yerlere gidebilmek

MADDE 31 – (1) Belirlenen bazı yerlere gidememek veya ancak bazı yerlere gidebilmek yükümlülüğü, mahkeme kararında belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde suça sürüklenen çocuğun belirlenen bazı yerlere gidememesi veya ancak bazı yerlere gidebilmesini ifade eder.

(2) Çocuğun kanuni temsilcisine, on gün içinde şube müdürlüğü veya büroya gelmesi hususunda bildirim yapılır.

(3) Çocuğun kanuni temsilcisi ile çocuğun haklı, geçerli ve gerektiğinde belgelendirilebilen mazereti olmaksızın; on gün içinde şube müdürlüğü veya büroya başvurmaması hâlinde, şube müdürlüğü veya büroca ilgili defterdeki kayıt kapatılarak evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

(4) Çocuğun kanuni temsilcisi veya çocuğun süresinde başvurması halinde, denetim görevlisi veya denetleme memuru tarafından denetleme planı hazırlanarak belirlenen yerlere bildirilir.

(5) Çocuğun mahkeme kararında belirtilen, belirlenen bazı yerlere gidememesinin veya ancak bazı yerlere gidebilmesinin denetimi, şube müdürlüğü veya büro tarafından her zaman yapılır. Şube müdürlüğü veya büronun, çocuğun ailesi veya sosyal çevresi ile iş birliği yapmasının gerekli olduğu durumlarda her aşamada özel hayatın gizliliğine saygı gösterilir.

(6) Yükümlülüğün denetimi; ulaşım güçlüğü veya güvenlik gibi nedenlerin bulunması halinde, ilgili kurum ve kuruluşlar ile kolluğa yazı yazılmak suretiyle yerine getirilir.

(7) Denetleme planına uyulmaması halinde, çocuğun kanuni temsilcisi, çocuğun denetleme planına uyması yönünde uyarılır. Uyarıya rağmen denetleme planına uyulmaması halinde, kayıt kapatılarak evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. Ayrıca; belirlenen yerler ile ulaşım güçlüğü veya güvenlik gibi nedenlerle ilgili kurum ve kuruluşlar ile kolluğa yazı yazılması halinde bu mercilere durum bildirilir.

(8) Yükümlülük kaldırıldığında durum, ilgili kurum ve kuruluşlar, belirlenen yerler ile kolluğa iletilerek evrakın iadesi istenir, kayıt kapatılır ve evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

Belirlenen kişi ve kuruluşlarla ilişki kurmama

MADDE 32 – (1) Belirlenen kişi ve kuruluşlarla ilişki kurmama yükümlülüğü, mahkeme kararında belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde suça sürüklenen çocuğun belirlenen kişi ve kuruluşlarla ilişki kurmamasını ifade eder.

(2) Çocuğun kanuni temsilcisine, on gün içinde şube müdürlüğü veya büroya gelmesi hususunda bildirim yapılır.

(3) Çocuğun kanuni temsilcisi ile çocuğun haklı, geçerli ve gerektiğinde belgelendirilebilen mazereti olmaksızın; on gün içinde şube müdürlüğü veya büroya başvurmaması hâlinde, şube müdürlüğü veya büroca ilgili defterdeki kayıt kapatılarak evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

(4) Çocuğun kanuni temsilcisi veya çocuğun süresinde başvurması halinde, denetim görevlisi veya denetleme memuru tarafından denetleme planı hazırlanarak mahkeme kararında belirtilen kişi ve kuruluşlara bildirilir.

(5) Çocuğun mahkeme kararında belirtilen, belirlenen kişi ve kuruluşlarla ilişki kurmamasının denetimi, şube müdürlüğü veya büro tarafından her zaman yapılır. Şube müdürlüğü veya büronun, çocuğun ailesi veya sosyal çevresi ile iş birliği yapmasının gerekli olduğu durumlarda her aşamada özel hayatın

gizliliğine saygı gösterilir.

(6) Yükümlülüğün denetimi; ulaşım güçlüğü veya güvenlik gibi nedenlerin bulunması halinde, ilgili kurum ve kuruluşlar ile koluğa yazı yazılmak suretiyle yerine getirilir.

(7) Denetleme planına uyulmadığının, belirlenen kişi ve kuruluş tarafından bildirilmesi ya da şube müdürlüğü veya büro tarafından tespit edilmesi hâlinde, çocuğun kanuni temsilcisi, çocuğun denetleme planına uyması yönünde uyarılır. Uyarıya rağmen denetleme planına uyulmaması halinde, kayıt kapatılarak evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. Ayrıca; belirlenen kişi ve kuruluşlar ile ulaşım güçlüğü veya güvenlik gibi nedenlerle ilgili kurum ve kuruluşlar ile koluğa yazı yazılması halinde durum bu mercilere bildirilir.

(8) Yükümlülük kaldırıldığında durum, belirlenen kuruluş ve kişiye, gönderilmiş ise koluğa iletilerek evrakın iadesi istenir, kayıt kapatılır ve evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

Adli kontrol yükümlülüklerinin kaydı ve denetim süreci

MADDE 33 – (1) Şüpheli veya sanık hakkındaki karar, mahkemece Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. Cumhuriyet başsavcılığınca adli kontrol kararlarının kaydına mahsus deftere kaydedildikten sonra şube müdürlüğü veya büroya iletilir. Şube müdürlüğü veya büroca bu karar adli kontrol defterine kaydedilir.

(2) Yetki alanında şube müdürlüğü veya büro bulunmayan Cumhuriyet başsavcılığı, kararı adli kontrol kararlarının kaydına mahsus deftere kaydettikten sonra şube müdürlüğü veya büroya gönderir ve birinci fıkradaki işlemler yapılır.

(3) Çocuklar hakkında 5271 sayılı Kanununun 109 uncu maddesinde belirtilen yükümlülüklerle karar verilmesi halinde, çocuğun kanuni temsilcisine, on gün içinde şube müdürlüğü veya büroya gelmesi hususunda bildirim yapılır. Çocuğun kanuni temsilcisi ile çocuğun haklı, geçerli ve gerektiğinde belgelendirilebilen mazereti olmaksızın on gün içinde şube müdürlüğü veya büroya başvurmaması hâlinde, şube müdürlüğü veya büroca ilgili defterdeki kayıt kapatılarak evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. Çocuğun veya kanuni temsilcisinin süresinde başvurması halinde, denetim görevlisi veya denetleme memuru tarafından denetleme planı hazırlanır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Eğitim Kurumu veya Programına Devam Etme Yaptırımı ya da

Yükümlülüğünün Yerine Getirilmesi

Eğitim kurumu veya programına devam etme yaptırımı ya da yükümlülüğü

MADDE 3 – (1) Bir eğitim kurumu veya programına devam etme yaptırımı ya da yükümlülüğü;

a) 5237 sayılı Kanunun 50 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi gereğince hükümlünün, mahkeme kararıyla en az iki yıl süreyle, bir meslek veya sanat edinmeyi sağlamak amacıyla, gerektiğinde barınma imkanı da bulunan bir eğitim kurumuna devam etmesi suretiyle,

b) 5237 sayılı Kanunun 51 inci maddesinin dördüncü fıkrasının (a) bendi gereğince bir meslek veya sanat sahibi olmayan hükümlünün, bu amaçla bir eğitim programına devam etmesi veya (c) bendindeki çocuk hükümlülerin, bir meslek veya sanat edinmelerini sağlamak amacıyla, gerektiğinde barınma imkanı da bulunan bir eğitim kurumuna devam etmesi suretiyle,

c) 5275 sayılı Kanunun 107 nci maddesinin sekizinci fıkrası gereğince koşullu salıvermeden yararlanan çocuk hükümlülerin, denetim süresinde eğitimlerine gerektiğinde barınma imkanı da bulunan bir kurumda devam etmesi suretiyle,

ç) 5271 sayılı Kanunun 231 inci maddesinin sekizinci fıkrasının (a) bendi gereğince bir meslek veya sanat sahibi olmayan sanıkların, bir meslek veya sanat sahibi olmalarını sağlamak amacıyla bir eğitim programına devam etmesi suretiyle,

yerine getirilir.

Eğitim kurumu veya programına devam etme yaptırımı ya da yükümlülüğünün kayıt işlemleri

MADDE 35 – (1) Mahkemece; 5237 sayılı Kanunun 50 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi, 51 inci maddesinin dördüncü fıkrasının (a) ve (c) bentleri, 5275 sayılı Kanunun 107 nci maddesinin sekizinci fıkrası ile 5271 sayılı Kanunun 231 inci maddesinin sekizinci fıkrasının (a) bendi gereğince verilen kararlar Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. Cumhuriyet başsavcılığınca karar, denetimli serbestlik genel defterine kaydedildikten sonra şube müdürlüğü veya büroya iletilir.

(2) Şube müdürlüğü veya büro tarafından; yetişkinler için verilen kararlar denetimli serbestlik defterine, çocuklar için verilen kararlar çocukların denetimine ilişkin deftere kaydedilir.

Eğitim kurumu veya programına devam etme yaptırımı ya da yükümlülüğünün infaz işlemleri

MADDE 36 – (1) Mahkemelerce eğitim kurumu veya programına devam etme yaptırımı ya da yükümlülüğü verilmesi halinde il veya ilçe milli eğitim müdürlüğünden; on gün içinde eğitim kurumu ya da programının belirlenmesi ve denetim görevlisi olarak rehber öğretmen görevlendirilmesi, yeterli sayıda rehber öğretmen bulunmaması halinde diğer branşlardan öğretmen görevlendirilmesi istenir.

(2) Eğitim kurumu ya da programının belirlenmesi ve öğretmen görevlendirilmesinden sonra, sanık veya hükümlüye, çocukların kanuni temsilcisine on gün içinde şube müdürlüğü veya büroya başvurması hususunda bildirim yapılır.

(3) Sanık veya hükümlünün; haklı, geçerli ve gerektiğinde belgelendirilebilen mazereti olmaksızın şube müdürlüğü veya büroya; Yönetmeliğin 34 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen halde on gün içinde başvurmaması ve otuz gün içinde seçenek yaptırımın infazına başlanmaması, (b), (c) ve (ç) bentlerinde belirtilen hallerde on gün içinde başvurmaması halinde, şube müdürlüğü veya büroca ilgili defterdeki kayıt kapatılarak durum Cumhuriyet başsavcılığı aracılığıyla mahkemeye bildirilir.

(4) Sanık veya hükümlünün bu süre içinde başvurması halinde, şube müdürlüğü veya büro tarafından ilgili, devam etmesi gereken eğitim kurumu veya programı ve görevlendirilen öğretmen konusunda bilgilendirilerek, on gün içinde öğretmene başvurması istenir. Ayrıca şube müdürlüğü veya büro tarafından öğretmene, ilgilinin şube müdürlüğü veya büroya başvurduğu tarih bildirilerek, sanık veya hükümlüye ait belgeler gönderilir.

(5) Sanık veya hükümlünün süresinde başvurması halinde, denetim görevlisi olarak görevlendirilen öğretmen tarafından tanıma formu veya değerlendirme formu ile denetleme veya denetim planı hazırlanır.

(6) Bu Yönetmeliğin 34 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (ç) bentlerindeki yükümlülüğün infazı için sanık veya hükümlü hakkında öğretmen tarafından denetleme planı hazırlanır. Aynı fıkranın (b) ve (c) bentlerindeki yükümlülükle birlikte rehber görevlendirilmesine karar verilmemesi halinde, öğretmen tarafından denetleme planı; rehber görevlendirilmesine karar verilmesi halinde bu Yönetmeliğin 90 ncı maddesine göre tayin edilen rehber tarafından denetim planı hazırlanır.

(7) Denetleme planında; 5237 sayılı Kanunun 50 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi, 51 inci maddesinin dördüncü fıkrasının (c) bendi ve 5275 sayılı Kanunun 107 nci maddesinin sekizinci fıkrası gereğince hükümlünün devam etmesi gereken eğitim kurumu, 5237 sayılı Kanunun 51 inci maddesinin dördüncü fıkrasının (a) bendi ve 5271 sayılı Kanunun 231 inci maddesinin sekizinci fıkrasının (a) bendi

gereğince sanık veya hükümlünün devam etmesi gereken eğitim programı belirtilir. Denetim planında ise bunlara ek olarak; hükümlünün hangi aralıklarla öğretme ile görüşeceği ve rehberlik hizmetleri kapsamında yapılacak çalışmalara dair bilgiler yer alır. Rehber, zararlı alışkanlıklar edinebileceği çevrelerden uzak kalması ve sorumluluk bilinciyle iyi bir hayat sürmesini temin hususunda hükümlüye öğütte bulunur ve yol gösterir; yanında çalıştığı kişilerle görüşerek istişarelerde bulunur; hükümlünün davranışları, sosyal uyumu ve sorumluluk bilincindeki gelişmeyi takip ederek üçer aylık sürelerle rapor düzenleyerek hâkime gönderilmek üzere şube müdürlüğüne veya büroya verir.

(8) Denetim görevlisi olarak görevlendirilen öğretmen tarafından sanık veya hükümlüler hakkında hazırlanan denetleme veya denetim planı ile denetim raporları şube müdürlüğü veya büroya gönderilir. Şube müdürlüğü veya büro tarafından denetim raporları, mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığı aracılığıyla ilgili mahkemeye gönderilir.

(9) Sanık veya hükümlünün denetim veya denetleme planına uyup uymadığı şube müdürlüğü veya büroca her zaman denetlenir.

(10) Yükümlülüğün başlama tarihi, sanık veya hükümlünün eğitim kurumuna veya programına başladığı tarihtir.

Eğitim kurumu veya programına devam etme yaptırımı ya da yükümlülüğünün ihlali ve kaydın kapatılması

MADDE 37 – (1) Bu Yönetmeliğin 34 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b), (c) ve (ç) bentlerinde belirtilen hallerde, denetim süresi içinde suç işlenmesi durumunda şube müdürlüğü veya büroca ilgili defterdeki kayıt kapatılarak evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

(2) 5237 sayılı Kanunun 50 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi ile 5271 sayılı Kanunun 231 inci maddesinin sekizinci fıkrasının (a) bendi gereğince hazırlanan denetleme planına uyulmaması halinde, sanık veya hükümlü şube müdürlüğü veya büro tarafından uyarılır. Uyarıya rağmen uyulmaması halinde, şube müdürlüğü veya büroca ilgili defterdeki kayıt kapatılarak evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

(3) 5237 sayılı Kanunun 51 inci maddesinin dördüncü fıkrasının (a) ve (c) bentleri ile 5275 sayılı Kanunun 107 nci maddesinin sekizinci fıkrası gereğince hazırlanan denetim veya denetleme planına uyulmaması halinde, hükümlünün uyarılması için durum Cumhuriyet başsavcılığı aracılığıyla mahkemeye bildirilir. Bu halde kayıt kapatılmayarak açık bırakılır. Mahkemenin uyarısına rağmen denetim veya denetleme planına uyulmaması halinde, şube müdürlüğü veya büroca ilgili defterdeki kayıt kapatılarak evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

(4) Yaptırım veya yükümlülük sona erdiğinde durum, ilgili eğitim kurumuna iletilerek evrakın iadesi istenir, kayıt kapatılır ve evrak mahkemeye iletilmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

(5) Bu yaptırım veya yükümlülüklerin uygulanmasında her aşamada özel hayatın gizliliğine saygı gösterilir ve sanık veya hükümlünün eğitim kurumu veya programında ifşa olmaması için gerekli önlemler alınır.

ALTINCI BÖLÜM

Belirli Yerlere Gitmekten veya Belirli Etkinlikleri Yapmaktan Yasaklanma ile Belli Yerlere Devam Etmek Yaptırımı ve Ehliyet ve Ruhsat Belgelerinin Geri Alınması

ile Belli Bir Meslek ve Sanatı Yapmaktan Yasaklanma

Yaptırımının Yerine Getirilmesi

Belirli yerlere gitmekten veya belirli etkinlikleri yapmaktan yasaklanma yaptırımı ile belli yerlere devam etmek yaptırımı

MADDE 38 – (1) Belirli yerlere gitmekten veya belirli etkinlikleri yapmaktan yasaklanma yaptırımı hükümlünün, 5237 sayılı Kanununun 50 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi gereğince mahkûm olunan cezanın yarısından bir katına kadar süreyle belirli yerlere gitmekten veya belirli etkinlikleri yapmaktan yasaklanması suretiyle yerine getirilir.

(2) Belirli yerlere gitmekten yasaklanma, belli yerlere devam etmek yükümlülüğü 5271 sayılı Kanunun 231 inci maddesinin sekizinci fıkrasının (c) bendi gereğince denetimli serbestlik tedbiri olarak bir yıldan fazla olmamak üzere mahkemenin belirleyeceği süre ile belli yerlere gitmekten yasaklanmak veya belirli yerlere devam etmek suretiyle yerine getirilir.

(3) Belirli yerler ve etkinlikler; sanık veya hükümlünün suç işleminde, suça yönelmesinde ya da zararlı alışkanlıklar edinmesinde veya bağımlılık yapan maddeler kullanmasında; çevresel, psikolojik, sosyal veya ekonomik etkisi bulunan ya da sanık veya hükümlünün yeniden suç işlemesine yol açan etkenleri tetikleyecek yerler veya etkinliklerdir.

Belirli yerlere gitmekten veya belirli etkinlikleri yapmaktan yasaklanma yaptırımı ile belli yerlere devam etmek yaptırımının kayıt işlemleri

MADDE 39 – (1) Mahkemece ilam, Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. Cumhuriyet başsavcılığınca

ilam, denetimli serbestlik genel defterine kaydedildikten sonra şube müdürlüğü veya büroya iletilir.

(2) Şube müdürlüğü veya büro tarafından; yetişkinler için verilen kararlar denetimli serbestlik defterine, çocuklar için verilen kararlar çocukların denetimine ilişkin deftere kaydedilir.

Belirli yerlere gitmekten veya belirli etkinlikleri yapmaktan yasaklanma yaptırımı ile belli yerlere devam etmek yaptırımının yerine getirilmesi

MADDE 40 – (1) Hakkında belirli yerlere gitmekten veya belirli etkinlikleri yapmaktan yasaklanma yaptırımı ile belli yerlere devam etme kararı verilen sanık veya hükümlüye on gün içinde şube müdürlüğü veya büroya başvurması hususunda bildirim yapılır.

(2) Sanık veya hükümlünün; haklı, geçerli ve gerektiğinde belgelendirilebilen mazereti olmaksızın şube müdürlüğü veya büroya; 5237 sayılı Kanunun 50 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi gereğince on gün içinde başvurmaması ve otuz gün içinde seçenek yaptırımın infazına başlanmaması, 5271 sayılı Kanunun 231 inci maddesinin sekizinci fıkrasının (c) bendi gereğince on gün içinde başvurmaması hâlinde, şube müdürlüğü veya büroca ilgili defterdeki kayıt kapatılarak durum Cumhuriyet başsavcılığı aracılığıyla mahkemeye bildirilir.

(3) Sanık veya hükümlünün süresinde başvurması halinde, denetim görevlisi veya denetleme memuru tarafından denetleme planı hazırlanır. Denetleme memuru tarafından hazırlanan denetleme planı, denetim görevlisinin onayı ile uygulamaya koyulur. Denetleme planında; 5237 sayılı Kanunun 50 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi gereğince hükümlünün gitmemesi gereken yerler veya yapmaması gereken etkinlikler, 5271 sayılı Kanunun 231 inci maddesinin sekizinci fıkrasının (c) bendi gereğince gitmemesi veya devam etmesi gereken yerler belirtilir.

(4) Şube müdürlüğü veya büroca hazırlanan denetleme planı; sanık veya hükümlüye bildirilir. Ayrıca plan ilgili kurum ve kuruluşlar ile koluğa iletilir.

(5) Sanık veya hükümlünün denetleme planına uyup uymadığı şube müdürlüğü veya büroca her zaman denetlenir. Yaptırım ve yükümlülüklerin denetimi; ulaşım güçlüğü veya güvenlik gibi nedenlerin bulunması halinde ilgili kurum ve kuruluşlar ile koluğa yazı yazılmak suretiyle yerine getirilir.

(6) Yaptırım veya yükümlülüğün başlama tarihi, şube müdürlüğü veya büroca kararın sanık veya hükümlüye bildirildiği tarihtir.

Belirli yerlere gitmekten veya belirli etkinlikleri yapmaktan yasaklanma yaptırımı ile belli yerlere devam etmek yaptırımının ihlali ile kaydın kapatılması

MADDE 41 – (1) 5271 sayılı Kanunun 231 inci maddesinin sekizinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen halde, denetim süresi içinde suç işlenmesi halinde, şube müdürlüğü veya büroca ilgili defterdeki kayıt kapatılarak evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

(2) Denetleme planına uyulmadığının ilgili kurum veya kuruluş ya da kolluk tarafından bildirilmesi ya da şube müdürlüğü veya büro tarafından tespit edilmesi hâlinde sanık veya hükümlü denetleme planına uyması yönünde şube müdürlüğü veya büroca uyarılır. Uyarıya rağmen denetleme planına uyulmaması halinde, kayıt kapatılarak evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. Ayrıca durum kolluk ile ilgili kurum ve kuruluşlara bildirilir.

(3) Yaptırım veya yükümlülük sona erdiğinde durum, kolluk ile ilgili kurum ve kuruluşa iletilerek evrakın iadesi istenir, kayıt kapatılır ve evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

Ehliyet ve ruhsat belgelerinin geri alınması, belli bir meslek ve sanatı yapmaktan yasaklanma seçenek yaptırımı

MADDE 42 – (1) Ehliyet ve ruhsat belgelerinin geri alınması ve belli bir meslek ve sanatı yapmaktan yasaklanma yaptırımı, 5237 sayılı Kanunun 50 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi gereğince sağladığı hak ve yetkiler kötüye kullanılmak suretiyle veya gerektirdiği dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırı davranılarak suç işlenmiş olması durumunda; mahkûm olunan cezanın yarısından bir katına kadar süreyle, ilgili ehliyet ve ruhsat belgelerinin geri alınması, belli bir meslek ve sanatı yapmaktan yasaklanması suretiyle yerine getirilir.

(2) Bu maddenin uygulanmasında hükümlü tarafından kullanılmakta olan ehliyet ve ruhsat veya yürütülmekte olan meslek ve sanat; sağladığı hak ve yetkiler kötüye kullanılmak suretiyle veya gerektirdiği dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırı davranılarak suç işlenmesine neden olan ehliyet ve ruhsat ile meslek ve sanattır.

Ehliyet ve ruhsat belgelerinin geri alınması, belli bir meslek ve sanatı yapmaktan yasaklanma seçenek yaptırımı kayıt işlemleri

MADDE 43 – (1) Mahkemece ilam, Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. Cumhuriyet başsavcılığınca ilam, denetimli serbestlik genel defterine kaydedildikten sonra şube müdürlüğü veya büroya iletilir.

(2) Şube müdürlüğü veya büro tarafından; yetişkinler için verilen kararlar denetimli serbestlik defterine, çocuklar için verilen kararlar çocukların denetimine ilişkin deftere kaydedilir.

Ehliyet ve ruhsat belgelerinin geri alınması, belli bir meslek ve sanatı yapmaktan yasaklanma

seçenek yaptırımını yerine getirilmesi

MADDE 44 – (1) Hakkında ehliyet ve ruhsat belgelerinin geri alınması, belli bir meslek ve sanatı yapmaktan yasaklanma kararı verilen hükümlüye on gün içinde şube müdürlüğü veya büroya başvurması hususunda bildirim yapılır.

(2) Hükümlünün; haklı, geçerli ve gerektiğinde belgelendirilebilen mazereti olmaksızın; on gün içinde şube müdürlüğü veya büroya başvurmaması ve otuz gün içinde seçenek yaptırımın infazına başlanmaması hâlinde, şube müdürlüğü veya büroca ilgili defterdeki kayıt kapatılarak durum Cumhuriyet başsavcılığı aracılığıyla mahkemeye bildirilir.

(3) Hükümlünün süresinde başvurması halinde, denetim görevlisi veya denetleme memuru tarafından denetleme planı hazırlanır. Denetleme memuru tarafından hazırlanan denetleme planı denetim görevlisinin onayı ile uygulamaya koyulur. Denetleme planında; meslek ve sanatı yapmaktan yasaklanma yaptırımının başlangıç ve bitiş tarihleri belirtilir.

(4) Şube müdürlüğü veya büroca hazırlanan denetleme planı ile ilam örneği; hükümlüye, Türkiye İş Kurumuna, ilgili meslek kuruluşuna ve mahalli idareye bildirilir.

(5) Makbuz karşılığında teslim alınan ehliyet ve ruhsat belgeleri ilgilinin dosyasında saklanır.

(6) Hükümlünün denetleme planına uyup uymadığı şube müdürlüğü veya büroca her zaman denetlenir. Yaptırımın denetimi, ulaşım güçlüğü veya güvenlik gibi nedenlerin bulunması halinde ilgili kurum ve kuruluşlar ile kolluğa yazı yazılmak suretiyle yerine getirilir.

(7) Yaptırımın başlama tarihi, şube müdürlüğü veya büroca kararın hükümlüye bildirildiği tarihtir.

Ehliyet ve ruhsat belgelerinin geri alınması, belli bir meslek ve sanatı yapmaktan yasaklanma seçenek yaptırımının ihlali ve kaydın kapatılması

MADDE 45 – (1) Denetleme planına uyulmadığının kolluk, mahalli idare veya ilgili meslek kuruluşu tarafından bildirilmesi ya da şube müdürlüğü veya büro tarafından tespit edilmesi hâlinde, hükümlü denetleme planına uyması yönünde şube müdürlüğü veya büroca uyarılır. Uyarıya rağmen denetleme planına uyulmaması halinde, kayıt kapatılarak evrak mahkemeye iletilmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. Ayrıca durum Türkiye İş Kurumu, ilgili meslek kuruluşu, mahalli idare ve kolluğa bildirilir.

(2) Yaptırım sona erdiğinde durum kolluk, Türkiye İş Kurumu, mahalli idare ile ilgili meslek kuruluşuna iletilerek evrakın iadesi istenir, kayıt kapatılır ve evrak mahkemeye iletilmek üzere

Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Çalıştırma Yaptırımı ve Yükümlülüğünün Yerine Getirilmesi

Kamuya yararlı bir işte çalıştırma yaptırımı

MADDE 46 – (1) Kamuya yararlı bir işte çalıştırma yaptırımı hükümlünün;

a) 5237 sayılı Kanununun 50 nci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi gereğince, mahkûm olunan cezanın yarısından bir katına kadar süreyle ve gönüllü olması koşuluyla ücretsiz olarak kamu kurumunun veya kamu yararına hizmet veren bir özel kuruluşun belirli hizmetlerinde çalıştırılması,

b) 5275 sayılı Kanununun 105 inci maddesinin dördüncü fıkrası gereğince, iki yıl veya daha az süre ile hapis cezasına mahkûm olanlardan hükümlülük süresinin yarısını iyi hâlde geçirenlerin, istekleri bulunmak koşuluyla kendilerinin veya kanuni temsilcilerinin veya Cumhuriyet başsavcılığının istemi üzerine, mahkûmiyet sürelerinin geriye kalan yarısını ücretsiz olarak kamuya yararlı bir işte çalıştırılması

suretiyle yerine getirilir.

Kamuya yararlı bir işte çalıştırma yaptırımının kayıt işlemleri

MADDE 47 – (1) Mahkemece ilam Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. Cumhuriyet başsavcılığınca ilam, denetimli serbestlik genel defterine kaydedildikten sonra şube müdürlüğü veya büroya iletilir.

(2) Şube müdürlüğü veya büro tarafından; yetişkinler için verilen kararlar denetimli serbestlik defterine, çocuklar için verilen kararlar çocukların denetimine ilişkin deftere kaydedilir.

Kamuya yararlı bir işte çalıştırma yaptırımının yerine getirilmesi

MADDE 48 – (1) Hakkında kamuya yararlı bir işte çalıştırma kararı verilen hükümlüye on gün içinde şube müdürlüğü veya büroya başvurması hususunda bildirim yapılır.

(2) Hükümlünün; haklı, geçerli ve gerektiğinde belgelendirilebilen mazereti olmaksızın şube müdürlüğü veya büroya; 5237 sayılı Kanununun 50 nci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi gereğince on gün içinde başvurmaması ve otuz gün içinde seçenek yaptırımın infazına başlanmaması, 5275 sayılı

Kanunun 105 inci maddesinin dördüncü fıkrası gereğince on gün içinde başvurması hâlinde, şube müdürlüğü veya büroca ilgili defterdeki kayıt kapatılarak durum Cumhuriyet başsavcılığı aracılığıyla mahkemeye bildirilir.

(3) Hükümlünün süresinde başvurması hâlinde, denetim görevlisi veya denetleme memuru tarafından tanıma formu düzenlenir. Ayrıca çalışma protokolü dikkate alınarak denetleme planı hazırlanır.

(4) Denetleme memuru tarafından hazırlanan denetleme planı, denetim görevlisinin onayı ile uygulamaya koyulur. Denetleme planında; hükümlü veya çocuğun hangi kurum veya kuruluşta, hangi gün ve saatlerde çalışacağı ve yaptırımın başlayış ve bitiş tarihleri belirtilir.

(5) Hükümlü veya çocuğun çalışmaya başlama tarihi, bildirim tebliğ edildiği tarihten itibaren otuz günü geçemez.

(6) Şube müdürlüğü veya büroca hazırlanan denetleme planı; hükümlü, ilgili kurum ve kuruluşlara bildirilir.

(7) Hükümlünün denetleme planına uyup uymadığı, şube müdürlüğü veya büroca her zaman denetlenir. Yaptırımın denetimi, ulaşım güçlüğü veya güvenlik gibi nedenlerin bulunması halinde ilgili kurum ve kuruluşlar ile koluğa yazı yazılmak suretiyle yerine getirilir.

(8) Kamuya yararlı bir işte çalıştırma yaptırımına karar verilen hükümlülere, çalıştıkları sürece haklarında, 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun ilgili hükümleri uygulanmaz.

(9) Onbeş yaşını doldurmamış çocukların çalışması yasaktır. Ancak böyle bir karar verilmişse, ondört yaşını doldurmuş ve ilköğretimi tamamlamış olan çocuklar; bedensel, zihinsel ve ahlaki gelişimlerine; eğitimini sürdürenler ise okullarına devamına engel olmayan, hafif işlerde çalışabilir. Bu konuda 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 71, 85 ve 87 nci madde hükümleri uygulanır.

(10) Yaptırımın başlama tarihi, hükümlünün çalışmaya başladığı tarihtir.

Kamuya yararlı bir işte çalıştırma yaptırımının ihlali ve kaydın kapatılması

MADDE 49 – (1) Denetleme planına uyulmadığının kolluk, ilgili kurum veya kuruluş tarafından bildirilmesi ya da şube müdürlüğü veya büro tarafından tespit edilmesi hâlinde hükümlü denetleme planına uyması yönünde şube müdürlüğü veya büroca uyarılır. Uyarıya rağmen denetleme planına uyulmaması halinde kayıt kapatılarak evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. Ayrıca durum kolluk ve ilgili kurum ve kuruluşlara bildirilir.

(2) Yaptırım sona erdiğinde durum, kolluk ve ilgili kurum ve kuruluşa iletilerek evrakın iadesi istenir, kayıt kapatılır ve evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

Ücretli çalıştırma yükümlülüğü

MADDE 50 – (1) Ücretli çalıştırma yükümlülüğü;

a) 5271 sayılı Kanununun 231 inci maddesinin sekizinci fıkrasının (b) bendi gereğince, bir meslek veya sanat sahibi sanığın bir kamu kurumunda veya özel olarak aynı meslek veya sanatı icra eden bir başkasının gözetimi altında ücret karşılığında çalıştırılması,

b) 5275 sayılı Kanununun 107 nci maddesinin yedinci fıkrası gereğince, hükümlünün infaz kurumunda öğrendiği meslek veya sanatı icra etmek üzere, bir kamu kurumunda veya özel olarak aynı meslek veya sanatı icra eden bir başkasının gözetimi altında ücret karşılığı çalıştırılması,

c) 5237 sayılı Kanununun 51 inci maddesinin dördüncü fıkrasının (b) bendi gereğince, bir meslek veya sanat sahibi hükümlünün, bir kamu kurumunda veya özel olarak aynı meslek veya sanatı icra eden bir başkasının gözetimi altında ücret karşılığında çalıştırılması,

suretiyle yerine getirilir.

Ücretli çalıştırma yükümlülüğünün kayıt işlemleri

MADDE 51 – (1) Mahkemece ilam, Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. Cumhuriyet başsavcılığınca ilam denetimli serbestlik genel defterine kaydedildikten sonra şube müdürlüğü veya büroya iletilir.

(2) Şube müdürlüğü veya büro tarafından; yetişkinler için verilen kararlar denetimli serbestlik defterine, çocuklar için verilen kararlar çocukların denetimine ilişkin deftere kaydedilir.

Ücretli çalıştırma yükümlülüğünün yerine getirilmesi

MADDE 52 – (1) Sanık veya hükümlüye on gün içinde şube müdürlüğü veya büroya başvurması hususunda bildirim yapılır.

(2) Sanık veya hükümlünün; haklı, geçerli ve gerektiğinde belgelendirilebilen mazereti olmaksızın şube müdürlüğü veya büroya; on gün içinde başvurmaması hâlinde, şube müdürlüğü veya büroca ilgili defterdeki kayıt kapatılarak durum Cumhuriyet başsavcılığı aracılığıyla mahkemeye bildirilir.

(3) Sanık veya hükümlünün süresinde başvurması hâlinde, denetim görevlisi veya denetleme memuru tarafından tanıma formu veya değerlendirme formu düzenlenir. Ayrıca çalışma protokolü dikkate

alınarak denetleme planı veya denetim planı hazırlanır.

(4) Bu Yönetmeliğin 50 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendindeki yükümlülüğün infazı için hükümlü hakkında denetim görevlisi veya denetleme memuru tarafından denetleme planı hazırlanır. Aynı fıkranın (b) ve (c) bentlerindeki yükümlülükle birlikte rehber görevlendirilmesine karar verilmemesi halinde, denetim görevlisi veya denetleme memuru tarafından denetleme planı; rehber görevlendirilmesine karar verilmesi halinde bu Yönetmeliğin 90 ıncı maddesine göre tayin edilen rehber tarafından denetim planı hazırlanır. Denetleme memuru tarafından hazırlanan denetleme planı denetim görevlisinin onayı ile uygulamaya koyulur.

(5) Denetleme planında; sanığın, hükümlünün veya çocuğun hangi kurum veya kuruluşta hangi gün ve saatlerde çalışacağı ve yükümlülüğün başlayış ve bitiş tarihleri belirtilir. Denetim planında ise bunlara ek olarak; hükümlünün veya çocuğun hangi aralıklarla şube müdürlüğü veya büroya geleceği, denetimli serbestlik görevlilerinin hangi aralıklarla hükümlünün aile ve sosyal çevresi ile görüşeceği gibi bilgiler yer alır. Rehber zararlı alışkanlıklar edinebileceği çevrelerden uzak kalması ve sorumluluk bilinciyle iyi bir hayat sürmesini temin hususunda hükümlüye öğütte bulunur ve yol gösterir; yanında çalıştığı kişilerle görüşerek istişarelerde bulunur; hükümlünün davranışları, sosyal uyumu ve sorumluluk bilincindeki gelişmeyi takip ederek üçer aylık sürelerle rapor düzenleyerek hâkime gönderilmek üzere şube müdürlüğüne veya büroya verir.

(6) Şube müdürlüğü veya büroca hazırlanan denetleme planı; sanık veya hükümlü ile ilgili kurum ve kuruluşlara bildirilir. Denetim planı hükümlüye, yükümlülük bölümü ise ilgili kurum veya kuruluşlara bildirilir.

(7) Sanık veya hükümlünün denetleme veya denetim planına uyup uymadığı şube müdürlüğü veya büroca her zaman denetlenir. Yaptırımın denetimi, ulaşım güçlüğü veya güvenlik gibi nedenlerin bulunması halinde ilgili kurum ve kuruluşlar ile kolluğa yazı yazılmak suretiyle yerine getirilir.

(8) Çalışma süresinin hesabında, sanık veya hükümlünün çalıştığı kurumun bu konuda tabi olduğu mevzuat esas alınır.

(9) Hükümün açıklanmasının geri bırakılması, hapis cezasının ertelenmesi ve koşullu salıverilme halinde ücretli çalıştırma yükümlülüğüne karar verilen sanık veya hükümlülere, çalıştıkları sürece haklarında 506 sayılı Kanunun ilgili hükümleri uygulanır.

(10) Onbeş yaşını doldurmamış çocukların çalışması yasaktır. Ancak böyle bir karar verilmişse, ondört yaşını doldurmuş ve ilköğretimi tamamlamış olan çocuklar; bedensel, zihinsel ve ahlaki gelişimlerine; eğitimi sürdürenler ise okullarına devamına engel olmayan, hafif işlerde çalışabilir. Bu konuda 4857

sayılı Kanunun 71, 85 ve 87 nci madde hükümleri uygulanır.

(11) Yükümlülüğün başlama tarihi, sanık veya hükümlünün çalışmaya başladığı tarihtir.

Ücretli çalıştırma yükümlülüğün ihlali ve kaydın kapatılması

MADDE 53 – (1) Denetim süresi içinde suç işlenmesi halinde, şube müdürlüğü veya büroca ilgili defterdeki kayıt kapatılarak evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

(2) Bu Yönetmeliğin 50 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendindeki durumda denetleme planına uyulmadığının kolluk, ilgili kurum veya kuruluş tarafından bildirilmesi ya da şube müdürlüğü veya büro tarafından tespit edilmesi hâlinde sanık şube müdürlüğü veya büroca uyarılır. Uyarıya rağmen denetleme planına uyulmaması halinde, kayıt kapatılarak evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. Ayrıca durum ilgili kurum veya kuruluşlar ile kolluğa bildirilir.

(3) Bu Yönetmeliğin 50 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (c) bentlerindeki durumda denetim veya denetleme planına uyulmaması halinde, hükümlünün uyarılması için durum Cumhuriyet başsavcılığı aracılığıyla mahkemeye bildirilir. Bu halde kayıt kapatılmayarak açık bırakılır. Mahkemenin uyarısına rağmen denetim veya denetleme planına uyulmaması halinde, şube müdürlüğü veya büroca ilgili defterdeki kayıt kapatılarak evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

(4) Yükümlülük sona erdiğinde durum, kolluk ve ilgili kurum ve kuruluşa iletilerek evrakın iadesi istenir, kayıt kapatılır ve evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

Kurumlar listesinin oluşturulması

MADDE 54 – (1) Kurumlar listesi; çalışma yaptırım veya yükümlülüğünün infaz edilebileceği kurumlara ilişkin ayrıntılı bilgilerin yer aldığı, ayrıca hizmetler listesinin hazırlanmasına esas teşkil eden listedir.

(2) Şube müdürlüğü veya büro tarafından kurumlar listesini oluşturmak üzere yeterli sayıda görevlendirilen denetim görevlisi veya denetleme memuru; her yılın Aralık ayının ikinci haftasına kadar kurumlar listesini, dördüncü haftasına kadar hizmetler listesini oluşturur.

(3) Kamuya yararlı bir işte çalıştırma yaptırımına dair kurumlar listesinde iş yerinin adı ve faaliyet alanı; iş yerindeki personel sayısı ve karar almaya yetkili kişinin adı; iş yerindeki gözetmenin adı, görevi ve iletişim bilgileri; yapılacak işin türü, sürekli olup olmadığı; işin yapılacağı saatler ile kaç günde ve günde kaç saat yapılacağı; cinsiyet ve çocuk/yetişkin ayrımı da dikkate alınarak

çalıştırılabilecek sanık veya hükümlü sayısı ile dolu ve boş kadrolar gibi bilgiler yer alır.

(4) Ücretli çalışma yükümlülüğüne dair kurumlar listesinde, yukarıda sayılanlara ek olarak işin karşılığında alınacak ücrete ilişkin bilgilere de yer verilir.

(5) Kurumlar listesi, ilgisine göre ücretli çalışma yükümlülüğüne dair kurumlar listesi kartonu veya ücretsiz çalışma yaptırımına dair kurumlar listesi kartonunda saklanır.

Hizmetler listesinin oluşturulması

MADDE 55 – (1) Hizmetler listesi; şube müdürlüğü veya büroca hazırlanan, kamu kurum ve kuruluşları ile kamu yararına hizmet üreten kurumların, hükümlülerin hangi işlerde ne kadar süreyle çalıştırılabileceklerine dair bilgilerin bulunduğu, ücretsiz çalışma yaptırımına dair kurumlar listesindeki bilgiler doğrultusunda hazırlanan listedir. Hizmetler listesinde yapılacak işin türü ve işin sürekli veya dönemlik olması gibi bilgiler yer alır.

(2) Hizmetler listesi; kamuya yararlı işte çalıştırma yaptırımına dair kurumlar listesindeki işin türü ve sürekli olup olmadığına ilişkin bilgilerden yola çıkılarak hazırlanır. Hizmetler listesinde, yaptırımın infaz edileceği kurumun adı belirtilmez.

(3) Hizmetler listesi, şube müdürlüğü veya büronun yargı çevresinde bulunan ceza mahkemelerine her yılın Ocak ayı sonuna kadar iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

(4) Hizmetler listesi gerekli görülmesi halinde, şube müdürlüğü veya büroca güncellenir ve güncellenen liste şube müdürlüğü veya büronun yargı çevresinde bulunan ceza mahkemelerine iletmek üzere derhal Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

(5) Hizmetler listesi, ücretsiz çalışma yaptırımına dair kurumlar listesi kartonunda saklanır.

İş birliği protokolünün hazırlanması

MADDE 56 – (1) Kurumlar listesinde yer alan iş yerleri ile şube müdürlüğü veya büro arasında iş birliği protokolü imzalanır. İş birliği protokolünü şube müdürlüğü adına şube müdürü, büro adına büro şefi, iş yeri adına kurumun yetkilisi imzalar. Kamuya yararlı bir işte çalıştırma yaptırımına dair iş birliği protokolünde; kurumun adı, hizmetlerin adı, çalışma saatlerinin şube müdürlüğü ve kurumun ortak kararı ile belirleneceği, takip çizelgesinin iş yerindeki sanık veya hükümlünün çalışmasından sorumlu kişi tarafından doldurulacağı, protokolün yürürlükte olacağı tarih aralığı, hangi dönemlerde gözden geçirileceği, protokolün sona ereceği haller, cinsiyet ve çocuk/yetişkin ayrımı da dikkate alınarak çalıştırılabilecek hükümlü sayısı, iş yerinin hükümlüye veya çocuğa iş güvenliği ve sağlığı ile işin

yapılması için gerekli olan araç ve gereçleri sağlayacağı, işveren ve diğer çalışanlar tarafından sanık veya hükümlünün insan haklarına ve kişilik haklarına saygı gösterileceği gibi bilgiler yer alır.

(2) Ücretli çalışma yükümlülüğüne dair iş birliği protokolünde, yukarıdaki bilgilere ek olarak iş, vergi ve sosyal güvenlik mevzuatına ilişkin yükümlülüklerin işverenler tarafından yerine getirileceği ve sanık, hükümlü veya çocuklara ücret ödeneceği yer alır.

(3) İş birliği protokolü, ilgisine göre ücretli çalışma yükümlülüğüne dair kurumlar listesi kartonu veya ücretsiz çalışma yaptırımına dair kurumlar listesi kartonunda saklanır.

Çalışma protokolünün hazırlanması

MADDE 57 – (1) İş birliği protokolü imzalanan ve hükümlünün çalıştırılacağı iş yerleri ile şube müdürlüğü veya büro arasında çalışma protokolü imzalanır.

(2) Çalışma protokolünü şube müdürlüğü ve büro adına denetim görevlisi veya denetleme memuru, iş yeri adına kurumun yetkilisi ve sanık veya hükümlü veya çocuğun kanuni temsilcisi imzalar; şube müdürlüğü adına şube müdürü, büro adına büro şefi onaylar. Kamuya yararlı bir işte çalıştırma yaptırımına dair çalışma protokolünde; şube müdürlüğü veya büronun hak ve sorumlulukları, sanık veya hükümlünün çalıştırılacağı kurum ile sanık veya hükümlünün hak ve sorumlulukları, sanık veya hükümlünün çalıştırılacağı işin türü, mahiyeti ve süresi, sanık veya hükümlünün iş ile ilgili uyması gereken güvenlik tedbirleri, iş güvenliği ve sağlığı için gerekli önlemlerin işveren tarafından alınacağı, hükümlü veya sanığın yükümlülüklerine aykırı davranması durumunda yapılacak işlemler, sanık veya hükümlünün iş yerinde kime karşı sorumlu olduğu gibi bilgiler yer alır.

(3) Ücretli çalışma yükümlülüğüne dair çalışma protokolünde, yukarıdaki bilgilere ek olarak iş, vergi ve sosyal güvenlik mevzuatına ilişkin yükümlülüklerin işverenler tarafından yerine getirileceği ve sanık veya hükümlülere ücret ödeneceği gibi bilgiler yer alır.

(4) Çalışma protokolü, sanık veya hükümlünün dosyasında saklanır.

Çalışma yaptırımı veya yükümlülüğünün takip ve denetimi

MADDE 58 – (1) Çalışma yaptırımı veya yükümlülüğünün denetimi takip çizelgesi ile yerine getirilir. Bu çizelge; sanık veya hükümlünün işe geldiği tarih; geliş ve ayrılış saati; bir günde çalışmak zorunda olduğu, fiilen çalıştığı ve yaptırım veya yükümlülük süresince toplam çalışacağı saat; kalan saat; sanık veya hükümlünün ve iş yerindeki sanık veya hükümlünün çalışmasından sorumlu kişinin imzası; denetim görevlisi veya denetleme memurunun denetime gittiği tarih, adı, soyadı, görevi ve imzasının

bulunduğu çizelgedir.

(2) Denetim görevlisi veya denetleme memuru sanık veya hükümlünün çalışacağı toplam süreyi haftalık çizelgeler biçiminde düzenler ve infazın başladığı gün iş yerindeki sanık veya hükümlünün çalışmasından sorumlu kişiye teslim eder. İş yerindeki sorumlu kişi takip çizelgesini her gün doldurur. Ayrıca her gün sanık veya hükümlüye imzalatırır.

(3) İş yerindeki sorumlu kişi, sanık veya hükümlünün işe gelmesi gerektiği halde gelmediği saatleri derhal denetim görevlisi veya denetleme memuruna bildirir.

(4) İş yerindeki sorumlu kişi, yaptırımın ihlal edilmesi veya sona ermesi halinde takip çizelgesini denetim görevlisi veya denetleme memuruna teslim eder. Teslim alınan takip çizelgeleri sanık veya hükümlünün dosyasında saklanır.

(5) Takip çizelgesi haftada bir kez sanık veya hükümlüye, denetim esnasında denetim görevlisi veya denetleme memuruna verilir. Ayrıca gerekli görüldüğü her an şube müdürlüğü veya büroca istenebilir.

Kamuya yararlı bir işte çalıştırma yaptırımının infazında sürenin hesaplanması

MADDE 59 – (1) Kamuya yararlı bir işte çalıştırma yaptırımının infaz süresi, saat hesabıyla belirlenir. Bir gün dört saat olarak hesap edilir. Hesaplama, mahkeme kararında yer alan gün sayısı dört saat ile çarpılarak toplam çalışma süresi belirlenir. Hükümlü günde en az iki, en çok sekiz; haftada en az on, en çok kırk saat çalıştırılır. Yaptırımın infazının tamamlanma süresi, mahkemece verilen toplam ceza süresinin iki katını geçemez.

(2) Hükümlünün çalışacağı gün ve saatler şube müdürlüğü veya büroca; kendi işi, aile veya eğitim yaşamı gibi özellikler dikkate alınarak belirlenir.

Çalıştırma yaptırımı veya yükümlülüğünün infazında sanık veya hükümlünün izin ve devamsızlığı

MADDE 60 – (1) Çalıştırma yaptırımı veya yükümlülüğünün infazında, hastalık halinde sanık veya hükümlü durumu derhal çalıştığı yerdeki kurumun yetkilisine ya da iş yerindeki sorumlu kişiye; ayrıca denetim görevlisi veya denetleme memuruna bildirerek raporunu ibraz eder. Raporlu olunan süre infazdan sayılmaz.

(2) Yangın, deprem, sel, kaza, birinci derece yakınının ölümü, çalışma protokolünün sona ermesi ve benzeri gibi zorunlu haller ile sanık veya hükümlünün haklı, geçerli ve gerektiğinde belgelendirilebilen

bir mazeretinin bulunması halinde çalışılmayan günler infazdan sayılmaz.

(3) Birinci ve ikinci fıkrada belirtilen haller ihlal olarak değerlendirilmez.

Çalışma protokolünün sona ermesi

MADDE 61 – (1) Çalışma protokolünün; şube müdürlüğü ya da büro veya iş yeri tarafından sona erdirilmesinin talep edilmesi halinde, talep eden taraf gerekçesini karşı tarafa bildirir. Sona erdirmenin; işyeri tarafından talep edilmesi halinde, denetim görevlisi veya denetleme memuru taraflarla görüşerek öncelikle uzlaşma yolunu dener. Uzlaşmanın mümkün olmaması halinde şube müdürlüğü, büro veya iş yeri tarafından anlaşma ile protokol sona erdirilir.

(2) Çalışma protokolünün sanık veya hükümlü tarafından sona erdirilmesi talep edildiğinde, denetim görevlisi veya denetleme memuru iş yeri ile sanık veya hükümlüyle görüşerek uzlaşma yolunu dener. Uzlaşmanın mümkün olmaması halinde şube müdürlüğü, büro veya iş yeri tarafından anlaşma ile protokol sona erdirilir.

(3) Çalışma protokolünün sona ermesi halinde bu Yönetmeliğin 57 nci maddesindeki işlemler yapılır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Özel İnfaz Usulleri ve Güvenlik Tedbirlerinin Yerine Getirilmesi

Hapis cezasının konutta infazı kayıt işlemleri

MADDE 62 – (1) 5275 sayılı Kanununun 110 uncu maddesinde düzenlenen hapis cezasının konutta infaz edilmesi şeklindeki özel infaz usullerine ilişkin ilam, mahkemece Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. Cumhuriyet başsavcılığınca ilam, denetimli serbestlik genel defterine kaydedildikten sonra şube müdürlüğü veya büroya iletilir.

(2) Şube müdürlüğü veya büroca ilam denetimli serbestlik defterine kaydedilir.

Hapis cezasının konutta yerine getirilmesi

MADDE 63 – (1) Hakkında hapis cezasının konutta yerine getirilmesi kararı verilen hükümlüye on gün içinde şube müdürlüğü veya büroya başvurması hususunda bildirim yapılır.

(2) Hükümlünün veya vekilinin ya da kanuni temsilcisinin haklı, geçerli ve gerektiğinde

belgelendirilebilen mazereti olmaksızın şube müdürlüğü veya büroya, on gün içinde başvurması hâlinde; şube müdürlüğü veya büroca ilgili defterdeki kayıt kapatılarak durum Cumhuriyet başsavcılığı aracılığıyla mahkemeye bildirilir.

(3) Hükümlünün veya vekilinin ya da kanuni temsilcisinin süresinde başvurması halinde, denetim görevlisi veya denetleme memuru tarafından denetleme planı hazırlanır. Denetleme memuru tarafından hazırlanan denetleme planı, denetim görevlisinin onayı ile uygulamaya koyulur. Denetleme planında; hükümlünün şube müdürlüğü veya büroya bildirdiği cezasını infaz edeceği adres, infazın başlama ve bitiş tarihleri belirtilir.

(4) Şube müdürlüğü veya büroca hazırlanan denetleme planı, hükümlüye ve kolluğa bildirilir.

(5) Hükümlünün denetleme planına uyup uymadığı şube müdürlüğü veya büroca her zaman denetlenir.

(6) Hükümlünün haklı, geçerli ve gerektiğinde belgelendirilebilen mazeretine dayanarak, konuttan geçici süreli ayrılmaya ilişkin talebi şube müdürlüğü veya büroya yazılı olarak iletilir. Şube müdürlüğü veya büro, hükümlünün talebini Cumhuriyet başsavcılığına gönderir. Cumhuriyet başsavcısı veya görevlendirdiği Cumhuriyet savcısı tarafından bu konuda bir karar verilir.

(7) Sağlık, yangın, deprem gibi konutu terk etmenin zorunlu olduğu durumlarda, şube müdürlüğü veya büroya bilgi verilir. Ayrıca durum tutanakla tespit edilerek zorunlu halin takibi sağlanır. Bu konuda bir karar alınmak üzere durum Cumhuriyet başsavcılığı aracılığı ile mahkemeye iletilir.

(8) Hükümlünün konutunu değiştirmek istediğine dair talebi, şube müdürlüğü veya büroya yazılı olarak iletilir. Şube müdürlüğü veya büro hükümlünün talebini bu konuda bir karar alınmak üzere Cumhuriyet başsavcılığı aracılığıyla mahkemeye gönderir.

(9) Altıncı, yedinci ve sekizinci fıkralarda belirtilen hallerde karar kolluğa iletilir.

(10) Denetleme planının onaylandığı tarihten bir gün sonra yaptırımın infazına başlanır.

Hapis cezasının konutta infazının ihlali ve kaydının kapatılması

MADDE 64 – (1) Bu Yönetmeliğin 63 üncü maddesinde sayılan istisnalar dışında 5237 sayılı Kanunun 116 ncı maddesinde belirtilen konut ve eklentinin dışına çıkılması hapis cezasının konutta infazının ihlali sayılır.

(2) Denetleme planına uyulmadığının kolluk tarafından bildirilmesi ya da şube müdürlüğü veya büro tarafından tespit edilmesi hâlinde, hükümlü denetleme planına uyması yönünde şube müdürlüğü veya

büroca uyarılır. Uyarıya rağmen denetleme planına uyulmaması halinde, kayıt kapatılarak evrak mahkemeye iletilmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. Ayrıca durum kolluğa bildirilir.

(3) Cezanın konutta infazı tamamlandıktan sonra, kolluktan evrakın iadesi istenir, kayıt kapatılır ve evrak mahkemeye iletilmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

Belli hak ve yetkinin kullanılmasının yasaklanması güvenlik tedbiri

MADDE 65 – (1) Belli hak ve yetkinin kullanılmasının yasaklanması güvenlik tedbiri; 5237 sayılı Kanunun 53 üncü maddesinin beşinci fıkrasına göre aynı maddenin birinci fıkrasında sayılan hak ve yetkilerden birinin kötüye kullanılması suretiyle işlenen suçlar dolayısıyla hapis cezasına mahkûmiyet hâlinde, ayrıca, cezanın infazından sonra işlemek üzere, hükmolunan cezanın yarısından bir katına kadar bu hak ve yetkinin kullanılmasının yasaklanması suretiyle yerine getirilmesidir.

(2) Belli hak ve yetkinin kullanılmasının yasaklanması güvenlik tedbiri hükmün kesinleşmesiyle yürürlüğe girer ve süre, cezanın tamamen infazından itibaren başlar.

Belli hak ve yetkinin kullanılmasının yasaklanması güvenlik tedbirinin kayıt işlemleri

MADDE 66 – (1) Mahkemece ilam Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. Cumhuriyet başsavcılığınca ilam, denetimli serbestlik genel defterine kaydedildikten sonra şube müdürlüğü veya büroya iletilir.

(2) Şube müdürlüğü veya büro tarafından; yetişkinler için verilen kararlar denetimli serbestlik defterine, çocuklar için verilen kararlar çocukların denetimine ilişkin deftere kaydedilir.

Belli hak ve yetkinin kullanılmasının yasaklanması güvenlik tedbirinin yerine getirilmesi

MADDE 67 – (1) Hakkında belli hak ve yetkinin kullanılmasının yasaklanması güvenlik tedbiri kararı verilen hükümlüye on gün içinde şube müdürlüğü veya büroya başvurması hususunda bildirim yapılır.

(2) Hükümlünün; haklı, geçerli ve gerektiğinde belgelendirilebilen mazereti olmaksızın şube müdürlüğü veya büroya; on gün içinde başvurmaması hâlinde güvenlik tedbirinin infazı, ilgili kurum ve kuruluşlardan istenir. Ayrıca hükmün infazından sonra güvenlik tedbirinin sona erme tarihi yeniden ilgili kurum ve kuruluşa bildirilir.

(3) Hükümlünün; süresinde başvurması halinde, denetim görevlisi veya denetleme memuru tarafından denetleme planı hazırlanır. Denetleme memuru tarafından hazırlanan denetleme planı, denetim görevlisinin onayı ile uygulamaya koyulur. Denetleme planında, güvenlik tedbirinin başlangıç ve bitiş tarihleri belirtilir. Şube müdürlüğü veya büroca hazırlanan denetleme planı; hükümlüye, ilgili kurum ve

kuruluşlar ile kolluğa bildirilir.

(4) Hükümlünün denetleme planına uyup uymadığı şube müdürlüğü veya büroca her zaman denetlenir.

(5) Güvenlik tedbirinin başlama tarihi, cezanın tamamen infaz edildiği tarihtir.

Belli hak ve yetkinin kullanılmasının yasaklanması güvenlik tedbirinin ihlali ve kayıdın kapatılması

MADDE 68 – (1) Denetleme planına uyulmadığının ilgili kurum ya da kuruluşlar ile kolluk tarafından bildirilmesi ya da şube müdürlüğü veya büro tarafından tespit edilmesi hâlinde, hükümlü denetleme planına uyması yönünde şube müdürlüğü veya büroca uyarılır. Uyarıya rağmen denetleme planına uyulmaması halinde, kararda belirtilen süre sonuna kadar infaz ilgili kurum ve kuruluşlar ile kolluk tarafından takip edilir. İlgili kurum ve kuruluş ya da kollukça kararda belirtilen süre sonunda evrak şube müdürlüğü veya büroya iade edilir. Şube müdürlüğü veya büroca kayıt kapatılarak evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

(2) Güvenlik tedbiri sona erdiğinde durum, ilgili kurum ve kuruluşlar ile kolluğa iletilerek evrakın iadesi istenir, kayıt kapatılır ve evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

Meslek veya sanatın icrasının yasaklanması ya da sürücü belgesinin geri alınması güvenlik tedbiri

MADDE 69 – (1) Meslek veya sanatın icrasının yasaklanması ya da sürücü belgesinin geri alınması güvenlik tedbiri, 5237 sayılı Kanununun 53 üncü maddesinin altıncı fıkrasına göre belli bir meslek veya sanatın ya da trafik düzeninin gerektirdiği dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılık dolayısıyla işlenen taksirli suçtan mahkûmiyet hâlinde, üç aydan az ve üç yıldan fazla olmamak üzere, bu meslek veya sanatın icrasının yasaklanması ya da sürücü belgesinin geri alınması suretiyle yerine getirilmesidir.

(2) Yasaklama veya geri alma hükmün kesinleşmesiyle yürürlüğe girer ve süre, cezanın tümüyle infazından itibaren işlemeye başlar.

Meslek veya sanatın icrasının yasaklanması ya da sürücü belgesinin geri alınması güvenlik tedbirinin kayıt işlemleri

MADDE 70 – (1) Mahkemece ilam Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. Cumhuriyet başsavcılığınca ilam, denetimli serbestlik genel defterine kaydedildikten sonra şube müdürlüğü veya büroya iletilir.

(2) Şube müdürlüğü veya büro tarafından; yetişkinler için verilen kararlar denetimli serbestlik defterine, çocuklar için verilen kararlar çocukların denetimine ilişkin deftere kaydedilir.

Meslek veya sanatın icrasının yasaklanması ya da sürücü belgesinin geri alınması güvenlik tedbirinin yerine getirilmesi

MADDE 71 – (1) Meslek veya sanatın icrasının yasaklanması güvenlik tedbiri aşağıda belirtilen usul ve esaslar kapsamında yerine getirilir.

a) Hakkında meslek veya sanatın icrasının yasaklanması güvenlik tedbiri kararı verilen hükümlüye on gün içinde şube müdürlüğü veya büroya başvurması hususunda bildirim yapılır.

b) Hükümlünün; haklı, geçerli ve gerektiğinde belgelendirilebilen mazereti olmaksızın şube müdürlüğü veya büroya on gün içinde başvurmaması hâlinde; güvenlik tedbirinin infazı, ilgili kurum ve kuruluşlar ile kolluktan istenir. Ayrıca hükmün infazından sonra güvenlik tedbirinin sona erme tarihi yeniden ilgili kurum ve kuruluş ile koluğa bildirilir.

c) Hükümlünün; süresinde başvurması halinde, denetim görevlisi veya denetleme memuru tarafından denetleme planı hazırlanır. Denetleme memuru tarafından hazırlanan denetleme planı denetim görevlisinin onayı ile uygulamaya koyulur. Denetleme planında, meslek veya sanatın icrasının yasaklanmasının başlangıç ve bitiş tarihleri belirtilir.

ç) Şube müdürlüğü veya büroca hazırlanan denetleme planı; hükümlüye, Türkiye İş Kurumuna, ilgili kurum ve kuruluşlar ile koluğa bildirilir.

d) Hükümlünün denetleme planına uyup uymadığı şube müdürlüğü veya büroca her zaman denetlenir.

(2) Sürücü belgesinin geri alınması güvenlik tedbiri, birinci fıkrada belirtilen usul ve esaslar kapsamında yerine getirilir. Ayrıca teslim alınan sürücü belgesi, ilgilinin dosyasında saklanır.

Meslek veya sanatın icrasının yasaklanması ya da sürücü belgesinin geri alınması güvenlik tedbirinin ihlali ve kaydın kapatılması

MADDE 72 – (1) Denetleme planına uyulmadığının ilgili kurum ve kuruluşlar ile kolluk tarafından bildirilmesi ya da şube müdürlüğü veya büro tarafından tespit edilmesi hâlinde, hükümlü denetleme planına uyması yönünde şube müdürlüğü veya büroca uyarılır. Uyarıya rağmen denetleme planına uyulmaması halinde, kararda belirtilen süre sonuna kadar infaz ilgili kurum ve kuruluşlar ile kolluk tarafından takip edilir. İlgili kurum ve kuruluş ya da kollukça kararda belirtilen süre sonunda evrak şube müdürlüğü veya büroya iade edilir. Şube müdürlüğü veya büroca kayıt kapatılarak evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

(2) Güvenlik tedbiri sona erdiğinde durum; Türkiye İş Kurumu, ilgili kurum ve kuruluşlar ile koluğa

iletilerek evrakın iadesi istenir, kayıt kapatılır ve evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

Etkin pişmanlık halinde hükmedilen güvenlik tedbirinin kayıt işlemleri

MADDE 73 – (1) 5237 sayılı Kanununun 221 inci maddesinin beşinci fıkrası gereğince etkin pişmanlıktan yararlanan hükümlüler hakkında verilen denetimli serbestlik tedbirini içeren ilam, mahkemece Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. Cumhuriyet başsavcılığınca ilam, denetimli serbestlik genel defterine kaydedildikten sonra şube müdürlüğü veya büroya iletilir.

(2) Şube müdürlüğü veya büro tarafından; yetişkinler için verilen kararlar denetimli serbestlik defterine, çocuklar için verilen kararlar çocukların denetimine ilişkin deftere kaydedilir.

Etkin pişmanlık halinde hükmedilen güvenlik tedbirinin yerine getirilmesi

MADDE 74 – (1) Hakkında etkin pişmanlık halinde güvenlik tedbiri kararı verilen hükümlüye on gün içinde şube müdürlüğü veya büroya başvurması hususunda bildirim yapılır.

(2) Hükümlünün; haklı, geçerli ve gerektiğinde belgelendirilebilen mazereti olmaksızın şube müdürlüğü veya büroya on gün içinde başvurmaması halinde; güvenlik tedbirinin infazı, ilgili kurum ve kuruluşlar ile kolluktan istenir.

(3) Hükümlünün, süresinde başvurması halinde, denetim görevlisi veya denetleme memuru tarafından denetleme planı hazırlanır. Denetleme memuru tarafından hazırlanan denetleme planı denetim görevlisinin onayı ile uygulamaya koyulur. Denetleme planında, etkin pişmanlık halinde hükmedilen güvenlik tedbirinin başlangıç ve bitiş tarihleri belirtilir.

(4) Hükümlüye psiko-sosyal yardım talep edip etmediği sorulur. Talep etmesi halinde, kendisine psiko-sosyal yardım yapılır. Bu kapsamda kendisine örgüt ve çevresi ile ilişki kurmaması konusunda uyarılarda bulunulur.

(5) Şube müdürlüğü veya büroca hazırlanan denetleme planı; hükümlüye, ilgili kurum ve kuruluşlar ile kolluğa bildirilir.

(6) Hükümlünün denetleme planına uyup uymadığı şube müdürlüğü veya büroca her zaman denetlenir.

(7) Güvenlik tedbirinin başlama tarihi, şube müdürlüğü veya büroca kararın hükümlüye bildirildiği tarihtir. Ancak hapis cezasına hükmedilmesi halinde bu süre salıverme tarihinden itibaren başlar.

Etkin pişmanlık halinde hükmedilen güvenlik tedbirinin ihlali ve kaydın kapatılması

MADDE 75 – (1) Denetleme planına uyulmadığının ilgili kurum veya kuruluşlar ya da kolluk tarafından bildirilmesi veya şube müdürlüğü ya da büro tarafından tespit edilmesi hâlinde, hükümlü denetleme planına uyması yönünde şube müdürlüğü veya büroca uyarılır. Uyarıya rağmen denetleme planına uyulmaması halinde, kararda belirtilen süre sonuna kadar infaz ilgili kurum ve kuruluş ile kolluk tarafından takip edilir. İlgili kurum ve kuruluş ile kollukça kararda belirtilen süre sonunda evrak şube müdürlüğü veya büroya iade edilir. Şube müdürlüğü veya büroca kayıt kapatılarak evrak mahkemeye iletilmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

(2) Güvenlik tedbiri sona erdiğinde durum, ilgili kurum ve kuruluşlar ile kolluğa iletilerek evrakın iadesi istenir, kayıt kapatılarak evrak mahkemeye iletilmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

Örgüt mensubu hükümlü ile mükerrirlere özgü denetimli serbestlik tedbirinin kayıt işlemleri

MADDE 76 – (1) 5275 sayılı Kanunun 108 inci maddesinin dört ve altıncı fıkraları ile 5237 sayılı Kanunun 58 inci maddesinin dokuzuncu fıkrası gereğince haklarında denetimli serbestlik tedbirine hükmedilen hükümlüler hakkında verilen karar, mahkemece Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

(2) Cumhuriyet başsavcılığınca; 5237 sayılı Kanunun 58 inci maddesinin dokuzuncu fıkrası ile mükerrir olanlar hakkındaki karar, hak ederek salıverme tarihinden sonra denetimli serbestlik genel defterine kaydedilerek şube müdürlüğü veya büroya iletilir.

(3) Şube müdürlüğü veya büro tarafından; yetişkinler için verilen kararlar mükerrirlere ilişkin deftere, çocuklar için verilen kararlar çocukların denetimine ilişkin deftere kaydedilir.

Örgüt mensubu hükümlü ile mükerrirlere özgü denetimli serbestlik tedbirinin yerine getirilmesi

MADDE 77 – (1) Hakkında örgüt mensubu hükümlü ile mükerrirlere özgü denetimli serbestlik tedbir kararı verilen hükümlüye on gün içinde şube müdürlüğü veya büroya başvurması hususunda bildirim yapılır.

(2) Hükümlünün; haklı, geçerli ve gerektiğinde belgelendirilebilen mazereti olmaksızın şube müdürlüğü veya büroya on gün içinde başvurmaması halinde; güvenlik tedbirinin infazı, ilgili kurum ve kuruluşlar ile kolluktan istenir.

(3) Hükümlünün süresinde başvurması halinde, denetim görevlisi veya denetleme memuru tarafından denetleme planı hazırlanır. Denetleme memuru tarafından hazırlanan denetleme planı denetim görevlisinin onayı ile uygulamaya koyulur. Denetleme planında, mükerrirlere özgü denetimli serbestlik

tedbirinin başlangıç ve bitiş tarihleri belirtilir. Şube müdürlüğü veya büroca hazırlanan denetleme planı; hükümlüye, ilgili kurum ve kuruluşlar ile kolluğa bildirilir.

(4) Hükümlüye psiko-sosyal yardım talep edip etmediği sorulur. Talep etmesi halinde, kendisine psiko-sosyal yardım yapılır. Bu kapsamda hükümlüye yeniden suç işlememesi ve kendisini suça yönelten çevre ile ilişki kurmaması konusunda uyarılarda bulunulur, varsa olumsuz alışkanlıklarını değiştirebilmesi için yönlendirilir ve hükümlünün yeniden topluma uyumunun sağlanmasına çalışılır.

(5) Hükümlünün denetleme planına uyup uymadığı şube müdürlüğü veya büroca her zaman denetlenir.

(6) Bu denetimli serbestlik tedbiri, koşullu veya hak ederek salıverme tarihinden sonra başlamak koşulu ile hükümlüye bildirildiği tarihte başlar.

Örgüt mensubu hükümlü ile mükerrirlere özgü denetimli serbestlik tedbirinin ihlali ve kaydın kapatılması

MADDE 78 – (1) Denetleme planına uyulmadığının ilgili kurum ve kuruluşlar veya kolluk tarafından bildirilmesi ya da şube müdürlüğü veya büro tarafından tespit edilmesi hâlinde, hükümlü denetleme planına uyması yönünde şube müdürlüğü veya büroca uyarılır. Uyarıya rağmen denetleme planına uyulmaması halinde, kararda belirtilen süre sonuna kadar infaz ilgili kurum ve kuruluş ile kolluk tarafından takip edilir. İlgili kurum ve kuruluş ile kararda belirtilen süre sonunda evrak şube müdürlüğü veya büroya iade edilir. Şube müdürlüğü veya büroca kayıt kapatılarak evrak, mahkemeye iletilmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

(2) Örgüt mensubu hükümlü ile mükerrirlere özgü denetimli serbestlik tedbiri sona erdiğinde durum ilgili kurum ve kuruluşlar ile kolluğa iletilerek evrakın iadesi istenir, kayıt kapatılır ve evrak mahkemeye iletilmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması Hâlinde Yapılacak İşlemler

Hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararının kayıt işlemleri

MADDE 79 – (1) 5271 sayılı Kanununun 231 inci maddesi gereğince hükmün açıklanmasının geri bırakılması hâlinde mahkemece verilen karar Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. Sanık hakkında yükümlülük belirlenmesi halinde, karar Cumhuriyet başsavcılığınca denetimli serbestlik genel defterine

kaydedildikten sonra şube müdürlüğü veya büroya iletilir.

(2) Şube müdürlüğü veya büro tarafından; yetişkinler için verilen kararlar denetimli serbestlik defterine, çocuklar için verilen kararlar çocukların denetimine ilişkin deftere kaydedilir.

Hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararının yerine getirilmesi

MADDE 80 – (1) 5271 sayılı Kanununun 231 inci maddesinin sekizinci fıkrasının;

a) (a) bendi gereğince verilen sanığın bir meslek veya sanat sahibi olmaması halinde meslek veya sanat sahibi olmasını sağlamak amacıyla bir eğitim programına devam etmesi kararı bu Yönetmeliğin 34, 35, 36 ve 37 nci maddesine,

b) (b) bendi gereğince verilen sanığın bir meslek veya sanat sahibi olması halinde bir kamu kurumunda veya özel olarak aynı meslek veya sanatı icra eden bir başkasının gözetimi altında ücret karşılığında çalıştırılması kararı bu Yönetmeliğin 50, 51, 52 ve 53 üncü maddesine,

c) (c) bendi gereğince verilen sanığın belli yerlere gitmekten yasaklanması, belli yerlere devam etmek hususunda yükümlü kılınması kararı bu Yönetmeliğin 38, 39, 40 ve 41 inci maddesine,

göre infaz edilir.

Hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararının ihlali ve kaydın kapatılması

MADDE 81 – (1) Denetim süresi içinde kasten yeni bir suç işlenmesi durumunda, şube müdürlüğü veya büroca ilgili defterdeki kayıt kapatılarak, evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

(2) Denetleme planına uyulmadığının bildirilmesi ya da şube müdürlüğü veya büro tarafından tespit edilmesi hâlinde, sanık denetleme planına uyması yönünde uyarılır. Uyarıya rağmen denetleme planına uyulmaması halinde, kayıt kapatılarak evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

ONUNCU BÖLÜM

Tedavi ve Denetimli Serbestlik Tedbirinin Yerine Getirilmesi

Tedavi ve denetimli serbestlik tedbirinin kayıt işlemleri

MADDE 82 – (1) Tedavi ve denetimli serbestlik tedbiri; 5237 sayılı Kanununun 191 inci maddesi gereğince; uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanan kişi hakkında, tedavi ve denetimli serbestlik tedbirine karar verilmesidir.

(2) Mahkemece karar Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. Cumhuriyet başsavcılığınca karar denetimli serbestlik genel defterine kaydedildikten sonra şube müdürlüğü veya büroya iletilir.

(3) Şube müdürlüğü veya büro tarafından; yetişkinler için verilen kararlar denetimli serbestlik defterine, çocuklar için verilen kararlar çocukların denetimine ilişkin deftere kaydedilir.

Tedavi ve denetimli serbestlik tedbirinin yerine getirilmesi

MADDE 83 – (1) Hakkında tedavi ve denetimli serbestlik kararı verilen sanık veya hükümlüye on gün içinde sağlık kuruluşuna sevk edilmesi için şube müdürlüğü veya büroya başvurması hususunda bildirim yapılır.

(2) Sanık veya hükümlünün; haklı, geçerli ve gerektiğinde belgelendirilebilen mazereti olmaksızın şube müdürlüğü veya büroya; on gün içinde başvurmaması hâlinde, şube müdürlüğü veya büroca ilgili defterdeki kayıt kapatılarak durum Cumhuriyet başsavcılığı aracılığıyla mahkemeye bildirilir.

(3) Sanık veya hükümlünün belirlenen süre içinde şube müdürlüğü veya büroya başvurması hâlinde, Sağlık Bakanlığınca belirlenen sağlık kurumuna sevk yazısı yazılarak, sanık veya hükümlünün beş gün içinde bu kuruma başvurması istenir. Sağlık kurumunca yapılan tetkik ve muayene sonucu, bağımlı olmayanların hakkında takip programı hazırlanarak sanık veya hükümlüye bildirilir. Ayrıca programın bir örneği şube müdürlüğü veya büroya gönderilir. Yapılan tetkik ve muayene sonucunda bağımlı olduğu anlaşılanlar ise, sağlık kurumunca madde bağımlılığı tedavi merkezine sevk ederek, durumu şube müdürlüğü veya büroya bildirir. Sanık veya hükümlü üç gün içinde madde bağımlılığı tedavi merkezine başvurur. Şube müdürlüğü veya büroca sanık veya hükümlünün sevk olunan madde bağımlılığı tedavi merkezine başvurup başvurmadığı takip edilir.

(4) Şube müdürlüğü veya büroca sağlık kurumuna; sanık veya hükümlünün kuruma başvurduğu tarih, tedavinin başladığı tarih, uygulanacak tedavi programı ile tedavinin tamamlandığı tarihin bildirilmesi konusunda yazı yazılır.

(5) Hakkında tedavi ve denetimli serbestlik tedbirine karar verilen sanık veya hükümlüye rehberlik etmek üzere bu Yönetmeliğin 90 inci maddesine göre tayin edilen rehber tarafından, değerlendirme formu ve madde kullanım listesi çerçevesinde sanık veya hükümlünün uyuşturucu veya uyarıcı madde

kullanmasının nedenleri, etki ve sonuçları hakkında ayrıntılı değerlendirme yapılarak on gün içinde denetim planı hazırlanır.

(6) Rehber denetim planı doğrultusunda; tedavi ve denetimli serbestlik tedbirinin uygulama süresince sanık veya hükümlüyü uyuşturucu veya uyarıcı maddenin kullanılmasının etki ve sonuçları hakkında bilgilendirir, kişiye sorumluluk bilincinin gelişmesine yönelik olarak öğütte bulunur ve yol gösterir; kişinin gelişimi ve davranışları hakkında üçer aylık sürelerle rapor düzenler. Rapor, şube müdürü veya büro tarafından mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

(7) Sanık veya hükümlünün sağlık kurumunca belirlenen tedavi programına uyup uymadığı, şube müdürlüğü veya büro ile rehber tarafından her zaman denetlenir.

(8) 5237 sayılı Kanununun 191 inci maddesinin dördüncü fıkrasında belirtilen tedavi süresince devam eden denetimli serbestlik tedbirine, tedavinin sona erdiği tarihten itibaren bir yıl süre ile devam edilir. Tedavi sona erdikten sonra sağlık kurumu tarafından gönderilen rapor, sanık veya hükümlü hakkında düzenlenecek denetim raporu ile birlikte mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. Ayrıca tedavi tamamlandıktan sonra gerektiğinde sanık veya hükümlü hakkında gözden geçirilmiş denetim planı hazırlanabilir.

(9) Sağlık kurumunca bildirilen tedavinin tamamlandığı tarih, devam edecek olan denetimli serbestlik tedbirinin başlangıç tarihidir.

(10) Tedavi ve denetimli serbestlik tedbirinin başlama tarihi, sanık veya hükümlünün sağlık kurumuna sevk edildiği tarihtir.

(11) Tedavinin bittiği tarih;

a) Madde bağımlısı olmayanların Sağlık Bakanlığınca belirlenen sağlık kurumu tarafından hazırlanan takip programının tamamlandığına ilişkin düzenlenen,

b) Madde bağımlısı olanlar hakkında madde bağımlılığı tedavi merkezi tarafından hazırlanan tedavi programının tamamlandığına ilişkin düzenlenen,

c) Sağlık Bakanlığınca belirlenen sağlık kurumları tarafından yapılan tetkik ve muayene sonucu bağımlı olmadığı anlaşılan ayrıca takibe de gerek görülmeyenler hakkında düzenlenen,

rapor tarihidir.

(12) Tedavi tamamlandıktan sonra devam eden denetimli serbestlik tedbiri süresince, şube müdürlüğü

veya büroca gerekli görülmesi hâlinde sanık veya hükümlü, uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanıp kullanmadığının tespit edilmesi için sağlık kurumuna sevk edilebilir. Sanık veya hükümlünün Sağlık Bakanlığınca belirlenen sağlık kurumuna sevk yazısı yazılarak beş gün içinde bu kuruma başvurması istenir.

Tedavi ve denetimli serbestlik tedbirinin ihlali ve kaydın kapatılması

MADDE 84 – (1) Sağlık kurumuna sevk tarihinden itibaren beş gün içinde sağlık kurumuna başvurmaması, denetim planına uymadığının şube müdürlüğü veya büro tarafından tespit edilmesi, belirlenen tedavi programına uymadığının sağlık kurumunca bildirilmesi veya tedavi tamamlandıktan sonra devam eden denetimli serbestlik tedbiri süresince uyuşturucu veya uyarıcı madde kullandığının tespit edilmesi hâlinde, sanık veya hükümlü şube müdürlüğü veya büro tarafından denetim planına uyması yönünde uyarılır, gerekli görüldüğünde gözden geçirilmiş denetim planı hazırlanır. Uyarıya rağmen denetim planına uyulmaması halinde, kayıt kapatılarak evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. Ayrıca durum ilgili sağlık kuruluşuna bildirilir.

(2) Tedavi ve denetimli serbestlik tedbiri sona erdiğinde kayıt kapatılır ve evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

Başka suçtan tutuklu veya hükümlü olanlar hakkındaki tedavi ve denetimli serbestlik kararlarının infazı

MADDE 85 – (1) Başka suçtan tutuklu veya hükümlü olanlar hakkındaki tedavi ve denetimli serbestlik kararlarının infazı, buldukları ceza infaz kurumunun olduğu yerdeki Sağlık Bakanlığınca belirlenen sağlık kurumunca ilk muayene ve takibi yapılmak suretiyle yerine getirilir. Ayrıca tutuklu veya hükümlüye rehber görevlendirilir.

(2) Sağlık kurumunda yapılan muayene sonunda, tutuklu veya hükümlünün laboratuvar ve klinik bulgulara göre bağımlı olduğuna karar verilmesi halinde, Cumhuriyet başsavcılığınca Sağlık Bakanlığı tarafından belirlenen madde bağımlılığı tedavi merkezinin bulunduğu yerdeki ceza infaz kurumuna tedavi süresince bulunmak kaydıyla sevk edilerek tedavi ve denetimli serbestlik kararının infazına başlanır.

(3) Tutuklu veya hükümlünün bulunduğu yerde birinci fıkrada belirtilen kurumun bulunmaması halinde, tutuklu veya hükümlü Cumhuriyet başsavcılığınca bu sağlık kurumunun bulunduğu yerdeki ceza infaz kurumuna tedavi süresince bulunmak kaydıyla sevk edilerek tedavi ve denetimli serbestlik kararının infazına başlanır. Tutuklu veya hükümlünün laboratuvar ve klinik bulgularına göre bağımlı olduğuna karar verilmesi halinde ikinci fıkradaki işlemler yapılır.

(4) İkinci ve üçüncü fıkralardaki durumlarda; tutukluların duruşmalarına sevkleri ile hükümlülerin cezalarının infazının takibi, sevk edildikleri ceza infaz kurumunun bağlı bulunduğu Cumhuriyet başsavcılığı tarafından yerine getirilir.

Denetimli serbestlik tedbirinin kayıt işlemleri

MADDE 86 – (1) Denetimli serbestlik tedbiri; 5237 sayılı Kanunun 191 inci maddesi gereğince; kullanmamakla birlikte, kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın alan, kabul eden veya bulunduran kişi hakkında denetimli serbestlik tedbirine karar verilmesidir.

(2) Mahkemece karar Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. Cumhuriyet başsavcılığınca ilâm denetimli serbestlik genel defterine kaydedildikten sonra şube müdürlüğü veya büroya iletilir.

(3) Şube müdürlüğü veya büro tarafından; yetişkinler için verilen kararlar denetimli serbestlik defterine, çocuklar için verilen kararlar çocukların denetimine ilişkin deftere kaydedilir.

Denetimli serbestlik tedbirinin yerine getirilmesi

MADDE 87 – (1) Hakkında denetimli serbestlik kararı verilen sanık veya hükümlüye on gün içinde şube müdürlüğü veya büroya başvurması hususunda bildirim yapılır.

(2) Sanık veya hükümlünün; haklı, geçerli ve gerektiğinde belgelendirilebilen mazereti olmaksızın şube müdürlüğü veya büroya; on gün içinde başvurmaması hâlinde, şube müdürlüğü veya büroca ilgili defterdeki kayıt kapatılarak durum Cumhuriyet başsavcılığı aracılığıyla mahkemeye bildirilir.

(3) Sanık veya hükümlünün belirlenen süre içinde şube müdürlüğü veya büroya başvurması hâlinde, rehber tarafından değerlendirme formu ve madde kullanım listesi çerçevesinde sanık veya hükümlüyü bu suça iten nedenler hakkında ayrıntılı değerlendirme yapılarak on gün içinde denetim planı hazırlanır. Rehber denetim planı doğrultusunda; denetimli serbestlik tedbirinin uygulama süresince, sanık veya hükümlüyü uyuşturucu veya uyarıcı maddenin kullanılmasının etki ve sonuçları hakkında bilgilendirir, kişiye sorumluluk bilincinin gelişmesine yönelik olarak öğütte bulunur ve yol gösterir; kişinin gelişimi ve davranışları hakkında üçer aylık sürelerle rapor düzenleyerek hâkime gönderilmek üzere şube müdürlüğü veya büroya verir.

(4) Denetimli serbestlik tedbiri süresince, şube müdürlüğü veya büroca gerekli görülmesi hâlinde sanık veya hükümlü, uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanıp kullanmadığının tespit edilmesi için sağlık kurumuna sevk edilebilir. Bu durumda, Sağlık Bakanlığınca belirlenen sağlık kurumuna sevk yazısı yazılarak sanık veya hükümlünün beş gün içinde bu kuruma başvurması istenir.

(5) Denetimli serbestlik tedbirinin başlama tarihi, sanık veya hükümlünün şube müdürlüğü veya büroya başvurduğu tarihtir.

Denetimli serbestlik tedbirinin ihlali ve kaydın kapatılması

MADDE 88 – (1) Denetim planına uyulmadığının tespit edilmesi hâlinde sanık veya hükümlü denetim planına uyması yönünde uyarılır, gerekli görüldüğünde gözden geçirilmiş denetim planı hazırlanır. Uyarıya rağmen denetim planına uyulmaması halinde, kayıt kapatılarak evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

(2) Denetimli serbestlik tedbiri sona erdiğinde kayıt kapatılır ve evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

ONBİRİNCİ BÖLÜM

Denetim, Rehberlik ve Psiko-Sosyal Yardım Hizmetleri

Denetim, rehberlik ve psiko-sosyal yardım çalışmaları

MADDE 89 – (1) Şube müdürlüğü ve bürolar, mahkeme kararlarının infaz sürecinde denetim, rehberlik ve psiko-sosyal yardım çalışmaları ile topluma yeniden kazandırma faaliyetlerini yürütürler.

(2) Denetim çalışmaları; şube müdürlüğü veya büroca şüpheli, sanık veya hükümlü hakkında 5271 sayılı Kanunun 109 uncu maddesinin üçüncü fıkrası ve 231 inci maddesinin sekizinci fıkrası; 5395 sayılı Kanunun 20 nci maddesi; 5237 sayılı Kanunun 50 nci maddesinin birinci fıkrasının (c), (d), (e) ve (f) bentleri, 53 üncü maddesinin beş ve altıncı fıkraları, 58 inci maddesinin dokuzuncu fıkrası, 221 inci maddesinin beşinci fıkrası; 5275 sayılı Kanununun 105 inci maddesinin dördüncü fıkrası, 108 inci maddesinin dört ve altıncı fıkraları ile 110 uncu maddesinin ikinci fıkrası gereğince adli kontrol veya denetimli serbestlik kararlarına karar verilmesi halinde yerine getirilir. Ayrıca rehber görevlendirilmeksizin 5237 sayılı Kanunun 51 inci maddesinin dördüncü fıkrası ve 5275 sayılı Kanunun 107 nci maddesinin yedi ve sekizinci fıkrasındaki yükümlülüklerle karar verilmesi halinde denetim görevi yerine getirilir.

(3) Bu çalışmalar; mahkeme tarafından şüpheli, sanık veya hükümlü hakkında verilen yükümlülüklerin yerine getirilip getirilmediğinin denetleme planı ile takip edilmesidir. Bu planda, sadece mahkeme tarafından belirlenen yükümlülüğe yer verilip, psiko-sosyal yardım çalışmalarına yer verilmez.

(4) Denetim çalışmaları şube müdürlüğü veya büro tarafından belirlenen denetleme memuru, gerektiğinde denetim görevlisi tarafından yürütülür. Şüpheli, sanık veya hükümlü hakkındaki denetim çalışmaları olanaklar elverdiğince aynı denetim görevlisi veya denetleme memuru tarafından takip edilir. Denetleme memuru bu çalışmalar sırasında edindiği bilgileri denetim görevlisine aktarır.

(5) Rehberlik çalışmaları; sanık veya hükümlüye 5237 sayılı Kanunun 51 ve 191 inci maddeleri ile 5275 sayılı Kanunun 107 nci maddesi gereğince rehber atanmasına karar verilmesi halinde şube müdürlüğü veya büro tarafından belirlenen denetim görevlisi tarafından yerine getirilir.

(6) Psiko-sosyal yardım çalışmaları; şüpheli, sanık, hükümlü, suçtan zarar gören ve koruma kuruluna başvuran ceza infaz kurumundan salıverilen hükümlülere yönelik yapılan çalışmalardır. Psiko-sosyal yardım talep edilmesi halinde şube müdürlüğü veya büro tarafından psikolog veya sosyal çalışmacı görevlendirilir. Talep, psiko-sosyal yardım defterine kaydedilerek çalışmalara başlanır.

Rehber görevlendirilmesi

MADDE 90 – (1) Denetimli serbestlik tedbiri kapsamında rehber aşağıdaki şekilde görevlendirilir.

a) 5237 sayılı Kanunun 51 inci maddesinin dördüncü fıkrasının (a) ve (c) bentleri ile 5275 sayılı Kanunun 107 nci maddesinin sekizinci fıkrası gereğince, hükümlünün eğitim kurumu veya programına devam etmesi kararları ile birlikte rehber görevlendirilmesi kararının verilmesi halinde, 5237 sayılı Kanunun 51 inci maddesinin beşinci fıkrası ile 5275 sayılı Kanunun 107 nci maddesinin dokuzuncu fıkrasında belirtilen görevleri yerine getirmek üzere Milli Eğitim Bakanlığına bağlı il ve ilçe milli eğitim müdürlükleri tarafından rehber öğretmen, yeterli sayıda rehber öğretmen bulunmaması halinde diğer branşlardan öğretmen görevlendirilir.

b) 5237 sayılı Kanunun 191 inci maddesi gereğince tedavi ve denetimli serbestlik veya denetimli serbestlik kararlarının yerine getirilmesi sırasında öncelikle şube müdürlükleri ve bürolarda görevli denetim görevlisi rehber olarak görevlendirilir. Bulunmaması veya yeterli olmaması halinde rehber, ilgili kurum ve kuruluşlarca görevlendirilir.

c) Şube müdürlüğü veya büroda yeterli sayıda denetim görevlisi bulunmaması hâlinde; aile veya çocuk mahkemelerinden, Adalet Bakanlığına bağlı ceza infaz kurumlarından, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğüne bağlı resmî kuruluşlardan, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmî ve özel eğitim kurumlarından, Sağlık Bakanlığına bağlı resmî kuruluşlardan, üniversitelerden, yerel yönetimlerden, bu konuda faaliyet gösteren kanunla kurulmuş dernek ve vakıflardan, sosyolog, öğretmen, sosyal çalışmacı, psikolog, özel eğitim uzmanı, pedagoğ, psikolojik danışman veya çocuk gelişimcisi rehber olarak görevlendirilir.

(2) Rehberin şube müdürlüğü veya büro dışından görevlendirilmesi hâlinde, kendisine şube müdürlüğü veya büroca rehberlik görevinin konusuna göre, sanık veya hükümlüye uygulanacak program, hazırlanacak değerlendirme formu, denetim planı, gözden geçirilmiş denetim planı, denetim raporunun düzenlenmesinin usul ve esasları hakkında bilgi verilir. Ayrıca sanık veya hükümlünün iletişim bilgileri bildirilir.

(3) Çocuklara rehberlik hizmeti verecek rehberin görevlendirilmesinde çocuklara hizmet veren kurum ve kuruluşlar ile diğer kurum ve kuruluşlarda çocuklarla çalışanlara öncelik tanınır.

Rehberlik hizmetlerinin yerine getirilmesindeki usul ve esaslar

MADDE 91 – (1) Hükümlü hakkında 5237 sayılı Kanunun 51 inci maddesi ile 5275 sayılı Kanunun 107 nci maddesi gereğince rehber görevlendirilmesine karar verilmesi halinde karar Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. Cumhuriyet başsavcılığınca ilam denetimli serbestlik genel defterine kaydedildikten sonra şube müdürlüğü veya büroya iletilir.

(2) Şube müdürlüğü veya büro tarafından; yetişkinler için verilen kararlar denetimli serbestlik defterine, çocuklar için verilen kararlar çocukların denetimine ilişkin deftere kaydedilir.

(3) Hakkında rehber görevlendirilen hükümlüye on gün içinde şube müdürlüğü veya büroya başvurması için bildirim yapılır.

(4) Hükümlünün haklı, geçerli ve gerektiğinde belgelendirilebilen mazereti olmaksızın şube müdürlüğü veya büroya on gün içinde başvurmaması halinde, şube müdürlüğü veya büroca ilgili defterdeki kayıt kapatılarak durum Cumhuriyet başsavcılığı aracılığıyla mahkemeye bildirilir.

(5) Hükümlünün süresinde başvurması halinde, rehber tarafından değerlendirme formu düzenlenerek denetim planı hazırlanır. Rehber zararlı alışkanlıklar edinebileceği çevrelerden uzak kalması ve sorumluluk bilinciyle iyi bir hayat sürmesini temin hususunda hükümlüye öğütte bulunur ve yol gösterir; sosyal çevresi ile görüşerek istişarelerde bulunur; hükümlünün davranışları, sosyal uyumu ve sorumluluk bilincindeki gelişmeyi takip ederek üçer aylık sürelerle rapor düzenleyerek hâkime gönderilmek üzere şube müdürlüğüne veya büroya verir.

(6) Şube müdürlüğü veya büroca hazırlanan denetim planı hükümlüye bildirilir.

(7) Denetim planına uyulmadığının tespit edilmesi halinde, hükümlünün uyarılması için durum Cumhuriyet başsavcılığı aracılığıyla mahkemeye bildirilir. Bu halde kayıt kapatılmayarak açık bırakılır. Mahkemenin uyarısına rağmen denetim planına uyulmaması halinde şube müdürlüğü veya büroca ilgili

defterdeki kayıt kapatılarak evrak mahkemeye iletilmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına bildirilir.

(8) Denetim süresi sona erdiğinde kayıt kapatılır ve evrak mahkemeye iletilmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

(9) Rehber yaptığı görüşmelerde ve elde ettiği bilgiler yönünden gizlilik kurallarına uymakla yükümlüdür.

(10) Rehber, sanık veya hükümlüye rehberlik hizmeti verirken söz konusu sanık veya hükümlü ile daha önce çalışmış meslektaşları ile iş birliği yapabilir.

ONİKİNCİ BÖLÜM

Planlar, Raporlar ve Diğer Formlar

Değerlendirme Formu

MADDE 92 – (1) Sanık veya hükümlü hakkında 5237 sayılı Kanunun 51 ve 191 inci maddeleri ile 5275 sayılı Kanunun 107 nci maddesi gereğince rehber görevlendirilmesine karar verilmesi halinde; şube müdürlüğü veya büroda görev yapan denetim görevlisi tarafından değerlendirme formu düzenlenir. Ayrıca bu form, denetim süresi içinde kişiye yönelik yürütülen psiko-sosyal yardım çalışmalarının yönünü belirlemede bilgi kaynağı olarak kullanılır.

(2) Değerlendirme formunda yer alan bilgilerle sanık veya hükümlünün yaşamı çok boyutlu olarak değerlendirilir ve sanık veya hükümlünün yeniden suç işleme riski konusunda değerlendirme yapılır. Bu değerlendirme, yapılacak çalışmalarda göz önünde bulundurulur.

(3) Değerlendirme formu düzenlenirken her sanık veya hükümlünün denetim sürecinde öncelikle gerekli olabilecek bilgileri alınır. Sanık veya hükümlü ile yapılan daha sonraki görüşmelerden elde edilen bilgi ve gözlemlerle formda eksik kalan bölümler tamamlanır. Değerlendirme formu sanık veya hükümlü ile yapılan görüşmeler ya da aile, sosyal çevre gibi kaynaklardan alınan yeni bilgiler doğrultusunda yeniden düzenlenebilir. Değerlendirme formu kişisel bilgiler içerdiğinden bu formun saklanması özel hayatın gizliliğine dikkat edilir. Değerlendirme formu sanık veya hükümlünün dosyasında saklanır.

(4) Değerlendirme formu, şube müdürlüğü veya büroda denetim görevlisi bulunmaması hâlinde, kamu kurum ve kuruluşlarındaki psikolog, sosyal çalışmacı, sosyolog ve öğretmen ile psikolojik danışman,

pedagog, çocuk gelişimcisi veya özel eğitim uzmanı tarafından düzenlenir.

Tanıma formu

MADDE 93 – (1) Tanıma formu;

a) 5237 sayılı Kanunun 50 nci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi ile 5275 sayılı Kanunun 105 inci maddesinin dördüncü fıkrası gereğince ücretsiz olarak kamuya yararlı bir işte çalıştırılmasına karar verilen,

b) 5271 sayılı Kanunun 231 inci maddesinin sekizinci fıkrasının (b) bendi, 5275 sayılı Kanunun 107 nci maddesinin yedinci fıkrası ile 5237 sayılı Kanunun 51 inci maddesinin dördüncü fıkrasının (b) bendi gereğince ücret karşılığında çalıştırılmasına karar verilen,

c) 5237 sayılı Kanunun 50 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi, 51 inci maddesinin dördüncü fıkrasının (a) ve (c) bentleri, 5275 sayılı Kanunun 107 nci maddesinin sekizinci fıkrası ve 5271 sayılı Kanunun 231 inci maddesinin sekizinci fıkrasının (a) bendi gereğince bir eğitim kurumuna veya programına devam etme kararı verilen,

sanık veya hükümlü hakkında denetim görevlisi veya denetleme memuru tarafından doldurulan belgedir.

(2) Bu form, sanık veya hükümlü hakkında verilen yaptırım veya yükümlülüğün infaz edileceği en uygun yerin seçiminde kullanılır.

(3) Tanıma formu kişisel bilgiler içerdiğinden bu formun saklanması özel hayatın gizliliğine dikkat edilir. Tanıma formu sanık veya hükümlünün dosyasında saklanır.

Madde kullanım listesi

MADDE 94 – (1) Madde kullanım listesi; hakkında 5237 sayılı Kanunun 191 inci maddesi gereğince tedaviye ve denetimli serbestlik tedbiri veya sadece denetimli serbestlik tedbiri kararı verilmiş olan sanık veya hükümlüler ile psiko-sosyal yardım veya rehberlik hizmeti verilen şüpheli, sanık veya hükümlülerden madde kullanımı olanların değerlendirilmesi aşamasında temel bilgi toplamayı amaçlayan belgedir.

(2) Bu liste, denetim görevlileri tarafından hazırlanır.

(3) Madde kullanım listesi, madde kullanım düzeyinin çok yönlü değerlendirilmesini sağlayan bir liste olup; şüpheli, sanık veya hükümlünün madde kullanımına bakış açısını, bu durumu bir sorun olarak

görüp görmediğini, suç işleme davranışı üzerindeki etkisini, madde kullanımında aile, sosyal çevre ve kişilik özelliklerinin etkisi olup olmadığını belirlemeye yönelik konuları ayrıca şüpheli, sanık veya hükümlü ile yürütülecek çalışmaya motivasyon artırıcı bir biçimde yaklaşmayı sağlayacak bilgileri içerir.

(4) 5237 sayılı Kanununun 191 inci maddesi gereğince, tedaviye ve denetimli serbestlik tedbiri veya sadece denetimli serbestlik tedbiri kararı verilmesi halinde, madde kullanım listesinin hazırlanmasından sonra sanık veya hükümlü hakkında denetim planı hazırlanır.

(5) Madde kullanım listesi kişisel bilgiler içerdiğinden bu listenin saklanmasında özel hayatın gizliliğine dikkat edilir. Bu liste, ilgilinin dosyasında saklanır.

(6) Madde kullanım listesi; denetim planı ve denetim raporunun hazırlanması öncesinde şube müdürlüğü veya büroda denetim görevlisi bulunmaması hâlinde, kamu kurum ve kuruluşlarındaki psikolog, sosyal çalışmacı, sosyolog ve öğretmen ile psikolojik danışman, çocuk gelişimcisi, pedagoğ veya özel eğitim uzmanı tarafından değerlendirme formu ile birlikte hazırlanır.

Sosyal araştırma raporu

MADDE 95 – (1) Sosyal araştırma raporu; şüpheli veya sanığın kendisinin ve çevresinin sistemli bir bakış açısıyla değerlendirildiği ve toplumla bütünleşmesi amacıyla ihtiyaç duyduğu her türlü hizmet, program ve kaynaklarla ilgili önerileri içeren, soruşturma veya kovuşturma sırasında şube müdürlüğü veya büroda görevli denetim görevlisi tarafından hazırlanan rapordur.

(2) Rapor; soruşturma evresinde Cumhuriyet savcısının kendiliğinden ya da şüpheli veya müdafininin başvurusu üzerine gerekli görmesi hâlinde; kovuşturma evresinde ise hâkim veya mahkemenin isteği ile hazırlanır.

(3) Rapor; şüpheli veya sanık ve/ veya bunların aileleri ile gerekli görülmesi hâlinde suçtan zarar gören, akran grubu, sosyal çevre ile en az bir kez yüz yüze yapılacak görüşme ve şüpheli veya sanığa ilişkin belgeler incelenerek hazırlanır.

(4) Raporda; şüpheli veya sanığın kimlik bilgileri, varsa önceki suç bilgileri, sağlık bilgileri, biyografisi, ailesi, yaşadığı yer, arkadaş çevresi, eğitimi, kişisel özellikleri, sosyal ve ekonomik durumu, bilişsel ve psikolojik durumu, alkol ve madde kullanım durumu, topluma ve mağdura karşı taşıdığı risk ile raporu düzenleyen denetim görevlisine karşı tutum ve davranışı belirtilir. Raporun sonuç bölümünde, şüpheli veya sanığın yaşamında risk oluşturan durumlar değerlendirilir ve toplumla bütünleşmesi açısından ihtiyaç duyduğu hizmet, program veya kaynaklar belirtilir. Ayrıca raporun hazırlanması ile ilgili bütün kaynaklar ve bilgi toplama biçimleri ile gerekli olduğu halde yapılamayan işlemler ve görüşmelerin

yerine getirilememe gerekçesi de raporda belirtilir.

(5) Rapor; şüpheli veya sanık için hazırlanacak denetim planına temel olabilecek şekilde düzenlenir, değerlendirme ve öneri ile sonuçlandırılır.

(6) Sosyal araştırma raporu hazırlanırken şüpheli veya sanığın ceza infaz kurumunda bulunması hâlinde raporu hazırlayan denetim görevlisi, gerektiğinde bu kuruma giderek şüpheli veya sanık ile konuşulanları başkalarının duymayacağı ancak görüşmenin güvenlik nedeniyle ceza infaz kurumu görevlilerince izlenebileceği bir ortamda açık görüş usulüne tabi olarak görüşebilir. Denetim görevlisinin talep etmesi halinde görüşmede, ceza infaz kurumu görevlisi hazır bulunur. Ceza infaz kurumu, denetim görevlisinin şüpheli veya sanık ile görüşebilmesi için gerekli işlemleri yerine getirir.

(7) Bu rapor; şube müdürlüğü veya büroda görev yapan öncelikle denetim görevlileri tarafından; bu uzmanların bulunmaması hâlinde kamu kurum ve kuruluşlarındaki psikolog, sosyal çalışmacı, sosyolog ve öğretmen ile psikolojik danışman, pedagoğ, çocuk gelişimcisi veya özel eğitim uzmanından biri tarafından düzenlenir.

(8) Rapor, şube müdürü tarafından denetim görevlisine havale edildiği tarihten itibaren on beş gün içinde hazırlanır. Ancak zorunluluk hâlinde gerekçesi belirtilmek koşulu ile Cumhuriyet başsavcılığı veya mahkemeden on beş gün ek süre talep edilebilir.

(9) Sosyal araştırma raporu, kişisel bilgiler içerdiğinden bu raporun saklanması özel hayatın gizliliğine dikkat edilir. Denetim görevlisi tarafından iki nüsha olarak düzenlenen sosyal araştırma raporu, şube müdürlüğü veya büroya sunulur. Bir nüshası ilgili makama gönderilmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına iletilir, diğer nüshası sosyal araştırma raporu kartonunda saklanır.

Denetleme planı

MADDE 96 – (1) Denetleme planı; şüpheli, sanık veya hükümlüye 5271 sayılı Kanunun 109 uncu maddesinin üçüncü fıkrası ve 231 inci maddesinin sekizinci fıkrası; 5395 sayılı Kanunun 20 nci maddesi; 5237 sayılı Kanunun 50 nci maddesinin birinci fıkrasının (c), (d), (e) ve (f) bentleri, 53 üncü maddesinin beş ve altıncı fıkraları, 58 inci maddesinin dokuzuncu fıkrası, 221 inci maddesinin beşinci fıkrası; 5275 sayılı Kanunun 105 inci maddesinin dördüncü fıkrası, 108 inci maddesinin dört ve altıncı fıkraları ile 110 uncu maddesinin ikinci fıkrası gereğince adli kontrol veya denetimli serbestlik kararlarına hükmedildiği durumlarda şube müdürlüğü veya büroca görevlendirilecek denetim görevlisi veya denetleme memuru tarafından hazırlanan plandır. Ayrıca rehber görevlendirilmeksizin 5237 sayılı Kanunun 51 inci maddesinin dördüncü fıkrası ve 5275 sayılı Kanunun 107 nci maddesinin yedi ve sekizinci fıkrasındaki yükümlülükler karar verilmesi halinde de denetleme planı hazırlanır.

(2) Denetim görevlisi veya denetleme memuru, denetleme planını kararın kendisine havale edildiği tarihten itibaren on gün içinde hazırlar.

(3) İlgili kurumlarla gerektiğinde görüşülerek şüpheli, sanık veya hükümlü ile birlikte her tedbir için ayrı bir denetleme planı hazırlanır ve hazırlanan bu plan olanaklar elverdiğince aynı denetim görevlisi veya denetleme memuru tarafından, bunun mümkün olmaması hâlinde diğer denetim görevlisi veya denetleme memuru tarafından takip edilir. Denetim görevlisi veya denetleme memuru, planın hazırlanması ve hayata geçirilmesi için ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile iş birliği yapar.

(4) Denetleme planı denetimin yöntemini belirleyen bir belge olup planda; şüpheli, sanık veya hükümlünün denetim süresinde uyması gereken kural ve yükümlülükler, birlikte çalışılması düşünülen kişi ve kuruluşlar ile denetimin zaman tanımlamasına ilişkin hususlara yer verilir.

(5) Denetleme memuru tarafından hazırlanan denetleme planının her sayfasında denetim görevlisi ve planı hazırlayan denetleme memurunun, denetim görevlisi tarafından hazırlanan denetleme planının her sayfasında ise planı hazırlayan denetim görevlisinin imzası bulunur.

(6) Denetleme planının onaylı bir nüshası şüpheli, sanık veya hükümlüye; şüpheli, sanık veya hükümlü çocuk ise kanuni temsilcisine verilir.

(7) Hazırlanan denetleme planı gizlidir. Denetleme memuru tarafından hazırlanan denetleme planı denetim görevlisinin onayı ile uygulamaya konulur.

Denetim planı

MADDE 97 – (1) Şube müdürlüğü veya büro Kanun ve diğer kanunlarla verilen görevleri, kovuşturma evresi ile hükümden ve salıverilmeden sonra hazırlanacak bir denetim planı çerçevesinde yerine getirir. Şube müdürlüğü veya büro tarafından görevlendirilecek denetim görevlisi, denetim planını kararın kendisine havale edildiği tarihten itibaren on gün içinde hazırlar. Şube müdürlüğü veya büro dışından bir uzmanın rehber olarak görevlendirilmesi hâlinde, aynı hüküm uygulanır.

(2) Denetim planı; sanık veya hükümlüye 5237 sayılı Kanunun 51 inci maddesinin beşinci fıkrası, 191 inci maddesinin üçüncü fıkrası, 5275 sayılı Kanunun 107 nci maddesinin dokuzuncu fıkrası gereğince rehberlik hizmetine hükmedildiği durumlarda hazırlanır.

(3) İlgili kurumlarla gerektiğinde görüşülerek sanık ya da hükümlü ile birlikte her tedbir için ayrı bir denetim planı hazırlanır ve hazırlanan bu plan olanaklar elverdiğince aynı denetim görevlisi tarafından, bunun mümkün olmaması hâlinde diğer denetim görevlisi tarafından takip edilir. Denetim görevlisi,

planın hazırlanması ve hayata geçirilmesi için ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile iş birliği yapar.

(4) Denetim planında; sanık veya hükümlünün uyması gereken kural ve yükümlülükler; niteliği, süresi; suçun mahiyeti; hakkında denetim planı hazırlanan kişinin ihtiyaçları; bu ihtiyaçların karşılanmasında birlikte çalışılması düşünülen kişi ve kuruluşlar ile denetimin zaman tanımlamasına ilişkin hususlara yer verilir.

(5) Denetim planının her sayfasında denetim planını hazırlayan denetim görevlisinin imzası bulunur.

(6) Denetim planının onaylı bir nüshası sanık veya hükümlüye; sanık veya hükümlü çocuk ise kanuni temsilcisine verilir.

(7) Hazırlanan denetim planı gizlidir.

(8) Denetim planını uygulayan denetim görevlisi planın uygulanması sırasında; sanık veya hükümlünün ihtiyaçlarını, yükümlülüğü takip eden diğer denetimli serbestlik görevlilerinin veya ilgili kurumların önerilerini ve denetim planının uygulanabilirliğini dikkate alarak planı her zaman gözden geçirebilir. Yapılan bu inceleme ve değerlendirme sonucunda gerek görüldüğünde planda değişiklik yapabilir.

Gözden geçirilmiş denetim planı

MADDE 98 – (1) Denetim planının uygulanması sırasında, yeni durumların ortaya çıkması halinde gözden geçirilmiş denetim planı hazırlanır. Şube müdürlüğü veya büro dışından bir uzmanın rehber olarak görevlendirilmesi hâlinde aynı hüküm uygulanır.

(2) Gözden geçirilmiş denetim planı, denetim planının hazırlanmasındaki usul ve esaslara göre hazırlanır. Bu hüküm bu Yönetmeliğin 96 ncı maddesi için uygulanmaz.

Denetim raporu

MADDE 99 – (1) Denetim raporu; sanık veya hükümlü hakkında hazırlanan denetim planı veya düzenlenmişse gözden geçirilmiş denetim planı doğrultusunda yapılan üç aylık uygulamanın değerlendirildiği, ayrıca raporun hazırlandığı dönemi takip eden sonraki üç aylık dönemde yapılması düşünülen mesleki çalışmaların açıklandığı belgedir.

(2) Bu rapor; denetimli serbestlik görevlileri tarafından elde edilen verilere dayanılarak denetim planını uygulayan denetim görevlisi tarafından düzenlenir.

(3) Denetim raporunda raporun kapsadığı dönemde; hedeflere ilişkin yapılan çalışmaların etkili olup olmadığı; sanık veya hükümlünün denetim planına uyup uymadığı; uymadıysa nedenleri; sanık veya

hükümlü ile yapılan çalışmalar doğrultusunda sanık veya hükümlünün gösterdiği değişim düzeyi; şube müdürlüğü veya büronun çağrılarına ve çalışmalarına uyumlu ve istekli katılıp katılmadığı; iş birliği yapılan kişi, kurum ve kuruluşların sanık veya hükümlüye ilişkin görüş ve değerlendirmeleri; süreci olumsuz etkileyen kişisel veya çevresel faktörlerin bulunup bulunmadığına ilişkin değerlendirmelere yer verilir. Raporla ayrıca bir sonraki rapor döneminde sanık veya hükümlüyle yapılacak çalışmalar ve bu çalışmalarda göz önünde bulundurulması gereken hususlar belirtilir. Sanık veya hükümlü hakkında hazırlanan son denetim raporunda sanık veya hükümlünün topluma yeniden uyum sağlamadaki başarısı ve yeniden suça yönelme riski değerlendirilir.

(4) Denetim raporu, rapor döneminin tamamlanmasını takip eden hafta içinde hazırlanarak mahkemeye iletilmek üzere şube müdürlüğü veya büroya sunulur. Şube müdürlüğü veya büro, denetim raporunu mahkemeye iletilmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderir. Denetim raporunun her sayfasında denetim görevlisinin imzası bulunur.

(5) Denetim raporu iki nüsha olarak düzenlenir. Bir nüshası ilgili mahkemeye gönderilmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına iletilir, diğer nüshası sanık veya hükümlünün dosyasında saklanır.

(6) Raporun denetim planını uygulayan denetim görevlisi tarafından hazırlanmasının mümkün olmadığı durumlarda, şube müdürlüğü veya büro, raporun düzenlenmesi için şube müdürlüğü veya büroda görev yapan diğer denetim görevlilerinden birini görevlendirir. Bu görevlilerin bulunmaması hâlinde kamu kurum ve kuruluşlarındaki psikolog, sosyal çalışmacı, sosyolog ve öğretmen ile psikolojik danışman, pedagoğ, çocuk gelişimcisi veya özel eğitim uzmanından biri görevlendirilir.

(7) Hakkında denetleme planı hazırlanan şüpheli, sanık veya hükümlü için denetim raporu hazırlanmaz.

Salıverilme öncesi düzenlenecek rapor

MADDE 100 – (1) Ceza infaz kurumu, koşullu salıverilmesine bir aydan az kalan hükümlüler ile 5275 sayılı Kanununun 105 inci maddesinin dördüncü fıkrası gereğince kamuya yararlı bir işte çalışmak üzere mahkemeye başvuran hükümlülerin listesini şube müdürlüğü veya büroya gönderir.

(2) Şube müdürlüğü veya büro tarafından görevlendirilecek bir denetim görevlisi veya denetleme memuru, hükümlülerin topluma kazandırılmasında ve salıverilmeye hazırlanmasında ceza infaz kurumlarının psiko-sosyal servisleri ile işbirliğinde bulunarak ve gerektiğinde hükümlü ile görüşerek, ayrıntılı bir değerlendirme yapar; gözlem ve çalışmalarının sonuçlarını rapor halinde ceza infaz kurumuna gönderir.

(3) Salıverme öncesi düzenlenecek raporu; denetim görevlisi veya denetleme memuru gerektiğinde bu kuruma giderek hükümlü ile konuşulanları başkalarının duymayacağı ancak görüşmenin güvenlik

nedeniyle ceza infaz kurumu görevlilerince izlenebileceği bir ortamda açık görüş usulüne tabi olarak görüşebilir. Denetim görevlisi veya denetleme memurunun talep etmesi halinde görüşmede ceza infaz kurumu görevlisi hazır bulunur. Ceza infaz kurumu, denetim görevlisi veya denetleme memurunun hükümlü ile görüşebilmesi için gerekli işlemleri yerine getirir.

(4) Şube müdürlüğü veya büro tarafından hazırlanacak olan salıverilme öncesi düzenlenecek rapor, ceza infaz kurumu tarafından hazırlanacak olan salıverilme öncesi değerlendirme raporunda dikkate alınabilir.

(5) Salıverilme öncesi düzenlenecek rapor; ceza infaz kurumlarında kullanılmakta olan gözlem ve sınıflandırma formunda yer alan infaz sürecine ilişkin bilgiler, hükümlünün işlemiş olduğu suça ilişkin düşünceleri, psiko-sosyal servisin değerlendirmesi, eğitim durumu, çalışmaya ilişkin değerlendirme, gündelik yaşamına ilişkin değerlendirme bölümleri ve hükümlünün salıverilme sonrasına ilişkin düşünceleri ve yaşamı hakkındaki planları dikkate alınarak hazırlanır. Raporun genel değerlendirme bölümünde salıverilmeden sonra hükümlü hakkında mahkeme tarafından verilebilecek yükümlülüğe ilişkin düşüncelere yer verilir.

(6) Salıverilme öncesi düzenlenecek raporun hazırlanması aşamasında hükümlüden çalışmak veya eğitimine devam etmek istediği il veya ilçeyi belirten yazılı dilekçesi alınır ve hükümlünün çalışmak istediği il veya ilçede bulunan şube müdürlüğü veya bürodan ücretsiz veya ücretli çalıştırma yükümlülüğüne dair kurumlar listesi ve eğitim kurumları listesi istenir. Raporda; mahkemenin hükümlü hakkında 5275 sayılı Kanunun 105 inci maddesinin dördüncü fıkrası veya 107 nci maddesinin yedinci veya sekizinci fıkrasına göre verebileceği kararlara kaynak oluşturmak üzere hükümlünün ceza infaz kurumunda edindiği meslek ve sanat göz önünde bulundurularak çalışmak istediği veya eğitimine devam etmek istediği il veya ilçedeki kurumların adları belirtilir.

(7) Rapor, şube müdürü tarafından denetim görevlisi veya denetleme memuruna havale tarihinden itibaren onbeş gün içinde hazırlanır.

(8) Denetleme memuru tarafından hazırlan salıverilme öncesi düzenlenecek rapor denetim görevlisi tarafından onaylanır.

(9) İki nüsha olarak düzenlenen salıverilme öncesi düzenlenecek raporun bir nüshası ilgili ceza infaz kurumuna gönderilmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına iletilir; diğer nüshası ilgilinin şube müdürlüğü veya büroda salıverilme öncesi düzenlenecek rapor kartonunda saklanır.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Koruma Kurulları, İş Arama İzni, Şikâyet ve İtiraz ile Hükümün Yorumunda

veya Yerine Getirilmesinde Tereddüt ile Denetime Ara Verilmesi,

Danışma Kurulu, Çeşitli ve Son Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Koruma Kurulları

Koruma kurullarının oluşumu

MADDE 101 – (1) Koruma kurulları; adalet komisyonunun bulunduğu yerlerde Cumhuriyet başsavcısının veya görevlendireceği Cumhuriyet başsavcı vekili ya da Cumhuriyet savcısının başkanlığında; baro temsilcisi, belediye başkanı veya görevlendireceği yardımcısı, Cumhuriyet başsavcısı tarafından belirlenecek bir ceza infaz kurumu müdürü, denetimli serbestlik ve yardım merkezi şube müdürü, millî eğitim müdürü, sosyal hizmetler müdürü, sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakfı temsilcisi, teşkilatı bulunan yerlerde Türkiye İş Kurumu müdürü, Ziraat ve Halk Bankası müdürleri, varsa ticaret ve sanayi odaları, ziraat odaları, borsalar, esnaf ve sanatkârlar birliği yöneticileri ile varsa kamuya ait fabrikalar ile istekleri hâlinde o yerde şubesi bulunan kamuya yararlı dernek veya vakıflar ve özel bankaların yönetici seviyesindeki temsilcilerinden Cumhuriyet başsavcısı tarafından uygun görülenlerin katılımı ile oluşur.

(2) Cumhuriyet başsavcısı tarafından seçilen üyelerin görev süreleri iki yıldır. Görev süresi sona eren üye yeniden görevlendirilebilir. Herhangi bir sebeple ayrılan üyelerin yerine yeni üyeler görevlendirilir. Bu üyeler ayrılan üyelerin süresini tamamlar.

(3) Cumhuriyet başsavcısının onayı ile koruma kurulu üyeleri dışında kişi ve kurumların temsilcileri kurul toplantılarına katılımcı olarak davet edilebilir veya katılımcı olarak katılmayı isteyenlerin de talepleri kabul edilebilir.

(4) Koruma kurullarının yazı işleri hizmetleri, şube müdürlüğünce yürütülür.

Koruma kurullarının görevleri

MADDE 102 – (1) Kurulların görevleri şunlardır:

Şube müdürlüğü veya büro tarafından iletilen,

- a) Suçtan zarar gören kişilerin suç nedeniyle karşılaştıkları, sosyal, ekonomik ve psikolojik sorunların çözümünde yardımcı olmak.
- b) Ceza infaz kurumlarından salıverilen hükümlülerin meslek veya sanat edinmelerinde, iş bulmalarında, sanat sahibi olanlar ile tarım işletmeciliği yapmak isteyenlere araç ve kredi sağlanmasında, işyeri açmak isteyenlere yardım edilmesinde ve karşılaştıkları diğer güçlüklerin çözümünde yardımcı olmak.
- c) Ceza infaz kurumundan salıverilen çocuk ve genç hükümlülerin öğrenimlerine devam etmelerini sağlamaya yönelik her türlü tedbiri almak; salıverilen diğer hükümlülere de bu konuda yardımcı olmak.
- ç) Suçtan zarar gören veya ceza infaz kurumundan salıverilen hükümlülere öğrenimlerine devam etmelerini sağlamaya yönelik şube müdürlüğü tarafından hazırlanan projeleri görüşmek ve karara bağlamak.
- d) Mevzuatla verilen diğer görevleri yapmak.

Koruma kurullarına başvuru

MADDE 103 – (1) Kurullara; aşağıda sayılan kişiler, bunların kanunî temsilcileri veya avukatları başvurabilir.

- a) Suçtan zarar görenler.
- b) Ceza infaz kurumundan salıverilen hükümlüler.

(2) İlgililer başvurularını şube müdürlüğü veya büroya yapar. Dilekçeye başvuru konusu ile ilgili belgeler eklenir.

Koruma kurullarına yapılan başvuruların kabulü sırasında yapılacak işlemler

MADDE 104 – (1) Koruma kurullarına yapılan başvuruların kabulü sırasında aşağıdaki hususlara dikkat edilir.

- a) Koruma kurullarına başvurular, ilgililer tarafından dilekçe ile yerleşim yerindeki şube müdürlüğü

veya büroya yapılır. Sözlü başvuru halinde tutanak düzenlenerek aynı işlem yapılır.

b) Koruma kurullarının yetki alanı, bulunduğu yerdeki adalet komisyonunun yetki alanı ile sınırlıdır. Bu bakımdan dilekçeler işleme alınmadan önce yetki yönünden incelenir. Yetki kapsamında olmayan başvurular muhabere defterine kaydedildikten sonra yetkili olan koruma kurulunun bulunduğu şube müdürlüğüne gönderilir ve durum kişiye bildirilir.

c) Koruma kurullarının görev alanına girmeyen başvurular muhabere defterine kaydedildikten sonra ilgili kuruma gönderilir ve durum kişiye bildirilir.

ç) Başvuruda bulunan kişinin, başvurma yetkisinin bulunup bulunmadığı kontrol edilir.

d) Başvuru koruma kurulları defterine kaydedilir.

e) Başvuruda;

1) Başvuruyu yapan kişinin kimlik bilgilerini gösterir belge,

2) Yerleşim yeri belgesi,

3) Suçtan zarar gören kişiler bakımından kesinleşmiş mahkeme kararı veya soruşturma veya kovuşturma evresinde ilgili merciin yazısı,

4) Ceza infaz kurumundan salıverilen hükümlüler için "Salıverilen Hükümlüye Ait Durum Bildirme Formu",

5) Talep konusu dikkate alınarak ekonomik durumunu gösteren belgeler, varsa Türkiye İş Kurumu kayıt belgesi veya numarası ile eğitim veya mesleki durumunu gösterir belge, şube müdürlüğüne gerekli görülen diğer belgeler,

istenir.

Eksik belge ile yapılan müracaatlar kayıt altına alınır ve ilgiliden onbeş gün içinde eksikleri tamamlaması istenir. Haklı, geçerli ve gerektiğinde belgelendirilebilen mazereti olmaksızın eksikliklerini tamamlamaması durumunda dilekçelerinin değerlendirilmeyeceği kişiye bildirilir.

f) Talep sahibi kişiyle mutlaka yüz yüze görüşülerek kişinin ihtiyaç duyduğu asıl yardımın ne olduğu belirlenir. Görüşmeleri şube müdürlüğü veya büroda görevli denetleme memuru yaparak, kişinin ayrıntılı bilgilerinin yer aldığı "koruma kurulu başvuru değerlendirme formu" düzenlenir.

g) Görev veya yetki alanına girmeyen başvurular ile süresinde tamamlanmayan eksik başvurular şube müdürü tarafından değerlendirilir ve sonuçlandırılır.

Koruma kurulları başvuru değerlendirme formu

MADDE 105 – (1) Koruma kurullarına başvuran ceza infaz kurumundan salıverilen hükümlüler ve suçtan zarar görenler hakkında koruma kurulları başvuru değerlendirme formu düzenlenir.

(2) Koruma kurulları başvuru değerlendirme formu, ceza infaz kurumundan salıverilen hükümlülerin yeniden topluma kazandırılması, suçtan zarar gören kişilerin, suç nedeniyle karşılaştıkları sosyo-ekonomik sorunların çözümüne yardımcı olunması ve gerekli toplumsal kaynakları devreye sokarak ilgilinin toplumla bütünleşmesine olanak tanınması amacıyla yürütülecek çalışmalara temel oluşturan bilgileri içerir.

(3) Kişinin koruma kurullarına başvuru talebini değerlendirmek amacıyla kişisel bilgilerinin, sağlık, aile, iş ve sosyo-ekonomik durumunun, sosyal çevresi ve ilişkilerinin, kişi hakkında görüşmelerden elde edilen izlenim ve talebine ilişkin değerlendirmelerin yer aldığı form, denetleme memuru tarafından hazırlanır.

(4) Koruma kurulları başvuru değerlendirme formu bireysel görüşmeler ve gerektiğinde ev ziyareti yapılması suretiyle düzenlenir ve kişinin dosyasında saklanır. Bu formların saklanmasında özel hayatın gizliliğine dikkat edilir.

Dosyaların hazırlanması ve taleplerin değerlendirilmesi

MADDE 106 – (1) Koruma kurullarının amacı, suçtan zarar görenler ile ceza infaz kurumundan salıverilen hükümlülerin, topluma uyumunu kolaylaştırmak için yardım yapılmasıdır. Yardım yapılırken geçici aynı veya nakdi yardım yerine iş sağlama veya kendi işlerini kurmaları yönünde meslek edinmelerinin sağlanmasına öncelik verilir.

(2) Eksik belgesi bulunmayan başvurular en kısa sürede şube müdürlüğünce incelenir ve en yakın kurul toplantı gününe kadar hazır hale getirilir. Bu kapsamda;

a) Koruma kuruluna başvuran her kişi için bir dosya açılır. Dosyanın içerisinde, talep konusunu ve yapılan çalışmaların bulunduğu koruma kurulu başvuru değerlendirme formu ile bu Yönetmeliğin 104 üncü maddesinin (e) bendinde istenilen başvuru belgeleri yer alır. Dosya üzerine talep sahibinin adı soyadı, talep konusu ve koruma kurulu defterindeki kayıt numarası yazılır.

b) Koruma kurulu kişinin talebini değerlendirirken; dosyasını göz önünde bulundurur ve talebe bağlı

kalmaksızın en uygun yardımı sağlar.

c) Talep edilen yardımla ilgili proje, sertifika veya çalışmalar mutlaka istenir ve bunlar kişi ile birlikte değerlendirilir. Kişinin yapması gereken çalışmalar veya katkı sağlayacağı hususlar gözden geçirilir ve kişilerin çalışmalara aktif olarak katılımı sağlanır.

ç) Kişilerin talepleriyle ilgili çalışmaların, bir ay içerisinde tamamlanarak koruma kurulunda görüşülmesi sağlanır. Koruma kurulunda, dosyanın daha ayrıntılı hazırlanmasına veya başka çalışmaların yapılmasına karar verilmesi halinde, eksiklikler veya yapılacak çalışmalar da aynı süre içerisinde tamamlanır.

Koruma kurulu gündeminin hazırlanmasında izlenecek usul ve esaslar

MADDE 107 – (1) Koruma kurullarının gündeminin hazırlanmasında aşağıdaki hususlar dikkate alınır.

a) Şube müdürlüğüne kurulda görüşülecek dosyalar hazırlanır. Görüşülecek dosyaların sayısının fazla olması durumunda, ihtiyaçların aciliyetinin yanı sıra çocuk ve genç müracaatlarına öncelik verilerek görüşülecek dosya sayısı belirlenir.

b) Koruma kurullarının gündemi, kurul başkanının görüşü alındıktan sonra şube müdürlüğü tarafından hazırlanır.

c) Gündem hazırlanarak toplantı öncesi kurul üyelerine gönderilir. Gündemin içerisinde toplantının nerede ve ne zaman yapılacağına dair bilgilere de yer verilir.

ç) Koruma kurulu çalışmalarına başlamadan önce şube müdürü veya görevlendirilecek başka bir denetim görevlisi tarafından gündem takdim edilir, yapılan çalışmalar anlatılarak görüşülecek dosyalar liste halinde kurul üyelerine sunulur.

Koruma kurullarının çalışma usul ve esasları

MADDE 108 – (1) Koruma kurulları, aşağıdaki usul ve esaslar çerçevesinde çalışmalarını yürütür.

a) Koruma kurulu, her ayın ikinci haftası toplanır.

b) Kurul; üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır, toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar alır. Toplantı yeter sayısına ulaşılamazsa, bu husus bir tutanakla saptanarak toplantı bir hafta sonra çoğunluk aranmaksızın yapılır.

c) Kurul, kurul başkanının talebi hâlinde her zaman toplanır.

ç) Kurulda alınan kararlar bir tutanakla tespit edilerek katılanlarca imzalanır ve ilgisine bildirilir. Kararların yerine getirilmesini şube müdürlüğü takip ederek sonucu hakkında kurula bilgi verir.

d) Gerektiğinde işe veya bir eğitim kurumuna yerleştirilen kişiler hakkında buldukları kurumdaki durumlarına ilişkin "koruma kurulları takip formu", şube müdürlüğü tarafından belirli aralıklarla doldurularak koruma kuruluna bilgi verilir.

Koruma kurulları takip formu

MADDE 109 – (1) Koruma kurulları tarafından işe ve eğitim kurumuna yerleştirilen kişilerin buldukları kurumdaki durumlarına ilişkin "koruma kurulları takip formu", denetleme memuru tarafından belirli aralıklarla düzenlenir.

(2) Koruma kurulları takip formuyla, işe yerleştirilenler ve eğitim kurumuna devam edenler kurumlarında ziyaret edilerek, uyum süreci kontrol edilir ve kurum yetkililerinin de görüşleri formda belirtilir.

(3) Koruma kurulları takip formu kişinin dosyasında saklanır. Bu formların saklanmasında özel hayatın gizliliğine dikkat edilir.

Koruma kurullarınca hazırlanacak projelerde izlenecek usul ve esaslar

MADDE 110 – (1) Ceza infaz kurumlarından salıverilen hükümlüler için, yeniden suç işlemesinin önlenmesi, topluma kazandırılması ve iş kurmalarına yönelik; suçtan zarar görenler için ise suçun etki ve sonuçlarını azaltabilmek amacıyla koruma kurullarınca, proje hazırlanır. Bu kapsamda; ceza infaz kurumundan salıverilen hükümlülere ulaşmak için ceza infaz kurumları ve Türkiye İş Kurumu; suçtan zarar görenlere ulaşmak için ise mahkemeler ile iş birliği yapılır.

(2) 26/9/2003 tarihli ve 25241 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Özürlü ve Eski Hükümlü Çalıştırmayan İşverenlerden Ceza Olarak Kesilen Paraları Kullanmaya Yetkili Komisyonun Kuruluşu ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik kapsamında hazırlanacak projelerde anılan Yönetmelik hükümleri dikkate alınır. Bu nedenle; projeler hazırlanırken aşağıdaki hususlara dikkat edilir.

a) Hazırlanan projeler, koruma kurulu toplantısında gündeme alınarak görüşülür ve kurul onayı da projeye eklenir.

b) Projelerin, geçerli mesleklerde ve en kısa sürede iş imkânı sağlayacak özellikte olmasına dikkat edilir. Ayrıca mesleki eğitim ve iyileştirme projelerinde, katılımcılara sertifika verilmesi sağlanır.

c) Projeler hazırlanırken o bölgede faaliyet gösteren kamu ve özel kesimin hangi özellikte eleman istediği araştırılır, bu doğrultuda mesleki eğitim verilir ve istihdam konusunda ilgili kurumlarla çalışmalar yapılır.

ç) Hazırlanacak projelerde, proje maliyeti ile eğitim verilecek kişilerin sayısının orantılı olmasına dikkat edilerek, fayda-maliyet hesabı mutlaka yapılır. Ayrıca bu maliyetler kalem kalem detaylandırılır.

d) Projelerin süresi, ilgili kurumun standart mesleki eğitim süreleri dikkate alınarak belirlenir.

e) Projeler, hazırlanırken koruma kurullarında projeye katkı sağlayacak kurum ve kuruluşlar ile diğer imkânlar araştırılır ve yerel imkânlara da başvurulur.

f) Projeler, Özürlü ve Eski Hükümlü Çalıştırmayan İşverenlerden Ceza Olarak Kesilen Paraları Kullanmaya Yetkili Komisyonun Kuruluşu ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ekinde bulunan proje formatına uygun olarak hazırlanır.

g) Komisyon, her yıl Ocak, Nisan, Temmuz ve Ekim aylarında olağan olarak toplanır. Komisyonun nerede, hangi gün ve saatte toplanacağı Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından Komisyon üyelerine toplantıdan onbeş gün önce duyurulduğundan ve gündem ile gündeme ilişkin doküman ve proje özetleri de üyelere gönderildiğinden, hazırlanan projeler toplantının yapılacağı tarihten bir ay önce Daire Başkanlığına gönderilir.

(3) Koruma kurullarınca suçtan zarar görenler ile ceza infaz kurumundan salıverilen hükümlülerin iyileştirilmesi, topluma kazandırılması ve diğer ihtiyaçlarının giderilmesi amacıyla çeşitli kurum, kuruluş ve sivil toplum örgütleriyle iş birliği yapılarak iş ve meslek edindirme projeleri hazırlanabilir. Bu projelerde ilgili kurum, kuruluş ve sivil toplum kuruluşlarının mevzuatları dikkate alınır.

Suçtan zarar görenlere yönelik çalışmalar

MADDE 111 – (1) Koruma kurulları, suçtan zarar gören kişilerin suç nedeniyle karşılaştıkları sosyal, ekonomik ve psikolojik sorunların çözümünde yardımcı olur.

(2) Suçtan zarar görenler tarafından koruma kurullarına yapılan başvurularda bu Yönetmeliğin 104 üncü maddesindeki işlemler yapılır.

(3) Koruma kurullarınca karar verilmesi halinde bu kişiler hakkında suçtan zarar görenlere özgü psiko-

sosyal müdahale çalışmaları yürütülür.

(4) Suçtan zarar görenlere yönelik projeler, bu Yönetmeliğin 110 uncu maddesinin üçüncü fıkrasına göre hazırlanır.

(5) Koruma kurulu tarafından suçtan zarar gören kişinin talebine bağlı olmaksızın en uygun yardım yapılır.

İKİNCİ BÖLÜM

İş Arama İzni ile Salıverme Sonrası Çalışmalar

İş arama izni ile ilgili işlemler

MADDE 112 – (1) Ceza infaz kurumlarında hükümlülük sürelerinin en az altı ayını kesintisiz geçirmiş ve koşullu salıverilmelerine bir ay kalmış hükümlülere olağan yaşantılarına döndüklerinde uyum sorunu ile karşılaşmamaları ve iş bulma olanakları sağlanmak üzere kurum en üst amirinin önerisi ve Cumhuriyet başsavcılığının onayı ile çalışma günleri içinde sekiz saate kadar iş arama izni verilebilir.

(2) Kendisine iş arama izni verilen hükümlünün Cumhuriyet başsavcılığınca şube müdürlüğü veya büroya başvurması istenir. Ayrıca şube müdürlüğü veya büroya bilgi verilir. Evrak şube müdürlüğü veya büroya geldiğinde iş arama izin defterine kaydedilir. İş arama iznini kullanmak için ceza infaz kurumundan ayrılan hükümlünün şube müdürlüğü veya büroya başvurmaması hâlinde durum gereği yapılmak üzere Cumhuriyet başsavcılığına bildirilir.

(3) Şube müdürlüğü veya büroca başvuru kaydı, iş arama izin defterine kaydedilir.

(4) Şube müdürlüğü veya büro, hükümlünün gözlem ve sicil dosyasını inceleyerek ve yetki alanı içinde bulunan özel ve kamu işyerlerine ait listeleri değerlendirerek bunlardan en uygun olanını hükümlüye önerir ve bu işyerleri ile irtibat kurmasını sağlar. Ayrıca, şube müdürlüğü veya büro işyerlerine hükümlü hakkında bilgi verir.

(5) İzin süresi içinde ve sonunda şube müdürlüğü veya büroca önerilen işyerlerine hükümlünün herhangi bir başvuru yapıp yapmadığı ile başvuru sonucu sorularak defterin ilgili bölümüne kaydedilir. Hükümlünün başvurmaması hâlinde durum gereği yapılmak üzere Cumhuriyet başsavcılığına bildirilir ve defterdeki kayıt kapatılır.

Salıverilen çocuk hükümlülere yönelik çalışmalar

MADDE 113 – (1) Çocuk hükümlülere yönelik salıverilme sonrasında aşağıdaki çalışmalar yapılır.

a) Ceza infaz kurumları, salıverilen çocukların yerleşim yerlerinin bağlı bulunduğu şube müdürlüğü veya büroya salıverilen hükümlüye ait durum bildirme formunu gönderir.

b) Şube müdürlüğü veya büro tarafından her çocuk için bir dosya açılır. Yapılan bütün işlemler bu dosya üzerinden yürütülür.

c) Salıverilen çocuklar, şube müdürlüğünce hak ederek salıverilme tarihine kadar belirli aralıklarla denetim görevlisi tarafından izlenir. Şube müdürlüğünce çocuk hükümlülerin ihtiyaçları tespit edilerek gerekli olan hallerde başvuru yapmaları için koruma kurullarına yönlendirilir. Koruma kurullarına başvurusu kabul edilen çocukla yapılan görüşmelerden çıkan sonuçlara göre, çocuk ihtiyacı olan hizmetlere yönlendirilir.

ç) Eğitimine devam eden çocuklar için okullardaki rehber öğretmenlerden, rehber öğretmenin bulunmaması halinde sınıf öğretmeninden; çalışan çocuklar için ise işyeri sahiplerinden durumlarıyla ilgili bilgi sağlanmasında iş birliğine gidilir. Bu iş birliği sırasında özel hayatın gizliliğine ve çocuğun yüksek yararına dikkat edilir.

d) Çocuğun tavır ve davranışlarının, yaşadığı çevrenin onun tekrar suç işlemesine neden olacağını düşünülmesi halinde, çocuğun ailesi ve kolluk görevlileri ve ilgili kurumlar bilgilendirilerek koordineli çalışmalar yapılır.

e) İzleme çalışmaları sırasında çocuğun koruma ve desteğe ihtiyacının olduğu tespit edilmesi halinde, çocuk hakkında gerekli önlemlerin alınması için 5395 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi gereğince, Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kurumuna çocuğun durumu bir yazı ile derhal bildirilir.

Salıverilen hükümlülere ait durum bildirme formu

MADDE 114 – (1) Ceza infaz kurumlarınca, ceza infaz kurumundan salıverilen tüm hükümlüler için Genel Müdürlükçe belirlenen salıverilen hükümlüye ait durum bildirme formu düzenlenir.

(2) Bu form üç suret düzenlenerek bir örneği hükümlünün yerleşim yerinde bulunan şube müdürlüğüne, bir sureti Türkiye İş Kurumu İl Müdürlüğüne gönderilerek bir sureti hükümlüye verilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Şikâyet ve İtiraz ile Hükümün Yorumunda veya Yerine Getirilmesinde

Tereddüt ile Denetime Ara Verilmesi

Şikâyet ve itiraz ile hükümün yorumunda veya yerine getirilmesinde tereddüt

MADDE 115 – (1) Şube müdürlükleri veya büroca hazırlanan raporlara şüpheli, sanık veya hükümlü ile kanunî temsilcileri tarafından ilgili adli mercie itirazda bulunulabilir. Ancak bu itiraz raporun ilgili adli mercie verilmesini durdurmaz.

(2) Cumhuriyet başsavcılıkları, şube müdürlükleri veya büro ile koruma kurullarının idarî nitelikteki eylem ve işlemlerine karşı infaz hâkimliğine şikâyette bulunulabilir.

(3) Kanun ve bu Yönetmeliğin uygulanması kapsamında verilmiş olan hâkim kararları ile kanunun gösterdiği hâllerde mahkeme kararlarına karşı itiraz yolu açıktır. Diğer kanunlarda belirtilen kanun yolları saklıdır.

(4) Hüküm veya kararların yorumunda veya yerine getirilmesinde tereddüde düşülmesi hâlinde şube müdürlüğü veya büro tarafından hükmü ya da kararı veren mahkemeden Cumhuriyet başsavcılığı aracılığı ile karar istenir.

Denetime ara verilmesi

MADDE 116 – (1) Denetim altına alınanların askere gitmesini veya sağlık ya da yurt dışı eğitimi gibi yerleşim yerinden geçici süre ile ayrılmasını haklı, geçerli ve gerektiğinde belgelendirilebilir mazeretine dayandırılması halinde denetime ara verilir.

(2) Bu halde Cumhuriyet başsavcılığınca bir karar verilerek bu Yönetmeliğin 121 inci maddesine göre tebliğ edilir.

(3) 5237 sayılı Kanunun 51 ve 191 inci maddeleri ile 5275 sayılı Kanunun 107 nci maddesi gereğince rehber görevlendirilmesi dışındaki denetimli serbestlik kararlarının infazı sırasında tutuklama veya hapis cezasının infazı nedeniyle ceza infaz kurumuna alınan hükümlüler hakkında birinci ve ikinci fıkradaki işlemler yapılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Danışma Kurulu

Danışma Kurulunun oluşumu

MADDE 117 – (1) Denetimli serbestlik, yardım ve koruma hizmetlerine ilişkin olarak danışma organı niteliğinde görev yapmak üzere Bakanlıkta, Bakanlık Müsteşarının başkanlığında Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezleri ile Koruma Kurulları Danışma Kurulu kurulur.

(2) Danışma Kurulu aşağıdaki üyelerden oluşur:

a) Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürü.

b) Bakanlık Kanunlar Genel Müdürü.

c) Bakanlık Personel Genel Müdürü.

ç) Türkiye Barolar Birliğinin görevlendireceği bir temsilci.

d) Yükseköğretim Kurulunca görevlendirilecek, üniversitelerin hukuk fakültelerinin ceza ve ceza usul hukuku ana bilim dalından bir, sosyal hizmetler yüksek okulu veya bölümünden bir, fakültelerin sosyoloji ve psikoloji bölümlerinden birer profesör veya doçent unvanına sahip, öncelikle Kanunun içerdiği konularda çalışmaları bulunan öğretim üyesi.

e) Türkiye İş Kurumu Genel Müdürü.

f) Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürü.

g) Kadının Statüsü Genel Müdürü.

ğ) Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürü.

h) Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürü.

ı) Millî Eğitim Bakanlığı Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürü.

i) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından üst düzey bir temsilci.

j) Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanı.

k) Jandarma Genel Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğünün asayişten sorumlu genel müdür yardımcısı veya daire başkanı.

l) Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinden bir temsilci.

m) Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonundan bir temsilci.

n) Denetimli Serbestlik ve Yardım Hizmetlerinden Sorumlu Daire Başkanı.

(3) Danışma kuruluna, kişi ve kurumların temsilcileri kurul toplantılarına gündeme göre katılımcı olarak davet edilebilir.

(4) Danışma Kurulu her takvim yılında en az bir defa toplanır. Başkan, gerekli gördüğü hâllerde Danışma Kurulunu toplantıya çağırabilir.

(5) Danışma Kurulunun başkan vekili Bakanlık müsteşar yardımcısıdır. Bakanlık Müsteşarının bulunmadığı zamanlarda Danışma Kuruluna, Bakanlık müsteşar yardımcısı başkanlık eder.

(6) Danışma Kurulunun yazı işleri hizmetleri Genel Müdürlükçe yürütülür.

(7) Danışma Kurulu, Bakanlık Müsteşarının uygun göreceği tarihte toplanır. Davet yazısında; toplantının yeri, zamanı ve gündemi belirtilir. Toplantıda alınan tavsiye kararları tutanağa bağlanır ve kurul üyelerince imzalanır. Muhalif üye karşı oy yazısı yazar. Kararlar ilgili kurum ve kuruluşlara iletilir.

Danışma Kurulunun görevleri

MADDE 118 – (1) Danışma Kurulunun görevleri şunlardır:

a) Denetimli serbestlik, yardım ve koruma hizmetlerine ilişkin temel ilkeleri belirlemek, öneri niteliğinde kararlar almak ve bu kararları ilgili kurum ve kuruluşlara iletmek.

b) Genel Müdürlük tarafından sunulan, şube müdürlükleri ve koruma kurullarının yıllık faaliyetlerini değerlendirmek ve önerilerde bulunmak.

c) Şube müdürlükleri ve koruma kurullarının görevleri ile ilgili olarak hazırlanan kanun, tüzük ve yönetmelik taslaklarını incelemek ve önerilerde bulunmak.

ç) Kanunla verilen diğer görevleri yapmak.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezi Şube Müdürlüklerinin Kalem Hizmetleri

Yetki alanında şube müdürlüğü veya büro bulunmaması hâlinde yapılacak işlemler

MADDE 119 – (1) Yetki alanında şube müdürlüğü veya büro bulunmayan mahkeme tarafından verilen karar, Cumhuriyet başsavcılığı tarafından ilgili deftere kaydedildikten sonra yetkili şube müdürlüğüne iletilmek üzere bağlı Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. Bağlı Cumhuriyet başsavcılığınca da karar ilgili deftere kaydedilir.

(2) Karar infaz edildikten sonra şube müdürlüğü kendi kaydını kapatarak Cumhuriyet başsavcılığına gönderir. Cumhuriyet başsavcılığınca defter kaydı kapatılarak, mahkemeye iletilmek üzere ilgili Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

Yıllık iş programı ve projeleri ile çalışma raporlarının hazırlanması

MADDE 120 – (1) Şube müdürlükleri ile koruma kurulları tarafından görev alanlarına giren bütün konularla ilgili olarak hazırlanan;

a) Bir önceki yıla ait aylık istatistiki veriler dikkate alınarak bir sonraki yıl gelebilecek işlerin belirtildiği yıllık iş programı ile projelere ilişkin faaliyet raporları her yılın Aralık ayının ilk haftasında,

b) Çalışma raporları her yılın Aralık ayında,

Cumhuriyet başsavcılığının görüş ve önerileri ile birlikte Daire Başkanlığına gönderilir. Daire Başkanlığıncı incelenen bu raporlar, genel amaç ve politikalar çerçevesinde birleştirilerek, ülke çapında düzenli ve verimli çalışmanın sağlanmasına yönelik görüş ve öneriler ile birlikte Genel Müdürlüğe sunulur.

(2) Daire Başkanlığıncı hazırlanan faaliyet raporu, Genel Müdürlükçe yayınlanabilir.

Bildirim

MADDE 121 – (1) Şube müdürlüğü veya büro tarafından yapılacak bildirim, şüpheli, sanık veya hükümlünün kendisi veya kanuni temsilcisine 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre hükümde gösterilen adrese yapılır.

(2) Çocuklar hakkında verilen kararların yerine getirilmesi amacıyla şube müdürlüğüne veya büroya başvurması için yapılacak çağrı, çocuğun kanuni temsilcisine yapılır.

(3) Sanık veya hükümlü çocukların denetim veya denetleme planına uymamaları halinde yapılacak uyarı kanuni temsilcilerine yapılır.

(4) Çocuklar hakkında hazırlanan denetim veya denetleme planları kanuni temsilcilerine bildirilir. Ayrıca bu planlar hakkında çocuk bilgilendirilir.

(5) Şüpheli, sanık veya hükümlüye ya da kanuni temsilciye yapılacak bildirimde; geçerli, haklı ve gerektiğinde belgelendirilebilen mazereti olmadığı hâlde gelmemenin ayrıca çağrıya uymamanın yükümlülüğün ihlali sayılacağı ile bunun kanuni sonuçları gösterilir.

(6) Şüpheli, sanık ya da hükümlünün, şube müdürlüğü veya büroya başvurması için yapılan bildirimde haklı, geçerli ve gerektiğinde belgelendirilebilen mazereti olmaksızın uymaması hâlde ilgili defterdeki kayıt kapatılarak durum, mahkemesine iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına bildirilir.

(7) Çocuğun kanuni temsilcisi ile çocuğun haklı, geçerli ve gerektiğinde belgelendirilebilen mazereti olmaksızın on gün içinde şube müdürlüğü veya büroya başvurmaması hâlde, şube müdürlüğü veya büroya ilgili defterdeki kayıt kapatılarak evrak mahkemeye iletmek üzere Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. Çocuğun veya kanuni temsilcisinin süresinde başvurması halinde, denetim görevlisi veya denetleme memuru tarafından denetleme planı hazırlanır.

Şube müdürlüğü veya büroya gönderilmeyecek ilamlar

MADDE 122 – (1) Cezanın ertelenmesinde veya koşullu salıvermede yükümlülük belirlenmemesi ve rehber görevlendirilmemesi halinde ilam şube müdürlüğü veya büroya gönderilmeyerek Cumhuriyet başsavcılığınca takip edilir.

(2) Hükümün açıklanmasının geri bırakılması halinde yükümlülük belirlenmemesi halinde birinci fıkradaki işlemler yapılır.

(3) Çocuklar hakkında 5395 sayılı Kanununun 36 ncı maddesi gereğince denetim altına alma kararı verilmemesi halinde aşağıdaki usul ve esaslar uygulanır.

a) Kamu davasının açılmasının ertelenmesi ile yükümlülük belirlenmeden hükümün açıklanmasının geri bırakılması kararlarında birinci fıkradaki işlemler yapılır.

b) Korumacı ve destekleyici tedbir kararları mahkemece doğrudan ilgili kuruma gönderilir.

Çocuklar ile ilgili denetimli serbestlik kararlarının infazında dikkat edilecek hususlar

MADDE 123 – (1) Çocuklar ile ilgili denetimli serbestlik kararlarının infazında bu Yönetmelik ile 24/12/2006 tarihli ve 26386 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çocuk Koruma Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik hükümleri birlikte değerlendirilir.

Birden fazla hükümdeki denetimli serbestlik kararlarının yerine getirilmesi

MADDE 124 – (1) Bir kişi hakkında, aynı kanun hükmü gereğince birden fazla verilen ve kesinleşen hükümlerin bulunması halinde mahkemeden toplama kararı istenir.

(2) Birden fazla verilen tedavi ve denetimli serbestlik kararının yerine getirilmesinde aşağıdaki usul ve esaslar uygulanır.

a) Aynı tarihte birden fazla tedavi ve denetimli serbestlik kararının infazına başlanması halinde, bu Yönetmeliğin 83 üncü maddesinin onbirinci fıkrası gereğince alınacak rapordan sonra, her denetimli serbestlik tedbiri ayrı ayrı infaz edilir.

b) Farklı tarihte birden fazla tedavi ve denetimli serbestlik kararının infazına başlanması halinde, her karar için bu Yönetmeliğin 83 üncü maddesinin onbirinci fıkrası gereğince alınacak rapordan sonra denetimli serbestlik tedbirleri ayrı ayrı infaz edilir.

(3) Aynı kanun hükmü gereğince bir kişi hakkında verilen birden fazla denetimli serbestlik kararları birinci fıkra kapsamında infaz edilir.

Şube müdürlüğü ve büro personelinin özlük işleri

MADDE 125 – (1) Şube müdürlüğü veya bürolarda görev yapan kadrolu personelden ataması Bakanlıkça yapılan personelin her türlü özlük işlemleri Genel Müdürlükçe, diğer personelin ise adalet komisyonlarınca yürütülür.

Şube müdürlüğü ve büro personelinin disiplin ve sicil işlemleri

MADDE 126 – (1) Şube müdürlüğü veya bürolarda görev yapan kadrolu personelin disiplin işlemleri 30/5/1999 tarihli ve 23710 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Adalet Bakanlığı Disiplin Kurulları ve Disiplin Amirleri Yönetmeliği, sicil işlemleri 28/12/2006 tarihli ve 26390 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Adalet Bakanlığı Sicil Amirleri Yönetmeliği hükümlerine göre yapılır.

Şube müdürlüğü ve büro personelinin kıyafeti

MADDE 127 – (1) Şube müdürlüğü veya bürolarda görev yapan kadrolu personelin kılık ve kıyafeti hakkında 16/7/1982 tarihli ve 8/5105 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulan Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Çalışan Personelin Kılık ve Kıyafetine Dair Yönetmelik hükümleri uygulanır.

Şube müdürlüğü veya büro personelinin atama ve nakil işlemleri

MADDE 128 – (1) Şube müdürlüğü veya büroda görev yapan kadrolu personelin atama ve nakil işlemleri, 10/7/2003 tarihli ve 25164 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Adalet Bakanlığı Memur Sınav-Atama ve Nakil Yönetmeliği hükümlerine göre yapılır.

Gönüllü çalışanlar

MADDE 129 – (1) Denetimli serbestlik, yardım ve koruma hizmetlerinde bu Yönetmelikte belirtilen ilkeler gözetilerek gönüllü kişilerden de yararlanılabilir. Bu durumda gönüllü çalışanlara görev, yetki ve sorumluluk yönünden kamu görevlilerine ilişkin hükümler uygulanır.

(2) Görevleri nedeniyle gönüllü çalışanlara karşı işlenen suçlar hakkında kamu görevlilerine karşı işlenen suçlara, gönüllü çalışanların görevleri nedeniyle işledikleri suçlar hakkında kamu görevlilerinin işledikleri suçlara ilişkin hükümler uygulanır. Bunların görevleri sebebiyle işlemiş oldukları suçlar hakkında 2/12/1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanır. Gönüllü çalışanların görevleri sebebiyle işlemiş oldukları suçlarla ilgili olarak soruşturma izni adalet komisyonu başkanı tarafından verilir.

(3) Çalışmak isteyen gönüllü kişiler şube müdürlüğü veya büroya dilekçe ile başvurur. Ayrıca şube müdürlüğü veya büroca bu konuda resen araştırma yapılabilir. Gönüllülerden; yerleşim yeri belgesi, Cumhuriyet başsavcılığından alınacak iyi hâl belgesi ve gönüllü başvuru formunu doldurmaları istenir. Başvurular, ilgili Cumhuriyet savcısı tarafından değerlendirilerek Cumhuriyet başsavcısının onayına sunulur. Başvurusu kabul edilen kişilere şube müdürlüğü veya büro tarafından "kimlik kartı" verilir.

(4) Gönüllülerin; çalışma programı şube müdürlüğü veya büroca belirlenerek, ilgiliye bildirilir.

(5) Gönüllülerin hizmet verecekleri alana yönelik programların hazırlanması, takibi ve değerlendirilmesi şube müdürünün görevlendirdiği uzmanın rehberliğinde olur. Gönüllüler çalışmak istedikleri alanı seçme konusunda bilgi, beceri ve ilgi alanları göz önüne alınarak yönlendirilir.

(6) Gönüllü çalışanlardan; psikolog, sosyal çalışmacı, sosyolog, psikolojik danışmanlık ve rehberlik öğretmenliği unvanına sahip olanlara, sorumluluğu ve sosyal araştırma raporu düzenlemeyi yazılı olarak kabul etmeleri hâlinde rapor hazırlama görevi verilebilir.

(7) Şube müdürlüğü veya büro gönüllü çalışmaya başlayanları her ayın sonunda Daire Başkanlığına bildirir.

(8) Gönüllüler, çalıştıkları şube müdürlüğü veya büronun genel işleyişi ile çalışma usul ve esaslarına doğrudan veya dolaylı müdahalede bulunamaz.

(9) Şube müdürünün veya büro şefinin belirlediği kurallara ve çalışma programına uymayan gönüllülere yazılı uyarı yapılır. Uyarıya rağmen kurallara ve çalışma programına uygun davranmayan gönüllülerin görevine şube müdürü veya büro şefince son verilir.

(10) Gönüllülerin çalışmalarından en iyi şekilde yararlanabilmek için onları hizmete teşvik edecek ortam, şube müdürlüğü veya büroca sağlanır.

(11) Gönüllü çalışabilmek için aşağıdaki koşullar aranır:

a) Türk vatandaşı olmak,

b) Başvuru tarihinde yirmi bir yaşını bitirmiş olmak,

c) 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinin genel şartlar başlıklı beşinci bendinde sayılı suçlardan hükümlü bulunmamak.

Denetim

MADDE 130 – (1) Şube müdürlükleri veya büroların denetimi ile koruma kurullarının işlemlerinin denetimi adalet müfettişleri tarafından yapılır.

(2) Adalet müfettişlerince, ataması Bakanlığa ait görevliler ile diğer görevliler hakkında edindikleri bilgi ve kanaate göre Bakanlık personeli hakkında hâl kağıdı, komisyon personeli ile ilgili gizli rapor düzenlenir.

(3) Adalet müfettişleri, şube müdürlükleri veya bürolarda çalışanların görevlerini kanun, tüzük, yönetmelik ve genelgelere uygun olarak yapıp yapmadıklarını; Cumhuriyet başsavcılığından veya mahkemelerden gelen kararların derhal işleme alınıp alınmadığını; işlemlerin yapılmasında, projelerin yürütülmesinde ve raporların düzenlenmesinde ihmal veya gecikme olup olmadığını; denetim esaslarına uymayanların ilgili mercie zamanında bildirilip bildirilmediğini denetler.

Personelin eğitimi

MADDE 131 – (1) Şube müdürlükleri veya bürolarda görevli bütün personele, Ceza İnfaz Kurumları

ve Tutukevleri Personeli Eğitim Merkezlerinde hizmet öncesi, aday memurluk, hizmet içi ve görevde yükselme eğitiminin yanı sıra görevleri ile ilgili eğitim uygulanır. Gerekğinde gönüllü çalışanlara da eğitim verilebilir.

(2) Eğitim programları, 28/10/2005 tarihli ve 25980 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ceza İnfaz Kurumları Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği ile 4/5/2004 tarihli ve 25452 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan; Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri Personeli Hizmet Öncesi Eğitim Yönetmeliği, Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri Aday Memurları Yetiştirme Yönetmeliği, Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri Personeli Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliği hükümleri uyarınca gerçekleştirilir.

Diğer kurumların görevleri, teşvik ve iş birliği

MADDE 132 – (1) Cumhuriyet başsavcılığı aracılığı ile şube müdürlükleri veya büroların görevlerine ilişkin olarak iletilen istemler, kolluk görevlilerince yerine getirilir.

(2) Kamu kurum ve kuruluşları, denetimli serbestlik ve yardım ile koruma hizmetlerinin görülmesine katkıda bulunurlar ve denetimli serbestlik görevlilerine yardımcı olurlar.

(3) Psikolog, sosyal çalışmacı, sosyolog, eğitim uzmanı, öğretmen ve benzeri personeli çalıştıran kurum ve kuruluşlar ihtiyaç hâlinde şube müdürlüğü veya büronun bu nitelikte personel istemine yardımcı olurlar.

(4) Aile veya çocuk mahkemelerinde görevli benzeri personel, şube müdürlüğünün önerisi ve Cumhuriyet başsavcılığının talebi üzerine denetimli serbestlik ve yardım ile koruma hizmetlerine yardımda bulunur.

(5) Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan vakıf ve dernekler, gönüllü gerçek ve tüzel kişiler denetimli serbestlik ve yardım ile koruma hizmetlerine katkıda bulunmaya teşvik edilir.

ALTINCI BÖLÜM

Tutulacak Defterler ve Kartonlar

Tutulacak defterler

MADDE 133 – (1) Cumhuriyet başsavcılıklarında denetimli serbestlik genel defteri, şube müdürlükleri

ve bürolarda aşağıda gösterilen defterlerin tutulması zorunludur:

- a) Denetimli serbestlik defteri.
- b) Çocukların denetimine ilişkin defter.
- c) Mükerrirlere ilişkin defter.
- ç) Rapor defteri.
- d) Psiko-sosyal yardım defteri.
- e) Rehberlik hizmetlerine ilişkin defter.
- f) Adli kontrol defteri.
- g) İş arama izin defteri.
- ğ) Muhabere defteri.
- h) Zimmet defteri.
- ı) Koruma kurulları defteri.
- i) Demirbaş eşya defteri.

Denetimli serbestlik defteri

MADDE 134 – (1) Tedbir kararlarının düzenli ve aksamayacak bir şekilde yerine getirilmesini sağlamak amacıyla tutulan (Örnek-DS 1) nolu defterdir.

(2) Denetimli serbestlik defterine bu Yönetmeliğin 34, 38, 42, 46, 50, 62, 65, 69, 73, 79, 82 ve 86 ncı maddelerinde belirtilen kararlar kaydedilir.

(3) Bu defter; sıra numarası, denetimli serbestlik genel defter numarası, hakkında tedbir uygulanan kişinin kimliği, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, kararı veren mahkemenin adı, kararın tarih ve numarası, suçu, kararın geldiği tarih, kararın konusu, takip eden uzmanın kimliği, kararın uygulanmasına başlanıldığı ve bitirildiği tarih ile düşünceler sütunlarını içerir.

Çocukların denetimine ilişkin defter

MADDE 135 – (1) Çocuklara ilişkin tedbir kararlarının düzenli ve aksamayacak bir şekilde yerine getirilmesini sağlamak amacıyla tutulan (Örnek-DS 2) nolu defterdir.

(2) 18 yaşından küçükler için verilen tüm denetimli serbestlik kararları kaydedilir.

(3) Bu defter; sıra numarası, denetimli serbestlik genel defter numarası, hakkında tedbir uygulanan çocuğun kimliği, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, suçu, kararı veren mahkemenin adı, kararın tarih ve numarası, kararın geldiği tarih, kararın konusu, takip eden uzmanın kimliği, kararın uygulanmasına başlanıldığı ve bitirildiği tarih ile düşünceler sütunlarını içerir.

Mükerrirlere ilişkin defter

MADDE 136 – (1) Mükerrirlere ilişkin güvenlik tedbir kararlarının düzenli ve aksamayacak bir şekilde yerine getirilmesini sağlamak amacıyla tutulan (Örnek-DS 3) nolu defterdir.

(2) Mükerrirlere ilişkin deftere bu Yönetmeliğin 76 ncı maddesinde belirtilen kararlar kaydedilir.

(3) Bu defter; sıra numarası, denetimli serbestlik genel defter numarası, hakkında tedbir uygulanan mükerririn kimliği, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, kararı veren mahkemenin adı, kararın tarih ve numarası, suçu, kararın geldiği tarih, kararın konusu, takip eden uzmanın kimliği, kararın uygulanmasına başlanıldığı ve bitirildiği tarih ile düşünceler sütunlarını içerir.

Rapor defteri

MADDE 137 – (1) Raporların düzenli olarak kaydedildiği (Örnek-DS 4) nolu defterdir.

(2) Rapor defterine; denetim raporu, sosyal araştırma raporu, salıverme öncesi düzenlenecek rapor kaydedilir.

(3) Bu defter; sıra numarası, hakkında rapor istenen kişinin kimliği, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, rapor isteyen makamın adı, raporun türü, suçu, talebin geldiği tarih, raporu düzenleyen uzmanın kimliği, raporun düzenlendiği ve gönderildiği tarih ile düşünceler sütunlarını içerir.

Psiko-sosyal yardım defteri

MADDE 138 – (1) Suçtan zarar gören, şüpheli, sanık veya hükümlülerin karşılaştıkları psiko-sosyal sorunlarının çözümü için yapılan başvuruları ve diğer işlemlerin kaydedildiği (Örnek-DS 5) nolu defterdir.

(2) Bu defter; sıra numarası, suçtan zarar gören, şüpheli, sanık veya hükümlülerin kimliği, Türkiye

Cumhuriyeti kimlik numarası, Cumhuriyet başsavcılığı hazırlık veya mahkeme esas numarası, talep edilen ve yapılan yardım, görüşmeyi yapan uzmanın kimliği ile düşünceler sütunlarını içerir.

Rehberlik hizmetlerine ilişkin defter

MADDE 139 – (1) Rehberlik hizmetlerinin düzenli ve aksamayacak bir şekilde yerine getirilmesini sağlamak amacıyla tutulan (Örnek-DS 6) nolu defterdir.

(2) Rehberlik hizmetlerine ilişkin deftere bu Yönetmeliğin 90 ıncı maddesinde yer alan rehberlik ile ilgili işlemler kaydedilir.

(3) Bu defter; sıra numarası, rehberlik yapılan hükümlünün kimliği, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, kararı veren mahkemenin adı, kararın tarih ve numarası, suç, yükümlülüğe hükmedilip edilmediği, yükümlülüğe hükmedilmiş ise çeşidi, kararın geldiği tarih, kararın konusu, takip eden rehberin kimliği, kararın uygulanmasına başlanıldığı ve bitirildiği tarih ile düşünceler sütunlarını içerir.

Adli kontrol defteri

MADDE 140 – (1) Adli kontrol kararlarının infazını takip amacıyla kaydedildiği (Örnek-DS 7) nolu defterdir.

(2) Adli kontrol defterine bu Yönetmeliğin 21 ila 32 nci maddeleri arasında yer alan kararlar kaydedilir.

(3) Adli kontrol defteri; sıra numarası, adli kontrol kararlarının kaydına mahsus defter numarası, şüpheli veya sanığın kimliği, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, kararı veren mahkemenin adı, kararın tarih ve numarası, suç, yükümlülüğün çeşidi, kararın özeti, kararın süresi, kontrol kararının sona erdiği tarih ve düşünceler sütunlarını içerir.

İş arama izin defteri

MADDE 141 – (1) İş arama izinlerini takip amacıyla tutulan (Örnek-DS 8) nolu defterdir.

(2) Bu defter; sıra numarası, iş arama izni verilen hükümlünün kimliği, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, suç, iş arama iznini veren Cumhuriyet başsavcılığı, görüşmeyi yapan uzmanın adı, iş arama iznine çıktığı saat, hükümlüye önerilen iş yerleri ile sonuç sütunlarını içerir.

Muhabere defteri

MADDE 142 – (1) Yukarıda gösterilen defterlere kaydı gerekmeyen ancak, Cumhuriyet başsavcılıklarından, mahkemelerden veya diğer mercilerden gelen veya bu mercilere gönderilen evrakın

ve yazıların kaydedildiği (Örnek-DS 9) nolu defterdir.

(2) Muhabere defterindeki kayıtlı yazıya gelen cevap ayrı bir kayıt işlemine tâbi tutulmaz. Sadece defterde aldığı numaranın karşısına geldiği işaret olunur.

(3) Bakanlıkla yapılan yazışmalar için ayrı muhabere defteri tutulur.

(4) Muhabere defteri; sıra numarası, evrakın tarih ve numarası, gönderilen veya gönderen daire, geliş ve sevk tarihi, evrakın özeti ile düşünceler sütunlarını içerir.

Zimmet defteri

MADDE 143 – (1) Şube müdürlükleri veya bürolardan muhtelif mercilere gönderilen evrakın kaydedildiği (Örnek-DS 10) nolu defterdir.

(2) Zimmet defteri; sıra numarası, evrak numarası, gönderildiği daire, alındığı tarih, evrakı alanın adı ve soyadı, evrakı alanın imzası ile düşünceler sütunlarını içerir.

Koruma kurulları defteri

MADDE 144 – (1) Koruma kurullarınca tutulan (Örnek-DS 11) nolu defterdir.

(2) Koruma kurulları defteri; sıra numarası, başvuranın kimliği, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, suçu, yaşı, hukuki durumu, yardım talep tarihi, talep edilen yardım türü, yardım tarihi, yapılan yardımın türü, yardım yapan kişi veya kurum ve düşünceler sütunlarını içerir.

Demirbaş eşya defteri

MADDE 145 – (1) Şube müdürlüklerinde veya bürolarda bulunan şube veya büroya ait ya da şube veya büronun tasarrufunda bulunun kullanma süresi bir yıldan fazla olan demirbaş eşyaların kaydedildiği (Örnek-DS 12) nolu defterdir.

(2) Demirbaş eşya defterinde; demirbaş sıra numarası, demirbaş eşyanın bulunduğu yer, demirbaş eşyanın türü ve özellikleri, alındığı tarih ve terkin tarihi sütunlarını içerir.

Defterlerin numaralandırılması

MADDE 146 – (1) Defterlere sayfa numarası konur ve her sayfaya şube müdürlüğü mührü basılır. Defterlerin başına ve sonuna kaç sayfadan ibaret olduğu yazılır ve bu yazı şube müdürlüğü mührü ile

mühürlenerek şube müdürü tarafından imzalanır.

Defterlerin düzeni

MADDE 147 – (1) Şube müdürlükleri veya bürolarda bulunan defterler temiz, düzgün ve sağlıklı bir şekilde tutularak saklanır. Belirtilen hususların yerine getirilmesinden şube müdürü veya büro şefi de sorumludur.

(2) Defterlerde silinti ve kazıntı yapılmaz. Yanlışlık yapılırsa düzeltilmesi lazım gelen yazıların üstüne okunmasına engel olmayacak şekilde ince bir çizgi çizilip, defterin kenarına gerekli düzeltme yapıldıktan sonra şube müdürü veya büro şefi tarafından onaylanır.

Devir işlemleri

MADDE 148 – (1) Mükerrirlere ilişkin defter, çocukların denetimine ilişkin defter ile denetimli serbestlik defterine kaydedilmiş olup da, yıl sonuna kadar bir sonuca bağlanmamış ilam ve kararlar, eski numarası düşünceler hanesine şerh verilerek yeni yıl defterine devir suretiyle kaydolunur. Kaydedildiği yeni defter üzerinden işlemlerin yürütülmesine devam olunur. Eski defterdeki düşünceler hanesine de yeni defter numarası yazılır. Yıl sonunda, yıl içinde gelen ilam ve kararlardan ne kadarının sonuçlandığı ve ne kadarının yeni yıla devredilmiş olduğu toptan yazılmakla beraber devir olunanların sıra numaraları bir cetvel halinde gösterilir ve cetvelin bir örneği deftere yapıştırılır.

(2) İlam ve kararların kaydının tutulmasında bilgisayar kullanılan Cumhuriyet başsavcılıklarında ilam ve kararların yeni yıla devir işlemi yapılmaz.

Tutulacak kartonlar

MADDE 149 – (1) Şube müdürlükleri veya bürolarda aşağıda gösterilen kartonların tutulması zorunludur:

- a) İş cetvelleri kartonu.
- b) Teftiş tavsiye raporları kartonu.
- c) Ücretsiz çalışma yaptırımına dair kurumlar listesi kartonu.
- ç) Ücretli çalışma yükümlülüğüne dair kurumlar listesi kartonu.
- d) Sosyal araştırma raporu kartonu.

e) Salıverilme öncesi düzenlenecek rapor kartonu.

f) Koruma kurulları karar kartonu.

g) Koruma kurulları proje kartonu.

İş cetvelleri kartonu

MADDE 150 – (1) Şube müdürlükleri veya bürolardan Bakanlığa gönderilen iş cetveli örneklerinin düzenli bir şekilde tarih sırasıyla konulduğu kartondur.

Teftiş tavsiye raporları kartonu

MADDE 151 – (1) Teftiş sonucunda düzenlenen tavsiye raporlarının saklandığı kartondur.

Ücretsiz çalışma yaptırımına dair kurumlar listesi kartonu

MADDE 152 – (1) Ücretsiz çalışma yaptırımına dair kurumlar listesi kartonu; 5237 sayılı Kanunun 50 nci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi ve 5275 sayılı Kanunun 105 inci maddesi gereğince verilen kamuya yararlı bir işte çalıştırma yaptırımının infaz edilebileceği kurumlara ilişkin ayrıntılı bilgilerin yer aldığı ücretsiz çalışma yaptırımına dair kurumlar listesi ve hizmetler listesinin düzenli bir şekilde tarih sırasıyla saklandığı kartondur.

Ücretli çalışma yükümlülüğüne dair kurumlar listesi kartonu

MADDE 153 – (1) Ücretli çalışma yükümlülüğüne dair kurumlar listesi kartonu; 5237 sayılı Kanunun 51 inci maddesinin dördüncü fıkrasının (b) bendi ve 5275 sayılı Kanunun 107 nci maddesinin yedinci fıkrası gereğince verilen çalışma yükümlülüğünün infaz edilebileceği kurumlara ilişkin ayrıntılı bilgilerin yer aldığı ücretli çalışma yükümlülüğüne dair kurumlar listesinin düzenli bir şekilde tarih sırasıyla saklandığı kartondur.

Sosyal araştırma raporu kartonu

MADDE 154 – (1) Sosyal araştırma raporu kartonu, şüpheli veya sanığın şube müdürlüğü veya büroda dosyasının bulunmaması ancak hakkında sosyal araştırma raporu hazırlanmasının talep edilmesi halinde hazırlanan sosyal araştırma raporlarının düzenli bir şekilde tarih sırasıyla saklandığı kartondur.

Salıverilme öncesi düzenlenecek rapor kartonu

MADDE 155 – (1) Salıverilme öncesi düzenlenecek rapor kartonu, hükümlünün şube müdürlüğü veya

büroda dosyasının bulunmaması ancak hakkında salıverilme öncesi düzenlenecek rapor hazırlanmasının talep edilmesi halinde hazırlanan salıverilme öncesi düzenlenecek raporların düzenli bir şekilde tarih sırasıyla saklandığı kartondur.

Koruma kurulları karar kartonu

MADDE 156 – (1) Koruma kurulları kararlarının tarih sırasıyla konulduğu kartondur.

Koruma kurulları proje kartonu

MADDE 157 – (1) Proje formatına uygun olarak hazırlanan proje tekliflerinin düzenli bir şekilde tarih sırasıyla saklandığı kartondur.

Dosyalama işlemi

MADDE 158 – (1) Şube müdürlüğü veya büro tarafından her karar için bir dosya açılır. Dosyaya; ilgilinin kaydedildiği defter numarası verilir. Suçtan zarar görenler için ayrı dosya açılır ve psiko-sosyal yardım defter numarası verilir.

(2) Yapılan tüm işlemler bu dosya üzerinden yürütülür.

(3) Dosyanın sol köşesine numarası yazılır. Denetimli serbestlik ile ilgili karar veya ilam, tutanaklar ve denetim planı tarih sırasıyla ve kağıtların kenarları ortalama delinmek suretiyle dosyaya birer birer eklenir.

(4) Dosyanın bir başka mercie gönderilmesi gerektiğinde, dosyadaki bütün tutanak ve belgeler geliş tarih ve sırasına veya dosyadaki numara sırasına göre yazılmak suretiyle dizisi yapılır, dizi listesinin altı, düzenleyen denetimli serbestlik görevlisi tarafından imzalanır.

Tutanak ve diğer yazılı kağıtlarda uyulması gereken esaslar

MADDE 159 – (1) Tutanak ve diğer yazılı kağıtların üst, alt, sağ ve sol kenarlarından 2.5 cm. boşluk bırakılarak yazı alanı düzenlenir ve arka tarafı tamamen boş bırakılır. Tutanak ve diğer yazılarda da A4 (210x297 mm) ve A5 (210x148mm) boyutlarında kağıt kullanılır.

(2) Yazılar bir veya birkaç satırdan ibaret olsa dahi aynı büyüklükteki kağıtlara yazılır.

(3) Bilgisayar ve daktilo ile yazılması mümkün olmayan hallerde tutanaklar el yazısı ile yazılabilir. El yazısının okunaklı, düzgün bir şekilde olması gerekir.

(4) Evrakı imza edenlerin, imzalarını okunaklı bir şekilde yazmaları ve okunması mümkün olmayan imzanın yanına imza sahibinin ad ve soyadını ayrıca yazı ile yazmaları zorunludur.

YEDİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Elektronik ortamda kayıt

MADDE 160 – (1) Elektronik ortamda kayıtların tutulmasına başlanılan şube müdürlükleri ve bürolarda, defterlerle birlikte hizmetler listesi dahil tüm kayıt ve bilgiler ayrıca elektronik ortamda tutulur ve saklanır. Elektronik ortamda tutulan kayıtların ihtiyacı karşıladığının tespiti hâlinde, kayıtların yazılı olarak tutulması uygulamasından vazgeçilebilir.

Yazışma usulü

MADDE 161 – (1) Şube müdürlüğünün veya büroların yazışmaları 18/10/2004 tarihli ve 2004/8125 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulan Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre yapılır.

Defterlerle basılı evrakın temini

MADDE 162 – (1) Şube müdürlükleri veya bürolarda kullanılacak defter ve basılı evrakın örnekleri Bakanlıkça tespit edilerek bastırılır ve dağıtılır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 163 – (1) 20/12/2005 tarihli ve 26029 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezleri ile Koruma Kurulları Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Atıflar

MADDE 164 – (1) Daha önce diğer düzenlemelerde, 20/12/2005 tarihli ve 26029 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezleri ile Koruma Kurulları Yönetmeliğine yapılan atıflar, bu Yönetmeliğe yapılmış olarak kabul edilir.

Yürürlük

MADDE 165 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 166 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Adalet Bakanı yürütür.

Ek. 2.
2. 1. Denetim Planı

T. C.
ADALET BAKANLIĞI
..... Cumhuriyet Başsavcılığı
Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezi Şube Müdürlüğü

DENETİM PLANI (DP)

ADI- SOYADI	
T.C. KİMLİK NUMARASI	
DS DOSYA NUMARASI	

Bu plan, 03/07/2005 tarihli ve 5402 sayılı Denetimli Serbestlik ve Yardım Hizmetleri ile Koruma Kurulları Kanununun 11 inci maddesi ile 18/04/2007 tarihli ve 26497 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Denetimli Serbestlik ve Yardım Hizmetleri ile Koruma Kurulları Yönetmeliğinin 97 nci maddesinde yer alan **DENETİM PLANI (DP)** tanımı doğrultusunda hazırlanmıştır. Gizli bir belgedir.

Formun her sayfasının formu düzenleyen denetim görevlisi tarafından imzalanması gerekmektedir.

Hakkında DP düzenlenen kişinin	
Hukuki statüsü	☐ Sanık ☐ Hükümlü
İsnat edilen/ hükmolunan fiili	
DP ile ilgili bilgiler	
İnfaz kararının denetim görevlisine havale edildiği tarih/..../ 20....
Düzenlendiği tarih/..../ 20....
Düzenleyen denetim görevlisinin adı-soyadı	
Tedbir/ yükümlülük ile ilgili bilgiler	
Kararı veren mahkeme	
Kararın tarih ve numarası	
Tedbir/ yükümlülük	
Başlama tarihi	
Bitiş tarihi	

...../...../.....
(tarih)
Denetim planını hazırlayan
denetim görevlisinin
adı-soyadı ve imzası

1. Denetimin Planlanması
Denetim kim tarafından, hangi aralıklarla ve nasıl yapılacak? Ayrıntılı olarak açıklayınız.
2. Denetim Süresince Birlikte Çalışılacak Kurumlar
Çalışmalara denetimli serbestlik ve yardım merkezi şube müdürlüğü dışında herhangi bir kişi, kurum ve kuruluşun dahil olması halinde, isim, temas bilgileri, irtibat sıklığı, iş birliğindeki görevi vs. bilgilerini açıklayınız.

.../.../.....

(tarih)

Denetim planını hazırlayan
denetim görevlisinin
adı-soyadı ve imzası

3. Hedefler ve Planlar						
GENEL AMAÇ:Değerlendirme formunda dikkat edilmesi gerektiği belirtilen suç işlemeyle ilgili etkenleri azaltmak						
3.1.	Sorun alanı / değerlendirme formu ilgili bölümü	Ulaşılmak istenen amaç nedir?	Amaca ulaşmak için ne gibi çalışmalar yapılacaktır?	Bu çalışmaları kimler yapacaktır?	Çalışmalar ve gözden geçirme için belirlenen süre nedir?	Kaydedilen ilerlemeler nasıl ölçülecek?
3.2.	Sonraki Planlarda Ele Alınacak Konular					

...../...../.....

(tarih)

Denetim planını hazırlayan denetim görevlisinin adı-soyadı ve imzası

3.3	Sanık veya Hükümlünün Denetim Süresinde Uyması Gereken Kurallar ve Yükümlülükleri
------------	---

...../...../.....
(tarih)
Denetim planını hazırlayan
denetim görevlisinin
adı-soyadı ve imzası

4. İmza	
4.1	Planı hazırlayan denetim görevlisinin
	Adı - soyadı:
	İmza: Tarih:

...../...../20....

.....Mahkemesi

Çocuk Hâkiminin Adı,Soyadı, Kaşesi ve İmzası

2. 2. Değerlendirme Formu

**T. C.
ADALET BAKANLIğI
Kadıköy Cumhuriyet Başsavcılığı
Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezi Şube Müdürlüğü**

DEğERLENDİRME FORMU

ADI- SOYADI	
T.C. KİMLİK NUMARASI	
DS DOSYA NUMARASI	

T. C.
ADALET BAKANLIĞI
Kadıköy Cumhuriyet Başsavcılığı
Denetimli Serbestlik ve Yardım Merkezi Şube Müdürlüğü

DEĞERLENDİRME FORMU

18/04/2007 tarihli ve 26497 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Denetimli Serbestlik ve Yardım Hizmetleri ile Koruma Kurulları Yönetmeliğinin 92 inci maddesinde yer alan **DEĞERLENDİRME FORMU (DF)** tanımı doğrultusunda hazırlanmıştır. Değerlendirme formu, söz konusu Yönetmeliğın 97 inci maddesinde tanımlanan **DENETİM PLANI (DP)** hazırlanmasına esas teşkil edecek değerlendirmeleri içeren formdur.

Değerlendirme formu 13 bölümden oluşmakta olup, her bölümün ilgilinin hukuki durumuna göre doldurulması ve formun her sayfasının formu düzenleyen denetim görevlisi tarafından imzalanması gerekmektedir.

Bu formun ilgili ile en az bir kez yüz yüze görüşülmesi sonucu düzenlenmesi gerekmektedir. Bunun mümkün olmaması hâlinde formun ilgili kısımları mevcut bilgilerle doldurulacaktır. Bu durumda ilgili ile görüşememe nedeni belirtilecektir.

Bu form hem yetişkinlere hem de çocuklara yönelik olarak geliştirilmiştir. Ancak form içinde **istisnai durumlar hariç olarak** çocuklara ya da yetişkinlere sorulması daha uygun olan sorular yer almaktadır. Formda uygulayıcıya yol göstermek amacıyla her sorunun başına hangi yaş grubuna sorulması gerektiğine ilişkin simgeler yer almaktadır. Buna göre “H” simgesi hem yetişkin hem çocuklara, “Y” simgesi yetişkinlere ve “Ç” simgesi çocuklara sorulabilecek sorulardır. Ancak denetim görevlisi çocuklara sorulması uygun olan soruları, kişi yetişkin olsa bile söz konusu soruların sorulmasının uygun olması halinde yetişkinlere de sorabilir.

1. Suç (lar)la İlgili Bilgiler (Bu bölüm hükümlüler ile suçunu kabul eden sanıklara sorulacaktır.)		
H1.1.	Suçunu kabul ediyor mu?	☐ Evet ☐ Hayır ☐ Kısmen kabul ediyor ☐ Yorum yapmıyor
H1.2.	İsnat edilen/ hükmolunan suçla ilişkin bilgiler (Kısaca olayın nasıl olduğunu özetleyiniz)	198
H1.2.a	Kişi isnat edilen/ hükmolunan suçlu davranışının nedenlerini nasıl açıklıyor?	

H1.2.b	İsnat edilen/ hükmolunan suçla ilgili ne düşünüyor? (Kahramanlık, ideolojik, iftira, kader kurbanı gibi)																									
H1.3	Denetimli serbestlik tedbiri hakkında bilgi düzeyi nedir?																									
H1.4	Daha önce suç işledi mi?	☐ Evet ☐ Hayır																								
H1.4.a	Eveti işaretlediyseniz önceki suç(ları), suç(ların) tarihini ve sonuç(larını) (Örneğin beraat, hüküm) belirtiniz.																									
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Suç</th> <th>Suç Tarihi</th> <th>Yargılama Sonucu</th> <th>Ceza İnfaz Kurumunda Kaldıysa/ DS Süresi</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1-</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>2-</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>3-</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>4-</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>5-</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Suç	Suç Tarihi	Yargılama Sonucu	Ceza İnfaz Kurumunda Kaldıysa/ DS Süresi	1-				2-				3-				4-				5-				
Suç	Suç Tarihi	Yargılama Sonucu	Ceza İnfaz Kurumunda Kaldıysa/ DS Süresi																							
1-																										
2-																										
3-																										
4-																										
5-																										
H1.5	Kişinin işlediği suç geçmişte işlediği suçlardan daha ciddi mi?																									
H1.6	Kişinin işlemiş olduğu suç geçmişteki suçlarıyla aynı nitelikte mi?																									
H1.7	Düşünceler																									

2. Mağdur(lar)a İlişkin Bilgiler (Bu bölüm hükümlüler ile suçunu kabul eden sanıklar için doldurulacaktır.)		
H2.1	Mağduru tanıyor mu?	☐ Evet ☐ Hayır
H2.2	Eveti işaretlediyseniz tanışıklık düzeyini belirtiniz (Aile bireyi, eşi, arkadaşı vs.).	
H2.3	Kişinin mağdura ilişkin tutumu nedir?	

H2.4	Mağdura yeniden zarar verme eğilimi var mı?	
H2.5	Kişinin mağdura verdiği zararın türü ve derecesi nedir?	
H2.6	Mağdura verdiği zarardan dolayı pişmanlık yaşıyor mu? Açıklayınız.	
H2.7	Daha önce işlemiş olduğu suçlarda hedef aldığı kişileri ve nasıl hedef aldığını belirtiniz.	☐ Mağduru doğrudan hedef alma ☐ Savunmasız kişileri hedef alma ☐ Ailesine karşı fiziksel şiddet uygulama ☐ Aynı mağduru tekrar hedef alma ☐ Tanımadığı kişileri hedef alma ☐ Diğer (Açıklayınız)
H2.8	Kişi işlediği suçun mağdur ya da toplum üzerinde yarattığı etki ve sonuçların farkında mı? (Mağdura verilen zararı ve başkalarının haklarını kabul ediyor mu?)	☐ Evet ☐ Hayır ☐ Yorum yapmaktan kaçınıyor
H2.9	Kişinin ileride işleyebileceği olası suçlarda başka mağdurlara zarar verme riski nedir?	
H2.10	Düşünceler	

3. Aile Bilgileri		
Y3.1	Medeni durumu nedir?	
Y3.2	Çocuğu(ları) var mı?	☐ Evet ☐ Hayır
Y3.3	Eveti işaretlediyseniz çocuklarının durumunu belirtiniz.	
	<u>Cinsiyeti</u>	<u>Yaşı</u> <u>Eğitimi</u> <u>Mesleği</u>
	1-	
	2-	
	3-	
	4-	
	5-	
	6-	
Ç3.4	Anne- baba hayatta mı?	☐ Anne hayatta ☐ Anne ölü ☐ Baba hayatta ☐ Baba ölü
Ç3.5	Anne- babanın medeni durumu	☐ Evli ☐ Boşanmış- bekar ☐ Boşanmış- başkasıyla evli

		☐ Ayrı yaşıyor
Ç3.6	Anne- baba boşanmış/ayrı yaşıyorsa kişi kiminle yaşıyor?	☐ Yalnız ☐ Annesiyle ☐ Babasıyla ☐ Akrabasıyla ☐ Arkadaşlarıyla ☐ Diğer (açıklayınız)
Ç3.7	Kişi ailesinden ayrı yaşıyorsa aile bireyleriyle ne sıklıkta görüşüyor?	
Y3.8	Eşinin eğitim durumu ve mesleği	
Ç3.9	Annenin eğitim durumu ve mesleği	
Ç3.10	Babanın eğitim durumu ve mesleği	
H3.11	Ailenin geçim kaynakları	☐ Kendi geliri ☐ Annenin geliri ☐ Babanın geliri ☐ Gayrimenkul geliri ☐ Akraba yardımı ☐ Devlet yardımı ☐ Eşinin geliri ☐ Diğer (Açıklayınız)
H3.12	Ailenin gelir durumu nasıl bir geçim düzeyi sağlıyor?	☐ Çok iyi ☐ İyi ☐ Normal ☐ Yetersiz
H3.13	Kardeşi var mı?	☐ Evet ☐ Hayır
H3.13.a	Eveti işaretlediyseniz kardeşlerinizin durumunu belirtiniz.	
	<u>Cinsiyeti</u> <u>Yaşı</u> <u>Eğitimi</u> <u>Mesleği</u>	
	1- 2- 3- 4- 5- 6-	
Y3.14	Kişi çocukluk döneminde ailesinden ayrı kaldı mı?	
H3.15	Aile bireyleri ile ilişkisini nasıl değerlendiriyor? Açıklayınız.	
H3.16	Annesinin kendisini yetiştirme tutumunu nasıl değerlendiriyor?	
H3.17	Babasının kendisini yetiştirme tutumunu nasıl değerlendiriyor?	
H3.18	Çocukluk döneminde aile içinde fiziksel, cinsel, duygusal şiddet/istismar	☐ Evet ☐ Hayır

	gördü mü?	
H3.18.a	Şiddet/istismar gördüyse kimden gördüğünü, türünü ve sıklığını açıklayınız	
H3.19	Çocukluk döneminde aile içinde herhangi bir travmatik olay yaşadı mı?	☐ Evet ☐ Hayır
H3.19.a	Eveti işaretlediyseniz açıklayınız.	
H3.20	Ailesinde fiziksel, zihinsel veya psikolojik bir rahatsızlığı olan biri var mı?	☐ Evet ☐ Hayır
H3.20.a	Eveti işaretlediyseniz kime ait olduğunu ve hastalığını belirtiniz.	
H3.21	Ailesinde uyuşturucu kullanımı, alkolizm veya kumar gibi bir problem var mı?	☐ Evet ☐ Hayır
H3.21.a	Eveti işaretlediyseniz kime ait olduğunu ve türünü belirtiniz.	
H3.22	Ailesinde sabıkası olan var mı?	☐ Evet ☐ Hayır
H3.22.a	Eveti işaretlediyseniz kime ait olduğunu ve suçu belirtiniz.	
H3.23	Ailenin kendisinin suçlu davranışına ya da problem davranışına karşı tutumu ve görüşü, kişinin ilerleme göstereceğine dair inançları nedir?	
H3.24	Düşünceler	

4. Eğitim Durumu	
H4.1	Öğrenim durumu nedir? Öğrenimine

	devam ediyorsa hangi aşamada olduğunu ya da eğitimini yarım bırakıp bırakmadığını belirtiniz.	
Ç4.2	Kişi kendi okul başarısını nasıl değerlendiriyor?	☐ Çok başarılı ☐ Başarılı ☐ Orta ☐ Yetersiz ☐ Başarısız
Ç4.3	Kişinin eğitime devam etme konusundaki tutumu nedir?	☐ Çok istekli ☐ İstekli ☐ Kararsız ☐ Az istekli ☐ İsteksiz
Ç4.4	Kişinin eğitimine devam etmesi konusunda ebeveynin tutumu nedir?	
Ç4.5	Kişinin okula devamsızlık durumu var mı?	☐ Fazla ☐ Orta ☐ Az ☐ Hiç
Ç4.5.a	Kişinin okula devamsızlık durumu varsa nedenini belirtiniz.	
Ç4.6	Sık sık okul değiştiriyor mu?	☐ Evet ☐ Hayır
Ç4.6.a	Eveti işaretlediyseniz nedenini belirtiniz.	
Ç4.7	Öğretmenleri ile ilişkileri nasıl?	
Ç4.8	Okul arkadaşları ile ilişkileri nasıl?	
Ç4.9	Kişinin eğitime devam etmesini engelleyecek herhangi bir durumu var mı? Açıklayınız.	
Ç4.10	Düşünceler	

5. Sosyo- Ekonomik Durumu		
Y5.1	Mesleği	
Y5.2	İşi var mı?	☐ Evet ☐ Hayır
Y5.2.a	İşaretlediğiniz seçeneğe göre ayrıntılı bilgi veriniz.	
Y5.3	Aylık geliri	
Y5.4	Kendisinin ve varsa bakmakla yükümlü	

	olduğu kişilerin geçimini sağlayamıyorsa kimin karşıladığını belirtiniz.	
Y5.5	Sosyal/sağlık güvence durumu	
Y5.6	Kişinin daha önce çalıştığı işler, çalışma süresi ve ayrılma nedenlerini açıklayınız.	
Y5.7	İşinden memnuniyet derecesi	☐ Çok memnun ☐ Memnun ☐ Orta ☐ Biraz memnun ☐ Hiç memnun değil
Y5.8	Kişi işsizse iş bulma/ işinde tutunma konusunda tutumu nedir?	☐ Çok istekli ☐ İstekli ☐ Kararsız ☐ Az istekli ☐ İsteksiz
Y5.9	Kişinin işe başlamasını veya iş bulmasını etkileyebilecek herhangi bir sorunu var mı? Belirtiniz.	
Y5.10	Kişinin yapabileceği işler nelerdir, bu konudaki beceri düzeyi nedir?	
Y5.11	Düşünceler	

6. Yerleşim Yeri Durumu		
6.1	Daimi olarak kalacak yeri var mı?	☐ Evet ☐ Hayır
H6.1.a	Eveti işaretlediyseniz yaşadığı yerin türünü belirtiniz. Hayır işaretlediyseniz nerede yaşadığını ayrıntıları ile belirtiniz.	
H6.1.b	Daimi adresi olmasına rağmen geçici olarak kaldığı bir yer var mı? Varsa belirtiniz.	
6.2	Oturduğu adres sürekli değişiyor mu?	☐ Evet ☐ Hayır
H6.2.a	Eveti işaretlediyseniz daha önceki yaşadığı yerler ve adres değişikliğinin nedeni hakkında ayrıntılı bilgi veriniz.	

H6.3	Yaşadığı yer kime ait?	
H6.4	Yaşadığı konutun türü	☐ Müstakil ev ☐ Apartman dairesi ☐ Gecekondu ☐ Yurt ☐ Diğer (açıklayınız)
H6.5	Kaldığı yeri kimlerle paylaşıyor?	
Y6.6	18 yaşına kadar yaşadığı yer (köy, kasaba, şehir vs.)	
H6.7	Yaşadığı yer (oturduğu mahalle) suçlu davranışı tetikliyor mu?	☐ Evet ☐ Hayır ☐ Kısmen
H6.7.a	Eveti/kısmeni işaretlediyseniz ne yönde ve nasıl işleyen bir etki var? Belirtiniz (Örneğin oturduğu mahallede birçok kişinin geçimini suçlu davranışlarla karşılaması).	
H6.8	Düşünceler	

7. Sosyal Çevre Bilgileri		
H7.1	Yeterli sayıda arkadaş(lar)ı var mı?	
H7.1.a	Yeterli sayıda arkadaşı yoksa nedenini açıklayınız.	
H7.2	Arkadaşlarını genellikle hangi çevreden seçiyor (iş, okul, mahalle vs.) ve kendi yaş grubuna uygun arkadaş seçiyor mu?	
H7.3	Arkadaş(lar)ı varsa ne sıklıkta görüşüyorlar? Belirtiniz.	
H7.4	Arkadaş(lar)ı arasında daha önce herhangi bir suç nedeniyle yargılanan oldu mu?	☐ Evet ☐ Hayır
H7.4.a	Eveti işaretlediyseniz yargılanma sebebini belirtiniz.	
H7.4.b	Bu arkadaş(lar)ı ile ilişkisinin düzeyi	

	nedir?	
H7.5	Arkadaş(lar)ı alkollü araba kullanma, sık sık kavga çıkartma, Devlet malına zarar verme (vandalizm), uyuşturucu kullanma gibi riskli davranışları gösteriyorlar mı?	☐ Evet ☐ Hayır
H7.5.a	Eveti işaretlediyseniz arkadaşlarının bu tür davranışları ne kadar sıklıkla gösterdiklerini belirtiniz.	☐ Hemen hemen her zaman ☐ Çoğunlukla ☐ Bazen ☐ Nadiren ☐ Hiçbir zaman
Ç7.6	Ailesinin riskli davranışlar gösteren arkadaşlarına ilişkin tutumu nedir?	
Ç7.7	Eğer ailesi arkadaşları ile görüşmesini yasaklıyorsa onların bu tutumuna karşı tepkisi nedir?	
H7.8	Arkadaş(lar)ımın suçlu davranışı tetiklediğini düşünüyor mu? (Bu bölüm hükümlüler için doldurulacak)	
H7.9	Arkadaş(lar)ı ile ne tür faaliyetlerde bulunuyor? Belirtiniz.	
H7.10	Bu aktivitelerin suçlu davranışa neden olduğunu düşünüyor mu? (Bu bölüm hükümlüler için doldurulacak)	☐ Evet ☐ Hayır ☐ Bazen ☐ Yorum yapmıyor
H7.11	Kişinin iş arkadaşları ile olan ilişkileri nasıl? Açıklayınız.	
H7.12	Kişinin sosyal ilişkileri genel olarak değerlendirildiğinde toplum dışına itilmiş olduğuna ilişkin izleniminiz var mı?	
H7.13	Kişi; suçlu davranıştan uzak durması, olumsuz davranışlarını değiştirmesi konusunda yeterli arkadaş desteğine sahip mi? Sahipse kim olduğunu belirtiniz.	
H7.14	Düşünceler	

8. Fiziki ve Sağlık Durumu		
H8.1	Fiziksel engeli var mı?	☐ Evet ☐ Hayır
H8.1.a	Eveti işaretlediyseniz belirtiniz.	

H8.2	Daha önce önemli bir hastalık geçirdi mi?	☐ Evet ☐ Hayır
H8.2.a	Eveti işaretlediyseniz belirtiniz.	
H8.3	Daha önce ameliyat oldu mu?	☐ Evet ☐ Hayır
H8.3.a	Eveti işaretlediyseniz belirtiniz.	
H8.4	Devam eden fiziksel bir hastalığı var mı?	☐ Evet ☐ Hayır
H8.4.a	Eveti işaretlediyseniz belirtiniz.	
H8.5	Bu hastalık/ hastalıklar için tedavi görüyor mu?	☐ Evet ☐ Hayır
H8.5.a	Eveti işaretlediyseniz bu hastalık/ hastalıklar için gördüğü tedaviyi belirtiniz.	
H8.6	Kişinin fiziksel bir rahatsızlığı nedeniyle düzenli olarak kullandığı bir ilaç var mı?	☐ Evet ☐ Hayır
H8.6.a	Eveti işaretlediyseniz bu ilacın davranışları üzerinde yan etkisi olup olmadığını açıklayınız.	
H8.7	Kişinin sağlığını tehlikeye düşürecek herhangi bir riskli davranışı var mı?	☐ Evet ☐ Hayır
H8.7.a	Eveti işaretlediyseniz belirtiniz.	
H8.8	Kişinin denetiminde göz önünde bulundurulması gereken herhangi bir geçici sağlık durumu var mı?	☐ Evet ☐ Hayır
H8.8.a	Eveti işaretlediyseniz belirtiniz. (Örneğin kişinin hamile olması gibi)	
H8.9	Düşünceler (Fiziki ve sağlık durumunun suç işleme üzerindeki etki ve sonuçları vs)	

9. Psikolojik Durumu		
H9.1	Daha önce doktor tarafından tanısı konmuş psikolojik veya zihinsel bir rahatsızlık geçirdi mi?	☐ Evet ☐ Hayır
H9.1.a	Eveti işaretlediyseniz geçirdiği psikolojik veya zihinsel rahatsızlık nedir? Belirtiniz.	
H9.2	Bu rahatsızlık nedeniyle tedavi gördü mü?	☐ Evet ☐ Hayır
H9.2.a	Eveti işaretlediyseniz tedavi süresini ve nerede tedavi gördüğünü belirtiniz.	

H9.3	Şu an herhangi bir psikolojik veya zihinsel bir rahatsızlığı var mı?	☐ Evet ☐ Hayır
H9.3.a	Eveti işaretlediyseniz rahatsızlığınızı belirtiniz.	
H9.4	Psikolojik veya zihinsel rahatsızlığı için tedavi görüyor mu?	☐ Evet ☐ Hayır
H9.4.a	Eveti işaretlediyseniz nerede ve ne kadar süredir tedavi gördüğünü belirtiniz.	
H9.5	Daha önce kendine zarar verme davranışı olmuş mu?	☐ Evet ☐ Hayır
H9.5.a	Eveti işaretlediyseniz açıklayınız.	
H9.6	Şu an kendine zarar verme davranışı var mı?	☐ Evet ☐ Hayır
H9.6.a	Eveti işaretlediyseniz açıklayınız.	
H9.7	Daha önce intihar girişiminde bulunmuş mu?	☐ Evet ☐ Hayır
H9.7.a	Eveti işaretlediyseniz hangi nedenle, nasıl intihar girişiminde bulunduğunu belirtiniz.	
H9.8	Şu an intihar davranışını nasıl değerlendiriyor? Açıklayınız.	
H9.9	Kişinin duygu ve düşünceleri günlük hayatındaki faaliyetlerini olumsuz etkiliyor mu? Açıklayınız.	
H9.10	Daha önce tanısı konmamış herhangi bir psikolojik veya zihinsel problemi olabileceğine ilişkin bir gözleminiz oldu mu? Belirtiniz.	
H9.11	Düşünceler	

H10.1	Hiç alkol kullandı mı?	☐ Evet ☐ Hayır
H10.1.a	Eveti işaretlediyseniz alkol kullanım tarihçesini, şu andaki kullanım miktarını, türünü ve derecesini belirtiniz.	
H10.2	Alkol kullanımına bağlı olarak tedavi(ler) gördü mü?	☐ Evet ☐ Hayır
H10.2.a	Eveti işaretlediyseniz tedavi(ler) gördüğü yaşı, tedavinin başarı düzeyi ve kişide problemlili içiciliğin tekrarlayıp tekrarlamadığını belirtiniz.	
H10.3	Alkolle birlikte herhangi bir ilaç ya da madde kullanıyor mu? Açıklayınız.	
H10.4	Alkolün kişi üzerindeki etkilerini açıklayınız (Alkole tolerans eşiği, sarhoşluk durumunda taşkınlık yaratma eğilimi vs.).	
H10.5	Alkol kullanımının, kişinin aile, sosyal çevresi, iş veya okul yaşantısı üzerindeki etkilerini açıklayınız.	
H10.6	Kişinin alkol kullanımı problemlili içicilik düzeyindeyse alkölü bırakmak konusundaki motivasyonu nedir? Açıklayınız.	
H10.7	Hiç uyuşturucu ya da uyarıcı madde kullandı mı?	☐ Evet ☐ Hayır
H10.7.a	Eveti işaretlediyseniz madde kullanım tarihçesini, şu andaki kullanım miktarını, türünü ve derecesini belirtiniz.	
H10.8	Madde kullanımına bağlı olarak tedavi(ler) gördü mü?	☐ Evet ☐ Hayır

H10.8.a	Eveti işaretlediyseniz tedavi(ler) gördüğü yaşı, tedavinin başarı düzeyi ve kişinin madde kullanımını tekrarlayıp tekrarlamadığını belirtiniz.
H10.9	Madde kullanımının kişi üzerindeki etkilerini açıklayınız (Madde kullanımına tolerans gelişimi vs.)
H10.10	Madde kullanımının, kişinin aile, sosyal çevresi, iş veya okul yaşantısı üzerindeki etkilerini açıklayınız.
H10.11	Kişinin kullandığı maddeyi bırakmak konusundaki motivasyonu nedir?
H10.12	Düşünceler

11. Bilişsel Özellikleri	
H11.1	Kişi herhangi bir durumda karşılaştığı problemleri tanımlayabiliyor mu?
H11.2	Kişi herhangi bir problemle karşılaştığında problemi genellikle nasıl çözüyor?
H11.3	Kişi davranışlarının kısa ve uzun süreli sonuçlarının farkında mı?
H11.4	Kişi başkalarının bakış açısını anlayabiliyor mu?
H11.5	Kişi karşılaştığı olaylarda uygun olmayan ahlaki muhakemeler yapıyor mu? (Örneğin, onun bu paraya ihtiyacı yoktu)
H11.6	Kişi sıklıkla başkalarının üzerinde baskı kurmak amacıyla saldırgan davranışlar sergiliyor mu?
H11.7	Kişi kendisini kontrol etmek için başka birine ihtiyaç duyuyor mu?

H11.8	Kişi sıklıkla heyecan arama biçiminde davranışlar sergiliyor mu?	
H11.9	Kişi çevresindekilerle genel olarak iletişim kurmakla güçlük çekiyor mu?	
H11.10	Kişi çevresindeki kişilerin baskılarına karşı çıkmakta güçlük çekiyor mu?	
H11.11	Kişi hedeflerine ulaşmada ne kadar başarılı?	
H11.12	Düşünceler	
12.	Kişisel Özellikleri	
H12.1	Görüşme sırasında gözlemlediğiniz belirgin bir kişilik özelliği var mı? (Örneğin saldırgan, utangaç, tepkisel vb.)	
H12.2	İlgi alanları nelerdir?	
	☐ Resim ☐ Müzik ☐ Spor ☐ El sanatları ☐ Tiyatro ☐ Büro işleri ☐ Bilim ☐ Öykü yazma ☐ Şiir yazma ☐ Koleksiyon ☐ Bahçe işleri ☐ Diğer	
H12.3	İlgi duyduğu alanlarda yeterliliği nedir?	
H12.4	Boş zamanlarında neler yapar? Açıklayınız.	
H12.5	Düşünceler	
13.	Tutum ve Davranışları	
H13.1	Kişinin isnat edilen/ hükmedilen suça ilişkin tutumu nedir?	
H13.2	Kişinin görüşme sırasında denetim görevlisine karşı tutumu nedir?	

H13.3	Hakkında soruşturma/ kovuşturma açılmasına/ verilen hükme ilişkin tutumu nedir?	☐ Suçluyum, hak ettim. ☐ Suçsuzum, hak etmedim. ☐ Diğer (Açıklayınız)
H13.4	Kişinin adli mercilere veya adli sisteme karşı tutumu nedir?	
H13.5	Kişinin denetimli serbestlik tedbirine bakış açısı ve bilgi düzeyi nedir?	
H13.6	Kişiyi suçlu davranışa sevk eden tutum ve davranışları nelerdir?	
H13.6.a	Kişinin kendisini suçlu davranışa sevk eden tutum ve davranışlarından uzak kaldığı herhangi bir dönem olmuş mudur?	
H13.6.b	Kişi suçlu davranışının veya kendisini suçlu davranışa sevk eden davranışlarının farkında mı?	
H13.6.c	Kişi kendisini suça sevk eden olumsuz davranışlarını değiştirebilecek kişisel güce sahip mi? Bu konuda ne kadar istekli?	
H13.6.d	Kişi kendisini suça sevk eden olumsuz davranışlarını değiştirmek için nedenler sıralayabiliyor mu?	
H13.6.e	Kişi kendisini suça sevk eden olumsuz davranışlarını nasıl değiştireceğine ilişkin plan yapabiliyor mu? Bu planları uygulamak için herhangi bir şey yaptı mı?	
H13.7	Görüşme sırasında gözlemediğiniz herhangi bir olumlu ya da olumsuz bir davranışı var mı?	
H13.8	Düşünceler	

14.	Değerlendirme formunun hazırlanmasında kullanılan kaynaklar

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler: Doğum Yeri : İstanbul
Doğum Tarihi : 04.03.1979

Eğitim: İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü Sosyal Bilimler Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı
2006...

İstanbul Üniversitesi - Fen-Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü
1998-2002

Çemberlitaş Kız Lisesi
1993-1997

İş Tecrübeleri: Haziran 2006-...
T. C. Adalet Bakanlığı Kadıköy Denetimli Serbestlik Ve Yardım Merkezi Şube Müdürlüğü , Denetimli Serbestlik Hükümü Almış Kişilere Rehberlik, Psikolog

Haziran 2006-...
AİNA Kurumsal ve Bireysel Psikoloji Danışmanlığı, Aile, Çift, Bireysel Psikolojik Danışmanlık, Psikolog

Nisan 2004-Haziran 2006
Türk Böbrek Vakfı Özel Hizmet Hastanesi, Kronik Böbrek Yetmezliği Olan Hastalara Danışmanlık, Poliklinik Hastalarına Danışmanlık, Psikolog

Mayıs 2002-Nisan 2003
İlgi Ses,İşitme ve Konuşma Boz.Rehabilitasyon Merkezi, Aile Danışmanlığı, Çocuklar İle Artikülasyon Çalışması, Psikolog

Eylül 2000-Eylül 2001
Onur Yuva, Çocukluk Dönemi Bilişsel Gelişim Araştırması, Stajyer

2001-2002

İ.Ü. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Çocuk Onkolojisi ve Psikiyatri Polikliniği,

Stajyer

Eğitimler: 05.09.2001 - 11.07.2007

Aile ve Çift Terapileri Eğitimi

Dr. Murat Dokur-EFTA(Avrupa Aile Terapileri Derneği) (500 saat)

07.04.2004 - 06.07.2006

Terapi Süpervizyon

Uzm.Psk.Oya Fidanoğlu (80 saat)

04.09.2004 - 04.06.2005

Rorschach Testi Eğitimi

Doç Dr.Tevfika Tunaboylu İkiz (96 saat)

02.09.2003 - 29.06.2004

Psikanalizden Dinamik Terapilere Semineri

Uzm.Psk.Yavuz Erten (144 saat)

06.09.2001 - 06.06.2002

Analitik Oryantasyonlu Psikoterapi Dersi

Doç. Dr. Gökhan Oral (144 saat)

06.09.2000 - 26.12.2001

Psikodrama Yaşantı Gurubu

Psikolog Semiha Tenekeci (32 saat)

